

2025 NR 1-2 (122-123)

STYCZEŃ-CZERWIEC

VITA ACADEMICA

Biuletyn informacyjny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

ISSN 1842-2244

*Kampus Jana Pawła II
na finiszu budowy*

W numerze

Z życia uczelni

Wydarzyło się	3
Habemus Papam! Kard. Robert Prevost nowym papieżem Leonem XIV	7
Co pozostało w nas i czego by dziś od nas oczekiwał?	
20. rocznica śmierci Jana Pawła II	9
Podziękowanie dla UPJPII za współorganizację koncertu <i>Credo</i>	
K. Pendereckiego w Rzymie	13
Walne zgromadzenie FUCE z udziałem ks. dr. hab. Andrzeja Kieliana, prorektora UPJPII	14
Promocje akademickie	16
Dr inż. Marcin Kulasek, minister nauki i szkolnictwa wyższego, Marcin Iskra, dyrektor generalny MNiSW, Ryszard Śmiałek, wicewojewoda małopolski z wizytą na UPJPII	24
Wiceprezydent Krakowa Stanisław Kracik odwiedził nowo budowany Kampus Jana Pawła II	27
Wspólnota akademicka UPJPII złożyła hołd św. Jadwidze Królowej. Wręczono indeksy UPJPII finalistom konkursu	28
Promocja tomu „Folia Historica Cracoviensia” poświęconego królowej Jadwidze	29
Order Odrodzenia Polski dla prof. W. Siedlika, Nagroda „Amicus Universitatis” dla bp. J. Kopca, medale dla pracowników UPJPII, XVI rocznica przemianowania PAT w UPJPII	29
Zawierzenie UPJPII Matce Bożej na Jasnej Górze w uroczystość Zesłania Ducha Świętego	33
Zjazd Stowarzyszenia Teologów Moralistów z udziałem pracowników naukowych UPJPII	34
Spotkanie z Księdzem Profesorem Władysławem Zuziakim i wręczenie dedykowanej mu monografii <i>W kręgu myślenia etycznego</i>	36
Ks. prof. dr hab. Józef Kloch o sztucznej inteligencji i dokumencie Stolicy Apostolskiej	37
Ogólnopolski Związek Edukacji Medialnej – wspólna inicjatywa na rzecz edukacji medialnej z udziałem Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół UPJPII	40
Indeksy UPJPII dla laureatów debaty oksfordzkiej „ <i>Evangelium vitae</i> . W 30. rocznicę powstania”	42
Zakończenie Warsztatów Historycznych „Historia w Krakowie, Kraków w historii”	44
Młodzi w mediach – edukacja przez doświadczenie	45
Etap archidiecezjalny 29. edycji Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej w gościnnych progach UPJPII	47
Indeksy UPJPII dla finalistów 29. Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej w Niepokalanowie	48

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Redakcja
31-002 Kraków, ul. Kanoniczna 25
tel. +48 12 8898 516
e-mail: marta.mastylo@upjp2.edu.pl

Redaktor naczelna: Marta Mastyło
Redakcja językowa: Katarzyna Kastelik
DTP: Justyna Kastelik
Zdjęcia na okładce: WNS, Grzegorz Finowski

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych
oraz zastrzega sobie prawo do skrótów
i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto 30 czerwca 2025
Nakład 200 egz., ISSN 1842-2244

Wydawca: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Wydawnictwo Naukowe

Projektowanie przyszłego społeczeństwa dla naszego życia – field research na Expo Osaka 2025	50
Weekend Cudów Szlachetnej Paczkiz udziałem pracowników UPJPII!	52
Koncert pamięci Profesora Włodzimierza Siedlika w Filharmonii Krakowskiej.	52
Pasja wg św. Jana Johanna Sebastiana Bacha w Filharmonii Krakowskiej	54
Koncert kolęd w wykonaniu chóru „Psalmodia”	55
Hej kolęda, kolęda! Tym razem w rektoracie UPJPII	56
Odkryj autentyczną duchowość i historię Europy Środkowej. Miejsca pielgrzymkowe w krajach V4	58
Rektor UPJPII wręczył nagrody zwycięzcom VIII edycji ogólnopolskiej konkursu Booktrailer Film Festival	59
Śladami chrześcijan na jemeńskiej wyspie Sokotra	60
Piwo Krakowskie Białe, дума UPJPII, powraca na rynek!	61
Zjazd rzeczników prasowych uczelni zrzeszonych w KRUP	62

Konferencje

„Szukał prawdy o człowieku, co osiągnęło kulminację w jego pontyfikacie”. I Kongres Karola Wojtyły	64
Testament Jana Pawła II – jego aktualność i przesłanie	66
Sztuka w Krakowie, Kraków a sztuka	68
Kościół i Kościoły	69
„Kościół dziś, Kościół jutra”. Ekspersi debatowali o przyszłości Kościoła	71
„Filozofia religii na Wschodzie i Zachodzie” w Uzbekistanie	74
Filozofować w kontekście nauki. Sesja naukowa poświęcona śp. ks. prof. Januszowi Mączce	76
„Psalm nieszporny w polskiej pobożności ludowej” – sympozjum Akademii Sprawiedliwych na UPJPII	77
Biblia i społeczeństwo IV. Rodzina jako źródło i obrona życia człowieka	78
6th International Conference Media for Man Information Literacy Mindset	79
Rozwijanie świadomości ekologicznej i mass media. W 10-lecie ogłoszenia Encykliki papieża Franciszka poświęconej trosce o wspólny dom <i>Laudato si’</i>	81
EDUCATION IN THE FAMILY – FAMILY IN EDUCATION	83
XVIII Międzynarodowe Forum Górskie poświęcone ks. prof. Józefowi Tischnerowi	85
Dramat współczesności – studencko-doktorancka konferencja naukowa wokół myśli Józefa Tischnera	86
Nowe wyzwania wobec polityki historycznej w trzeciej dekadzie XXI wieku	88
II Ogólnopolska Konferencja Naukowa Szkoły Doktorskiej na UPJPII pt. „Oblicza Boga po Auschwitz”	89
Sympozjum historyczno-źródłoznawcze „Wokół edycji nowożytnych źródeł jezuickich i karmelitańskich” współorganizowane przez Instytut Historii UPJPII ...	90
Harmonia wiedzy i dźwięku – relacja z konferencji „Brzmienie zespołu choralnego”	91
Sympozjum historyczno-źródłoznawcze „Wokół edycji nowożytnych źródeł jezuickich i karmelitańskich” współorganizowane przez Instytut Historii UPJPII ...	90
Harmonia wiedzy i dźwięku – relacja z konferencji „Brzmienie zespołu choralnego”	91

Goście i partnerzy	96
--------------------------	----

Sukcesy	96
---------------	----

Studenci i doktoranci	106
-----------------------------	-----

Erasmus+	115
----------------	-----

Uniwersytet Trzeciego Wieku	128
-----------------------------------	-----

Odeszli od nas	132
----------------------	-----

Recenzje	136
----------------	-----

wydarzyło się

- 8, 13, 15–16 stycznia 2025 Wykłady online. IV Wojewódzki Interdyscyplinarny Konkurs Filozoficzny „#Odważ się być Mądrym# Sapere Aude!” organizowany przez I Liceum Ogólnokształcące w Limanowej i Wydział Filozoficzny UPJPII
- 9 stycznia 2025 Spotkanie opłatkowe na Uniwersytecie Trzeciego Wieku
- 11 stycznia 2025 Promocje akademickie

- 16 stycznia 2025 28. Dzień Judaizmu w Kościele katolickim
- 16 stycznia 2025 Spotkanie wokół książki dr. Andrzeja Grajewskiego W dialogu i zwarcu. Stolica Apostolska wobec sowieckiego komunizmu 1917–1991 zorganizowane przez UPJPII oraz Studencko-Doktoranckie Koło Naukowe „Phronesis”
- 19 stycznia 2025 Chór UPJPII „Psalmody” z laurami XXX Festiwalu Pieśni Chóralnej „Kolędy i Pastoralki” w Myślenicach!
- 21–22 stycznia 2025 „Psalm nieszporny w polskiej pobożności ludowej” – symposium Akademii Sprawiedliwych na UPJPII
- 22 stycznia 2025 „Ludwig Wittgenstein a Zygmunt Freud” – spotkanie z o. prof. Józefem Bremerem SJ z cyklu „Filozofia pod Wawelem” zorganizowane przez Koło Naukowe Studentów Filozofii UPJPII
- 22 stycznia 2025 Koncert kolęd w wykonaniu chóru „Psalmody” w kościele pw. św. Agnieszki w Krakowie
- 23 stycznia 2025 Prof. dr hab. Maciej Franz gościem Krakowsko-Częstochowskich Spotkań Młodych Historyków w ramach cyklu współorganizowanego przez Koło Naukowe Europy Wschodniej UPJPII
- 27 stycznia 2025 Chór „Psalmody” UPJPII wykonał hymn Roku Jubileuszowego 2025 Pielgrzymi nadziei
- 13 lutego 2025 Wiceprezydent Krakowa Stanisław Kracik odwiedził nowo budowany Kampus Jana Pawła II
- 24 lutego 2025 Uniwersyteckie Radio Bonus wznowia działalność
- 25 lutego 2025 Konferencja naukowa Quaestio Ecclesiae, cz. 3 współorganizowana przez Szkołę Doktorską UPJPII oraz Katedrę Homiletyki i Komunikacji Religijnej UPJPII
- 27 lutego 2025 Wilno Faustyny – premiera spektaklu Uniwersytetu Trzeciego Wieku
- 1 marca 2025 Sympozjum biblijne – XI edycja „Biblia Księgą Wiary” – współorganizowane przez Instytut Nauk Biblijnych Wydziału Teologicznego UPJPII
- 3 marca 2025 Interdyscyplinarne sympozjum ogólnopolskie – XVI editio Cracoviensis Cogitationis Ecclesialis „Kościoł i Kościoły” – współorganizowane przez Instytut Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu UPJPII
- 12–13 marca 2025 „Dramat współczesności” – studencko-doktorancka konferencja naukowa wokół myśli Józefa Tischnera
- 17–21 marca 2025 XI Ogólnopolski Tydzień Pracy Socjalnej na UPJPII „Praca socjalna w przestrzeni międzypokoleniowej”
- 20 marca 2025 Wizyta pracowników Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII na Uniwersytecie Masaryka w Brnie
- 24 marca 2025 Uruchomienie nowej strony internetowej – „Cyfrowej mapy miejsc pielgrzymkowych krajów V4” – współtworzonej przez UPJPII (kierunek turystyka i zarządzanie dziedzictwem)
- 29 marca 2025 Warsztaty śpiewu gregoriańskiego „Dies gregoriani” współorganizowane przez Studia Podyplomowe z Monodii Liturgicznej UPJPII
- 30 marca – 2 kwietnia 2025 Akademickie rekolekcje wielkopostne
- 31 marca – 1 kwietnia 2025 Dni otwarte i konsultacje w Instytucie Muzyki Kościelnej UPJPII
- 1 kwietnia 2025 Obchody 20. rocznicy śmierci św. Jana Pawła II. Koncert „Credo” K. Pendereckiego w Rzymie przy współorganizacji UPJPII
- 1 kwietnia 2025 Konferencja naukowa „Testament Jana Pawła II – jego aktualność i przesłanie”
- 1 kwietnia 2025 Droga krzyżowa UTW
- 2 kwietnia 2025 Akademicka Droga Krzyżowa
- 2 kwietnia 2025 Spotkanie z prof. Kazimierzem Michałem Ujazdowskim „Po co Polakom państwo?” zorganizowane przez Studencko-Doktoranckie Koło Naukowe „Phronesis”

wydarzyło się

- 7 kwietnia 2025 Międzynarodowa konferencja naukowa „Brzmienie ze społu chóralnego”
- 9 kwietnia 2025 Dr inż. Marcin Kulasek, minister nauki i szkolnictwa wyższego, Marcin Iskra, dyrektor generalny MNiSW, Ryszard Śmiałek, wice wojewoda małopolski z wizytą na UPJPII

- 9 kwietnia 2025 Szkolenie dla studentów „Radzenie sobie ze stresem akademickim” w ramach „17. Krakowskich Dni Integracji”
- 9 kwietnia 2025 „Putin i Rosja. Między Imperium a ...” – spotkanie z prof. Hieronimem Grałą współorganizowane przez Studencko-Doktoranckie Koło Naukowe „Phronesis”
- 9 kwietnia 2025 Międzynarodowe sympozjum studenckie „Wiara i rozum w myśli św. Jana Pawła II” na UPJPII pokłosie Dni św. Jana Pawła II w Rzymie
- 10 kwietnia 2025 Finał XV Ogólnopolskiego Konkursu Prawa Kanonicznego z udziałem studentów WPK UPJPII połączony ze złożeniem kwiatów przy pomniku ofiar katastrofy smoleńskiej w 2010 r. na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie
- 10 kwietnia 2025 Wręczenie nagród zwycięzcom VIII edycji ogólnopolskiej konkursu Booktrailer Film Festival przez rektora UPJPII
- 10 kwietnia 2025 Etap archidiecezalny 29. edycji Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej w siedzibie UPJPII
- 15 kwietnia 2025 Spotkanie autorskie z ks. Edwardem Stańkiem i ks. Jerzym Jastrzębskim, autorami książki Zakochany w Chrystusie. Kapłan oczami św. Jana Pawła II
- 15 kwietnia 2025 Przedświąteczne spotkanie dla pracowników UPJPII
- 23–29 kwietnia 2025 Dni Kariery
- 26 kwietnia 2025 Finał XII Interdyscyplinarnych Warsztatów Filozoficznych „Światło myśli Józefa Tischnera”
- 29–30 kwietnia 2025 Koncert „Projekt Gorczycki” i sesja naukowa „Grzegorz Gerwazy Gorczycki: tradycja i aktualność piękna” współorganizowane przez UPJPII
- 30 kwietnia – 2 maja 2025 III Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Filozofia religii na Wschodzie i Zachodzie” w Uzbekistanie zorganizowana przez Katedrę Filozofii Boga i Religii Wydziału Filozoficznego UPJPII
- 5 maja 2025 Otwarcie pierwszego w historii UPJPII Erasmus+ Blended Intensive Programme Utilizing New Media for Intercultural Communication na Wydziale Nauk o Komunikacji
- 6 maja 2025 „Marcjan i Pulcheria, cesarze soboru chalcedońskiego w Historii kościelnej Ewagriusza Scholastyka” – wykład ks. dr. Kazimierza Gintera w ramach cyklu „Starożytność chrześcijańska” współorganizowanego przez Katedrę Historii Starożytnej i Średniowiecznej WHiDK UPJPII
- 7 maja 2025 „Rozwijanie świadomości ekologicznej i mass media w 10-lecie ogłoszenia «Encykliki poświęconej trosce o wspólny dom Laudato si'» papieża Franciszka” – sympozjum współorganizowane przez Wydział Nauk o Komunikacji UPJPII
- 8 maja 2025 6th International Conference Media for Man Informational Literacy Mindset na Wydziale Nauk o Komunikacji UPJPII
- 8–9 maja 2025 I Studencko-Doktorancka Konferencja Interdyscyplinarna „Psyche kai pneuma, czyli o tajemniczy psychiki i duszy”
- 11 maja 2025 Uroczystości św. Stanisława BM z udziałem władz UPJPII
- 12 maja 2025 Wybory do Rady Kół Naukowych
- 12–13 maja 2025 II Ogólnopolska Konferencja Naukowa Szkoły Doktor-skiej na UPJPII „Oblicza Boga po Auschwitz”
- 13 maja 2025 Wykład dr. hab. Dariusza Niemca „Początki chrystianizacji Krakowa i Małopolski w dobie panowania Bolesława Chrobrego” zorganizowany przez Instytut Historii UPJPII
- 13–14 maja 2025 Warsztaty biblijne podczas XVIII Spotkań Młodych z Biblią poprowadzone przez ks. dr. hab. Romana Bogacza, prof. UPJPII
- 14 maja 2025 Spotkanie z ks. prof. Władysławem Zuziakim i wręczenie dedykowanej mu monografii W kręgu myślenia etycznego
- 14 maja 2025 Studenci UTW z pielgrzymką do sanktuariów diecezji bielsko-żywieckiej
- 14 maja 2025 Podpisanie listu intencyjnego UPJPII z Browarem Połczyn-Zdrój Sp. z o.o.
- 14, 20 maja 2025 Koncerty muzyki cerkiewnej „Świątyj Boże” w wykonaniu chóru „Psalmodia”

- 14–15 maja 2025 XIX Konferencja Naukowa Etyki Mediów w Krakowie „Bezpieczne media – bezpieczeństwo w mediach”
- 16 maja 2025 „O studiowaniu filozofii u ojca Bocheńskiego” – spotkanie poświęcone o. Józefowi Innocentemu Marii Bocheńskiemu OP pod patronatem UPJPII
- 16–17 maja 2025 Międzynarodowa konferencja naukowa z cyklu “Education in the Family – Family in Education”
- 17 maja 2025 Finał Warsztatów Historycznych „Historia w Krakowie, Kraków w historii”
- 16, 17, 23, 24 maja 2025 Wykłady otwarte „Kościół przestrzeni dialogu”
- 19 maja 2025 Ogólnopolski Związek Edukacji Medialnej – wspólna inicjatywa na rzecz edukacji medialnej z udziałem Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół UPJPII
- 19–20 maja 2025 I Kongres Karola Wojtyły – „Ku pełniejszemu rozumieniu osoby ludzkiej. Karola Wojtyły ewolucja myślenia o człowieku” – współorganizowany z UPJPII
- 20–21 maja 2025 II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Człowiek wobec zagrożeń współczesnego świata” zorganizowana przez Koło Naukowe Studentów Psychologii „Psyche”
- 21–25 maja 2025 Chór „Psalmodia” z laurami na Międzynarodowym Konkursie Muzyki Cerkiewnej „Hajnówka” w Białymstoku!
- 23 maja 2025 Biblia i społeczeństwo IV – „Rodzina jako źródło i obrońca życia człowieka”. 30. rocznica ogłoszenia encykliki św. Jana Pawła II *Evangelium vitae* – konferencja współorganizowana przez Instytut Nauk Biblijnych Wydziału Teologicznego UPJPII
- 26 maja 2025 „Kontakt z osobą w kryzysie psychicznym” – szkolenie z udziałem studentów pracy socjalnej UPJPII
- 26 maja 2025 Wykład dr. Mateusza Zimnego „L’Ospedale di Santo Spirito in Sassia e la Polonia: contatti e relazioni nel Medioevo” w Stacji Naukowej PAN w Rzymie
- 27 maja 2025 Ogólnopolskie sympozjum „Ad theologiam promovendam” zorganizowane przez Instytut Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu oraz Instytut Teologii Dogmatycznej, Patrystycznej i Historii Kościoła UPJPII
- 28 maja 2025 Finałowe spotkanie partnerów międzynarodowego projektu “Fostering creativity and creative thinking in marketing communications education”, realizowanego w latach 2022–2025 na Wydziale Nauk o Komunikacji z prezentacją rezultatów projektu
- 28 maja 2025 Gala XIV edycji Konkursu Nagroda Młodych Dziennikarzy im. Bartka Zdunka
- 29 maja 2025 Akademicka Droga Światła z Wawelu na Skalkę
- 2–4 czerwca 2025 Conference “Lev Shestov: Religious Existentialism in Russian and European Thought” – Krakow Meetings on Russian Philosophy
- 2–4 czerwca 2025 III Kongres Bezpieczeństwa Dziedzictwa KOBED ’25 „Dziedzictwo naturalne a kryzys”
- 4–6 czerwca 2025 Walne zgromadzenie FUCE z udziałem ks. dr. hab. Andrzeja Kieliana, prorektora UPJPII
- 5–6 czerwca 2025 XIII Maraton Apologetyczny „Warszawscy apologetycy wobec Vaticanum II” z udziałem UPJPII
- 5–7 czerwca 2025 Ogólnopolska konferencja naukowa „Sztuka w Krakowie, Kraków a sztuka” zorganizowana z okazji 20-lecia Instytutu Historii Sztuki i Kultury
- 6 czerwca 2025 Hołd złożony św. Jadwidze Królowej przez wspólnotę akademicką UPJPII. Wręczenie indeksów UPJPII finalistom konkursu
- 6–7 czerwca 2025 XVIII Międzynarodowe Forum Górskie poświęcone ks. prof. Józefowi Tischnerowi w 25. rocznicę śmierci z udziałem UPJPII
- 8 czerwca 2025 Zawierzenie UPJPII Matce Bożej na Jasnej Górze w uroczystość Zesłania Ducha Świętego
- 9 czerwca 2025 Zjazd Stowarzyszenia Teologów Moralistów z udziałem pracowników naukowych UPJPII
- 9 czerwca 2025 Debata „Kościół dziś, Kościół jutra – Nowy Pontyfikat” współorganizowana przez UPJPII
- 9 czerwca 2025 Komediiowy pokaz studentów UPJPII. Egzamin z krótkich form

wydarzyło się

- 9 czerwca 2025 Konferencja naukowa „Myślenie religijne. W 25. rocznicę śmierci ks. Józefa Tischnera”
- 8–10 czerwca 2025 Konferencja „Ludzka cielesność jako kluczowe zagadnienie współczesnej antropologii. W 30. rocznicę ogłoszenia encykliki *Evangelium vitae*” współorganizowana przez Wydział Teologiczny UPJPII
- 10 czerwca 2025 Wystawa „Śladami chrześcijan Wschodu”
- 10 czerwca 2025 Podpisanie porozumień o współpracy UPJPII z Institut des Chrétiens d'Orient i z Ukraińskim Uniwersytetem Katolickim we Lwowie
- 12 czerwca 2025 Wręczenie dyplomów słuchaczom Uniwersytetu Trzeciego Wieku na UPJPII
- 12–13 czerwca 2025 Wręczenie indeksów UPJPII finalistom 29. Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej w Niepokalanowie
- 13 czerwca 2025 Sympozjum historyczno-źródłoznawcze „Wokół edycji nowożytnych źródeł jezuickich i karmelitańskich” współorganizowane przez Instytut Historii UPJPII
- 14 czerwca 2025 „Laudato si’ 2.0. Proroctwo papieża Franciszka dla świata” – VII Konferencja z cyklu „Creatio Continua”
- 15 czerwca 2025 Koncert pamięci Profesora Włodzimierza Siedlika w Filharmonii Krakowskiej
- 16 czerwca 2025 Piwo Krakowskie Białe, duma UPJPII, powraca na rynek
- 17 czerwca 2025 „W poszukiwaniu dziedzictwa polskiej kultury etycznej” – sympozjum Akademii Sprawiedliwych
- 18 czerwca 2025 Uroczystość XVI rocznicy podniesienia Papieskiej Akademii Teologicznej do rangi uniwersytetu
- 18 czerwca 2025 Nagroda „Amicus Universitatis” za 2024 rok dla bp. Jana Kopca przyznawana przez Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół UPJPII
- 20 czerwca 2025 Spotkanie autorskie z ks. prof. Bogdanem Stanaszkiem w ramach obchodów 81. rocznicy pacyfikacji Brzostku
- 20–21 czerwca 2025 IV Pielgrzymka Chórów Archidiecezji Krakowskiej „W Panu pokładam nadzieję (Ps 30)” współorganizowana przez Instytut Muzyki Kościelnej UPJPII
- 23 czerwca 2025 Wręczenie indeksów UPJPII laureatom debaty oksfordzkiej „*Evangelium vitae*. W 30. rocznicę powstania”
- 26 czerwca 2025 Wykład „Serce na falach – o uczuciach na modlitwie” z cyklu „Kolokwia ze św. Teresą od Jezusa” na UTW UPJPII

Habemus Papam! Kard. Robert Prevost nowym papieżem Leonem XIV

Rektor UPJPII wysłał list gratulacyjny

(8 V 2025)

zdjęcie: Vatican News

8 maja 2025 r. kardynałowie obradujący w Kaplicy Sykstyńskiej, po dobie głosowań i modlitw o wybór papieża, wskazali na Roberta Francisa Prevosta jako nowego zwierzchnika Kościoła powszechnego, który pontyfikat będzie sprawował jako Leon XIV.

„Dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II to szczególne wyróżnienie – mówił rektor UPJPII ks. prof. dr hab. Robert Tyrała – bo przecież ten papież jest naszym przełożonym. To w jego imieniu wydajemy dyplomy, to on w imieniu Stolicy Apostolskiej zatwierdza nasze najważniejsze decyzje. Ten związek Uniwersytetu Papieskiego w Krakowie z papieżem jest niezwykle. Bardzo się cieszymy z tego, że to jest właśnie Leon XIV. Kard. Robert Prevost to człowiek niezwykle dobrze wykształcony, doktor prawa kanonicznego, ale równocześnie wytrawny duszpasterz. Jako augustinianin, nie tylko był przełożonym i nie tylko posługiwał w parafiach, ale przecież wiemy dobrze, że był także misjonarzem w Peru. Cieszymy się ogromnie również z tego, że w swoich pierwszych słowach, które do nas skierował, mówi o pokoju”.

W podobnym tonie rektor UPJPII napisał list do Ojca Świętego Leona XIV, w którym wyraża radość z jego wyboru na Stolicę Piotrową, widząc w tym wydarzeniu znak Bożej Opatrzności. Zapewnia papieża o duchowej jedności całej wspólnoty uczelni, gotowości do współpracy oraz wierności misji Kościoła. Podkreśla historyczne związki uczelni ze Stolicą Apostolską i deklaruje zaangażowanie w budowanie pokoju, dialogu i głoszenie Ewangelii. „Pierwsze słowa Ojca Świętego «Niech pokój będzie z wami wszystkimi», jako

powtórzenie przesłania naszego Zmartwychwstałego Pana, są także zapowiedzią pragnienia Chrystusowego pokoju dla nas i całego świata” – napisał rektor UPJPII w liście do Ojca Świętego. „Zapewnienie o tym, że Bóg nas kocha i zło nas nie przemoże oraz że wszyscy jesteśmy w ręku Boga, odsuwa niepokój i daje nam pewność zjednoczenia w naszej wspólnocie Kościoła z nowym Papieżem”. Na zakończenie Rektor prosił o papieskie błogosławieństwo dla uniwersytetu, jednocześnie zapewniając o pamięci w modlitwie w intencji Ojca Świętego i rozpoczynającego się pontyfikatu, który – jak ogłosił Watykan – oficjalnie i uroczysto rozpocznie się 18 maja br.

Niezwykłym wzruszeniem była poprzedzająca to historyczne wydarzenie Msza św. w katedrze na Wawelu w ramach nowenny przed wspomnieniem liturgicznym św. Stanisława biskupa i męczennika, patrona Krakowa i Polski, walczącego o wiarę aż do ofiary z życia. Rektor UPJPII w wygłaszanym w trakcie tej Eucharystii kazaniu przywołał *Tryptyk Rzymski* napisany przez Jana Pawła II w 2003 r.: „Ty, który wszystko przenikasz – wskaż! On wskaże... Bo to Bóg wybiera pasterza dla Kościoła, tak jak kiedyś wybrał dla nas Stanisława ze Szczepanowa, a dla Kościoła Powszechnego Karola Wojtyłę. Tak i teraz wskaże dla nas pasterza na dzisiejsze czasy” – mówił w homilii ks. prof. Robert Tyrała. W czasie trwania tej Mszy św. dokonano wyboru papieża w Watykanie. Chwilę później, o godz. 20.00, nad katedrą i Krakowem uniósł się dźwięk dzwonu Zygmunt, który obwieszcza najważniejsze wydarzenia w Polsce i na świecie.

Życiorys nowego papieża Leona XIV (za Vatican News)

Sześćdziesięciodziewięcioletni kard. Robert Francis Prevost, doktor prawa kanonicznego, to pierwszy papież augustinianin i drugi po Franciszku papież z kontynentu amerykańskiego,

choć w przeciwieństwie do swego poprzednika pochodzi z Ameryki Północnej – informował bezpośrednio po wyborze nowego papieża portal Vatican News.

Urodził się 14 września 1955 r. w Chicago, w stanie Illinois, jako syn Louisa Mariusa Prevosta, pochodzenia francusko-włoskiego, oraz Mildred Martínez, pochodzenia hiszpańskiego. Ma dwóch braci: Louisa Martina i Johna Josepha. Dzieciństwo i młodość spędził z rodziną, uczęszczając najpierw do Niższego Seminarium Ojców Augustianów, a następnie do Villanova University w Pensylwanii, gdzie w 1977 r. uzyskał licencjat z matematyki i podjął studia filozoficzne. 1 września tego samego roku rozpoczął nowicjat w Zakonie Augustianów w Saint Louis, w prowincji Matki Boskiej Dobrej Rady w Chicago, a 2 września 1978 r. złożył pierwszą profesję zakonną. Śluby wieczyste złożył 29 sierpnia 1981 r.

Studia teologiczne kontynuował w Catholic Theological Union w Chicago, wieńcząc je uzyskaniem dyplomu. W wieku 27 lat został wysłany przez przełożonych do Rzymu na studia z prawa kanonicznego na Papieskim Uniwersytecie Świętego Tomasza z Akwinu (Angelicum). W tym czasie, 19 czerwca 1982 r., przyjął święcenia kapłańskie w kolegium augustiańskim Santa Monica z rąk abp. Jeana Jadota, ówczesnego pro-przewodniczącego Papieskiej Rady ds. Niechrześcijan (obecnej Dykasterii ds. Dialogu Międzyreligijnego). Prevost uzyskał licencjat kanoniczny w 1984 r., a rok później, w ramach prac nad doktoratem, został wysłany na misję augustiańską do Chulucanas, w Piurze, w Peru (w latach 1985–1986). W 1987 r. obronił rozprawę doktorską na temat: *Rola przeora lokalnego w Zakonie Świętego Augustyna* i został mianowany dyrektorem ds. powołań oraz misji prowincji Matki Dobrej Rady w Olympia Fields w stanie Illinois (USA).

W następnym roku trafił na misję do Trujillo, również w Peru, jako dyrektor wspólnego programu formacyjnego dla kandydatów augustiańskich z wikariatów Chulucanas, Iquitos i Apurímac. Na przestrzeni 11 lat pełnił funkcje przeora wspólnoty (w latach 1988–1992), odpowiedzialnego za formację (w latach 1988–1998) i wychowawcy w seminarium (w latach 1992–1998). Posługiwał także w archidiecezji Trujillo jako wikariusz sądowy (w latach 1989–1998), a także był wykładowcą prawa kanonicznego, patrystyki i teologii moralnej w Wyższym Seminarium Duchownym San Carlos i San Marcelo. Równocześnie powierzono mu duszpasterską opiekę nad wspólnotą Nuestra Señora Madre de la Iglesia, która została następnie przekształcona w parafię pod wezwaniem św. Rity (posługiwał tam w latach 1988–1999) i która znajduje się w ubogiej części Trujillo. O. Prevost pełnił również funkcję administratora parafii Nuestra Señora de Monserrat (w latach 1992–1999). W 1999 r. został wybrany prowincjałem prowincji augustiańskiej Matki Dobrej Rady w Chicago, a dwa i pół roku później, podczas Kapituły Generalnej Zakonu Świętego Augustyna, współbracia powierzyli mu misję przeora generalnego, którą kontynuował także w drugiej kadencji, po kapitule z 2007 r.

W październiku 2013 r. wrócił do rodzinnej prowincji w Chicago i został odpowiedzialny za formację w klasztorze św. Augustyna, a także radnym i wikariuszem prowincjalnym. Funkcje te pełnił do chwili, gdy papież Franciszek

mianował go 3 listopada 2014 r. administratorem apostolskim peruwiańskiej diecezji Chiclayo, ogłaszając go biskupem i przydzielając mu stolicę tytularną Sufar. 7 listopada objął diecezję. Nieco ponad miesiąc później, 12 grudnia, w uroczystość Matki Bożej z Guadalupe, nuncjusz apostolski w Peru abp James Patrick Green, udzielił mu święceń biskupich.

Jego zawołaniem biskupim są słowa „In Illo uno unum” – słowa św. Augustyna z Objasnień do Psalmu 127, podkreślające, że „choć my, chrześcijanie, jesteśmy liczni, w Chrystusie stanowimy jedno”.

26 września 2015 r. papież Franciszek mianował go biskupem Chiclayo, a w marcu 2018 r. został wybrany drugim wiceprzewodniczącym Konferencji Episkopatu Peru, w której należał również do Rady Gospodarczej oraz był przewodniczącym Komisji ds. Kultury i Edukacji. 13 lipca 2019 r. Franciszek mianował go członkiem Kongregacji ds. Duchowieństwa, a rok później także członkiem Kongregacji ds. Biskupów (21 listopada 2019 r.) W międzyczasie, 15 kwietnia 2020 r., został administratorem apostolskim diecezji Callao w Peru. 30 stycznia 2023 r. papież mianował go prefektem Dykasterii ds. Biskupów i przewodniczącym Papieskiej Komisji ds. Ameryki Łacińskiej, podnosząc go do godności arcybiskupa. Na konsystorzu 30 września tego samego roku kreował go kardynałem, z kościołem tytularnym św. Moniki, należącym do rzymskiej diakonii pod wezwaniem tej samej świętej. Kard. Prevost objął ją 28 stycznia 2024 r. i jako prefekt dykasterii uczestniczył w ostatnich podróżyach apostolskich papieża Franciszka oraz w pierwszej i drugiej sesji XVI Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów o synodalności, odbywających się w Rzymie odpowiednio w dniach 4–29 października 2023 r. oraz 2–27 października 2024 r. Jako przeor generalny augustianów i przedstawiciel Unii Przełożonych Generalnych (USG) miał już bowiem doświadczenie prac synodalnych.

Następnie, 4 października 2023 r., Franciszek mianował go członkiem Dykasterii ds. Ewangelizacji (Sekcji do spraw Pierwszej Ewangelizacji i Nowych Kościołów Partykularnych), Dykasterii Nauki Wiary, Dykasterii ds. Kościołów Wschodnich, Dykasterii ds. Duchowieństwa, Dykasterii ds. Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, Dykasterii ds. Kultury i Edukacji, Dykasterii ds. Tekstów Legislacyjnych, a także Papieskiej Komisji ds. Państwa Watykańskiego. 6 lutego bieżącego roku papież włączył go do grona kardynałów biskupów, przyznając mu diecezję Albano.

3 marca, w czasie ostatniego pobytu papieża Franciszka w rzymskiej Poliklinice Gemelli, kard. Prevost przewodniczył na placu św. Piotra modlitwie różańcowej, sprawowanej w intencji powrotu do zdrowia Ojca Świętego. ■

Co pozostało w nas i czego by dziś od nas oczekiwał?

20. rocznica śmierci Jana Pawła II

(2 IV 2025)

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie nieustająco czyni starania, by imię Ojca Świętego nie widniało jedynie w nazwie uczelni, ale aby czyny szły w kierunku zgłębiania nauczania krakowskiego biskupa, a później biskupa Rzymu. Spuścizna jego jest ogromna. To setki publikacji, encykliki, adhortacje, listy apostolskie, homilie. Uniwersytet Papieski wraz z Instytutem Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II w Krakowie są w trakcie realizacji projektu mającego na celu wydanie dzieł teologicznych i filozoficznych Karola Wojtyły. UPJPII organizuje także konferencje naukowe, współorganizuje każdego roku w listopadzie Dni Jana Pawła II, wspiera organizację Dni Jana Pawła II w Rzymie, to tu działa Ośrodek Badań nad Myślą Jana Pawła II na UPJPII i prowadzony jest obowiązkowy wykład dla wszystkich studentów uczelni dotyczący dziedzictwa Jana Pawła II.

Uniwersytet Papieski, choć korzeniami swymi sięgający 1397 r., kiedy to królowa Jadwiga uprosiła ówczesnego papieża Bonifacego IX o powołanie Wydziału Teologicznego w Krakowie, został powołany jako Papieska Akademia Teologiczna przez Jana Pawła II w 1981 r. Dziś, gdy przychodzi uczcić 20. rocznicę odejścia do domu Ojca patrona uczelni, rektor UPJPII, pracownicy naukowcy, doktoranci Szkoły Doktorskiej zechcieli podzielić się swoimi refleksjami dotyczącymi osoby i nauczania Jana Pawła II.

Ks. prof. dr hab. Robert Tyrała

Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Marta Mastyló: Jakie przesłania, jakie wartości w nauczaniu Jana Pawła II są szczególnie bliskie Księdzu Rektorowi i szczególnie obecne w misji i działalności uczelni?

Ks. prof. dr hab. Robert Tyrała: W sytuacjach, które bezpośrednio dotyczą uczelni, z którymi spotykam się właściwie każdego dnia, w codziennym życiu uniwersytetu obecne są słowa Ojca Świętego „Nie lękajcie się”, nie bójcie się, otwórzcie drzwi dla Chrystusa. I to jest przesłanie, które ciągle mi towarzyszy, ponieważ sprawy, których doświadczam na każdym kroku, mnie ciągle przerastają. To dotyczy samej uczelni, a także budowy, i to jest przesłanie, a dokładnie przesłanie Chrystusa, które jest dla mnie bardzo ważne.

W jaki sposób uczelnia stara się kontynuować dziedzictwo Jana Pawła II?

Są to różne konferencje, działania wydawnicze, funkcjonuje Ośrodek Myśli Jana Pawła II na UPJPII, który prowadzi o. prof. Jarosław Kupczak, organizujemy Dni Jana Pawła II, rozpoczniemy nowy cykl, który przygotowuje ks. prof. Grzegorz Hołub, czyli Kongres Karola Wojtyły. To są takie działania, można powiedzieć, codzienne, jak chociażby dla studentów wykład „Jan Paweł II”, który jest niezwykle ważny. Kiedy zostałem rektorem, uświadomiłem sobie mocno, że ludzie młodzi, którzy do nas przychodzą, nigdy go nie poznali. I właśnie dlatego trzeba o Nim mówić językiem nie prasy, takich czy innych problemów, które zawsze są, zawsze były i zawsze będą, ale mówić Jego językiem. Pokazać go jako człowieka, jako pasterza, jako wielkiego myśliciela i kogoś, kto jest drogowskazem. I stąd te wszystkie działania, które są na uczelni, a jest ich bardzo, bardzo wiele. Pisane są też prace licencjackie, magisterskie, doktorskie na Jego temat, poruszające różne aspekty Jego działalności i nauczania. Tylko tych policzonych, które znajdują się w Archiwum UPJPII, jest bez mała dwa tysiące. Są liczne publikacje pracowników naukowych. I one wszystkie są ciągłym przypominaniem, że On jest żywy pośród nas.

Jan Paweł II dla nas dziś powinien być kotwicą czy żaglem?

Myślimy o jednym i drugim. Bo z jednej strony nam pokazuje – tu jest kotwica, tu macie początek, czyli to zakotwiczenie w wierze, w świecie wartości, ale On daje skrzydła! Pokazuje, że możemy przekraczać siebie, że warto przekraczać siebie, choć często w to nie wierzymy. A zarazem jest On takim silnym wiatrem. Dlatego ten pomnik, który mamy przed Biblioteką, jest świetny. On jest ze Słowenii, a sam pomysł pochodzi ze zdjęcia, gdy papież odprawiał Mszę św. i ornat mu płynie pod wpływem wiatru. Znamy to też z zamykającej się Biblii podczas pogrzebu Ojca Świętego. Jakby nam chciał powiedzieć – poddajcie się Duchowi Świętemu.

Ks. prof. dr hab. Grzegorz Hołub

Wydział Filozoficzny UPJPII

Jan Paweł II to postać niezwykle wszechstronna. Dla mnie, jako filozofa, był to nade wszystko filozof, który stał się papieżem. Jako papież kontynuował coś, co określiłbym jako wszechstronną promocję człowieczeństwa, zwracając uwagę na pojawiające się zagrożenia dla istnienia osoby ludzkiej i jej godności, a następnie pokazując, jak możemy się przed nimi obronić. Jednak Jego program był nade wszystko bardzo pozytywny: pokazywał nowe horyzonty, do których powinniśmy zdążać. I co jest ciekawe, program ten był atrakcyjny także dla ludzi niewierzących.

Jeślibym miał w skrócie wskazać na to, co jest naszą powinnością w epoce po Janie Pawle II, to wskazałbym właśnie na to: walczyć o człowieka w jego integralności i zabiegać o ochronę jego godności wobec coraz mocniejszych tendencji dehumanizacji i transhumanizacji człowieka. Myślę, że Jan Paweł II chciałby nam dzisiaj powiedzieć, że człowiek, który siebie właściwie rozumie – to znaczy, że jest istotą cielesno-duchową i nakierowaną na transcendencję – nie jest zagrożeniem dla tego świata, ale ten świat dopełnia i ubogaca.

Ks. dr Bogusław Mielec

Wydział Teologiczny UPJPII

Czy Jan Paweł II wygra z *cancel culture*?

Pytanie takie nurtuje mnie od pewnego czasu, a formułuję je przy okazji 20. rocznicy śmierci św. Jana Pawła II. I chociaż jestem przekonany, że odpowiedź brzmi: „tak”, warto ją umieścić oraz uzasadnić w szerszym kontekście. Jest On potrzebny, żeby zarówno zrozumieć dynamikę pamięci/zapominania o Janie Pawle II, jak i określić wyzwania z niej płynące.

Z jednej strony musimy być świadomi złożonego procesu historyczno-kulturowego, który za prof. Andrzejem Mencwelem można określić kwestią trwałości dzieła pisarzy i innych wybitnych postaci. „W historii literatury jest z grubsza tak, że przez pierwsze ćwierć wieku po swojej śmierci pisarze wchodzi do *czyśćca*. Trzeba co najmniej jednego pokolenia, aby dokonała się krystalizacja recepcji. Gdy z tego *czyśćca* wyjdą po dwudziestu pięciu latach, to zazwyczaj wchodzi do kanonu. Ja myślę, że dziedzictwo Jana Pawła II jest obecnie w *czyśćcu*. Ono się oczyszcza i krystalizuje i zobaczymy, jakie wyłoni się za jakiś czas” (*Jan Paweł II a polska dusza*, „Więź”, 2008, nr 10, s. 10). Oczywiście, w odniesieniu do osoby św. Jana Pawła II można tu tylko mówić o analogii: jest pewne podobieństwo przy jednoczesnym niepodobieństwie, gdyż przez ostatnie 20 lat podjęto tak wiele różnorodnych działań dla recepcji Jego osoby i dzieła, że trudno je tutaj wymienić. Natomiast trzeba docenić każdą osobę, środowisko oraz instytucję, które się do tego przyczyniły.

(...) chciałbym wspomnieć o pewnej inicjatywie podjętej 4 lata temu na naszej uczelni. Jest to cykl wykładów poświęconych Janowi Pawłowi II i skierowanych w formie on-line do wszystkich studentów pierwszego roku w letnim semestrze akademickim, w wymiarze 30 h wykładowych. Dla trzech grup słuchaczy realizujemy, moim zdaniem, ciekawy projekt, którego autorem jest o. prof. Jarosław Kupczak OP. Wykład jest podzielony na 6 modułów tematycznych, za które odpowiada 6 wykładowców, zajmujących się w swojej pracy naukowo-dydaktycznej danym tematem dotyczącym patrona naszej uczelni. I tak w porządku chronologicznym zajmujemy się: biografią Karola Wojtyły – Jana Pawła II na tle epoki, Jego twórczością literacką, filozoficzną i teologiczną oraz dokonaniem w dziedzinie nauczania społecznego Kościoła oraz prawa kanonicznego. Jest to także bardzo interesujące doświadczenie naukowo-dydaktyczne, ponieważ musimy dokonać pewnej syntezy bardzo obszernej wiedzy, ale także wskazać na to, co student może, jeśli chce, wybrać z bardzo bogatej osobowości i twórczości naszego Patrona do swojego integralnego rozwoju. Zatem chodzi zarówno o rzetelną wiedzę naukową, jak i ewentualne wnioski egzystencjalne. W ten sposób proponujemy naszym słuchaczom wielostronny ogląd postaci Jana Pawła II z nadzieją, że być może uda się przynajmniej odblokować emocjonalnie tych, którym *cancel culture* narzuciła negatywny medialny wizerunek naszego Patrona. Jest to cel minimum, który jak zawsze w procesie naukowo-wychowawczym, jest niepewny co do rezultatów, ale niezbędny. Powraca tu tytułowe pytanie: Czy Jan Paweł II wygra z *cancel culture*?

Jest ono pewnym dynamizmem mojego wykładu, który rozpoczyna cały cykl. Zatytułowałem go *Biografia znacząca Karola Wojtyły – św. Jana Pawła II. Czy może on być istotnym punktem odniesienia dla naszego integralnego rozwoju?* Zwłaszcza ten drugi człon tytułu zawiera w sobie pewien apologetyczny cel: ukazania Papieża jako kogoś, kto swoją biografią napisał swego rodzaju „podręcznik” dobrego, udanego życia.

(...) ze spuścizną, którą pozostawił, jest jak z wędrówką po lesie: im głębiej wchodzimy, tym więcej znajdujemy.

Dr hab. Katarzyna Drąg, prof. UPJPII

Wydział Nauk o Komunikacji UPJPII

Młody Karol Wojtyła – rówieśnik naszych studentów – marzył o studiach, teatrze, rozwoju duchowym i intelektualnym. Wojna przerwała nagle wszystkie plany, odebrała przestrzeń, w których rozkwitały Jego pasje. Myślę, że to było dojmujące doświadczenie. W takich właśnie okolicznościach ogłoszenia z marzeń i entuzjazmu mógł poddać się łatwo rezygnacji, a podjął, w mojej ocenie, jedną z kluczowych decyzji swego życia. W liście do przyjaciela z grudnia 1939 r. Karol pisał o swojej okupacyjnej codzienności: „Otóż nade wszystko donoszę Ci, że jestem bardzo mocno zajęty. Są ludzie, którzy teraz umierają z nudy. Ja to nie. Obłożyłem się książkami, obwarowałem Sztuką i Nauką. Pracuję. Czy uwierzysz, że mi nieomal brakuje czasu? Czytam, piszę, uczę się, myślę, modlę się i walczę w sobie”. Wzrusza mnie obraz tego młodego mężczyzny, który w okupacyjnym Krakowie uczy się „forsownie” francuskiego i pisze własne teksty literackie. Kilka tygodni później w kolejnym liście Karol napisał: „Ja się w sobie rozbudowuję”. Zrozumiał, że w Człowieku są przestrzenie rozwoju, których żadne okoliczności, żaden okupant nie może zniszczyć. Lubię myśleć, że z tych rozbudowujących się przestrzeni ducha i intelektu studenta Karola zrodziło się to, co dał Kościołowi i światu...

Dr Paulina Guzik

Wydział Nauk o Komunikacji UPJPII

Jan Paweł II towarzyszył mi od dzieciństwa – urodziłam się w piątym roku pontyfikatu i pierwszy raz świadomie przeżyłam spotkanie z nim podczas Światowych Dni Młodzieży w Częstochowie, moim rodzinnym mieście. Kiedy umierał, byłam w Nowym Jorku na stażu w CNN. Nie miałam wówczas możliwości – ani wizowych, ani finansowych – żeby tak po prostu wsiąść w samolot i przylecieć do Rzymu, postanowiłam więc przeżyć ten czas najpiękniej tam, gdzie byłam. Wylewając tony łez w polskiej parafii na Manhattanie, stamtąd i z katedry św. Patryka napisałam swój pierwszy dziennikarski tekst dla „Niedzieli”. Odtąd, co jakiś czas czułam, że Papież ma wpływ na całą moją zawodową ścieżkę, że inspiruje i prowadzi tam, gdzie jestem Panu Bogu potrzebna. I pracy na uniwersytecie, i pracy w redakcji katolickiej nie byłoby bez niego. Nie byłoby też filmów dokumentalnych, które „wyjaśniają” Papieża Wojtyłę pokoleniu, które już nie pamięta Go osobiście, ale też burzy fałszywe mity, które rezonują coraz mocniej w społeczeństwie.

Ktoś kiedyś powiedział mi, że Pan Bóg daje nam zadania, które potrafimy udźwignąć. Ja czuję, że każde kolejne zadanie, które dawał mi Jan Paweł II, jest wynikiem poprzedniego. Dla mnie najważniejszym filmem, jaki kiedykolwiek wyprodukowałam, był *Szlakany Dom* – odpowiedź Jana Pawła II na kryzys wykorzystywania seksualnego w Kościele. Choć czasem wydaje się, że dziennikarze, którzy szukają dziś prawdy, nie sensacji, są skazani na porażkę i brak „klikalności”, to jednak wierzę, że wiara w rozum i rzetelną naukowo udokumentowaną, i obiektywną narrację – ostatecznie zwycięży i wreszcie przebiją się do opinii publicznej w Polsce.

Prezydent Lech Wałęsa na ostatniej konferencji „Jan Paweł II czytać historię, tworzyć historię” na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu powiedział, że nikt nie wierzył, że komunizm może upaść, i wszyscy mu to powtarzali. Wierzył Papież i wspierał „Solidarność” wszystkimi możliwymi sposobami. Widząc, co dziś stało się, szczególnie w pokoleniu młodych ludzi, z autorytetem Jana Pawła II, ja wciąż wierzę, że naszym zadaniem – pokolenia dzisiejszych świeckich 40-latków, które Go jeszcze pamięta, jest nieść pamięć realną, niepomnikową i nieemocjonalną o Janie Pawle II. Papież-lider, papież-przywódcą – tego by właśnie od nas oczekiwał. I choć starania te często wymagają przebijania głową muru i drażenia kropłą skały, to nikt inny nie będzie nas bardziej w nich wspierał niż właśnie Jan Paweł II. Dziś jeszcze bardziej niż 20 lat temu potrzebujemy jego słów, nauki, wierności prawdzie – w życiu rodzinnym, uniwersytecie, a może przede wszystkim – w Kościele.

Giacomo Calore

Doktorant w Szkole Doktorskiej UPJPII, dziedzina nauki teologiczne

Chrystocentryzm św. Jana Pawła II

Tym, co z wielu nauk i intuicji św. Jana Pawła II najbardziej mnie poruszyło w trakcie moich badań, było zakotwiczenie jego refleksji w Jezusie Chrystusie, prawdziwym Bogu i prawdziwym człowieku. W passusie książki *Pamięć i tożsamość* wyraził to, nawiązując do nauczania ostatniego soboru, do którego powstania sam zresztą aktywnie przyczynił się. Ojciec Święty powołał się na numer 22 konstytucji duszpasterskiej *Gaudium et spes*, który dał „wyraz tej antropologii, która stanowi fundament całego soborowego magisterium” [1]. Dla Ojca Świętego ważność tego tekstu wynika z połączenia, które Ojcowie soborowi uczynili między tajemnicą człowieka a tajemnicą Wcielenia: „W istocie misterium człowieka wyjaśnia się prawdziwie jedynie w misterium Słowa Wcielonego” (*Gaudium et spes*, 22). Papież komentuje ten passus, twierdząc, że „istota ludzka nie może zrozumieć siebie samej na podstawie odniesienia do innych stworzeń [...]. Klucz do zrozumienia samego siebie człowiek znajduje, kontemplując boski Pierwotwór, Słowo Wcielone” [2]. Według św. Jana Pawła II słowa konstytucji wydają się najlepszą odpowiedzią, którą Kościół mógł zaoferować dzisiejszemu człowiekowi, będącemu w egzystencjalnym kryzysie. Albowiem Słowo Wcielone, ostatni Adam, Odkupiciel pierwszego Adama, jest prawdziwym człowiekiem, który oddał życie dla wszystkich i zmartwychwstając, rozświetlił sens cierpienia i śmierci, a nawet uczynił nas „synami w Synu”, czyli pozwolił nam nazywać Boga Ojcem (por. *Gaudium et spes*, 22) [3].

Ojciec Święty wydaje się sprowadzić początek swojego papieskiego magisterium do chrystocentryzmu soboru: „Opierając się na tym nauczaniu, mogłem powiedzieć w encyklice *Redemptoris hominis*, że «człowiek jest drogą Kościoła»” [4]. Tym samym piętnuje tych teologów, którzy mówili o „zwrocie antropologicznym” soboru, zapominając, że ten zwrot ma charakter dogłębnie chrystocentryczny. Moim zdaniem chrystocentryzm, który św. Jan Paweł II wyraził w tym krótkim tekście, jest jednym z najcenniejszych pereł jego dziedzictwa i to nie tylko w sferze doktrynalnej, jako drogowskaz dla pracy teologów, ale także i może przede wszystkim w obszarze duszpasterskim. Wobec egzystencjalnych dylematów dzisiejszego społeczeństwa duszpasterstwo, które nie pomaga ludziom szukać relacji z Chrystusem, zażyłości z Nim oraz jego woli we własnym życiu, prowadzi donikąd [5]. Zgodnie ze św. Janem Pawłem II, poza Ewangelią Jezusa, „człowiek pozostaje dramatycznym pytaniem bez odpowiedzi. Właściwą bowiem odpowiedzią na pytanie o człowieka jest Chrystus – *Redemptor hominis*” [6].

[1] Jan Paweł II, *Pamięć i tożsamość*, Wydawnictwo Znak, Kraków 2005, s. 114.

[2] Tamże, s. 115.

[3] Zob. tamże, s. 117-118.

[4] Tamże, s. 117; Jan Paweł II, Encyklika *Redemptor Hominis*, nr 14.

[5] Jak nie przypomnieć słów z homilii inauguracyjnej Ojca Świętego (22.10.1978): „Nie lękajcie się! Otwórzcie, otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi! Otwórzcie drzwi jego zbawczej władzy, otwórzcie jej granice państw, systemy ekonomiczne i polityczne, szerokie obszary kultury, cywilizacji i rozwoju. Nie lękajcie się!”.

[6] Jan Paweł II, *Pamięć i tożsamość*, s. 118. ■

Podziękowanie dla UPJPII za współorganizację koncertu *Credo* K. Pendereckiego w Rzymie

(1 IV 2025)

zdjęcia: Paweł Mazur (Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena)

Ci, którzy mogli wysłuchać koncertu w rzymskiej bazylice Santa Maria Maggiore, mówią, że przeżyli niezwykle chwile. We wtorek 1 kwietnia 2025 r. zabrzmiało tam jedno z najważniejszych dzieł Krzysztofa Pendereckiego *Credo*. Motywem przewodnim wydarzenia było upamiętnienie 20. rocznicy śmierci papieża Jana Pawła II oraz 5. rocznicy śmierci Krzysztofa Pendereckiego.

Credo Krzysztofa Pendereckiego, obok takich dzieł jak *Pasja wg św. Łukasza*, *Siedem bram Jerozolimy*, *Psalmy Dawida*, *Jutrznia* czy *Polskie Requiem*, reprezentuje nurt oratoryjnej muzyki religijnej wybitnego polskiego kompozytora, który zanim napisał *Credo* – potężne, ośmioczęściowe oratorium – miał już w dorobku pokaźną liczbę utworów sakralnych. Pierwsze szkice dzieła powstawały już w 1996 r. Pomyślane początkowo jako jedna z części cyklu mszalnego, przerodziło się w samodzielny monumentalny utwór. Liturgiczny tekst wyznania wiary dopełniają pieśni, hymny i teksty sakralne, które oprawione muzyką jednego z najwybitniejszych polskich kompozytorów współczesnych przekazują uniwersalne wartości. Sam Krzysztof Penderecki kiedyś miał wyznać, że zawarł w tym utworze wszystkie pomysły, które miały stanowić całą mszę.

Orkiestrę i Chór Mieszany oraz Chór Chłopięcy i Dziewczęcy Filharmonii Krakowskiej poprowadził prof.

Maciej Tworek, wieloletni asystent kompozytora. Podczas koncertu wystąpili znakomici soliści: Iwona Hossa (sopran), Natalia Rubiś (sopran), Anna Lubańska (alt), Adam Zdunikowski (tenor) i Łukasz Konieczny (bas).

Można sobie wyobrazić, jak ta niezwykle przejmująca muzyka zabrzmiała we wnętrzu jednej z czterech rzymskich bazylik papieskich, tzw. większych, do których należy właśnie ufundowana w V w. bazylika Santa Maria Maggiore. Miejsce to, będące pierwszą świątynią poświęconą Matce Bożej, a zarazem ważnym ośrodkiem kultury i sztuki, było bardzo bliskie Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II. Bazylika bliska jest także papieżowi Franciszkowi. To tu właśnie, gdy dopisywały mu siły, przychodził się modlić przed słynną ikoną maryjną *Salus Populi Romani*.

Pomysłodawca tego niezwykłego wydarzenia, Andrzej Giza, dyrektor Stowarzyszenia im. Ludwiga van Beethovena, będącego głównym organizatorem koncertu w Rzymie, napisał po jego wybrzmieniu podziękowanie na ręce rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr. hab. Roberta Tyrały, którego fragment pozwalamy sobie z radością i wzruszeniem poniżej przytoczyć:

„W imieniu organizatorów koncertu *CREDO* Krzysztofa Pendereckiego chciałbym podziękować za nieocenione wsparcie i osobiste zaangażowanie Księdza Rektora w re-

alizację przedmiotowej produkcji. Zgromadzeni goście w bazylice Santa Maria Maggiore przyjęli owacyjnie wspólnie zrealizowane wydarzenie”.

Obok Stowarzyszenia im. Ludwiga van Beethovena współorganizatorami koncertu byli: Ambasada Rzeczypospolitej przy Stolicy Apostolskiej, Urząd Marszałkowski Województwa

Małopolskiego, Urząd Miasta Krakowa, Instytut Adama Mickiewicza, Europejskie Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego, Filharmonia im. K. Szymanowskiego w Krakowie, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Kościół i Hospicjum św. Stanisława B.M. w Rzymie oraz PKN Orlen, jako mecenas koncertu. ■

Walne zgromadzenie FUCE z udziałem ks. dr. hab. Andrzeja Kieliana, prorektora UPJPII

(4–6 VI 2025)

tekst: ks. dr hab. Andrzej Kielian

zdjęcia: Biuro FUCE

Europejska Federacja Uniwersytetów Katolickich – FUCE (Fédération des Universités Catholiques Européennes)

Tegoroczne walne zgromadzenie Europejskiej Federacji Uniwersytetów Katolickich (FUCE – Fédération des Universités Catholiques Européennes) odbywało się od 4 do 6 czerwca 2025 r. i było zorganizowane przez KU Leuven oraz UCLouvain w Leuven i Louvain-la-Neuve (Belgia).

W tym roku KU Leuven i UCLouvain jako kompleksowe uniwersytety interdyscyplinarne zaproponowały temat, który jest nie tylko istotny z punktu widzenia teologii i filozofii, ale również cieszy się dużym zainteresowaniem wszystkich środowisk akademickich, mianowicie *One Health*. Stąd też wątek przewodni Walnego Zgromadzenia to „Duchowe wymiary holistycznego podejścia do zdrowia: potencjalny wkład uniwersytetów katolickich”.

Koncepcja *One Health* podkreśla wzajemne powiązania między zdrowiem ludzi, zwierząt i ogółu środowiska naturalnego. To holistyczne podejście podkreśla, że dobrostan każdego z tych elementów jest ze sobą nierozdzielnie powiązany i wykracza poza podziały, które stworzyliśmy między dyscyplinami, zawodami i ekosystemami. Uświadamia

nam, że dobrostan człowieka zależy od dobrostanu otaczających nas zwierząt, ziemi, po której stąpamy, powietrza, którym oddychamy, drzew, które dają nam cień, oraz oceanów łączących nas z innymi kontynentami. Nie jest to tylko abstrakcyjna teoria. To rzeczywistość, w której żyjemy na co dzień, często nie zdając sobie z tego w pełni sprawy.

Nasze wybory w zakresie polityki rolnej, zużycia antybiotyków i ochrony środowiska mają bezpośredni wpływ zarówno na zdrowie ludzi, jak i zwierząt. Za każdym razem, gdy kupujemy żywność, pijemy wodę lub przyjmujemy leki, wchodzimy w interakcję z ekosystemem. Działania te mogą wydawać się nieistotne, ale odzwierciedlają złożony łańcuch relacji. Wybierając lokalnie produkowaną żywność, zmniejszamy ślad ekologiczny związany z odżywianiem. Ograniczając stosowanie antybiotyków, przyczyniamy się do walki z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe.

Zaangażowanie FUCE w podejście *One Health* zachęca wszystkich do refleksji nad własnymi doświadczeniami związanymi z naturą i zdrowiem. Podejście to oferuje ramy do innego sposobu myślenia. Przypomina, że zdrowia nie można sprowadzać wyłącznie do interwencji medycznych. Wynika ono z delikatnej równowagi, którą pielęgnujemy po-

przez nasze interakcje z innymi istotami żywymi i naszym środowiskiem. Podejście *One Health* skłania do rozważenia nie tylko tego, jak degradacja środowiska pogłębia problemy zdrowia publicznego, np.: choroby układu oddechowego spowodowane zanieczyszczeniem, nierówności w dostępie do wody i pojawianie się nowych chorób odzwierzęcych, ale także tego, jak produkcja środków ochrony zdrowia ludzi i zwierząt może mieć pośredni negatywny wpływ na zdrowie publiczne i środowisko. Uświadamia także, że uniwersytety katolickie mają za zadanie nie tylko przekaz wiedzy naukowej, lecz także dbałość o duchowy, fizyczny i psychiczny dobrostan studentów. Dlatego wiele z nich oferuje holistyczne podejście do osób, które studiuje na uczelniach będących członkami FUCE. Programy studiów są uzupełnianie o oferty dotyczące życia społecznego, wsparcie psychologiczne, a także duszpasterstwo studentów, które na naszej uczelni wkracza w nowy etap rozwoju.

Podejście *One Health* zachęca nas do spojrzenia na zdrowie z szerszej perspektywy, w której każda interwencja profilaktyczna, każdy wysiłek na rzecz ochrony ekosystemów

i każde działanie mające na celu wzmocnienie odporności społeczności przyczynia się do poprawy zdrowia zbiorowego.

W ostatnim dniu obrad miało miejsce Walne Zgromadzenie delegatów członków FUCE, podczas którego wybrano nowy zarząd i nową przewodniczącą Federacji. Została nią prof. Elena Beccalli, rektor Uniwersytetu Katolickiego Sacro Cuore w Mediolanie. Z kolei grono członków Federacji powiększyło się o dwie nowo przyjęte uczelnie. Jedną z nich jest Apor Vilmos Catholic College (Węgry), z którą nasz Uniwersytet aktywnie współpracuje od dłuższego już czasu.

Europejska Federacja Uniwersytetów Katolickich (FUCE/EFCU) – została utworzona w 1991 r. z przekonaniem, że może wnieść nowy wkład w sieć uniwersytetów katolickich, opierając się na pozytywnej ścieżce integracji europejskiej. Pod koniec lat 90. FUCE przeprowadziła badania porównawcze, które ujawniły bogate zasoby oraz podobieństwa między różnymi uniwersytetami katolickimi w Europie. Zrodziła się w ten sposób potrzeba wzmocnienia istniejących powiązań oraz zachęcanie do mobilności studentów, nauczycieli i naukowców. Organizacja zrzesza uniwersytety katolickie z terenu Europy oraz z Gruzji i Libanu. ■

Promocje akademickie

(11 | 2025)

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Grzegorz Finowski

Uroczystość promocji akademickich odbyła się w kolegiacie św. Anny w 628. rocznicę powołania Wydziału Teologicznego na Uniwersytecie Krakowskim. Na początku Mszy św. odprawianej pod przewodnictwem abp. Marka Jędraszewskiego, Wielkiego Kanclerza UPJPII, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Robert Tyrała przypomniał wielowiekową historię uczelni, którą rozpoczyna, na prośbę króla Władysława Jagiełły i jego małżonki królowej Jadwigi, bulla papieża Bonifacego IX *Eximiae devotionis affectus* z dnia 11 stycznia 1397 r., na mocy której erygowany zostaje Wydział Teologiczny w Krakowie, z którego to wywodzi się dzisiejszy uniwersytet papieski.

Rektor przypomniał, że na siedmiu wydziałach uczelni prowadzone są badania naukowe w 12 dyscyplinach, a kształcenie studentów odbywa się na 17 kierunkach, przy czym w przygotowaniu są kolejne cztery. Rektor zaakcentował, że „kultywowanie historycznej pamięci, a jednocześnie nieustanny rozwój naszej papieskiej uczelni, są dla nas niezwykle zobowiązujące i ważne, bo chcemy za wstawiennictwem naszych patronów być apostołami prawdy i dobra”.

Rektor przywołał też słowa papieża Franciszka skierowane w liście do Wielkiego Kanclerza UPJPII abp. Marka Jędraszewskiego w 2022 r. na 625-lecie erygowania Wydziału Teologicznego w Krakowie: „Niech wasz Uniwersytet będzie

miejszem formacji nowych pokoleń chrześcijan nie tylko przez badania naukowe i dociekanie prawdy, ale także przez społeczne świadectwo życia. (...) Młodzi ludzie mają swoje marzenia i swoje cele, a katolicki Uniwersytet powinien pomagać im realizować je w oparciu o prawdę, dobro i piękno, które mają swoje źródło w Bogu. Wasza posługa myślenia i poszukiwanie prawdy jest dzisiaj potrzebna Kościołowi w Polsce i w świecie. Pełnijcie ją w poczuciu odpowiedzialności za wierność waszej misji: *Idźcie i nauczajcie*”.

W homilii abp Marek Jędraszewski przypomniał, że na czas Objawienia Pańskiego, który obecnie przeżywamy, składają się trzy wydarzenia: pokłon Mędrców ze Wschodu, chrzest Jezusa w Jordanie i przemienienie wody w wino na weselu w Kanie Galilejskiej. Zwrócił uwagę, że prawda o „nowonarodzonym królu żydowskim” objawiła się dzięki wysiłkowi Mędrców, którzy przyszli za gwiazdą do Betlejem. Nad Jordanem chwałę Syna Bożego objawili Bóg Ojciec i Duch Święty, a w Kanie Galilejskiej zrobił to sam Chrystus.

Przypomniał myśl św. Jana Pawła II zawartą w encyklice *Fides et ratio*, w której Ojciec Święty dzieli się swoją refleksją na temat Bożego Objawienia. Według papieża Objawienie jest drogowskazem i szansą, szczególną drogą prawdy, darem, który można przyjąć z wdzięcznością, ale także ze wzgardą odrzucić; pokazuje ostateczny cel egzystencji człowieczej. „Ostateczny cel osobowego istnienia jest

zatem przedmiotem badań zarówno filozofii, jak i teologii. Jedna i druga – mimo odmienności metod i treści – wprowadza na ową *ścieżkę życia* (Ps 16 [15], 11), której kresem – jak poucza nas wiara – jest pełna i nieprzemijająca radość kontemplacji Boga w Trójcy Jedynej” – pisał Jan Paweł II.

„Tą drogą musi, z racji swojego powołania, z racji swojego ustanowienia, podążać Uniwersytet Papieski Jana Pawła II. Jestem przekonany też, że tą ścieżką kroczyły wszystkie te prace doktorskie, habilitacyjne, profesorskie, które dzisiaj zostaną szczególnie uroczystie ukazane całemu środowisku akademickiemu. Wyrażam przekonanie, że te prace takimi naprawdę są, ale że jednocześnie są zaledwie, może aż, pewnymi etapami *ścieżki życia*, którą mamy kroczyć wiernie, aż do końca” – mówił abp Marek Jędraszewski.

Po zakończonej Eucharystii nastąpił czas promocji akademickich. Nowo wypromowanych zostało 55 doktorów w dyscyplinach naukowych: nauki teologiczne, filozofia, historia, nauki socjologiczne, nauki o komunikacji społecznej i mediach. Rektor poinformował, że jeden doktorat został przez pracownika UPJPII przeprowadzony na Akademii Muzycznej w dyscyplinie sztuki muzyczne. Następnie wręczone zostały 3 dyplomy doktora habilito-

wanego w dyscyplinach: nauki teologiczne, nauki biblijne (pierwsza habilitacja z nauk biblijnych na uczelni) oraz w dyscyplinie filozofia. I tu rektor UPJPII poinformował, że dwóch pracowników naukowych UPJPII uzyskało habilitację na Akademii Muzycznej w Krakowie w dyscyplinie nauki muzyczne.

Prorektor ks. prof. Tomasz Rozkrut poinformował, że stanowiska profesora otrzymali: ks. prof. dr hab. Grzegorz Hołub, o. prof. dr hab. Jarosław Kupczak OP oraz ks. prof. dr hab. Robert Tyrała. Poinformowano także, że w roku 2024 tytuł profesora uzyskali: ks. prof. dr hab. Tomasz Kraj w dyscyplinie nauki teologiczne, prof. dr hab. Marian Wołkowski-Wolski w dyscyplinie historia, ks. prof. dr hab. Robert Woźniak w dyscyplinie nauki teologiczne.

„Ten dzisiejszy dzień, święto naszej uczelni, oznacza dla nas zakończenie okresu lat ciężkiej pracy, wyrzeczeń, ofiary, nierzadko także ofiary i wyrzeczeń ze strony naszych rodzin, bliskich, wspólnot. Ale ten dzisiejszy dzień nie byłby możliwy bez środowiska naszej uczelni” – mówił w imieniu wszystkich promowanych o. prof. Jarosław Kupczak OP na zakończenie uroczystości.

I. DYPLOM DOKTORSKI

W dziedzinie nauki teologiczne, w dyscyplinie nauki teologiczne dyplom doktorski otrzymali:

1. Dr Wiesław Chałupnik

Temat: *Wyższość Jezusa Chrystusa i Jego dzieła nad Mojżeszem według Listu do Hebrajczyków 3,1–4,13*

Promotor: ks. dr hab. Roman BOGACZ, prof. UPJPII

2. O. dr Grzegorz Chomiuk OFM

Temat: *Wkład biskupów polskich w prace przygotowawcze, przebieg XIII Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów i reperkusje w Kościele polskim. Studium Teologiczne*

Promotor: o. prof. dr hab. Zdzisław Józef KIJAS OFMConv

3. Ks. dr Adam Ciapka

Temat: *Wpływ budowy kościołów na integrację wspólnot parafialnych w diecezji bielsko-żywieckiej. Kościoły poświęcone i konsekrowane w latach 1992–2000*

Promotor: ks. prof. dr hab. Tadeusz BORUTKA

4. Ks. dr Marcin Dera

Temat: *Małżeństwo i rodzina w nauczaniu św. Jana Chryzostoma. Studium homiletyczne*

Promotor: ks. prof. dr hab. Henryk SŁAWIŃSKI

5. Ks. dr Wojciech Dzioboń

Temat: *Zjednoczenie cierpień chrześcijan z męką Jezusa w Corpus Paulinum. Studium egzegetyczno-teologiczne*

Promotor: ks. dr hab. Bogdan ZBROJA, prof. UPJPII

6. Ks. dr Paweł Głowacz

Temat: *Wiarygodność chrześcijaństwa w nauczaniu papieża Franciszka*

Promotor: ks. dr hab. Damian WĄSEK, prof. UPJPII

7. Ks. dr Marcin Jakubiak

Temat: *Próba liturgicznej interpretacji teologii dramatycznej Hansa Ursa von Balthasara*

Promotor: ks. prof. dr hab. Robert WOŹNIAK

8. Ks. dr Ryszard Kilanowicz

Temat: *Rola i znaczenie przewodniczącego liturgii po Soborze Watykańskim II*

Promotor: ks. dr hab. Janusz MIECZKOWSKI, prof. UPJPII

9. Ks. dr Grzegorz Lenart

Temat: *Cantici nostri concordent Verbo Dei. Kontynuując odnowę liturgiczną według Sacrosanctum Concilium 24*

Promotor: ks. dr hab. Jarosław SUPERSON, ks. prof. dr hab. Robert TYRAŁA

10. Dr Mariusz Piątek

Temat: *Teologiczno-pastoralny wymiar biskupstwa Grzegorza z Nyssy – na podstawie jego Listów*

Promotor: ks. dr hab. Jan ŻELAZNY

11. Dr Małgorzata Pisarska

Temat: *Objawienie ojcstwa Bożego w Ewangelii według św. Mateusza*

Promotor: ks. prof. dr hab. Stanisław WITKOWSKI, prof. UPJPII

12. Ks. dr Robert Pochopień

Temat: *Próba określenia wychowawczej roli ojca w rodzinie w świetle dokumentów nauczania Kościoła i polskiej literatury przedmiotu*

Promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej ZWOLIŃSKI

13. Dr Piotr Popiołek

Temat: *Ruch Radykalnej Ortodoksji: teologia, ponowoczesność i sekularność w myśli Johna Milbanka*

Promotor: ks. prof. dr hab. Robert WOŹNIAK

14. Dr Lisa Sadowski

Temat: *The Theological Development of the Idea of Hell in the Early Greek Church from the Beginning to Origen (A Dogmatic Study)*

Promotor: o. prof. dr hab. Dariusz KASPRZAK OFMCap

15. Dr Dorota Stokłosa-Bieniara

Temat: *Zawieranie małżeństwa kanonicznego przez osobę dotkniętą schizofrenią. Analiza problematyki w aspekcie medyczno-psychologicznym, teologiczno-prawnym i duszpasterskim*

Promotor: ks. prof. dr hab. Tomasz ROZKRUT

16. O. dr Adam Trochimowicz OFMCap

Temat: *Judaizm i Żydzi w twórczości Wasilija Rozanowa (1856–1919)*

Promotor: dr hab. Marek KITA

17. Dr Justyna Trybek

Temat: *Rola cielesności w uobecnianiu i realizowaniu przymierza z Bogiem na przykładzie sakramentu Eucharystii i małżeństwa*

Promotor: ks. prof. dr hab. Szymon DRZYŻDŻYK

18. Dr Aleksandra Wilczek

Temat: *Teologiczno-moralny aspekt czasu wolnego w świetle posoborowego nauczania Kościoła*

Promotor: ks. prof. dr hab. Jan ORZESZYNA

19. S. dr Agnieszka Ziemińska CHR

Temat: *Ekologiczna perspektywa Nowego Testamentu – w kierunku interpretacji integralnej*

Promotor: ks. dr hab. Stanisław WITKOWSKI, prof. UPJPII

W dziedzinie nauki humanistyczne, w dyscyplinie filozofia dyplom doktorski otrzymali:

1. Dr Justyna Gajos

Temat: *Osoba wobec dylematu bioetycznego. Perspektywa egzystencjalizmu teistycznego*

Promotor: ks. prof. dr hab. Grzegorz HOŁUB

2. Dr Andrzej Koszczka

Temat: *Filozoficzne aspekty duchowości wschodnio-chrześcijańskiej w ujęciu Tomáša Špidlika*

Promotor: s. prof. dr hab. Tereza OBOLEVICH SBDNP

3. Dr Krzysztof Kotula

Temat: *Filozoficzne fundamenty nowożytnej wolności religijnej. Problem komplementarności z myśleniem chrześcijańskim*

Promotor: o. dr hab. Marek URBAN CSsR, prof. UPJPII

4. Dr Andrzej Myrdko

Temat: *Myślenie religijne Abrahama Joshuy Heshela. Między religią a filozofią*

Promotor: o. dr hab. Marek URBAN CSsR, prof. UPJPII

5. Dr Urszula Opyrchal

Temat: *Poznanie siebie a doskonałość etyczna w myśli Idriesa Shaha*

Promotor: ks. prof. dr hab. Władysław ZUZIAK

6. Ks. dr Kamil Szpilka

Temat: *O możliwych kierunkach rozwinięcia koncepcji podmiotu estetycznego Sørensa Kierkegaarda*

Promotor: ks. prof. dr hab. Władysław ZUZIAK

7. Dr Karolina Tytko

Temat: *Cantora i Dedekinda filozofie matematyki. Analiza porównawcza*

Promotor: dr hab. Paweł POLAK, prof. UPJPII

W dziedzinie nauki humanistyczne, w dyscyplinie historia dyplom doktorski otrzymali:

1. Dr Joanna Brzegowy

Temat: *Rodzina Czernych herbu Nowina w średniowieczu i czasach nowożytnych. Studium kariery*

Promotor: prof. dr hab. Marian WOŁKOWSKI-WOLSKI

2. Dr Mateusz Chramiec

Temat: *Dzieje kolekcji militariów ze zbiorów Muzeum Książąt Czartoryskich do 1939 roku*

Promotor: dr hab. Lucyna ROTTER, prof. UPJPII

3. Dr Radosław Janica

Temat: *Fundacja Jana Pawła II w Rzymie w latach 1981–2014*

Promotor: ks. prof. dr hab. Józef Wołczański

4. Dr Małgorzata Morawek

Temat: *Kancelaria prowincji franciszkanów reformatów w XIX w. Studium archiwoznawcze*

Promotor: ks. prof. dr hab. Józef MARECKI

5. Dr Marcin Rdzak

Temat: *Kancelaria lwowskiego większego klasztoru karmelitów dawnej obserw w okresie niewoli narodowej. Studium archiwoznawcze*

Promotor: ks. prof. dr hab. Józef MARECKI

6. Dr Agnieszka Szmerek

Temat: *Dzieje Prowincji Krakowskiej OO. Kapucynów w latach 1945–1970*

Promotor: ks. prof. dr hab. Józef MARECKI

7. Dr Kinga Trojanowska

Temat: *Symbolika stroju subkultur i ruchów kontrkulturowych w okresie PRL*

Promotor: ks. prof. dr hab. Józef MARECKI

W dziedzinie nauki społeczne, w dyscyplinie nauki socjologiczne dyplom doktorski otrzymali:

1. Ks. dr Mateusz Hosaja

Temat: *Wychowanie adolescenta ku wartościom w rodzinach dysfunkcyjnych w kontekście współczesnych przemian cywilizacyjnych*

Promotor: bp prof. dr hab. Janusz MASTALSKI

2. Dr Marcelina Kalemba

Temat: *Indywidualny i społeczny obraz ciała młodzieży wobec technologizacji sportu*

Promotor: ks. dr hab. Grzegorz GODAWA, prof. UPJPII

3. Dr Alicja Libura

Temat: *Krytyczna analiza wiodących metod Terapii Tańcem i ruchem w świetle antropologii chrześcijańskiej oraz propozycja alternatywnej metody choreoterapeutycznej opartej o chrześcijańską antropologię i mającej zastosowanie w pedagogice, psychiatrii, psychoterapii i socjoterapii*

Promotor: bp prof. dr hab. Janusz MASTALSKI

4. Dr Krzysztof Nawrot

Temat: *Zjawisko handlu ludźmi w opinii studentów szkół wyższych województwa małopolskiego. Studium socjologiczne*

Promotor: ks. prof. dr hab. Tadeusz BORUTKA

5. Dr Marta Skoczylas

Temat: *Rola dialogu w umacnianiu trwałości życia małżeńskiego. Studium socjologiczne na przykładzie domowego kościoła w diecezji bielsko-żywieckiej*

Promotor: ks. prof. dr hab. Tadeusz BORUTKA

6. Ks. dr Andrzej Szulczyński

Temat: *Wartości religijno-moralne rodzin migrantów polskich. Studium empiryczne na podstawie badań własnych w wybranych środowiskach polonijnych w Szkocji w latach 2009–2013*

Promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej ZWOLIŃSKI

7. O. dr Przemysław Śniegowski

Temat: *Budowanie cywilizacji życia. Studium na przykładzie działających w Polsce wspólnot l'Arche oraz Wiara i Światło*

Promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej MUSZALA

8. Dr Jan Waresiak

Temat: *Hospicjum jako instytucjonalna forma pomocy i wsparcia społecznego chorego oraz jego rodziny w terminalnym etapie choroby – aspekt prawno-famologiczny*

Promotor: ks. prof. dr hab. Piotr KROCZEK

9. Dr Małgorzata Więzkowska

Temat: *Propozycje okultystyczne dla dzieci we współczesnych mediach jako wyzwanie wychowawcze*

Promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej ZWOLIŃSKI

W dziedzinie nauki społeczne, w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach dyplom doktorski otrzymali:

1. Dr Magdalena Bojarska

Temat: *Rola kompetencji komunikacyjnych w strategii promocyjno-wizerunkowej szkoły wyższej na przykładzie Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu*

Promotor: dr hab. Katarzyna Drąg, prof. UPJPII

2. Dr Marta Cerkaska

Temat: *Fenomen podcastów w Polsce. Analiza wybranych kategorii w kontekście ich funkcji społecznych i marketingowych*

Promotor: ks. dr hab. Robert NĘCEK, prof. UPJPII

3. Dr Bernadeta Cich

Temat: *Retoryczne obrazowanie wartości w graficznym i filmowym dyskursie sieci społecznościowych*

Promotor: ks. dr hab. Sławomir SOCZYŃSKI SDS, prof. UPJPII

4. Dr Marek Cichański

Temat: *Reklama prasowa w Przeglądzie Sportowym w latach 1921–1939*

Promotor: dr hab. Krzysztof GAJDKA, prof. UPJPII

5. Dr Urszula Dyrz

Temat: *Komunikacja marketingowa w sporcie – rola mediów społecznościowych w promocji dyscyplin sportowych. Studium analityczno-badawcze skoków narciarskich w Polsce w wybranym przedziale czasowym*

Promotor: ks. dr hab. Sławomir SOCZYŃSKI SDS, prof. UPJPII

6. Dr Dawid Kaczmarczyk

Temat: *Jakość informacji w mediach a ich medialność. Analiza wskaźników jakości informacji w odniesieniu do wartości informacyjnych (news values)*

Promotor: dr hab. Krzysztof GURBA, prof. UKEN, dr Jarosław FALL

7. Dr Małgorzata Kelai

Temat: *Społeczny i etyczny wymiar filmów Michaela Hanekego*

Promotor: o. dr hab. Michał LEGAN OSPPE

8. Dr Aleksandra Mirek-Rogowska

Temat: *Non stop – monografia czasopisma*

Promotor: dr hab. Krzysztof GAJDKA, prof. UPJPII

9. Dr Barbara Pajchert

Temat: *Polskie vlogi dziennikarskie w serwisie YouTube. Studium przypadku*

Promotor: dr hab. Krzysztof GURBA, prof. UKEN, dr Jarosław FALL

10. Dr Kamila Rączy

Temat: *Medialne obrazowanie dylematów etycznych. Studium analityczne komunikowanych wartości w wybranych serialach nowej generacji*

Promotor: dr hab. Katarzyna DRĄG, prof. UPJPII

11. Dr Barbara Sitko

Temat: *Strategie komunikacyjne w trzecim sektorze na przykładzie kampanii społecznych organizacji prozwierzęcej Stowarzyszenie Otwarte Klatki*

Promotor: ks. dr hab. Robert NĘCEK, prof. UPJPiI

12. Dr Aleksandra Smorawska

Temat: *Recepcja reklamy w świetle skarg konsumenckich do Komisji Etyki Reklamy*

Promotor: dr hab. Anna RYŁKO-KURPIEWSKA

13. Dr Joanna Urbaś

Temat: *Promocyjno-marketingowa rola influencerów w komunikowaniu wartości i idei w mediach społecznościowych. Studium analityczno-badawcze profili na Instagramie*

Promotor: dr hab. Katarzyna DRAĞ, prof. UPJPiI

W roku 2024 na Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka, uzyskał:

- dr Marek Pawełek (Instytut Muzyki Kościelnej UPJPiI)

Temat: *„Cantus firmus” w twórczości organowej Krzysztofa Grzeszczaka. Omówienie zagadnienia z perspektywy wykonawczej*

Promotor: dr hab. Witold ZALEWSKI, prof. UPJPiI

II. DYPLOM DOKTORA HABILITOWANEGO

Dyplom doktora habilitowanego w dziedzinie nauki teologiczne, w dyscyplinie nauki teologiczne otrzymał:

- ks. dr hab. Wiesław Pieja

Dyplom doktora habilitowanego w dziedzinie nauki teologiczne, w dyscyplinie nauki biblijne otrzymał:

- ks. dr hab. Roman Mazur SDB

Dyplom doktora habilitowanego w dziedzinie nauki humanistyczne, w dyscyplinie filozofia otrzymał:

- ks. dr hab. Marek Sołtysiak

W roku 2024 stopień doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki muzyczne uzyskali dwaj pracownicy Instytutu Muzyki Kościelnej UPJPiI:

- o. dr hab. Dawid Kusz OP na Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie
- dr hab. Filip Presseisen na Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu

III. DYPLOMY PROFESORSKIE

Stanowisko profesora otrzymali:

- ks. prof. dr hab. Grzegorz Hołub
- o. prof. dr hab. Jarosław Kupczak OP
- ks. prof. dr hab. Robert Tyrała

W roku 2024 tytuł profesora uzyskali:

- w dziedzinie nauki teologiczne, w dyscyplinie nauki teologiczne:

ks. prof. dr hab. Tomasz Kraj

- w dziedzinie nauki humanistyczne, w dyscyplinie historia:

prof. dr hab. Marian Wołkowski-Wolski

- w dziedzinie nauki teologiczne, w dyscyplinie nauki teologiczne

ks. prof. dr hab. Robert Woźniak ■

Dr inż. Marcin Kulasek, minister nauki i szkolnictwa wyższego, Marcin Iskra, dyrektor generalny MNiSW, Ryszard Śmiałek, wicewojewoda małopolski z wizytą na UPJPII

(9 IV 2025)

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Grzegorz Finowski

Celem wizyty ministra nauki i szkolnictwa wyższego na Kampusie Jana Pawła II było bezpośrednie zapoznanie się z działalnością dydaktyczną i naukową uczelni, omówienie wyzwań, przed którymi stoi środowisko akademickie, a także wizyta gości na nowo budowanej części Kampusu Jana Pawła II.

Po przywitaniu gości przez władze uczelni rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Robert Tyrała wyraził radość, że UPJPII jest uczelnią (obok Uniwersytetu Jagiellońskiego) goszczącą tego dnia ministra nauki i szkolnictwa wyższego. W auli, w której odbywała się pierwsza część wizyty, powiedział na wstępie, wskazując na budynek dydaktyczny powstający obok biblioteki, że jest to wspólne dzieło, także MNiSW, poprzez wsparcie finansowe i życzliwość dla tego przedsięwzięcia. „Jesteśmy bardzo wdzięczni i składam jeszcze raz podziękowania na ręce Pana Ministra za wsparcie nam udzielone w tej budowie, która stanowi o naszej przyszłości. Wszystko to, co jest związane z budową uniwersyteckiego kampusu, nie byłoby możliwe bez wsparcia naszego Ministerstwa” –

zaakcentował ks. prof. Tyrała. Rektor przywołał najważniejsze daty i fakty dotyczące historii Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, podstawowe dane na temat funkcjonowania uczelni oraz przedstawił w skrócie przebieg budowy uniwersyteckiego Kampusu.

Przypomniał, że historia uczelni sięga 11 stycznia 1397 r., kiedy to papież Bonifacy IX, na prośbę króla Władysława Jagiełły i królowej Jadwigi, bullą *Eximiae devotionis affectus* erygował Wydział Teologiczny w Krakowie. Po dramatycznych dla wydziału latach, jakie zgotowały mu władze komunistyczne, w 1974 r. Stolica Apostolska potwierdziła ciągłość istnienia Papieskiego Wydziału Teologicznego.

Kolejny przełom nastąpił 8 grudnia 1981 r., kiedy papież Jan Paweł II na mocy motu proprio *Beata Hedvigis* powołał do życia Papieską Akademię Teologiczną z trzema wydziałami: teologicznym, filozoficznym i historii Kościoła. Następna istotna data to 19 czerwca 2009 r., kiedy papież Benedykt XVI przekształcił PAT w Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, wówczas z sześcioma wydziałami

mi. Najnowszym, siódmym wydziałem, jest Wydział Nauk o Komunikacji, erygowany 27 kwietnia 2024 r.

Rektor poinformował, że uczelnia obecnie prowadzi badania naukowe w 12 dyscyplinach, a kształcenie odbywa się na 17 kierunkach studiów (w tym także w języku angielskim). Nowością jest zatwierdzony kierunek studia nad cywilizacjami i Journalism and Social Communication Studies. Trwają oczekiwania na zatwierdzenie pedagogiki specjalnej i historii i społeczeństwa. Uczelnia oczekuje także na zatwierdzenie, najpierw w Rzymie, a później w Ministerstwie prawa cywilnego. W przyszłości planowane są nowe inwestycje i kierunki, np. kształcenie opiekunów medycznych.

W roku akademickim 2024/2025 przyjęto 1104 nowych studentów, a największe zainteresowanie odnotowano na kierunkach: psychologia (11 osób na jedno miejsce), digital media – kreatywność, analiza, zarządzanie (prawie 7) oraz dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Uniwersytet aktywnie współpracuje międzynarodowo (Erasmus+, NAWA), jest członkiem m.in. European Federation of Catholic Universities, a jego jakość została potwierdzona pięcioletnim certyfikatem AVEPRO.

Następnie ks. prof. Tyrała przypomniał najważniejsze wydarzenia związane z budową Kampusu Jana Pawła II. Pierwsze kroki w kierunku budowy kampusu zostały podjęte 24 listopada 1999 r., kiedy ówczesny rektor PAT bp

Tadeusz Pieronek podpisał umowę z biurem projektowym Ingarden & Ewy. Plac budowy poświęcił kard. Franciszek Macharski, ówczesny Wielki Kanclerz uczelni, 20 listopada 2000 r., a 6 października 2001 r. wmurowano akt erekcyjny i kamień węgielny. „Bardzo ważne były odwiedziny oraz pobłogosławienie powstającego budynku biblioteki w dniu 17 sierpnia 2002 r. przez Ojca Świętego Jana Pawła II, a jego słowa: «Tu wam błogosławię na tym nowym miejscu» stały się przesłaniem dla obecnych władz Uniwersytetu Papieskiego do zadbania o własne miejsce w Krakowie. To tutaj, gdzie się znajdujemy, posiadamy własność jako uniwersytet 4,5 ha ziemi i tu zamierzamy w przyszłości w całości przenieść nasze życie akademickie» – powiedział Rektor.

Nowy etap inwestycji rozpoczął się po 8 czerwca 2020 r., kiedy wznowiono współpracę z projektantami. Umowa projektowa została podpisana 22 kwietnia 2021 r., a 8 czerwca 2022 r. poświęcono plac pod nowy budynek dydaktyczny. Ważnym partnerem budowy została AGH, której specjaliści wspierają realizację inwestycji. Umowę z wykonawcą – firmą NDI z Sopotu – podpisano 2 kwietnia 2023 r., a prace ruszyły 5 kwietnia 2023 r. 4 listopada 2023 r. odbyło się wmurowanie kamienia węgielnego z drzwi świętych Bazyliki św. Piotra. 2 września 2024 r. zakończono stan surowy budynku. 2 kwietnia 2025 r. świętowano 2. rocznicę rozpoczęcia budowy.

Rektor wyraził też swoją nadzieję i przekazał zapewnienie firmy budującej gmach, że ma być on ukończony na przełomie sierpnia i września 2025 r.. Zajęcia w nowym gmachu ruszą więc w II semestrze 2025/26 r., a uroczysta inauguracja Kampusu zaplanowana została na 16 października 2026 r. i poprzedzona ma być posiedzeniem Kolegiów Rektorów Uniwersytetów Polskich.

Następnie Rektor zaprosił obecnych na spotkaniu do obejrzenia filmu z budowy oraz wysłuchania przedstawicieli realizujących inwestycję. „Na początku kwietnia br. minęły dwa lata od rozpoczęcia budowy – mówił Michał Stachoń, kierownik projektu. „W tym czasie przemieściliśmy kilkanaście tysięcy m³ gruntu, zabudowaliśmy blisko tysiąc ton stali zbrojeniowej, ponad 10 tys. m³ betonu konstrukcyjnego, ponad 85 ton stali profilowej, bez mała 300 m³ drewna konstrukcyjnego, około 3,5 tys. m² szkła elewacyjnego. Blisko 200 osób pracuje każdego dnia na budowie, w którą swój wkład włożyło już ponad 1 tys. specjalistów różnych dziedzin w trakcie kolejnych etapów budowy”.

Marcin Majta, BIM Manager w NDI S.A., wspomniał kluczową rolę technologii BIM (modelowanie informacji o budynku) w budowie Kampusu Jana Pawła II, tak w przypadku modelu konstrukcji, jak i instalacji oraz graficznie prezentował relację z kolejnych etapów budowy.

„Budynek jest tak skonstruowany, by cała energia w nim się zatrzymywała” – kontynuował Michał Stachoń. „Jest to nowoczesny i wydajny system produkcji ciepła, chłodu i energii elektrycznej. Na dachu jest fotowoltaika. Budynek jest inteligentny, a wszystkim można sterować z jednego miejsca. Podwyższone są też wymagania dotyczące akustyki, co szczególnie ważne w przypadku auli przewidzianej na 450 osób”.

Po przedstawieniu uczestnikom spotkania najważniejszych informacji o budowie i systemach, jakie zostały zastosowane w tej inwestycji, głos zabrał minister dr inż. Marcin Kulasek:

„Nie składam deklaracji bezpodstawnych. Myślę, że jeśli coś się zaczęło, jeśli zaczęło się w czymś pomagać, to trzeba pomóc to także zakończyć. Magnificencjo, Profesorze, Rektorze – widać, zarówno u Rektora, jak i u całego zespołu oraz firmy budującej, że wkładacie w tę uczelnię całe serce. Widać to w tym miejscu, które powstaje. Pozwoliłem sobie na pewną uwagę – przekazano mi, że «uciekliscie» z tamtego uniwersytetu [Uniwersytetu Jagiellońskiego], ale Rektor od razu to sprostował, że nie uciekliscie, że nie do końca tak było. Ale nawet jeśli była to świadoma «ucieczka», to dobrze, że się tak stało, bo dobrze, że ta uczelnia [UPJPII] powstała.

Dziś bardzo dużo mówimy o nauce w tej nowej, geopolitycznej rzeczywistości, w której się znajdujemy. Mówimy o nauce, badaniach, o innowacjach gospodarczych – i słusznie. Ale nie możemy zapominać o takich uczelniach jak ta, bo nauka to nie tylko laboratoria, granty i inwestycje, to także kształcenie młodych ludzi w zakresie filozofii, teologii i innych dziedzin, które są potrzebne nie tylko rozumowi, ale również sercu i duchowi. Trzymam kciuki, żeby wszystko szło tak, jak do tej pory. Deklaruję pomoc – oczywiście

w takim zakresie, w jakim będziemy mogli. Mamy zapewnienie od Pana Premiera, że na naukę i szkolnictwo wyższe przeznaczone zostaną większe środki.

Wierzę, że tak się stanie – nie tylko Pan Premier, ale cały rząd jest przekonany, że to konieczne. Powtarzam to często, może nawet za często, bo moi współpracownicy mówią mi: «Już nie mów tyle o tych pieniądzach». Ale jestem głęboko przekonany, że każda złotówka wydana na naukę, badania i szkolnictwo wyższe wielokrotnie zwróci się w gospodarce. To jest pewnik. I dlatego trzeba inwestować. Jako minister – od niedawna – chcę być także strażnikiem tej obietnicy, którą złożyli Pan Premier i Pan Minister Finansów. I myślę, że tak tutaj powiem w tym miejscu: jeśli Bóg pozwoli, tak właśnie będzie. Tego się trzymajmy. Powodzenia i jeszcze raz dziękuję za zaproszenie. Chętnie zobaczę to wszystko na własne oczy, «namacalnie», jeśli tak mogę powiedzieć”.

Następnie goście zostali zaproszeni do zapoznania się z postępem prac w nowo budowanym budynku dydaktycznym.

Po powrocie z budowy, by jednak w duchu humanizmu zwieńczyć pobyt szefa resortu nauki na UPJPII, został on zaproszony do Magazynu Zbiorów Specjalnych, tzw. „Skarbcza”, gdzie dr Mateusz Zimny pokazał takie przechowywane tu „rarity”, jak m.in. Biblię Starego i Nowego Testamentu z 1561 r. wydaną w Krakowie czy średniowieczny rękopis Psalterza. Wskazał również na księgozbiór Jana Pawła II, czyli publikacje, które polski papież otrzymywał w darze i które zostawały następnie przekazywane do biblioteki Papieskiej Akademii Teologicznej (UPJPII). Wśród cennych pozycji znajduje się tu m.in. pięknie wydany trzytomowy zbiór poezji amerykańskiej ofiarowany Janowi Pawłowi II w 1991 r. przez prezydenta Stanów Zjednoczonych George’a Busha Sr. Pokazane też zostały takie skarby jak rękopis pracy magisterskiej Karola Wojtyły, który wzbudził bardzo duże zainteresowanie.

Ministrowi w tym miejscu został ofiarowany na pamiątkę pobytu na UPJPII druk bibliofilski, który ukazał się w 99 egzemplarzach na czerpanym papierze „Papirofagus Magnus. Jerzemu Turowiczowi, wielkiemu pozeraczowi książek” z ekslibrisami zaprojektowanymi przez grono artystów krakowskich. Ta cenna pozycja, z dumą prezentowana przez dyrektora Biblioteki Głównej i Wydawnictwa Naukowego UPJPII Sebastiana Wojnowskiego, została wydana w Krakowie i Jędrzejowie. Rektor UPJPII w tym miejscu nadmienił, że UPJPII posiada wiele księgozbiórów swoich wybitnych profesorów (m.in. pokazywane w tym miejscu książki będące niegdyś własnością ks. prof. Józefa Tischnera), czy pochodzące z księgozbioru Jerzego Turowicza pozycje, którego lwią część rodzina Jerzego Turowicza przekazała właśnie Uniwersytetowi Papieskiemu.

Zachęcamy do obejrzenia krótkiego filmu z postępu prac na uniwersyteckim Kampusie Jana Pawła II w Krakowie, który został w auli Biblioteki Głównej zaprezentowany szefom resortu nauki i przedstawicielom władz województwa małopolskiego. ■

Wiceprezydent Krakowa Stanisław Kracik odwiedził nowo budowany Kampus Jana Pawła II

(13 II 2025)

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Grzegorz Finowski

Wiceprezydent Krakowa Stanisław Kracik, zaproszony przez władze Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, przyjechał obejrzeć postępy prac na budowie Kampusu Jana Pawła II na os. Ruczaj. To bardzo szczególny moment, bowiem budowa kampusu jest najważniejszym projektem inwestycyjnym uczelni.

Następnie gość wraz z władzami UPJPII — na czele z rektorem ks. prof. Robertem Tyrałą, ks. prorektorem Antonim Świerczkiem, prof. UPJPII, panią kustosz UPJPII dr Marią Halicką, o. kanclerzem Fidelisem Maciołkiem, przedstawicielami firmy wykonawczej NDI S.A.: Michałem Stachoniem, kierownikiem projektu i Władysławem Majtą, kierownikiem budowy oraz z Krzysztofem Ingardenem, architektem, który cały obiekt wraz z otaczającym terenem

zaprojektował, a także z pracownikami UPJPII – przeszli na teren budowy. Wiceprezydent Krakowa z zainteresowaniem oglądał postępy prac na budowie, po której oprowadzali pracownicy NDI S.A. wspierani objaśnieniami rektora UPJPII.

Powróciwszy do pomieszczeń Biblioteki Głównej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, mieszczącej się obok nowo budowanego obiektu, Marcin Majta, BIM Manager w NDI S.A., w skrócie omówił sposób prowadzenia budowy i wyjaśnił, jak powstawał budynek dydaktyczny. Zaprezentował wizualizację ukazującą, jak docelowo będzie wyglądać wnętrze i zewnątrz budynku. Opowiedział także o kluczowej roli technologii BIM w budowie Kampusu Jana Pawła II – od projektowania, poprzez realizację, aż po zarządzanie obiektem, podkreślając jej wpływ na efektyw-

ność i innowacyjność w branży. W tym przypadku mamy bowiem do czynienia z budownictwem cyfrowym.

Poinformował, że budowany na 4-hektarowej działce obiekt liczy ponad 10,5 tys. m² powierzchni użytkowej, a jego kubatura osiągnie ponad 61 tys. m³. Stan surowy zamknięty zrealizowano do sierpnia 2024 r., a zakończenie II etapu z pracami instalacyjnymi i wykończeniowymi przewidziano na październik 2025 r. Budynek będzie miał

4 kondygnacje i podziemie z garażami. Potem nastąpi wyposażanie budynku.

Stanisław Kracik zapytany o wrażenia powiedział, że budowa zaskoczyła go rozmiarem, ale też fantazją projektową, jak również fantazją inwestora. „Wydaje się, że funkcjonalność będzie jedną z podstawowych cech tego budynku” – mówił. ■

Wspólnota akademicka UPJPII złożyła hołd św. Jadwidze Królowej. Wręczono indeksy UPJPII finalistom konkursu

(6 VI 2025)

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Grzegorz Finowski

Zgodnie z akademicką tradycją na początku czerwca, ze względu na wspomnienie św. królowej Jadwigi, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie uczcił swoją Świętą Fundatorkę, Dobrodziejkę i Patronkę uniwersyteckiej społeczności złożeniem hołdu przy relikwiach Królowej.

Po południu w katedrze na Wawelu odprawiona została Msza św., której przewodniczył ks. prof. Jacek Urban. Homilię wygłosił ks. prof. Witold Ostafiński, dziekan Wydziału Teologicznego UPJPII, zwracając się do zebranych w świątyni, w której nauka spotyka się z wiarą, słowami: „Na mapie polskiej świętości są imiona wybitnych i sławnych ludzi wyryte nie tylko na pięknych tablicach, pomnikach i epitafiach, ale przede wszystkim wyryte w ludzkich w sercach. Niewątpliwie należy do nich św. Jadwiga Andegaweńska, królowa. Choć jej życie trwało zaledwie dwadzieścia pięć lat, zostawiła po sobie dobrą pamięć i dzieło, które trwa przez wieki. Nie stworzyła autobiografii ani nie spisała traktatów teologicznych – jej księgą życia są żywi ludzie, odnowiona Akademia Krakowska, wykształceni kapłani, pocieszeni ubodzy i chorzy, pojednane narody. Wspólnota akademicka Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie oddaje dziś hołd św. Jadwidze Królowej, naszej Patronce, duchowej Przewodniczce i niezrównanej Mistrzyni w łączeniu świętości z mądrością, pokory z odpowiedzialnością, wiary z czynem”.

Homilia poświęcona św. Jadwidze Andegaweńskiej była głębokim rozważaniem o świętości zakorzenionej w codzienności, służbie i miłości. Centralnym przesłaniem jest prawda, że świętość nie jest zarezerwowana tylko dla zakonników i pustelników, lecz może „zakwitnąć (...) także w pałacu królewskim”. Życie królowej Jadwigi, choć krótkie, stało się wymownym świadectwem tego, że modlitwa może mieć oblicze decyzji politycznej, a Ewangelia może przybrać kształt fundacji uniwersytetu, szpitala czy kościoła.

Od dziecka przygotowywana do wielkich zadań, wykształcona i inteligentna, w wieku zaledwie dziesięciu lat została koronowana na króla Polski. Jak pisał Jan Długosz, „wszystko, co mówiła lub czyniła, znamionowało sędziwego wieku powagę”. Jej królowanie opierało się na dyplomacji, nie na przemocy – „wybrała dobre słowo i serce”. Świętość Jadwigi wyrażała się w konkretnych działaniach: fundowała szpitale, wspierała edukację, założyła bursę dla litewskich studentów w Pradze i doprowadziła do utworzenia Wydziału Teologicznego na Akademii Krakowskiej. To „królestwo serca”, które – jak podkreślał homilista – „czyni więcej niż korona”.

W dalszej części rozważania ks. Ostafiński połączył przykład Jadwigi z Ewangelią o św. Piotrze. Kluczowym pytaniem Jezusa jest: „Piotrze, czy kochasz mnie?”, bo „o stopniu świętości decyduje nie urząd, ale miłość”. Świętość nie oznacza bezgrzeszności, lecz przemianę – „nie ma świętego bez przeszłości i nie ma grzesznika bez przyszłości”. Jadwiga nie pisała duchowych traktatów, ale zostawiła przykład życia oddanego Bogu i ludziom. Świętość zaczyna się od „zwyčajnego serca gotowego odpowiedzieć na Miłość”. Homilia zakończyła się pytaniem: „Czy miłujesz Mnie?” – pytaniem, które Jezus kieruje do każdego z nas. Świętość nie jest dodatkiem do życia chrześcijańskiego, „jest jego istotą i celem”. To nie sensacja, ale autentyczność, nie nadzwyczajność, ale wierność w codzienności. Tak jak u Jana Pawła II, którego duchowość opierała się na modlitwie, prostocie i stałości. Bo „ta zwyczajna codzienność jest nadzwyczajna”. Świętość to życie oddane Bogu, świadome i pełne miłości. Święta Jadwigo, oręduj za nami, byśmy i my potrafili odpowiedzieć: „Panie, Ty wiesz, że Cię kocham”.

Mszę św. zakończyła litania do św. Jadwigi Królowej i błogosławieństwo relikwiami Świętej.

Uroczystość w wawelskiej katedrze, podczas której władze Papieskiego Uniwersytetu, dziekani wydziałów, pra-

cownicy naukowcy i administracyjni wspólnie modlili się, zwracając się do św. Jadwigi Królowej, ubogacił śpiewem uniwersytecki chór „Psalmodia”.

Natomiast przed południem w katedrze wawelskiej miał miejsce XIX Ogólnopolski Zjazd Rodziny Szkół Jadwiżańskich z całej Polski. Prorektor ds. studenckich i dydaktyki Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII wręczyła indeksy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie laureatom finału VIII Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o Złotej Lilii Jadwigi Andegaweńskiej przebiegającego w tej edycji pod hasłem „Tysiąc lat Królestwa Polskiego”. Nagrody laureatom wręczali wraz z Panią Prorektor: prof. dr hab. Paweł Grata, dziekan Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego, oraz ks. dr Paweł Baran, proboszcz parafii archikatedralnej na Wawelu. Konkurs skierowany był do uczniów szkół podstawowych i średnich. Uczestniczyła w nim młodzież z 37 szkół podstawowych oraz 21 szkół średnich z całej Polski.

W finale ogólnopolskim tytuły Laureata Konkursu otrzymali:

I miejsce

uczniowie II Liceum Ogólnokształcącego im. ppłk. Józefa Modrzejewskiego w Jaśle:

Adrianna Bigos
Lilianna Latocha
Jakub Marszałek

II miejsce

uczennice I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza w Białymstoku:

Laura Sobiecka
Kinga Smorszczewska

III miejsce

uczniowie IV Liceum Ogólnokształcącego im. Cypriana Kamila Norwida w Białymstoku:

Karolina Barynava
Jan Olszewski
Tobiasz Szymański

Uczestniczący w uroczystości konsul generalny Węgier w Krakowie Tibor Gerencsér poinformował, iż wszyscy nagrodzeni wezmą udział w lipcowej wycieczce na Węgry, śladami św. królowej Jadwigi. ■

Promocja tomu „Folia Historica Cracoviensia” poświęconego królowej Jadwidze

tekst: dr Anna Czocher

Była [...] wykształcona i zaprawiona w dobrym postępowaniu, a zaszczytne miejsce zapewniało jej nie tylko znakomite pochodzenie, ile kobieca godność” – pisał Jan Długosz w swoich *Kronikach*, czyli *Rocznikach sławnego Królestwa Polskiego*. Zapisał on także epitafium królowej, prawdopodobnie autorstwa biskupa krakowskiego Piotra Wysza, umieszczone niedługo po śmierci przy jej grobie w katedrze wawelskiej, zaczynające się od słów „Tu spoczywa gwiazda Polaków, ich szlachetna królowa, ze świętego zaiste pochodziła rodu...”.

19 lutego 2025 r. w Radiu Kraków w cyklu „Historia kołem się toczy” została wyemitowana audycja „Gwiazda Polaków... szlachetna królowa” – *Jadwiga Andegaweńska na polskim tronie*. Pretekstem do przypomnienia postaci św. królowej Jadwigi stał się ubiegłoroczny jubileusz 650-lecia jej urodzin oraz wydany z tej okazji tom pisma „Folia Historica Cracoviensia” w całości poświęcony polskiej władczyni i odnowicielce Akademii Krakowskiej, której tradycje kulturowe także nasz Uniwersytet. O Jadwidze

Andegaweńskiej, jej rządach i kulcie rozmawiali dr hab. Tomasz Graff, prof. UPJPII z Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII, współredaktor tomu FHC oraz ks. prof. Jacek Urban, historyk Kościoła, dyrektor Archiwum UPJPII, dziekan kapituły katedralnej, jeden z autorów tomu. Program prowadziła Jolanta Drużyńska. ■

Order Odrodzenia Polski dla prof. W. Siedlika, Nagroda „Amicus Universitatis” dla bp. J. Kopca, medale dla pracowników UPJPII, XVI rocznica przemianowania PAT w UPJPII

(18 VI 2025)

tekst: Marta Mastyló
zdjęcia: Grzegorz Finowski

Uroczystość XVI rocznicy podniesienia Papieskiej Akademii Teologicznej do rangi uniwersytetu przez papieża Benedykta XVI rozpoczęła się hymnem *Gaude Mater Polonia* w wykonaniu chóru Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie „Psalmodia”. Po raz pierwszy podczas tak podniosłej uroczystości batuty nie trzymał w dłoni i nie prowadził chóru śp. Profesor Włodzimierz Siedlik, którego uczelnia z bólem żegnała w ostatnich dniach.

Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Robert Tyrała w swoim wystąpieniu z głębokim szacunkiem i wzruszeniem wspominał zmarłego Profesora – wybitnego muzyka, pedagoga, dyrygenta i auto-

rytet w dziedzinie muzyki liturgicznej. Rektor przypomniał, że Profesor Siedlik „był dla nas mistrzem i autorytetem”, co nie ograniczało się tylko do jego wiedzy i osiągnięć, ale obejmowało również postawę życiową – skromność, oddanie i pokorę wobec sztuki. Jego droga zawodowa od początku była związana z uniwersytetem: ukończył sekcję muzyki liturgicznej Instytutu Liturgicznego, uzyskując dyplom z wyróżnieniem, po czym niemal natychmiast rozpoczął tu pracę naukową i dydaktyczną.

Szczególne miejsce w jego dorobku zajmował chór „Psalmodia”, który założył w 1988 r. i któremu przewodził aż do śmierci. Ten zespół stał się nie tylko jego muzycznym

dziełem, lecz również symbolem wspólnoty, jaką potrafił stworzyć wokół siebie.

Rektor przypomniał też ścieżkę naukową Profesora: doktorat w 2002 r., habilitację w 2012, stanowisko profesora uczelnianego w 2017 oraz tytuł profesora sztuki nadany przez Prezydenta RP w 2020. Wszystko to świadczy o konsekwentnej, wieloletniej pracy i ogromnym wkładzie w rozwój muzyki kościelnej oraz formację przyszłych muzyków i dyrygentów. Najważniejszym cytatem, który wybrzmiał w przemówieniu Rektora, była wypowiedź prof. Siedlika z jego książki o muzyce Henryka Mikołaja Góreckiego: „Czuję się wielkim dłużnikiem Henryka Mikołaja Góreckiego za to, że nauczył mnie pokory wobec muzyki, pokory skierowanej do każdego artysty, współwykonawcy, jak i siebie samego”.

Prof. Włodzimierz Siedlik został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę za wybitne zasługi dla kultury polskiej oraz osiągnięcia w pracy naukowo-dydaktycznej. Odznaczenie, w imieniu Prezydenta RP, wręczyła rodzinie – żonie i dzieciom Profesora – doradca Prezydenta RP Andżelika Możdżanowska.

Następnie rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała wyraził wdzięczność tym, „którzy kładli fundamenty obecnego kształtu naszego uniwersytetu”, a prorektor ds. polityki kadrowej i rozwoju ks. dr hab. Antoni Świerczek, prof. UPJPII przypomniał niektóre z wybitnych osiągnięć pracowników przechodzących na emeryturę, a którym podczas uroczystości wręczono medale „Zasłużony dla Uniwersytetu

Słowa te najpełniej podkreślają duchową i życiową postawę Profesora Siedlika, opartą na szacunku, pokorze i miłości. Na zakończenie Rektor powiedział, że zostaje uhonorowany „człowiek szlachetny, pokorny, a zarazem mistrz muzyki oraz życia na co dzień miłością”.

Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie”. Medalem zostali uhonorowani:

- ks. dr hab. Sylwester Jędrzejewski SDB, prof. UPJPII,
- o. prof. dr hab. Zdzisław Kijas OFM,
- ks. prof. dr hab. Tadeusz Panuś,

- **dr hab. Tadeusz Szuba,**
- **ks. prof. dr hab. Józef Wołczański,**
- **dr Jadwiga Zięba.**

Uroczystość była również okazją do uhonorowania bp. Jana Kopca nagrodą „Amicus Universitatis”, przyznawaną przez Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół UPJPII najwybitniejszym osobowościom związanym z uczelnią – Przyjaciółom Uniwersytetu. Nagroda ta stanowi symbol głębokiego uznania dla osoby, która z oddaniem wspiera instytucję, jaką jest uniwersytet.

Laudację wygłosiła prezes stowarzyszenia dr hab. Klaudia Cymanow-Sosin, prof. UPJPII, wyrażając w niej wdzięczność, szacunek i uznanie dla wieloletniego wkładu bp. Jana Kopca w rozwój uczelni oraz duchowe i intelektualne wsparcie wspólnoty akademickiej. Słowa prezes stowarzyszenia podkreśliły, że bp Kopiec nie był jedynie sojusznikiem w chwilach oficjalnych, ale prawdziwym przyjacielem uczelni, który „z oddaniem i mądrością wspierał budowę struktur Uniwersytetu, inspirując nas do podejmowania ambitnych wyzwań oraz umacniając tożsamość akademicką i duchową naszej wspólnoty”. Nie chodziło tylko o wsparcie instytucjonalne, ale o postawę – dyskretną, wierną i pełną ciepła. Klaudia Cymanow-Sosin zaznaczyła: „Przyjaźń nie domaga się pierwszeństwa, wiemy bowiem, że zasługi Nagrodzonego zostały dostrzeżone już przed laty przez Senat Uniwersytetu, kiedy został uhonorowany tytułem doktora honoris causa”.

W laudacji mocno wybrzmiało również duchowe dziedzictwo, z jakim bp Kopiec się utożsamia, to tradycja patronów uniwersytetu: św. Jana z Kęt, św. królowej Jadwigi i św. Jana Pawła II. Zacytowane zostały słowa papieża Polaka, by oddać istotę działalności Biskupa: „Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest; nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi”. Bp Kopiec został również nazwany „wybitnym znawcą historii”, który dzięki swej głębokiej wiedzy i świadomości dziedzictwa potrafi spojrzeć w przyszłość z mądrością i nadzieją. W tym kontekście Klaudia Cymanow-Sosin podkreśliła słowa G.K. Chestertona: „Ludzie nieznający przeszłości, myślą się co do przyszłości”, wskazując, że bp Kopiec – jako ten, który zna przeszłość – potrafi odczytywać znaki czasu i inspirować do odpowiedzialnego działania.

Laudacja była jednocześnie wyrazem osobistej wdzięczności za życzliwość, rozmowy, chrześcijański optymizm i obecność. Zakończyła się zaproszeniem do przyjęcia statuetki – symbolicznego znaku trwałej więzi przyjaźni między Biskupem a Uniwersytetem.

Bp Jan Kopiec, dziękując za uhonorowanie nagrodą, podzielił się osobistą i pełną emocji refleksją na temat swojego związku z Krakowem oraz znaczenia historii, kultury i wiary dla tożsamości narodowej i osobistej. Jego słowa były zarówno świadectwem głębokiego szacunku dla tego miasta, jak i wyrazem wdzięczności za lata współpracy z krakowskimi instytucjami naukowymi, szczególnie z Uniwersytetem Papieskim. Podkreślił, że znajomość przeszłości i ludzi, którzy ją tworzyli, pozwala nam dziś lepiej rozumieć teraźniejszość i wyciągać z niej wnioski.

Kraków – jak sam przyznał – od dzieciństwa jawił mu się niemal jak „ziemia święta”, będąca „u kolebki naszej państwowości, ale też i naszej kultury i naszej wiary”. Pierwsza wizyta w tym mieście w 1957 r., kiedy miał zaledwie 10 lat, pozostawiła w nim niezatarte wrażenie. „Kraków wywołał we mnie wtedy falę niezwykle podniosłego nastroju” – wspominał z wyraźnym wzruszeniem szczególnie zapamiętaną atmosferę wawelskiej katedry i krakowskich kościołów. Z wdzięcznością mówił o swojej obecności i aktywności naukowej w Krakowie: uczestnictwie w konferencjach, wygłaszaniu referatów, pisaniu recenzji czy promowaniu prac doktorskich i habilitacyjnych.

W końcowej części wystąpienia bp Kopiec odniósł się do otrzymanej nagrody, która – jak sam powiedział – jest dla niego ważnym podsumowaniem życiowej drogi. I jest bardzo potrzebna, „żeby pamiętać, że wiele wyborów w życiu dokonałem bardzo, bardzo słusznie”. Z wdzięcznością wspominał wszystkie momenty – te oficjalne i te przyjacielskie – związane z Krakowem, zapewniając: „To płynie z serca”. Najdobitniejszym dowodem umiłowania zarówno historii, jak i duchowych oraz akademickich związków z Krakowem było zapewnienie, że gdy tylko zdrowie i siły pozwolą, Biskup z radością będzie przyjeżdżał do Krakowa i na Uniwersytet Papieski.

Na zakończenie uroczystości w auli biblioteki wybrzmiał utwór *Do kraju tego* w wykonaniu „Psalmidii”. ■

Zawierzenie UPJPII Matce Bożej na Jasnej Górze w uroczystość Zesłania Ducha Świętego

(8 VI 2025)

W Uroczystość Zesłania Ducha Świętego wspólnota Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie zgromadziła się w kaplicy Matki Bożej na Jasnej Górze, aby podczas Apelu Jasnogórskiego zawierzyć się matczynej opiece Maryi. Modlitwę poprowadził rektor uczelni ks. prof. dr hab. Robert Tyrała.

W swoim słowie ks. Rektor nawiązał do darów Ducha Świętego, które – jak podkreślił – są nieodzowne w codziennym życiu człowieka wierzącego i w misji, jaką realizuje wspólnota akademicka. „**Dar mądrości i rozumu, by podążać w życiu za tym, co ważne i wartościowe, by poznawać i miłować Boga, który działa w świecie**” – mówił, ukazując duchowy wymiar uniwersyteckiej pracy i zaangażowania. Z kolei dar rady i męstwa uczy podejmowania dobrych decyzji i dodaje odwagi w czynieniu dobra i obronie prawdy. Dar umiejętności i pobożności pomaga w rozumieniu praw wiary i przesłania Dobrej Nadziei, a dar bojaźni bożej każe być wiernym przykazaniom i zawsze Boga w życiu człowieka stawia na pierwszym miejscu.

Ks. prof. Robert Tyrała zawierzył Maryi całą społeczność UPJPII: władze uczelni, pracowników nauki i administracji, studentów i doktorantów, darczyńców oraz tych, którzy wspierają budowę kampusu uniwersyteckiego – dzieła, które, jak przypomniał, pobłogosławił sam św. Jan Paweł II w 2002 r. Odwiedzając wówczas miejsce, gdzie obecnie powstaje kampus, powiedział: „Szczęść Boże na dalsze lata, także i w tym nowym miejscu”.

Rektor, patrząc z nadzieją na najbliższą przyszłość Uniwersytetu Papieskiego, mówił i zarazem zapewniał: „Jesteśmy już coraz bliżej upragnionego dnia, by w nowej przestrzeni naszej nauki i dydaktyki, która zewnątrz przypomina otwartą księgę lub orla startującego do lotu, otwierać siebie i innych na działanie łaski Bożej”.

Ks. Tyrała odwołał się także do słów papieża Leona XIV, zachęcającego do jedności i odbudowy wiarygodności Kościoła, szczególnie wśród zranionej ludzkości. Uniwersytet Papieski – jak podkreślił – pragnie tę misję realizować poprzez „gło-

szanie Prawdy, posługę myślenia i wypełnianie zleconej nam misji: *Idźcie i nauczajcie*". W kazaniu wybrzmiała również troska o przyszłe pokolenia, o rodzinę jako miejsce przekazywania wiary oraz o tegorocznych maturzystów, którzy rozpoczną naukę na uczelni. Modlitewna pamięć

objęła także chorych, samotnych, ubogich oraz zmarłych związanych z uniwersytetem. Kazanie zakończyło się uroczystym zawierzeniem: „O Pani nasza, Orędowniczko nasza, Wspomożycielko i Opiekunko nasza, Matko Nasza Maryjo. Amen!”. ■

Zjazd Stowarzyszenia Teologów Moralistów z udziałem pracowników naukowych UPJPII

(9–10 VI 2025)

tekst, zdjęcia: Biuro Prasowe Archidiecezji Krakowskiej

Przyjdzie Dzień Pański, dzień wielkiego blasku, kiedy ci wszyscy, którzy złączyli swój los z Jezusem Chrystusem, a poprzez Niego z Najświętszą Maryją Panną, dostąpią chwały zmartwychwstania i uwielbienia własnej cielesności. I o tę chwilę chwały prosimy dzisiaj Boga my, ciągle jeszcze ludzie doczesnej pielgrzymki” – mówił abp Marek Jędraszewski podczas Mszy św. w katedrze na Wawelu otwierającej Zjazd Stowarzyszenia Teologów Moralistów.

Na początku Mszy św. ks. prof. dr hab. Marian Machinek zauważył, że teologów moralistów łączy wezwanie biskupie abp. Marka Jędraszewskiego „scire Christum” – „znać Chrystusa”. „My, jako teologowie moralisci, staramy się poznać zamiar Chrystusa, wołę Chrystusa i wyrazić ją w naukowy sposób” – mówił przewodniczący Stowarzyszenia Teologów Moralistów.

Zjazd Stowarzyszenia odbywał się w ramach ogólnopolskiej konferencji naukowej „Ludzka cielesność jako kluczowe zagadnienie współczesnej antropologii”. Do tej tematyki, w czasie homilii, odniósł się abp Marek Jędraszewski, zauważając, że czytania mszalne w święto Matki Kościoła

wskazują na tajemnicę życia i śmierci człowieka. W tym kontekście przywołał fragmenty kazania św. Gweryka na Wniebowzięcie NMP.

„Pierwsza Ewa, macocha raczej niż matka, ściągnęła na swe potomstwo wyrok śmierci pierwej, zanim wydała je na świat. Nazwana wprawdzie «matką wszystkich żyjących», stała się raczej zabójczynią wszystkich żyjących albo rodzicielką umarłych, albowiem wydawanie na świat było u niej niczym innym jak wydawaniem na śmierć. (...) Skoro więc Ewa nie mogła wypełnić wiernie tego, co oznaczało jej imię, Maryja urzeczywistniła zamiar Boga. Stała się – podobnie jak Kościół, którego jest figurą – Matką odrodzonych do życia. Jest bowiem Matką Życia, przez które wszystko żyje. Rodząc Je, zrodziła niejako tych wszystkich, którzy dzięki Niemu żyć będą” – cytował Metropolita krakowski, podkreślając, że prefacja o Najświętszej Maryi Pannie ukazuje Matkę Bożą jako wzór i Matkę Kościoła. „Ona, przyjmując niepokalanym sercem Twoje Słowo, poczęła Je w dziewiczym łonie i otoczyła macierzyńską troską początek Kościoła, rodząc jego Założyciela. Prefacja mówi zatem, że Kościół rodzi się wraz z przyjściem Chrystusa na świat i Ona,

Najświętsza Maryja Panna, jest Matką Kościoła już od tego momentu, kiedy powiedziała aniołowi swoje «fiat», a później, kiedy powiła swoje Dzieciątko w betlejemskim żłobie» – zaznaczył Arcybiskup.

Zwrócił uwagę, że drugą odsłoną tajemnicy Maryi jako Matki Kościoła jest „testament z krzyża”, w czasie którego Jezus przekazał Maryi swojego ucznia jako syna, a Janowi Maryję jako Matkę. Po tych słowach – jak zanotował sam św. Jan – „uczeń wziął Ją do siebie”. Metropolita zaznaczył, że to sformułowanie „do siebie” oznacza do tego, „co jest swoje, co jest własne, co jest osobiste, co jest odrębne”. „Nie chodzi tylko o przyjęcie Maryi do swego domu, ale o przyjęcie Maryi do swego wnętrza, do tego, co stanowi o osobowości ucznia umiłowanego przez Chrystusa. W osobie ucznia Jana Chrystus dał Maryję całemu swojemu Kościołowi” – podkreślał Arcybiskup.

Jeszcze raz przywołał fragment kazania św. Gweryka: „Ponieważ Najświętsza Matka Chrystusa wie, iż w zbawczym planie jest Matką wszystkich chrześcijan, dlatego też okazuje się nią przez macierzyńską troskliwość i miłość. Nie jest nieczuła dla dzieci, jakby nie była ich Matką. Raz tylko porodziła, ale w swoim macierzyństwie nie ustaje; nie zaprzestaje wydawać na świat owoców matczynej miłości” oraz fragment prefacji: „Przyjmując pod krzyżem testament Bożej miłości, wzięła za swoje dzieci wszystkich ludzi, którzy przez śmierć Chrystusa narodzili się do życia wiecznego”.

Metropolita zwrócił uwagę także na jeszcze jeden aspekt rodzącego się na Golgocie Kościoła. Zaznaczył, że najstarsza tradycja mówi o tym, iż Kościół zrodził się z przebitego boku Jezusa, z którego wypłynęły krew i woda, bo w ten sposób narodziły się sakramenty – zwłaszcza chrztu i Eucharystii, a Matka Boża była pierwszą, która widziała, jak rodziły się sakramenty Kościoła.

Kolejna odsłona Maryi jako Matki Kościoła miała miejsce w Wieczerniku w dniu Pięćdziesiątnicy. Prefacja cytowana przez Arcybiskupa tak o tym mówi: „Gdy Apostołowie oczekiwali obiecanego Ducha Świętego, łączyła swe błagania z prośbami uczniów Chrystusa i stała się wzorem modlącego się Kościoła”.

Abp Marek Jędraszewski zwrócił uwagę, że to wszystko sprawiło, iż papież Paweł VI 21 listopada 1964 r., pod koniec trzeciej sesji Soboru Watykańskiego II, podczas uroczystej Mszy św. ogłosił Najświętszą Maryję Pannę „Matką Kościoła”, co znaczy, że jest Matką pasterzy i całego ludu wierzącego. Metropolita ponownie zaznaczył, że ta prawda wybrzmiewa dobitnie w prefacji: „Wyniesiona do niebieskiej chwały otacza macierzyńską miłością Kościół pielgrzymujący i wspiera go w dążeniu do wiecznej ojczyzny, aż nadejdzie pełen blasku dzień Pański”. „Przyjdzie Dzień Pański, dzień wielkiego blasku, kiedy ci wszyscy, którzy złączyli swój los z Jezusem Chrystusem, a poprzez Niego z Najświętszą Maryją Panną, dostąpią chwały zmartwychwstania i uwielbienia własnej cielesności. I o tę chwilę chwały prosimy dzisiaj Boga my, ciągle jeszcze ludzie doczesnej pielgrzymki” – zakończył.

Ks. prof. dr hab. Marian Machinek podziękował abp. Markowi Jędraszewskiemu, że odnosząc się do Słowa Bożego i przeżywanego święta, skomentował to, co aktualnie przeżywają teologowie moralisci. Poprosił Metropolitę o błogosławieństwo na czas pracy dla teologów i uczelni, które reprezentują.

Uczestnicy Zjazdu, którzy do stolicy Małopolski przyjechali w 30. rocznicę ogłoszenia encykliki Jana Pawła II *Evangelium vitae*, pochyliли się nad zagadnieniem ludzkiej cielesności jako kluczowego zagadnienia współczesnej antropologii. Spotkanie odbywało się w Instytucie Teologicznym Księża Misjonarzy w Krakowie. ■

Spotkanie z Księdzem Profesorem Władysławem Zuziakiem i wręczenie dedykowanej mu monografii *W kręgu myślenia etycznego*

tekst: dr Jakub Synowiec

Ks. prof. Władysław Zuziak, były rektor UPJPiI (2010–2014), były dziekan wydziału filozoficznego tej uczelni (2000–2006), kierownik katedry etyki, autor ponad 100 artykułów i rozdziałów oraz 5 książek, promotor 14 doktorów i ponad 80 magistrów, lubiany wykładowca i nieustraszony propagator umiędzynarodowienia uczelni przeszedł na emeryturę w roku 2023. Naszej uczelni poświęcił 35 lat swojej aktywności zawodowej. Wdzięczni uczniowie, współpracownicy i przyjaciele przygotowali monografię naukową, którą zadedykowali Profesorowi. Książka *W kręgu myślenia etycznego* ukazała się nakładem Wydawnictwa Naukowego UPJPiI.

Dwadzieścia rozdziałów monografii przygotowali przyjaciele Profesora z kraju i zagranicy, w tym członkowie Rady Wydziału Filozoficznego, koledzy z różnych instytucji i organizacji oraz wychowankowie, którzy pierwsze kroki w nauce stawiali pod opieką Profesora. Rozdziały przygotowali: o. dr hab. Tomasz Homa SJ, prof. UIK, ks. prof. Ryszard Moń, dr Irena Trzciniecka-Schneider, prof. Piotr Mazur, prof. Czesława Piecuch, ks. prof. Grzegorz Hołub, prof. Tadeusz Gadacz, dr Grzegorz Krupa, prof. Rococo Buttiglione, prof. Philippe Capelle Daumont, ks. prof. Pavol Dancak, ks. prof. Stanisław Janeczek, prof. Ewa Podrez, dr hab. Joanna Mysona Byrska, prof. UPJPiI, dr hab. Paweł

Polak, prof. UPJPiI, dr Roman Krzanowski, dr Grażyna Bilik, ks. prof. Maciej Ostrowski, dr hab. Piotr Duchliński, prof. UIK, prof. Marcello Lopez Cambronero i dr Jakub Synowiec.

Aby ułatwić przyszłym badaczom myśli Profesora dostęp do wiedzy o nim, uczniowie i przyjaciele opracowali jego dorobek naukowy, życiorys, dzięki dużej życzliwości różnych osób udało się także zebrać wspomnienia oraz przeprowadzić wywiad, który te materiały uzupełnia. Wszystkie opracowania znajdują się w części VARIA, którą przygotowali wspólnie doktorzy: Barbara Żmuda-Frydrychowska, Urszula Opyrchal, ks. Grzegorz Krupa, Jakub Synowiec oraz Justyna Kosoń z Sekretariatu Wydziału Filozoficznego. Wywiad-rzekę z profesorem przeprowadziła Małgorzata Cichoń. Swoje materiały przesłało wielu przyjaciół, współpracowników i uczniów Księdza Profesora. Do monografii dołączyliśmy również listy gratulacyjne, które nadesłali między innymi JE ks. prof. Arcybiskup Marek Jędraszewski Metropolita Krakowski i Wielki Kanclerz Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, JE ks. kard. Stanisław Dziwisz, JE ks. prof. biskup Ignacy Dec, Minister Edukacji i Nauki dr hab. Przemysław Czarnek, JM Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła w Krakowie ks.

prof. dr hab. Robert Tyrała, rektorzy innych uczelni, dziekani oraz przedstawiciele świata polityki.

Książka została sfinansowana ze środków UPJPiI oraz sponsorów: Banku Spółdzielczego w Rabie Wyżnej na czele z prezes Haliną Szewczyk, Poradni Psychologicznej i Ośrodka Psychoterapii „Harmonia” z Rzeszowa z prezes Małgorzatą Michajłyszyn i ks. Grzegorzem Krupą, a także dzięki Mateuszowi Burdynowi, Piotrowi Pawłowi Rubisiowi oraz ks. prałatowi Antoniemu Zuziakowi.

Dnia 14 maja 2025 r., w budynku dydaktycznym przy ul. Bernardyńskiej 3 w Krakowie, miało miejsce spotkanie z ks. prof. Władysławem Zuziakiem, podczas którego uroczystość wręczono mu egzemplarz książki. Spotkanie rozpoczęło się w kaplicy Mszą św. dziękczynną, której przewodniczył osobiście ks. prof. Władysław Zuziak. Następnie wszyscy zgromadzeni przeszli do auli, gdzie miała miejsce część uroczysta. Jako pierwszy głos zabrał JM Rektor UPJPiI ks. prof. dr hab. Robert Tyrała, który podkreślił zasługi ks. prof. Władysława Zuziaka z czasów, gdy był on rektorem UPJPiI, podkreślając szczególnie znaczenie realizowania programu „Kapitał ludzki” dla rozwoju uczelni. Dziekan Wydziału Filozoficznego ks. dr hab. Miłosz Hołda, prof. UPJPiI podkreślił z kolei znaczenie działań ks. Profesora jako prodziekana i dziekana Wydziału Filozoficznego. To za kadencji ks. prof. Zuziaka Wydział po raz pierwszy przeszedł zewnętrzną akredytację. Laudację dla ks. prof. Władysława Zuziaka wygłosił dr Jakub Synowiec, jeden z uczniów Profesora. Przemówienie miało osobisty charakter, ponieważ dr Synowiec blisko współpracował z ks. prof. Władysławem Zuziakiem przez ostatnich niemal 20 lat. Laudacja skupiała się na najważniejszych punktach z życia

i działalności Profesora, ale też na cechach osobistych, które go charakteryzują i pozwoliły mu osiągać sukcesy. Następnie dr Jakub Synowiec zaprezentował książkę *W kręgu myślenia etycznego*, omówił historię jej powstania, przedstawił jej strukturę i dziękował wszystkim zaangażowanym w jej stworzenie. Książka ta powstała dzięki życzliwości i solidnej pracy wielu osób. Po zaprezentowaniu książki dr Synowiec wręczył Księdzu Profesorowi Władysławowi Zuziakowi jej egzemplarz, w imieniu wszystkich przyjaciół, uczniów i współpracowników.

Kolejnym punktem było przemówienie ks. prof. Władysława Zuziaka. Profesor opowiadał o swoim życiu, o tym, co go motywowało do ciężkiej pracy, co go mobilizowało do działania, co sprawiało mu radość. Jako naukowiec nie mógł powstrzymać się też od wygłoszenia małego wykładu, stąd parę słów o zaufaniu, którego w naszym społeczeństwie tak brakuje, i o przyjaźni. Ostatnim akcentem tej części była refleksja zaproszonych gości. Przemawiał prof. Jarosław Górniak, prof. Czesława Piecuch, dr hab. Piotr Duchliński. Zaskoczyli wszystkich górale ze Związku Podhalan, którzy przemawiali i przygrywali w strojach ludowych, a ponadto wręczyli Profesorowi odznaczenie w imieniu Związku.

Trzeba się zgodzić z opinią wielu uczestników spotkania, że Profesor nie umie być stereotypowym emerytem, z wielką energią opowiadał zaproszonym gościom o swoich dalszych planach i projektach i na pewno dopisze ciekawe rozdziały do księgi swego życia. Zachęcamy do zapoznania się z jego dotychczasowym przebiegiem. Książka *W kręgu myślenia etycznego* jest dostępna bezpłatnie, on-line, dla wszystkich zainteresowanych, na portalu monografii UPJPiI.

<https://monografie.upjp2.edu.pl/wn/catalog/book/145> ■

Ks. prof. dr hab. Józef Kloch o sztucznej inteligencji i dokumencie Stolicy Apostolskiej

(28 V 2025)

źródło: „Ks. prof. Kloch: sztuczna inteligencja – mądrze i etycznie wykorzystywana – może stać się wielką pomocą” (ekai.pl)

Wywiad red. Anny Rasińskiej (KAI) z ks. prof. Józefem Klochem na temat sztucznej inteligencji z odniesieniem do watykańskiego dokumentu *Antiqua et nova* (Dawne i nowe).

Anna Rasińska (KAI): W styczniu br. Watykan opublikował dokument na temat sztucznej inteligencji *Antiqua et nova* (Dawne i nowe). Jest to nota opracowana przez Dykasterie Nauki Wiary oraz Kultury i Edukacji, która porusza kluczowe zagadnienia relacji między sztuczną inteligencją a inteligencją ludzką. Jak odnosi się Stolica Apostolska do tego zagadnienia?

Ks. prof. dr hab. Józef Kloch: Dokument podzielony jest na trzy główne części: filozoficzną, teologiczną oraz analizującą wpływ AI na różne dziedziny życia, m.in. wojskowość, edukację, czy rynek pracy. Podkreślono, że technologia – w tym sztuczna inteligencja – odzwierciedla intencje jej twórców i użytkowników, a tym samym realnie wpływa na kształt współczesnego świata. To nie tylko narzędzie, ale także zjawisko kulturotwórcze, którego skutki wymagają głębokiej refleksji.

Wśród zagrożeń zwrócono uwagę na uprzedmiotowienie człowieka i jego postępującą „technicyzację”. Zaznaczono także znaczenie „algoetyki” – etycznej oceny działania algorytmów, które mogą przykładowo zamykać użytkowników w tzw. bańkach informacyjnych, ograniczając dostęp do różnorodnych treści i poglądów.

Ważną rolę przypisano etyce w kształtowaniu sposobu, w jaki sztuczna inteligencja zmienia rynek pracy i edukację. Wskazano, że człowiek nie może zostać zepchnięty na drugi plan przez technikę – przeciwnie, to technologia ma służyć człowiekowi, a nie odwrotnie.

Papież Franciszek wielokrotnie podkreślał, że „nie jesteśmy świadkami epoki zmian, ale zmiany epoki”. Dlatego konieczne jest – jak zaznacza dokument – nie tyle krytykowanie nowych technologii, ile wzywanie do namysłu i refleksji nad nimi samymi i ich skutkami. Teologia i filozofia mają tu do odegrania ważną rolę – pomagają zachować potrzebny dystans i wrażliwość etyczną wobec szybkich przemian technologicznych.

Warto podkreślić, że dokument nie jest wyrazem krytyki AI. Wręcz przeciwnie – Watykan dostrzega także wiele pozytywnych zastosowań sztucznej inteligencji, m.in. w edukacji czy służbie zdrowia.

Zdecydowanie tak. Papież Franciszek i jego współpracownicy wskazują na konkretne problemy do rozważenia i kierunki dalszej refleksji oraz widzą w AI wiele szans.

A co Ksiądz Profesor najbardziej fascynuje w tym temacie?

Obecnie jednym z najbardziej fascynujących zagadnień są dla mnie rozbudowane modele językowe (LLM – Large Language Models), które umożliwiają analizę ogromnych zbiorów danych. To rozwiązania, które zawdzięczamy m.in. ubiegłorocznym noblistom z dziedziny fizyki – Brytyjczykowi Peterowi Higgsowi oraz Kanadyjczykowi Geoffreyowi Hintonowi. To właśnie ich badania w 2010 r. były przełomem, bo pokazały, w jaki sposób można – choćby tylko częściowo – symulować w maszynach procesy ludzkiego rozumu.

Zdolność AI do przetwarzania danych na taką skalę ma olbrzymie znaczenie np. w medycynie – gdzie nieustannie gromadzone są dane z badań, publikacji i klinik na całym świecie. Tego typu analiza byłaby praktycznie niemożliwa dla człowieka bez wsparcia technologii.

Wiem, że Ksiądz Profesor interesuje się potencjałem edukacyjnym AI.

Zgadza się. A pierwsze pole to AI w dziennikarstwie. Co do edukacji – wyobrażam sobie innowacyjne wykorzystania – np. interaktywny wywiad z historyczną postacią. Na konwersatorium moi studenci zaproponowali niedawno koncepcję rozmowy z „ożywionym” królem Bolesławem Chrobrym przy zastosowaniu jego wizerunku z obrazu Jana Matejki. Wypowiedzi króla byłyby oparte na historycznych źródłach. Dla uczniów taka forma byłaby znacznie bardziej interesująca niż jedynie czytanie tekstu o 1000-leciu koronacji pierwszego króla Polski. Dzięki AI możliwe jest szybkie opracowanie takiego klipu w różnych językach. Nawiasem mówiąc, dziś istnieją już nawet aplikacje umożliwiające tłumaczenie mowy w czasie rzeczywistym.

To fascynujący pomysł, który już jest w pewien sposób realizowany – np. w Centrum Nauki Kopernik, gdzie można porozmawiać z Mikołajem Kopernikiem. Jednak w każdej z tych innowacji kluczowe jest pytanie o etykę.

Otóż to, dokument *Antiqua et nova* bardzo wyraźnie podkreśla konieczność rzetelności i odpowiedzialności w zastosowaniach AI. Przekładając to na dzisiejsze realia – nie można przykładowo wkładać w usta historycznych postaci słów, których nigdy nie wypowiedziały. Jeśli jednak wykorzystamy technologię do odtworzenia autentycznych tekstów, których wcześniej nie zarejestrowano, może to być wartościowe przedsięwzięcie. Dziś chętnie słucha się podcastów, audiobooków itp. Sam chętnie wysłuchałbym wersji dźwiękowych wierszy lub powieści danego pisarza, które odtwarzałyby jego styl mówienia w oparciu o archiwalne nagrania. Akustyk w Radio Kraków niedawno prezentował mi takie możliwości. Były zdumiewające. Sztuczna inteligencja – jeśli jest mądrze i etycznie wykorzystywana – może stać się wielką pomocą, a nie zagrożeniem. Potrzebujemy jednak sporego namysłu, co i jak robić, by nie zatracić się w możliwościach techniki i pamiętać o człowieku jako centrum.

Tego rodzaju materiały, jeśli będą powstawać, muszą być jednoznacznie oznaczane, że – oprócz tekstu – są przygotowane przy zastosowaniu sztucznej inteligencji. Odbiorca ma prawo wiedzieć, że to nie jest autentyczne nagranie, lecz wygenerowana z tekstu danego autora wersja audio.

W tym kontekście pojawia się również kwestia praw autorskich.

Zdecydowanie – i muszą być one zachowywane. Także w kontekście chatbotów, jak ChatGPT i inne. Odpowiedzi, które on generuje, są w rzeczywistości kompilacją treści zaczerpniętych z różnych źródeł. Chatboty niczego same „nie wymyślają”, tylko niezwykle sprawnie łączą fragmenty tekstów dostępnych w internecie czy innych bazach danych.

Przez długi czas ChatGPT nie wskazywał, skąd czerpie informacje. Tymczasem chatbot Grok wprowadził funkcję podawania źródeł – z linkami do konkretnych materiałów. Pod wpływem tej konkurencji również ChatGPT zaczyna powoli ujawniać swoje źródła.

Ten przypadek to przykład pozytywnego wpływu konkurencji. Przejrzystość procesu generowania treści wraz z jawnością źródeł to istotny aspekt etyczny. Odbiorca musi mieć możliwość zweryfikowania podstaw wygenerowanego tekstu.

W dokumencie *Antiqua et nova* wiele uwagi poświęcono różnicy między ludzką a sztuczną inteligencją. Na czym, zdaniem Księdza Profesora, polega istota tej różnicy i dlaczego tak ważne jest, byśmy nie tracili jej z oczu?

Podkreślę jedną – dokument bardzo trafnie zwraca uwagę na to, że jako ludzie posługujemy się językiem ludzkim, by opisać te efekty działania sztucznej inteligencji na ekranach komputerów czy smartfonów. Widzimy tam komunikaty typu: „staram się zrozumieć sens Twojego pytania”, „analizuj teraz dane”, „czytam źródła” itp. – a przecież żaden komputer tego dosłownie nie robi.

To są określenia, którymi się posługujemy, bo inaczej nie potrafimy mówić o działaniach maszyn. Gdybyśmy trzymali się ściśle rzeczywistości, powiedzielibyśmy: „maszyna przelicza ciągi zer i jedynek” lub „prezentuje wynik obliczeń w formie tekstu”. Dla uproszczenia stosujemy terminologię antropomorficzną – przypisujemy AI cechy ludzkie, bo to ułatwia nam opisywanie działania chatbota, który nie myśli, niczego nie rozumie, nie posiada świadomości czy intencjonalności. Trzeba pamiętać o tej fundamentalnej różnicy między ludzką a sztuczną inteligencją.

Czy już można powiedzieć, że papież Leon XIV będzie kontynuował działania Watykanu w kwestii sztucznej inteligencji? Jakie sygnały na to wskazują?

Zdecydowanie tak. Już w jednym z pierwszych przemówień papież Leon XIV wspominał o sztucznej inteligencji, co świadczy o jego świadomości roli w zakresie nowych technologii i ich znaczenia we współczesnym świecie. Co ważne, papież podkreślił, że rozwój sztucznej inteligencji stawia nowe wyzwania co do obrony godności ludzkiej, sprawiedliwości i pracy. Bystre oczy dziennikarzy dostrzegły na ręce papieża smartwatch. To symbol oswajania się z nowoczesnością.

Sam wybór imienia Ojca Świętego nasuwa skojarzenie z Leonem XIII i jego przełomową encykliką *Rerum novarum*, ogłoszoną pod koniec XIX w. w odpowiedzi na ówczesną rewolucję przemysłową. Papież pisał w niej o prawach pracowników, sprawiedliwości społecznej, potrzebie troski o człowieka wobec przemian technologicznych i ekonomicznych.

Dziś niektórzy publicyści mówią już o *Rerum digitalium* – „cyfrowych sprawach”, nawiązując do tamtego dokumentu. Bo rzeczywiście, jesteśmy świadkami kolejnej, piątej już rewolucji: po wynalezieniu silnika parowego, elektryczności, automatyzacji oraz komputeryzacji, teraz wchodzimy w epokę sztucznej inteligencji.

I podobnie jak w czasach przeszłych, tak i teraz Kościół nie milczy. Leon XIV, podobnie jak jego poprzednik, chce przypominać, że w centrum wszelkich przemian musi pozostać człowiek. Sztuczna inteligencja nie może wypierać człowieka z rynku pracy. Może i powinna być jego wsparciem, narzędziem, asystentem – ale nie zamienianiem człowieka

przez maszynę. A ponieważ już widać zmiany na rynku pracy, znaczącą rolę do odegrania mają w tym zakresie władze – zarówno centralne, jak i lokalne – powinny wspierać proces przekwalifikowywania się i podnoszenia kompetencji zawodowych osób, które mogą być dotknięte zmianami spowodowanymi przez AI.

Co jeszcze można zrobić, by użytkowanie sztucznej inteligencji nam służyło i było bezpieczne?

Istotna jest edukacja medialna – już od najmłodszych lat. Uczenie dzieci i młodzież mądrego, twórczego i krytycznego korzystania z nowych technologii. Trzeba im pokazywać możliwości, ale i zagrożenia. Dziś pojawia się pytanie, czy i jak będziemy uczyć je podstaw sztucznej inteligencji. Czy będziemy im tłumaczyć, jak ona działa i jak z niej prawidłowo korzystać.

To jest równie duże wyzwanie dla nas, jako wykładowców akademickich. Trzeba przemyśleć, w jaki sposób wpieść edukację o sztucznej inteligencji i samą AI w tok studiów. Wcześniej koniecznym krokiem jest wprowadzenie edukacji medialnej z elementami AI jako przedmiotu do szkół.

I tu Kościół może odegrać kluczową rolę?

Raczej jedną z ról. Przedstawiciele Kościoła zabierają głos – i to bardzo kompetentnie. Papież Franciszek na szczycie w Davos do światowych przywódców mówił właśnie o sztucznej inteligencji. To było bardzo zaskakujące, a jednocześnie pozytywne i odbiło się to przemówienie głośnym echem.

Zdradził Ksiądz Profesor, że w Polskiej Akademii Nauk powstała sekcja „Kościół wobec AI”. Czy można coś więcej o tym powiedzieć?

Dokładniej mówiąc, sekcja została powołana w Komitecie Nauk Teologicznych PAN, mam przyjemność nią kierować. Grupa jej członków analizuje zarówno sam rozwój AI, jak i stosunek Kościoła do niej, w tym zagadnienia etyczne. Zaraz po opublikowaniu *Antiqua et nova* została opublikowana glosa do dokumentu, w polskim wydaniu „L'Osservatore Romano”, jednego z członków sekcji. Obecnie przygotowujemy konferencję naukową związaną z watykańskim dokumentem.

Ks. dr hab. Józef Kloch, prof. UPJPII

Pionier zastosowań informatyki, a następnie internetu w misji Kościoła w Polsce. Doktoryzował się na podstawie dysertacji *Argument „Chińskiego Pokoju” w krytyce mocnej sztucznej inteligencji według Johna Searle’a* (promotor: bp prof. Józef Życiński). Stypendysta The Catholic University of America w Waszyngtonie. Po kilkunastu latach pracy w UKSW w Warszawie, od 1 października 2025 r. powrócił do swej macierzystej uczelni, na Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, gdzie na Wydziale Nauk o Komunikacji kieruje Katedrą Dziennikarstwa i Komunikacji Wizualnej. ■

Ogólnopolski Związek Edukacji Medialnej – wspólna inicjatywa na rzecz edukacji medialnej z udziałem Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół UPJPII

(10–11 V 2025)

tekst: Marta Tenerowicz (prezes Fundacji Edukacji i Mediów)

Podczas IV Zjazdu Ogólnopolskiej Młodzieżowej Akademii Medialnej (10–11 V 2025), który zgromadził młodych liderów, edukatorów i przedstawicieli organizacji społecznych z całej Polski, ogłoszono powstanie Ogólnopolskiego Związku Edukacji Medialnej. Nowo powołana sieć zrzesza organizacje pozarządowe, instytucje, ekspertów i praktyków, których łączy wspólny cel – rozwój edukacji medialnej i cyfrowej w naszym kraju.

Związek został powołany w odpowiedzi na pilną potrzebę kształcenia świadomych i odpornych odbiorców in-

formacji w czasach natłoku treści, dezinformacji, rozwoju technologii cyfrowych i pogłębiających się podziałów społecznych. Główna misja organizacji to wspieranie budowy społeczeństwa informacyjnego – opartego na wiedzy, krytycznym myśleniu i odpowiedzialnym korzystaniu z mediów.

Działania Związku skupiają się na podnoszeniu kompetencji medialnych i cyfrowych wśród obywateli w każdym wieku – od dzieci w wieku szkolnym, przez młodzież i dorosłych, aż po osoby starsze. W tym celu organizacja

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
NOWEFIO na lata 2021-2030

promuje współpracę różnych środowisk zaangażowanych w edukację medialną, prowadzi badania, opracowuje materiały edukacyjne oraz organizuje kampanie społeczne i szkolenia dla nauczycieli, edukatorów oraz pracowników instytucji kultury.

Związek angażuje się również w inicjatywy mające na celu podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej roli mediów – zarówno tych tradycyjnych, jak i cyfrowych – oraz ich wpływu na funkcjonowanie jednostki i wspólnoty. Ważnym aspektem działalności jest wspieranie rozwoju umiejętności rozpoznawania fałszywych informacji i przeciwdziałania dezinformacji. Związek promuje także działania factcheckingowe oraz upowszechnia dobre praktyki w analizie treści medialnych.

Istotną częścią aktywności Związku jest budowanie przestrzeni współpracy między szkołami, uczelniami, organizacjami społecznymi, bibliotekami, domami kultury oraz mediami. Związek ma być platformą wymiany doświadczeń, wiedzy i inspiracji dla wszystkich, którym bliska jest idea świadomego uczestnictwa w życiu informacyjnym. Planowane są także działania rzecznicze, które mają na celu wzmocnienie obecności edukacji medialnej w systemie edukacji i polityce publicznej.

Powołanie Ogólnopolskiego Związku Edukacji Medialnej to efekt realizacji projektu **Ogólnopolska Młodzieżowa Akademia Medialna**, współfinansowanego przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju

Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach **Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO 2021–2030**. Projekt ten stworzył przestrzeń do spotkania, wymiany idei i zawiązania trwałej współpracy pomiędzy różnymi środowiskami zaangażowanymi w edukację medialną.

Do grona sygnatariuszy deklaracji założycielskiej Związku należą: **Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie**, **Fundacja Prosto z Mostu**, **Fundacja Edukacji i Mediów**, **Fundacja Sprzątamy dla Polski**, **Fundacja Centrum im. Władysława Grabskiego** oraz **Fundacja Przyszłość Podlasia**.

Związek pozostaje otwarty na nowe partnerstwa – zaprasza do współpracy organizacje społeczne, instytucje edukacyjne, nauczycieli, edukatorów, badaczy i wszystkich, którzy chcą wspierać rozwój edukacji medialnej w Polsce. Wierzymy, że tylko działając razem, możemy skutecznie odpowiadać na wyzwania współczesności i budować społeczeństwo oparte na odpowiedzialnym korzystaniu z informacji.

/mt/ ■

Indeksy UPJPII dla laureatów debaty oksfordzkiej „*Evangelium vitae*. W 30. rocznicę powstania”

(23 VI 2025)

tekst, zdjęcia: Marta Mastyló

Zwycięzcami tegorocznej edycji Ogólnopolskiego Turnieju Debat Oksfordzkich o Teologii „*Evangelium vitae*. W 30. rocznicę powstania” zostali uczniowie II Liceum Ogólnokształcącego im. ks. Jana Twardowskiego w Dębicy, którzy przygotowywali się do turnieju pod opieką swojego nauczyciela, mgr. Bogumiła Skrętkowskiego. W ramach nagrody laureaci otrzymali indeksy na wybrany przez siebie kierunek studiów na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, które wręczyli zwycięskim finalistom: rektor ks. prof. Robert Tyrała i prorektor ks. dr hab. Antoni Świerczek, prof. UPJPII.

Laureaci przygotowali ponadto autorską propozycję edukacyjną skierowaną do swoich rówieśników, opartą na doświadczeniach i refleksjach z przebiegu debaty. Podczas wizyty na UPJPII przedstawili jej zarys w krótkiej prezentacji.

II edycja debat oksfordzkich poświęconych zagadnieniom teologicznym odbyła się w dniach 25–26 października 2024 r. Tematem przewodnim tegorocznych rozważań była encyklika *Evangelium vitae* św. Jana Pawła II, w 30. rocznicę jej ogłoszenia. W finale turnieju wzięło udział 60 uczniów z 12 szkół ponadpodstawowych z różnych regionów Polski. Młodzież miała okazję zmierzyć się z trudnymi zagadnieniami etycznymi, filozoficznymi i teologicznymi, prowa-

dząc dojrzały dialog oparty na poszanowaniu poglądów innych oraz odwołujący się do autorytetu nauczania Kościoła. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała.

Uczniowie II Liceum Ogólnokształcącego im. ks. Jana Twardowskiego w Dębicy – zwycięzcy tegorocznego turnieju debat oksfordzkich – przyznali w rozmowie z rzeczniką prasową UPJPII Martą Mastyló, że doświadczenie to było nie tylko okazją do rozwijania umiejętności argumentacji, ale przede wszystkim impulsem do głębokiej refleksji nad własnymi przekonaniami i wartościami, zwłaszcza w kontekście nauczania Kościoła. Wspólnym wnioskiem uczestników było również to, że dokumenty, takie jak *Evangelium vitae* czy *Fides et ratio*, oferują młodym ludziom trwałe fundamenty moralne i duchowe, niezbędne do budowania świadomej tożsamości w świecie pełnym relatywizmu.

Antoni Moskal podkreślił, że udział w cyklu debat – a szczególnie w tych konkretnych spotkaniach – to nie tylko okazja do rywalizacji i rozwijania umiejętności argumentacji, lecz także moment refleksji nad własnymi przekonaniami. Zaznaczył, że dla wielu uczestników to być może pierwszy raz, gdy tak głęboko zastanawiają się nad poruszonymi tematami i intensywnie o nich rozmawiają. Zwrócił również uwagę na interesującą perspektywę, jaką wnoszą pozostali

uczestnicy – zarówno sędziowie, jak i drużyny przeciwne – pokazując, jak różnie można interpretować aktualne, ważne społecznie kwestie. Dodał także, że poziom debat w turnieju był niezwykle wyrównany, co sprawiło, że do samego końca nie było wiadomo, które zespoły zakwalifikują się dalej. Mimo wysokich wymagań i silnej konkurencji Antoni Moskał zapewnił, że całe doświadczenie pozostanie dla niego bardzo pozytywnym wspomnieniem.

Jakub Jasek zwrócił uwagę na aktualność encykliki *Evangelium vitae*, podkreślając, że jej znaczenie wynika przede wszystkim z uniwersalności poruszanych w niej wartości. W jego ocenie współczesny świat zdominowany jest przez relatywizm – brakuje trwałych norm, a wiele osób, zwłaszcza młodych, czuje się zagubionych w rzeczywistości, w której „każdy robi, co chce”. W takiej sytuacji – jak zauważył – młodzi ludzie szczególnie potrzebują stałych fundamentów, na których mogą budować swoją tożsamość i światopogląd. Dla katolików – dodał – takim fundamentem może być właśnie *Evangelium vitae*, która nie tylko wskazuje kierunek moralny, ale również przypomina o niezbywalnej wartości i godności życia ludzkiego. Jak podkreślił, są to kwestie coraz częściej podważane w dzisiejszym świecie, zarówno w kontekście głośnych debat światopoglądowych, jak i realnych problemów, takich jak: wojna w Ukrainie, konflikty na Bliskim Wschodzie czy w Afryce.

Jakub zauważył również, że szacunek dla drugiego człowieka powinien przejawiać się także w codziennych sytuacjach, na przykład w sposobie prowadzenia rozmowy. W kontekście debat, które były głównym tematem spotkania, zauważył, że współczesna debata publiczna często pozbawiona jest wzajemnego szacunku. Tymczasem to właśnie dokumenty takie jak *Evangelium vitae* pomagają młodym ludziom odnaleźć prawdę i wartości, którymi warto się kierować w życiu.

Radosław Miałkowski podkreślił, że udział w debacie był dla niego ważnym doświadczeniem, szczególnie w kontekście rozwijania umiejętności retorycznych i sztuki przemawiania. Zaznaczył jednak, że te konkretne debaty miały wyjątkowy charakter. Nie były to zwykłe dyskusje, lecz rozmowy skupione wokół zagadnień teologicznych i fundamentalnych wartości. Jak zauważył, dotyczyły one spraw niezwykle aktualnych, takich jak wartość życia, która nieustannie pojawia się w debacie publicznej.

Jego zdaniem udział w takich debatach daje nie tylko możliwość ćwiczenia argumentacji, ale też stanowi impuls do głębszych przemyśleń oraz poznania różnorodnych perspektyw i poglądów. Wskazał również, że przygotowanie do debat wymagało dogłębnego zapoznania się z dokumentami Kościoła, jak np. encyklikami, co samo w sobie mogło stać się okazją do osobistego pogłębienia wiary. Odwołując się do encykliki *Fides et ratio* Jana Pawła II, Radosław zauważył, że w tego rodzaju refleksji doskonale spletają się rozum i wiara. Według niego właśnie przez intelektualne zgłębianie prawd wiary i wartości wyznawanych przez Kościół człowiek może wzmocnić swoją duchowość i lepiej zrozumieć, w co wierzy.

Oskar Tylec ocenił swój udział w debacie bardzo pozytywnie. Zaznaczył, że była to dla niego cenna okazja do rozwinięcia umiejętności wyrażania własnych poglądów i argumentowania. Dzięki intensywnemu przygotowaniu do wystąpień nie tylko poprawił swoje kompetencje retoryczne, ale również – jak sam przyznał – pogłębił swoją wiarę. Szczególną wartością okazała się dla niego możliwość zapoznania się z treściami, z którymi wcześniej nie miał styczności, jak np. encyklika *Evangelium vitae*, którą poznał dopiero w trakcie przygotowań do debat. Jedynym wyzwaniem, które zauważył w całym cyklu debat, był napięty harmonogram. Pięć debat w ciągu zaledwie dwóch tygodni stanowiło niemałe obciążenie organizacyjne i czasowe. Mimo to, jak podkreślił, jego drużynie udało się podołać temu zadaniu i w pełni zaangażować w każde ze spotkań.

Karol Matłok wyraził bardzo pozytywną opinię na temat swojego udziału w debacie, podkreślając, że dała mu ona szansę na głębsze poznanie encykliki *Evangelium vitae* Jana Pawła II. Zwrócił uwagę, że dokument ten zawiera niezwykle piękne i dziś często zapomniane wartości, które są niezmiennie potrzebne we współczesnym świecie. Szczególnie istotna – jego zdaniem – jest przedstawiona w encyklice wartość życia, ukazana jako święta i nadrzędna, co papież Jan Paweł II ukazuje w sposób wyjątkowo przejmujący.

Zapytany o to, czy lektura tej encykliki może być trudna dla młodego człowieka, Karol przyznał, że rzeczywiste język, którym została napisana, może być wymagający, zwłaszcza w odniesieniu do dzisiejszych realiów i przyzwyczajęń językowych. Zaznaczył jednak, że pod tą pozorną trudnością kryją się wartości i idee o wyjątkowej głębi i pięknie, które warto odkryć. Zdecydowanie polecił tę lekturę każdemu, kto szuka duchowego i moralnego drogowskazu. Na zakończenie dodał, że choć tekst nie należy do najłatwiejszych, zawarte w nim przesłanie jest ponadczasowe i zasługuje na uwagę każdego, kto chce lepiej zrozumieć nauczanie Kościoła i samą ideę świętości ludzkiego życia.

„We mnie jest dużo podziwu dla nich – powiedziała s. Halina Mol, wieloletnia katechetka i pedagog, współorganizująca z ks. dr. Szczepanem Szpotonem debaty oksfordzkie – mają niesamowitą motywację do pracy, do czytania, do dzielenia się wiedzą, którą zdobywają. Proszę zauważyć – taki temat nie jest mile widziany w dyskusji, a to są młodzi ludzie, którzy poświęcają się temu z taką pasją, z tak wielkim zaangażowaniem”.

Rozmówczyni podzieliła się niezwykle poruszającą sceną z pierwszego dnia debat, która na długo pozostanie w jej pamięci. Opowiedziała o ojcu jednej z uczestniczek – uczennicy tarnowskiego liceum – który przywiózł córkę na wydarzenie. Po zakończeniu debaty podszedł do siostry ze łzami w oczach i z widocznym wzruszeniem przyznał, że nie zdawał sobie sprawy z tego, jak głęboką wiedzę posiada jego córka i jak dojrzałe potrafi wypowiadać się na trudne tematy. Z przejęciem mówił: „Siostró, ja nie wiem, kogo ja mam w domu”. Przyznał, że jako ojciec poczuł zawstydzenie, ale jednocześnie ogromną dumę i wdzięczność za to doświadczenie. Uznając tę chwilę za coś wyjątkowego, pod-

kreślił: „Nie żałuję tego, że przyjechałem, że się zwolniłem z pracy, że przywiozłem tu dziewczyny, bo po prostu to jest radość, która będzie mnie niosła przez następne lata pracy i współpracy z moim dzieckiem”.

S. Halina Mol zwróciła również uwagę na niezwykle poziom wystąpień uczniów, zarówno pod względem językowym, jak i merytorycznym. Podkreśliła, że mimo młodego wieku – wielu z nich to uczniowie dopiero drugiej klasy liceum – wypowiadali się z wyjątkową kulturą słowa i pasją, budując piękne, literackie zdania bez korzystania z notatek. Ich zaangażowanie i sposób mówienia były tak imponujące, że – jak przyznała – „serce rośnie”, widząc, że młode pokolenie potrafi tak dojrzałe podejść do trudnych tematów.

Na zakończenie podzieliła się planami na przyszłość. Kolejna debata ma być poświęcona encyklice *Fides et ratio*, która – jej zdaniem – pozostaje bardzo aktualna i nośna, także wśród młodzieży. Dodała również, że organizatorzy chcą w kolejnej edycji sięgnąć po nowe narzędzia, w tym elementy sztucznej inteligencji, co może dodatkowo zacie-

kawić uczestników. Zaznaczyła, że dzięki zaangażowaniu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie i jego nowoczesnych kierunków młodzież ma szansę nie tylko pogłębiać wiedzę, ale również „połknąć bakcyła” nowoczesnych technologii w połączeniu z refleksją nad wiarą i rozumem. ■

Zakończenie Warsztatów Historycznych „Historia w Krakowie, Kraków w historii”

(17 V 2025)

tekst, zdjęcia: WHiDK UPJPII

Wsobotę, 17 maja, odbyło się finałowe spotkanie Warsztatów Historycznych „Historia w Krakowie, Kraków w historii” – projektu, który przez kilka miesięcy pozwolił zgłębić różnorodne aspekty historii. Uczestnicy, którzy wzięli udział we wszystkich pięciu spotkaniach, mieli okazję podsumować zdobytą wiedzę, mierząc się z testem konkursowym obejmującym zagadnienia poruszane podczas warsztatów. Choć pytania nie należały do najłatwiejszych, wielu uczestników poradziło sobie znakomicie, osiągając imponujące wyniki.

Po tej intelektualnej rozgrzewce przyszedł czas na wyjątkowy wykład prowadzony przez dr Annę Czocher oraz dr hab. Joannę Lubecką, a poświęcony realiom życia w Krakowie podczas okupacji niemieckiej. Uczestnicy mogli zapoznać się z dramatycznymi szczegółami dotyczącymi aresztowań, realiów więziennych oraz procesów okupacyjnych. Szczególne miejsce zajęła opowieść o procesie Amona Götha – komendanta obozu KL Plaszow. Prowadzące przybliżyły nie tylko fakty dotyczące jego zbrodni, ale również kwestie prawne związane z jego sądem, obroną i wyrokiem.

Następnie grupa udała się na teren byłego obozu KL Plaszow, gdzie – mimo deszczowej aury – miała okazję poczuć atmosferę tego tragicznego miejsca. Spacer po terenie dawnego obozu był pełen refleksji. Przewodnik przybliżył uczestnikom nie tylko strukturę obozu, ale także opowiedział wiele wstrząsających historii, m.in. o nieludzkich praktykach stosowanych przez komendanta wobec więźniów.

Po powrocie przyszedł czas na najbardziej wyczekiwany moment dnia – ogłoszenie zwycięzców dwóch konkursów: testu historycznego oraz konkursu na esej inspirowany wystawą „Odrodzenie: trudna droga do niepodległości”. Najlepsze wyniki w teście osiągnęły Wiktoria Matuszewska i Natalia Gołdas, które otrzymały indeksy uprawniające

do podjęcia studiów na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego. Natomiast zwycięzcą w kategorii esej został Daniel Nęcka – również nagrodzony indeksem. Zwycięski esej zostanie wkrótce opublikowany na naszej stronie.

Oprócz indeksów przyznano również nagrody rzeczowe, a każdy uczestnik otrzymał drobny upominek na pamiątkę udziału w warsztatach. Uroczystego wręczenia nagród dokonał dziekan wydziału dr hab. Józef Kałużny, który podziękował uczestnikom za zaangażowanie oraz wyraził nadzieję, że zdobyta wiedza i doświadczenie będą im służyć nie tylko w dalszej edukacji, ale także w świadomym uczestnictwie w życiu społecznym. ■

Młodzi w mediach – edukacja przez doświadczenie

tekst, zdjęcia: Aleksandra Mirek-Rogowska, Aleksandra Pisarska

Wydział Nauk o Komunikacji Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie stał się miejscem intensywnej edukacji medialnej dla uczniów szkół średnich z Małopolski, a także spoza województwa. W ramach cyklu warsztatów edukacyjnych młodzież miała okazję poznać realia pracy dziennikarskiej, zmierzyć się z wyzwaniami charakterystycznymi dla mediów elektronicznych oraz zdobyć doświadczenie w tworzeniu własnych form przekazu. Praktyczne zajęcia prowadzone przez pracowników i studentów uczelni oraz ekspertów-praktyków stanowiły połączenie nauki, zabawy i refleksji nad współczesnym światem mediów. Uczestnicy mogli również na własnej skórze doświadczyć, jak wygląda codzienność pracy w mediach – od tworzenia treści po ich emisję.

Zajęcia obejmowały moduły praktyczne z zakresu dziennikarstwa radiowego, telewizyjnego oraz komunikacji cyfrowej. Uczniowie uczyli się pracy z mikrofonem i kamerą, tworzyli krótkie audycje oraz próbowali swoich sił przed obiektywem. Warsztaty prowadzone były przez wykładowców, studentów oraz praktyków związanych z mediami, którzy nie tylko dzielili się swoim doświadczeniem, ale także wspierali uczniów w rozwijaniu ich naturalnych predyspozycji. Szczególny nacisk położono na rozwijanie umiejętności miękkich: autoprezentacji, emisji głosu, świadomego budowania wizerunku oraz pracy zespołowej.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia wykorzystujące technologię VR, która otworzyła przed uczniami nowe możliwości interakcji z przekazem medialnym. Dzięki tym ćwiczeniom uczestnicy mogli zastanowić się nad potencjałem wirtualnej rzeczywistości w kontekście edukacji, sportu i mediów informacyjnych. Warsztaty miały nie tylko charakter praktyczny, lecz także edukacyjny i refleksyjny. Poruszano zagadnienia związane z krytycznym odbiorem

mediów, etyką dziennikarską, odpowiedzialnością za słowo, manipulacją informacyjną i zjawiskiem fake newsów. Uczniowie rozmawiali o tym, jak odróżniać fakty od opinii, weryfikować źródła oraz świadomie poruszać się w świecie przesycenym informacjami.

Dzięki temu projektowi młodzież mogła spojrzeć na media nie tylko z perspektywy odbiorcy, ale także twórcy – zrozumieć, jak wiele pracy i kompetencji wymaga przygotowanie rzetelnej informacji oraz jak istotna jest rola komunikacji w życiu społecznym. Zajęcia pomogły uczestnikom odkryć własne talenty i nabrać pewności siebie.

Inicjatywa Wydziału Nauk o Komunikacji wpisuje się w misję uniwersytetu jako instytucji otwartej na otoczenie społeczne i wspierającej edukację pozaformalną. Warsztaty pokazały, że dzięki współpracy uczelni z lokalnymi szkołami można skutecznie rozwijać u młodzieży kompetencje kluczowe w XXI w.: medialne, cyfrowe i interpersonalne. To praktyczna lekcja komunikacji – nie tylko przez mikrofon i obiektyw, ale przede wszystkim z drugim człowiekiem. ■

Etap archidiecezalny 29. edycji Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej w gościnnych progach UPJPII

(10 IV 2025)

tekst: Anna Wajda

zdjęcia: Maja Mamińska, Monika Pazdan

W dniu 10 kwietnia 2025 r. w budynku Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przy ul. Bernardyńskiej 3 odbył się etap archidiecezalny 29. edycji Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej organizowanego przez Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”. Wzięło w nim udział 82 uczniów ze szkół ponadpodstawowych z archidiecezji krakowskiej, którzy na etapie szkolnym uzyskali największą liczbę punktów, jednak nie mniejszą niż połowa maksymalnej liczby punktów. Zakres tematyczny tegorocznej edycji konkursu biblijnego obejmuje Księgę Ezdrasza i Księgę Nehemiasza oraz Listy pasterskie św. Pawła: Pierwszy i Drugi List do Tymoteusza i List do Tytusa.

Etap archidiecezalny składał się z części pisemnej oraz ustnej. Prace Komisji konkursowej pod kierunkiem dr inż. Anny Mari Wajdy, kierownika kierunku teologia, pozwoliły wyłonić troje najlepszych uczestników. Uczniowie ci wezmą udział w fazie ogólnopolskiej, która odbędzie się w czerwcu w Niepokalanowie. Na tegorocznych finalistów biblijnych zmagają czekają atrakcyjne nagrody, w tym pielgrzymki i indeksy na różne kierunki studiów, także na te, które są prowadzone na naszym uniwersytecie. Finalistom etapu

archidiecezalnego 29. edycji Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej gratulujemy i życzymy jak najlepszego przygotowania się do kolejnego etapu.

Zanim jednak uczestnicy konkursu stanęli do intelektualnej rywalizacji podczas części ustnej, modlili się razem podczas Mszy św., której o godz. 11.15 w kaplicy przy ul. Bernardyńskiej 3 przewodniczył o. dr Łukasz Buksa OFM, adiunkt na Wydziale Nauk Społecznych i duchowy opiekun krakowskiego oddziału Katolickiego Stowarzyszenia „Civitas Christiana”. Następnie uczniowie mieli okazję dowiedzieć się czegoś więcej o możliwości studiowania teologii przez ludzi świeckich, a także o codziennym życiu studenta tego kierunku od Małgorzaty Toporskiej, studentki II roku kierunku teologia, specjalność teologia katechetyczno-pastoralna. Z kolei Anna Sieprawska, członkini Rady Dialogu Ekumenicznego i Międzyreligijnego Archidiecezji Krakowskiej, starała się zachęcić uczniów i ich opiekunów do udziału w wydarzeniu, jakim będzie pobyt w Krakowie Bibliobusa – piętrowego autobusu miejskiego przebudowanego na mobilną wystawę biblijną, która gościć będzie w naszym mieście w dniach od 22 maja do 25 maja bieżącego roku.

Dodać także trzeba, że sprawny przebieg prac Komisji konkursowej etapu archidiecezjalnego 29. edycji Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej był możliwy dzięki pomocy dość licznej grupy studentów z Wydziału Teologicznego i Wydziału Prawa Kanonicznego, za którą organizatorzy wydarzenia bardzo dziękują. ■

Indeksy UPJPII dla finalistów 29. Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej w Niepokalanowie

(12–13 VI 2025)

tekst: Małgorzata Sitko, studentka III roku psychologii UPJPII

W dniach 12–13 czerwca 2025 r. w Niepokalanowie odbył się Finał 29. Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej, organizowanego przez Stowarzyszenie „Civitas Christiana”. Był to czas zmagania z niełatwymi treściami Księg Ezdrasza i Nechemiasza oraz Listów katolickich.

W dniu przyjazdu uczestnicy wraz z katechetami mieli okazję wziąć udział w Nabożeństwie Słowa Bożego, prowadzonym przez ks. Wojciecha Turka z zakonu paulistów, posłuchać świadectwa ks. Grzegorza Korczaka, założyciela Zgromadzenia Sług Ducha Poczyszciciela oraz rapera o pseudonimie Tau. Po koncercie, który był okazją spotkania Pana Boga przez głębokie teksty i muzykę, finaliści zebrali się pod bazyliką Niepokalaną Wszechpośredniczki Łask, aby odśpiewać Apel Jasnogórski. Zostały też złożone kwiaty pod pomnikami trzech wielkich świętych: św. Maksymiliana, św. Jana Pawła II i bł. kard. Stefana Wyszyńskiego.

Drugiego dnia finału, o godzinie 11 odbyła się uroczysta Msza św., której przewodniczył bp Grzegorz Suchodolski. Zachęcał on uczestników, by nieśli światło Słowa

Bożego i byli świadkami Jego mocy, co zostało symbolicznie wyrażone przez wręczenie każdemu pamiątkowego kaganka.

Po Mszy św. finaliści udali się do sali św. Bonawentury, gdzie miał nastąpić ostatni, ustny etap konkursu. Na uroczystość przybyli również goście i przyjaciele dzieła Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej, a wśród nich: Adam Zieliński z biura turystyczno-pielgrzymkowego FRATER z Bydgoszczy, fundator tegorocznej nagrody – pielgrzymki do Włoch; Sławomir Józefiak, prezes Zarządu Grupy INCO S.A., sponsora strategicznego konkursu, ks. prof. Rafał Bednarczyk, dziekan Wydziału Teologicznego UKSW oraz ks. dr hab. Roman Bogacz, prof. UPJPII, specjalista z zakresu biblistyki, kierownik Katedry Teologii i Informatyki Biblijnej na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, który skierował do uczestników tegorocznej edycji konkursu słowa otuchy i zachęty, zapraszając do podjęcia studiów na Uniwersytecie Papieskim.

Po krótkim wystąpieniu ks. prof. Mirosława Wróbla, przewodniczącego Komisji konkursowej w składzie: ks. dr hab. Mirosław Jasinski, ks. dr Dariusz Wojtecki, dr Dawid

Mielnik oraz Natalia Dąbrowska, nastąpiło ogłoszenie siedmiu finalistów, którzy zdobywając najwyższą liczbę punktów na etapie pisemnym konkursu, tym samym mogli przystąpić do etapu ustnego. Wyniki przedstawiały się następująco:

- Miejsce 1 Marta Wolska z diecezji pelplińskiej,**
- Miejsce 2 Dawid Nakonieczny z diecezji rzeszowskiej,**
- Miejsce 3 Wiktor Ignatowicz z diecezji ełckiej,**
- Miejsce 4 Oskar Kiedos z diecezji gliwickiej,**
- Miejsce 5 Mateusz Sromek z diecezji tarnowskiej,**
- Miejsce 6 Iwona Witkowska z archidiecezji warmińskiej,**
- Miejsce 7 Konrad Robert Żurek z diecezji wrocławskiej.**

Po zapoznaniu się z regulaminem etapu ustnego finałowa siódemka przystąpiła do ostatecznej rywalizacji. Wystarczyła jednak jedna tura pytań, aby komisja mogła jednogłośnie ogłosić zwycięstwo.

- Miejsce 1 Dawid Nakonieczny z diecezji rzeszowskiej,**
- Miejsce 2 Wiktor Ignatowicz z diecezji ełckiej,**
- Miejsce 3 Iwona Witkowska z archidiecezji warmińskiej.**

Nagrody (m.in. wyjazd na pielgrzymkę do Rzymu) wręczyli: prezes Zarządu Grupy INCO S.A. Sławomir Józefiak, prezes Zarządu Katolickiego Stowarzyszenia „Civitas Christiana” Mateusz Zbróg oraz Adam Zieliński z biura turystyczno-pielgrzymkowego FRATER. Na koniec ks. prof. Mirosław Wróbel zapoznał zebranych z tematyką 30. Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej, w skład której wejdą: Księga Estery, Księga Mądrości i Ewangelia wg św. Mateusza.

Wszystkim uczestnikom gratulujemy i zapraszamy na Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, który obejmuje patronatem Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Biblijnej oraz przyznaje indeksy jego finalistom. ■

Projektowanie przyszłego społeczeństwa dla naszego życia – field research na Expo Osaka 2025

tekst: Anna Teler (Wydział Nauk o Komunikacji UPJPII)

W ramach prowadzenia badań do projektu dot. przyszłości mediów i przyszłych wartości mediów w lipcu 2025 r. realizowano badania terenowe podczas Expo Osaka 2025. Po międzynarodowej konferencji *The World Media Economics nad Management Conference*, której tegoroczna edycja obyla się w maju w Warszawie na Uniwersytecie Warszawskim, skupiono się na wyzwaniach nadchodzącej fali zakłóceń cyfrowych w dyskursie międzynarodowym (korespondując z hasłem konferencji: *Reinventing Management for Turbulent Times: Confronting the Next Wave of Digital Disruption*).

Wystawa Światowa (Expo, Wystawa Uniwersalna) to międzynarodowe wydarzenie odbywające się co 5 lat w miastach goszczących i jest to forma promocji krajów (wraz z kulturą, naturą i osiągnięciami technologicznymi). To także przestrzeń dyskusji na proponowane tematy/motywy główne.

Według źródeł pierwsza Wystawa Świata miała miejsce w Londynie w 1851 r. (por. Britannica) i dotyczyła bardziej przemysłu i rolnictwa. Jak podkreśla Adam Krzemiński: „To londyńskie wydarzenie miało dwa ważne cele: po pierwsze, promowało ideę Wystaw Światowych jako miejsc, gdzie narody mogły się spotykać, wymieniać pomysłami i świętować postęp technologiczny. Po drugie, zapoczątkowało pięcioletni cykl wielkich Wystaw Światowych – wydarzeń, podczas których kraj-gospodarz zawsze stara się zaprezentować coś wizjonerskiego, a czasem nawet zdefiniować samą przyszłość” (Adam Krzemiński, Futureantiques.eu). Kolejna wystawa mająca miejsce w Paryżu w 1855 r. włączyła w przestrzeń wystawienniczą sztukę (por. Bureau International des Expositions). Paryż wielokrotnie jako miasto był gospodarzem Expo, a wieża Eiffla jest pozostałością po wystawie z 1889 r.

Wystawy światowe poza tym, że stanowią wyjątkowe międzynarodowe wydarzenie, są również przestrzenią badawczą, stanowiąc ważne miejsce dla badań sztuki, performansu, architektury, mediów, technologii i wielu innych dziedzin. Ponadto „od dłuższego czasu ludzkość próbuje wspólnie zdefiniować swoją wizję świata i przyszłości poprzez wystawy międzynarodowe” (Adam Krzemiński, Futureantiques.eu), tak też Wystawy Światowe stają się ważnym punktem na mapach poszukiwań badaczy i badaczek trendów oraz badań nad przyszłościami.

W ramach otrzymanego wsparcia finansowanego Granty na Granty JE Rektora UPJPII w lipcu 2025 wybrałam się na kilkudniowe badania terenowe na Expo Osaka, by zbierać materiały (prowadząc notatki i dokumentację zdjęciową).

Tegoroczna edycja (kwiecień – październik 2025) została poświęcona tematowi: „Projektowanie przyszłego społeczeństwa dla naszego życia” (ang. Designing Future Society for Our Lives).

Ze względu na zainteresowania badawcze, dotyczące wartości i przyszłości w pawilonach i przestrzeni wystawienniczej, poszukiwałam prezentowanych międzynarodowo i poprzez poszczególne kraje idei, pomysłów, innowacji.

Pawilony: Japonii, Singapuru, Niderlandów, Francji, Korei Południowej prezentowały wysoki poziom technologiczny i pomysłowość. Podobnie dwa pawilony: Hiroshiego Ishiguro (Future of Life) czy Yoichia Ochiaia (null²: Forging Life) to immersyjne podróże w przyszłość.

Pawilony: Kataru (arch. Kengo Kuma), Portugalii (arch. Kengo Kuma), Bahrajnu (arch. Lina Ghotmeh), Włoch (Mario Cucinella Architects), Pawilon Polski (Interplay Architects), Japonii (arch. Sou Fujimoto) to ciekawe propozycje architektoniczne (por. Archdaily).

Pawilony: Uzbekistanu, Zjednoczonych Emiratów Arabskich, Polski, Malezji, Belgii skoncentrowały swoją przestrzeń (z powodzeniem) wokół tradycji i kultury, zaś pawilony: Hiszpanii, Australii, Kanady, krajów nordyckich czy Brazylii eksponowały znaczenie przyrody.

Całą przestrzeń wystawienniczą obejmował The Grand Ring (arch. Sou Fujimoto), czyli imponująca drewniana konstrukcja na planie koła, dająca pieszym gościom możliwość podziwiania pawilonów z lotu ptaka.

Podczas Wystawy Światowej, ze względu na licznych odwiedzających, należy się uzbroić w cierpliwość i nastawić na oczekiwanie w kolejkach do pawilonów, takich jak: japoński, amerykański, koreański. System rezerwacji miejsc na konkretną godzinę jest niewydolny, co uniemożliwia sprawne odwiedzenie wszystkich pawilonów jednego dnia, szczęśliwie organizatorzy przewidzieli bilety typu multi-pass (wielokrotnego wejścia).

Badania terenowe dofinansowane z projektu Granty na Granty 2025.

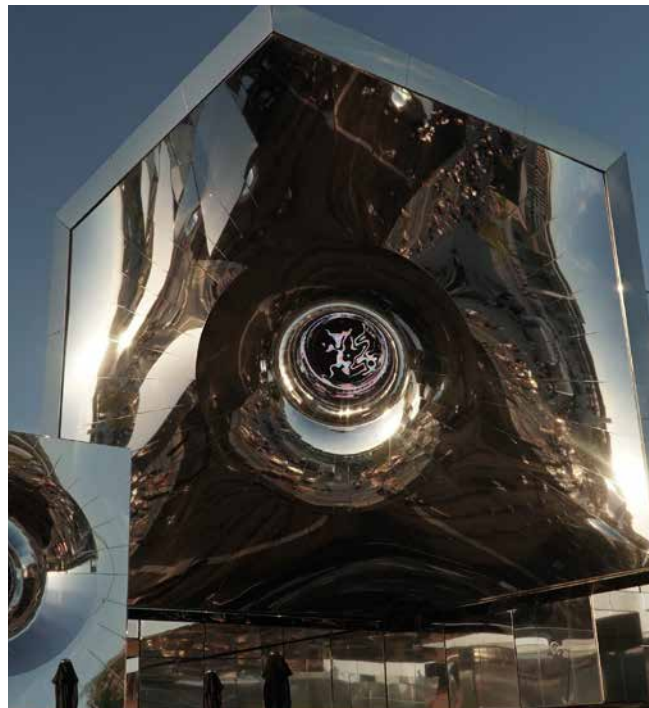
Źródła:

<https://www.britannica.com/topic/worlds-fair>

<https://futureantiques.eu/a-history-of-world-expos/>

<https://www.bie-paris.org/site/en/1889-paris>

<https://www.archdaily.com/1032537/halfway-through-expo-2025-osaka-10-must-visit-pavilions> ■

Weekend Cudów Szlachetnej Paczki z udziałem pracowników UPJPII!

(14 XII 2024)

Nastał Weekend Cudów, a wraz z nim z Krakowa do województwa lubelskiego wyjechały prezenty dla 80-letniego Pana Andrzeja. Nasza akcja spotkała się z dużym odzewem, wzięło w niej udział aż 37 osób. Dzięki datkom mogliśmy zakupić sprzęt o wartości 3100 zł. Do Pana Andrzeja w ten weekend trafiły nie tylko radio oraz kuchenka gazowa, ale także telewizor, odkurzacz, czajnik, żelazko, ciśnieniomierz oraz żywność i środki czystości. Głęboko wierzymy, że to początek naszej wspólnej, świątecznej tradycji, dlatego do zobaczenia za rok.

Dzielmy się dobrem, bo dobro wraca!” – mówią pracownicy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Pan Andrzej to starszy, schorowany mężczyzna, który miesiąc temu stracił w pożarze cały dobytek swojego życia, pozostały jedynie same mury i ogromna trauma. Nawet ukochane pieski i kotki zginęły w pożarze. Zostały mu jedynie pszczoły, które bardzo kocha i którymi zajmowanie się dostarczało mu wiele miłych chwil. Do tej pory trudno mu się otrząsnąć z tego, co go spotkało. Pan Andrzej obecnie znalazł schronienie u córki, ale bardzo pragnie wrócić do

siebie. Jego silną stroną jest chęć walki. Nie ma zamiaru się poddać i myśli tylko o odbudowie domu. Dla pana Andrzeja została utworzona zbiórka funduszy. Z pomocą pośpieszyli pracownicy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, włączając się w Weekend Cudów Szlachetnej Paczki, który trwał 14 i 15 grudnia br. To wyjątkowy moment w roku, podczas którego pomoc dociera do najbardziej potrzebujących. W tym roku pomoc dotrze do 17 020 rodzin.

Wszystkie rodziny z bazy Szlachetnej Paczki znalazły swoich darczyńców – informują Organizatorzy.

To wielka satysfakcja dla pracowników UPJPII, że i oni znaleźli się w tym gronie. Wspólnota akademicka dziękuje za zaangażowanie Alicji Kawie, Katarzynie Łopacie, Barbarze Kozyrze i Piotrowi Tomaszewskowi, którzy bezpośrednio paczkę przygotowywali. ■

Koncert pamięci Profesora Włodzimierza Siedlika w Filharmonii Krakowskiej

(15 VI 2025)

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Piotr Markowski (Filharmonia Krakowska)

Spotkanie *in memoriam* to czas modlitwy, zadumy i refleksji, to nie tyle koncert, ile *misterium*, okazja, by raz jeszcze w sercu odnaleźć to, co pozostawił po sobie wybitny dyrygent, pedagog i wychowawca, prof. Włodzimierz Siedlik” – mówił dyrektor Filharmonii Krakowskiej Mateusz Prendota, witając rodzinę Profesora oraz wszystkich licznie przybyłych, którym był On szczególnie bliski.

W swoim przemówieniu podczas koncertu rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Robert Tyrała podziękował chórom i instytucjom, które połączyły siły w tym wyjątkowym wydarzeniu, by oddać hołd zmarłemu Profesorowi, ukazując nie tylko jego dorobek artystyczny, ale przede wszystkim duchowy wymiar jego działalności. Rektor rozpoczął od wspomnienia niedawnego pogrzebu w Woli Rzędzińskiej, podkreślając,

że koncert jest wyrazem wdzięczności i miłości środowiska muzycznego wobec Włodzimierza Siedlika – człowieka, dla którego muzyka była nie tylko zawodem, ale misją i powołaniem. Dziękował chórom, instytucjom i osobom zaangażowanym w organizację wydarzenia, a szczególne słowa wdzięczności skierował do dyrektora Filharmonii Krakowskiej za stworzenie tej artystycznej i duchowej przestrzeni pamięci.

Ks. Tyrała zwrócił uwagę, że w tym wyjątkowym koncercie zabrzmiała muzyka szczególnie bliska Profesorowi Siedlikowi, m.in. utwory Góreckiego, Kilara, Świdra, Rachmaninowa czy Koszewskiego. Przypomniawszy, że to właśnie ta muzyka najpełniej oddawała duchową głębię Profesora, który rozumiał ją „sercem i duszą” i który potrafił poprzez nią poruszać serca wykonawców i słuchaczy. Odwołał się także do słów samego Góreckiego, dla które-

go muzyka była formą medytacji i kontemplacji obecności Boga – co, zdaniem Rektora, odzwierciedlało także duchową postawę Profesora Siedlika. W dalszej części przemówienia przywołane zostały słowa jednej ze studentek Profesora, która opisała go jako człowieka pełnego pasji, wymagającego, ale i inspirującego, traktującego muzykę jako misję, a nie tylko profesję. Ks. prof. Robert Tyrała przytoczył również słowa samego Profesora Siedlika, który w swojej książce *Muzyka Henryka Mikołaja Góreckiego na chór mieszany a capella. Z doświadczeń dyrygenta* wyraził głęboki szacunek wobec muzyki i swojego mistrza, za którego uważał Henryka Mikołaja Góreckiego, podkreślając wagę pokory w podejściu do sztuki i artystycznej wspólnoty: „Czuję się wielkim dłużnikiem Henryka Mikołaja Góreckiego za to, że nauczył mnie pokory wobec muzyki, pokory skierowanej

do każdego artysty, współwykonawcy, jak i siebie samego” (W. Siedlik, s. 66, 2012).

Na zakończenie Rektor wyraził przekonanie, że poprzez dzisiejsze wykonania dotkniemy sfery sacrum, a duch Profesora będzie wśród obecnych, teraz już prowadząc ich „z niebiańskich przestrzeni”. Była to nie tylko mowa pożegnalna, ale także pełne wdzięczności świadectwo życia, pracy i duchowości wybitnego muzyka i pedagoga, którego wpływ pozostaje żywy w sercach uczniów, kolegów i całej wspólnoty muzycznej.

Podczas koncertu wyświetlane były sekwencje filmowe i montaż fotograficzny przypominające różne aktywności prof. Siedlika – głównie z pracy z chórami zawodowymi i amatorskimi, w tym z chórem UPJPII „Psalmidia”, chórem Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Akademii Rolniczej.

W koncercie wzięło udział kilkanaście chórów, z którymi współpracował Profesor Siedlik. W sumie ponad 400 chórzystów wystąpiło w koncercie. Każdym z wykonywanych podczas koncertu utworów dyrygował inny asystent prof. Włodzimierza Siedlika.

Niekończące się, jak się wydawało, brawa rozbrzmiewały jeszcze długo po koncercie, zwłaszcza gdy przy przyświeconych światłach na miejscu dyrygenta ustawiono na sztaludze portret Profesora Włodzimierza Siedlika. Trudno opisać wzruszenie, jakie towarzyszyło tej chwili. ■

Pasja wg św. Jana Johanna Sebastiana Bacha w Filharmonii Krakowskiej

tekst: prof. Wiesław Delimat

zdjęcia: arch. prof. Wiesława Delimata

30 marca 2025 r. w Filharmonii Krakowskiej im. Karola Szymanowskiego odbył się uroczysty koncert oratoryjny w 340. rocznicę urodzin i 275. śmierci Johanna Sebastiana Bacha. Wydarzenie związane było także z jubileuszem 25-lecia działalności krakowskiego chóru „Kantorei Sankt Barbara”, którego założycielem i dyrygentem jest pracownik naszego Uniwersytetu, prof. dr hab. Wiesław Delimat.

W wypełnionej niemal do ostatniego miejsca sali koncertowej zabrzmiały 2 bachowskie arcydzieła: *Preludium i fuga Es-dur BWV 552* oraz *Pasja wg św. Jana BWV 245*.

Zaprezentowane utwory pochodzą z dojrzałego, lipskiego okresu twórczości kompozytora i uznawane są za najdoskonalsze przejawy bachowskiego geniuszu. Jak trafnie ujęła to dr hab. Małgorzata Janicka-Słysz: „Bach uważał, iż Boga winno się chwalić przy pomocy muzyki kunsztownej, opartej na mocnych podstawach warsztatowych. A był nie tylko w swym multimuzycznym fachu profesjonalistą: po-

trafił też wydobyć ze stylów panujących wówczas w muzyce europejskiej, które doskonale znał, ich wartości najlepsze, aby je mądrze przetworzyć. Ze stylu niemieckiego przejął kulturę formy; ze stylu włoskiego wywiódł ideę pięknego śpiewu, który złączył z intonacją języka ojczystego; ze stylu francuskiego wyniósł uwrażliwienie na barwę”.

Honorowy patronat nad koncertem przyjęli: Prezydent Miasta Krakowa Aleksander Miszański oraz Konsul Generalny Republiki Federalnej Niemiec w Krakowie Holger Mahnicke.

Wykonawcami koncertu byli: chór „Kantorei Sankt Barbara”, orkiestra „L' Estate Armonico” oraz znakomici soliści: Bartłomiej Choraży – tenor (Ewangelista), Patryk Wyborski – bas/baryton (Jezus), Michał Grabczuk – baryton (Piłat), Jolanta Kowalska-Pawlikowska – sopran, Łukasz Dulewicz – alt, Piotr Windak – tenor. Na organach grał pracownik naukowo-dydaktyczny UPJPII dr hab. Filip Presseisen, zaś całością dyrygował prof. Wiesław Delimat. ■

Koncert kolęd w wykonaniu chóru „Psalmodia”

(22 I 2025)

W kościele pw. św. Agnieszki przy ul. Dietla w Krakowie w środę 22 stycznia 2025 r. pięknie rozbrzmiewał kolędowy śpiew, co sprawił chór Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie „Psalmodia”. W repertuarze koncertu znalazły się tradycyjne polskie kolędy i pastorałki, które dzięki wyjątkowym, niepowtarzalnym aranżacjom i opracowaniom dyrygentów i akompaniatora stanowiły prawdziwą ucztę dla ucha, do czego przyczynił się na pewno także śpiew solistów: Joanny Smoły, Miriam Wójciak, Patryka Gębicy. Dyrygowali: prof. Włodzimierz Siedlik, Olga Bodnar, Karolina Grodecka, Miriam Wójciak. Podczas koncertu zaprezentowały się także chóry jednorodne działające przy UPJPII – Krakowski Chór Żeński oraz Krakowski Chór Męski.

Wśród utworów dobrze znanych – kolęd tradycyjnych, choć w każdym przypadku wykonanych w ciekawych aran-

żacjach – można było wysłuchać trzech utworów (*Hej, hej, lelija* Karoliny Grodeckiej, *Nebo i ziemia* Olgi Bodnar, *Kto był smutny, dziś wesoły* Marka Pawełka), dzięki wykonaniu których „Psalmodia” wróciła z najwyższymi laurami, zdobywając 19 stycznia 2025 r. I miejsce na Jubileuszowym XXX Festiwalu Pieśni Chóralnej „Kolędy i Pastorałki” w Myślenicach.

„To dla nas wielkie wyróżnienie i dowód na to, że wspólna praca, pasja i miłość do muzyki przynoszą piękne efekty” – napisali na Facebooku szczęśliwi laureaci I nagrody. „Dziękujemy organizatorom z Myślenickiego Ośrodka Kultury i Sportu za profesjonalne przygotowanie tego wyjątkowego wydarzenia, jurorom za docenienie naszego występu, a także wszystkim uczestnikom za piękne emocje i wspólną muzyczną ucztę.

Serdecznie gratulujemy zaprzyjaźnionemu Chórowi Szkół Sióstr Prezentek w Krakowie I miejsca w kategorii chórów kameralnych acapella! Niech to osiągnięcie motywuje nas do dalszego rozwijania naszej pasji i sięgania po kolejne wyzwania!”

Początek roku to też wspaniała okazja do podziękowania poprzedniemu Zarządowi „Psalmologii”: Mateuszowi Kieniewiczowi, prezesowi Zarządu, Annie Kaczce-Marcisz, wiceprezes, i Kindze Majewskiej, również wiceprezes Zarządu. Mateusz Kieniewicz podziękował podczas koncertu wszystkim za wspólną pracę, a publiczności za ciągłą obecność i wielką życzliwość.

W koncercie wziął udział już nowo wybrany Zarząd, któremu gratuluje wyboru społeczność akademicka UPJPII

wraz z licznymi przyjaciółmi i sympatykami, życząc pomyslności i sukcesów. W nowym składzie znaleźli się: Alicja Molek, prezes, wiceprezesi: Joanna Smoła i Bartłomiej Stec.

Najbliższe plany „Psalmologii” to przygotowania do 44. Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Cerkiewnej „Hajnówka 2025” w Białymstoku, gdzie wystąpią w trzydziestolecie pierwszego wyjazdu „Psalmologii” na ten festiwal. Wówczas, będąc zespołem chóralnym istniejącym zaledwie 5 lat, „Psalmologia” zdobyła tam najwyższe laury. Emocje więc są obecnie ogromne.

I tak zaczęła ten nowy rok „Psalmologia”. Festiwalowymi laureatami, pięknym koncertem kolędowym, z nowym Zarządem i bogatymi planami koncertowymi na najbliższy czas. ■

Hej kolęda, kolęda! Tym razem w rektoracie UPJPII

(14 I 2025)

**JEZUSA NARODZONEGO WSZYSCY WITAJMY,
JEMU PO KOŁĘDZIE DARY WZAJEM ODDAJMY.
ODDAJMY WESOŁO, SKŁANIAJMY SWE CZOŁO,
SKŁANIAJMY SWE CZOŁO PANU NASZEMU.**

Kto nie przeżył wizyty kolędników – kleryków z Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej nie wie, jak sędziwe mury Domu Długosza potrafią drżeć od gromkiego śpiewu i muzyki, a serca się radować. A ileż tu talentów! Bo to i śpiew poruszający, i akompaniament świetnie mu towarzyszący. Mało kto też pamięta, kiedy ta tradycja się zaczęła, gdy rozśpiewany orszak wkracza w mury uczelni goszczony przez jej Rektora, tym razem także Prorektorów, Panią kvestor, Ojca kanclerza, no i oczywiście przez Panie pracujące w rektoracie. Bo dzieje się tak od lat, zmieniają się tylko uczestnicy tego wydarzenia. Grupa kleryków bowiem, która tym razem zawitała uradować kolędą władze uczelni, już niebawem przyjmie święcenia diakonatu i w świat poniesie swój śpiew, a nade wszystko wiedzę zdobytą w seminarium, a więc i na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Zwyczajem seminaryjnym jest także to, że przybywający do Rektora kolędnicy, poza tradycyjnymi pieśniami, wyśpiewują autorską, dedykowaną Magnificencji. I tu należy się dokładnie wsłuchać, by żadnego słowa nie uronić...

**NA CZELE UCZELNI W KRAKOWIE JAŚNIEJE,
DUCHA I NAUKĘ ŁĄCZY Z SOBĄ ŚMIELE.
KAMPUSU BUDOWA, TO JEGO WYMOWA,
HEJ KOŁĘDA, KOŁĘDA!**

Wystarczy przytoczyć tę jedną z wielu spisanych przez kleryków zwrotek, by mieć pewność, że Magnificencia ks. prof. Robert Tyrała wysłuchał wszystkich tych słów z radością, a zapewne i z lekka skrywaną dumą.

„Niech nowy 2025 rok – Rok Jubileuszowy – przyniesie potrzebne łaski, a także siły niezbędne w pracy naukowej, duszpasterskiej i w życiu codziennym” – życzyli kolędnicy. Rektor życzył z kolei, aby dzisiejsi kolędnicy nie stracili nigdy niczego z tego, co mają w sobie obecnie, i by tym ludzi zawsze pociągali, „tym, jacy jesteście – naturalni, bez krygowania się, udawania. Gdy będziecie tacy, jacy jesteście teraz, pójdą za wami ludzie, nie tyle nawet za wami, ale w kierunku Pana Boga. Życzę, aby zbliżające się święcenia diakonatu może zmieniły was, dopełniły duchowo, ale nie zmieniły w was tego, jacy jesteście, co wynieśliście z waszych domów, z których pochodzicie” – mówił Rektor. Podziękował za lata studiów na Wydziale Teologicznym UPJPII i za uroczą, emanującą jeszcze świąteczną atmosferą wizytę, która na długo rozpromieniła oblicza jej uczestników. Hej kolęda, kolęda! ■

Odkryj autentyczną duchowość i historię Europy Środkowej. Miejsca pielgrzymkowe w krajach V4

Miejsca pielgrzymkowe i tradycja pielgrzymkowa należą do środkowoeuropejskich skarbów kultury i historii i wskazują na głęboką duchowość ludzi żyjących w sercu Europy. Nie tylko rodziny i wspólnoty chrześcijańskie przybywają do tych miejsc od wieków, aby dziękować i prosić, ale najnowsze badania wskazują (głównie z dużych miejsc pielgrzymkowych we Włoszech, Hiszpanii czy Portugalii), że pielgrzymowanie nie jest już domeną pielgrzymów o orientacji religijnej. Także liczba odwiedzających świeckich znacznie wzrasta. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom pielgrzymów, turystów oraz administratorów miejsc pielgrzymkowych, uruchomiliśmy nową stronę internetową: Cyfrową mapę miejsc pielgrzymkowych krajów V4 (państwa Grupy Wyszehradzkiej: Polska, Czechy, Słowacja i Węgry).

Jej celem jest promocja miejsc pielgrzymkowych jako dziedzictwa duchowego i kulturowego krajów V4 we współczesnym języku: w formie cyfrowej. Odwiedzający stronę otrzymają kompleksową informację pielgrzymkową i turystyczną. Oprócz opisu miejsca pielgrzymkowego po-

znają także możliwości noclegu, transportu i okolicznych atrakcji. Strona pomoże też w samodzielnym ułożeniu trasy pielgrzymkowej łączącej obiekty na przykład topograficznie lub związane z analogicznym kultem. Obecnie na mapie cyfrowej znajduje się po kilka miejsc pielgrzymkowych z każdego kraju. Planujemy systematycznie pracować nad rozbudową strony i umieszczaniem na niej kolejnych miejsc pielgrzymkowych znajdujących się na terenie Czech, Polski, Słowacji oraz Węgier.

Projekt jest efektem współpracy ośrodków naukowych i wdrożeniowych oraz związanych z branżą turystyczną czterech krajów V4:

- Uniwersytetu Świętych Cyryla i Metodego w Trnawie (Słowacja) – lidera projektu,
- Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie (kierunek turystyka i zarządzanie dziedzictwem) (Polska),
- Budapest Business University w Budapeszcie (Węgry),
- podróżniczego stowarzyszenia Ultreia (Czechy),
- GoSlovakia (Słowacja).

Projekt został wsparty przez Fundusz Wyszehradzki. ■

Odkryj autentyczną duchowość i historię Europy Środkowej

Cyfrowa mapa miejsc pielgrzymkowych krajów V4

Rektor UPJPII wręczył nagrody zwycięzcom VIII edycji ogólnopolskiej konkursu Booktrailer Film Festival

(10 IV 2025)

10 kwietnia 2025 r. rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. Robert Tyrała wręczył pamiątkowe dyplomy i nagrody zwycięzcom VIII edycji ogólnopolskiej międzynarodowego konkursu Booktrailer Film Festival. W spotkaniu wzięli również udział: prorektor ds. studenckich i dydaktyki dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII, oraz reprezentujące Wydział Nauk o Komunikacji dr Anna Miśkowiec (koordynator konkursu) i dr hab. Katarzyna Drąg, prof. UPJPII (przewodnicząca jury).

Booktrailer Film Festival to międzynarodowy konkurs popularyzujący czytelnictwo oraz kompetencje medialne wśród młodzieży. Zadaniem jego uczestników jest przygotowanie filmu promującego wybraną książkę, czyli booktrailera. Konkurs przeprowadzany jest w Bułgarii, Chorwacji, Hiszpanii, Polsce, Rumunii i we Włoszech. Najlepsze prace wytypowane podczas eliminacji krajowych kierowane są do międzynarodowego finału odbywającego się we Włoszech. Od dwóch lat eliminacje krajowe organizowane są na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie.

W tym roku pierwsze miejsce przypadło dwóm zespołom uczniowskim. Pierwszy z nich, złożony z uczniów II Liceum Ogólnokształcącego im. Króla Jana III Sobieskiego w Krakowie i VI Liceum Ogólnokształcącego im. Adama

Mickiewicza w Krakowie, przedstawił filmową rekomendację *Procesu* Franza Kafki. Drugi z zespołów, w skład któ-

rego weszli uczniowie IV Liceum Ogólnokształcącego im. Fryderyka Chopina w Ostrowie Wielkopolskim, zgłosił pracę inspirowaną *Przemianą* tego samego autora.

Wyniki finału międzynarodowego zostaną ogłoszone 16 kwietnia 2025 r. we Włoszech.

Eliminacje ogólnopolskie konkursu zostały objęte honorowym patronatem Małopolskiego Kuratora Oświaty, Centrum Badań Edukacyjnych i Kształcenia Ustawicznego Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Stowarzyszenia Twórczej Edukacji Polonistycznej. ■

Śladami chrześcijan na jemeńskiej wyspie Sokotra

tekst: ks. dr hab. Jan Żelazny

zdjęcia: arch. pryw. ks. Jana Żelaznego

Jednym z ciekawszych miejsc do zwiedzenia jest wyspa Sokotra należąca do Jemenu. Ma niesamowitą przyrodę, większość roślin to endemity. Słynne drzewa smocze i butelkowce zostały rozslawione przez filmy, np. *Avatar: świat wodny*. Klimat wyspy charakteryzuje się stosunkowo niewielką ilością opadów, woda słodka jest magazynowana w głębokich wąwozach przez cały rok. Dzikie skały, wspaniałe długie jaskinie, kratery – pozostałość po upadku meteorytów – dodają piękna wyspie. Na północy znajdują się wspaniałe plaże z piaskiem naniesionym przez nieustannie wiejący wiatr, piaskiem, który usypał kilkusetmetrowej wysokości wydmy. Na południu wyspa zachwyca przepięknymi lagunami, zatokami. Świat podwodny jest pełen życia.

Wyspa Sokotra jest znana od starożytności. Leży na szlaku monsunowym, to znaczy w połowie drogi pomiędzy Indiami a starożytnym Egiptem. To tamtędy wiodły wtedy szlaki handlowe. Statki płynęły z monsunem, ale po drodze musiały być wyciągnięte na ląd, bo trzeba było uzupełnić zapas wody. To spowodowało, że z chwilą

pojawienia się chrześcijaństwa i tu znaleźli się wyznawcy Chrystusa. Wspólnota była tak liczna, że ustanowiono tam biskupstwo. Początkowo najazd arabski nie zmienił wiele, jeszcze w XIII w. biskup z Sokotry uczestniczył w wyborze patriarchy Bagdadu (zwierzchnika Asyryjskiego Kościoła Wschodu) i był jego współkonsekratorem. W czasach współczesnych Portugalczycy założyli tam swoją kolonię. Zarys fundamentów wzniesionego przez nich kościoła przetrwał do dziś. Obecnie jest to miejsce działań inwestycyjnych prowadzonych przez inwestorów ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich, które zagrażają pozostałościom tego obiektu.

Kres chrześcijaństwu na tym terenie położyły najazdy arabskie, szczególnie te, które miały miejsce na początku XIX w. Przyjmuje się, że w XIX w. nie było już chrześcijan na wyspie.

W kilku miejscach są odnajdowane kamienne płyty z napisami, niektóre napisy mają chrześcijańską, orientálną, proveniencję, a ich dokumentacja była jednym z celów wyprawy. ■

Piwo Krakowskie Białe, duma UPJPII, powraca na rynek!

Po czterech latach Piwo Krakowskie Białe, duma UPJPII, powraca na rynek!

Wczesnym rankiem 16 czerwca 2025 r. rozpoczęło warzenie warki piwa Krakowskiego Białego. To pierwsza warka piwa w tym stylu uwarzona po niemal czterech latach. Pierwsze warki powstały cztery lata temu w nieistniejącym już browarze Pukał na krakowskim Kazimierzu. Tym razem warzenie miało miejsce w browarze Wielka Sowa w Bielawie i odbyło się na zlecenie Browaru Wawrzyniec, który będzie dystrybutorem piwa. Warzenie odbyło się pod czujnym okiem głównego piwowara browaru Wielka Sowa Łukasza Szweda oraz dr. hab. Sławomira Dryi, prof. UPJPII. Rzecz jasna wykorzystano pieczołowicie odtworzoną recepturę – sekret wielu pokoleń krakowskich piwowarów.

W marcu 2025 r. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie podpisał porozumienie o współpracy naukowo-dydaktycznej z Żywiecką Wytwórnią Piwa Sp. z o.o., właścicielem marki Browar Wawrzyniec. Jako podstawowy element porozumienia wskazano chęć ponownego wprowadzenia do dystrybucji piwa Krakowskiego Białego. Ze swojej strony Uniwersytet wyraził zgodę, by Żywiecka Wytwórnia Piwa posłużyła się zastrzeżonym znakiem towarowym – Piwo Krakowskie Białe (*Cerevisia Alba Cracoviensis*). Przypomnijmy, że sposób warzenia tego piwa został odtworzony przez Centrum Badań nad Piwowarstwem Historycznym UPJPII w toku kilkuletnich badań, którymi kierował dr. hab. Sławomir Dryja, prof. UPJPII.

Jednym z elementów projektu było pozyskanie unikalnego szczepu drożdży – prawdopodobnie tego samego, który wykorzystywali piwowarzy krakowscy warzący to piwo w przeszłości.

Jest szansa, że tym razem piwo na trwale powróci na rynek i będzie dostępne dla zainteresowanych – zarówno w beczkach, jak i butelkach. Piwo będzie można zakupić w sklepach specjalistycznych i wybranych restauracjach. O szczegółach poinformujemy wkrótce. ■

Zjazd rzeczników prasowych uczelni zrzeszonych w KRUP

zdjęcia: Biuro KRUP, Marta Mastyló

Rzecznicy i pracownicy biur prasowych uczelni zrzeszonych w Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich (w tym Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie) uczestniczyli w zjeździe w Sopocie, na zaproszenie prof. Piotra Stepnowskiego, rektora Uniwersytetu Gdańskiego, który w tej kadencji przewodniczy KRUP. Trzydniowe wydarzenie wpisało się w obchody 55-lecia Uniwersytetu Gdańskiego.

Rzecznicy i pracownicy biur prasowych z kilkunastu uniwersytetów zrzeszonych w KRUP, osoby odpowiadające za komunikację z mediami i wizerunek uczelni mogły po raz pierwszy w tym gronie spotkać się, by bezpośrednio wymienić się doświadczeniami, zintensyfikować współpracę, omówić najważniejsze kwestie związane z pełnioną na uczelni funkcją. Omawiano m.in. wyzwania związane z komunikacją akademicką, zagadnienia sytuacji kryzyso-

wych, kwestie budowania wizerunku uczelni w mediach i promocji badań naukowych. Była to też okazja do wzajemnych inspiracji i integracji, stąd nie zabrakło również imprez towarzyszących.

Poza blokiem dyskusyjnym rzecznicy prasowi uniwersytetów mieli okazję m.in. poznać możliwości statku badawczego Uniwersytetu Gdańskiego „Oceanograf”, zwiedzić Stację Morską im. Profesora Krzysztofa Skóry UG w Helu, uniwersytecki Kampus Oliwski, Muzeum Inkluzji na Wydziale Biologii, Bibliotekę Główną oraz Muzeum Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji.

W spotkaniu uczestniczyli również redaktor PAP, koordynatorka serwisu „Nauka w Polsce” Anna Ślęzak i redaktor naczelny „Forum Akademickiego” Piotr Kieraciński. Zjazd zorganizowały rzeczniczka UG Magdalena Nieczuja-Goniszevska i Monika Sklepik z Biura KRUP. ■

„Szukał prawdy o człowieku, co osiągnęło kulminację w jego pontyfikacie”. I Kongres Karola Wojtyły

(19–20 V 2025)

źródło: Biuro Prasowe Archidiecezji Krakowskiej
opracowała: Marta Mastylło

Wykładem „Karol Wojtyła – w poszukiwaniu antropologii adekwatnej” abp prof. Marek Jędraszewski inaugurował I Kongres Karola Wojtyły organizowany przez Collegium Voitylianum, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II w Krakowie i Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach, który w dniach 19–20 maja 2025 r. odbywał się w auli Instytutu Teologicznego Księży Misjonarzy przy ul. Stradomskiej 4 w Krakowie.

„Chciałbym zaprosić do przeżycia intelektualnej przygody z Karolem Wojtyłą, a szczególnie z jego rozumieniem człowieka” – mówił ks. prof. Grzegorz Hołub, zapowiadając, że kongresowe wystąpienia skupią się na filozoficznych rozważaniach nad osobą ludzką. Zaznaczył, że Wojtyła przechodził od filozofii człowieka do głębszej refleksji nad osobą, którą jako papież wykorzystał w nauczaniu.

Abp prof. Marek Jędraszewski przypomniał, że mimo upływu lat Karol Wojtyła pozostaje postacią fascynującą i inspirującą. „Postać fascynująca, a to dlatego, że naukowiec i papież, ale także papież i naukowiec” – mówił. Podkreślił, że Wojtyła szukał prawdy o człowieku, co osiągnęło kulminację w jego pontyfikacie. W kontekście środowisk katechez Jana Pawła II z lat 1979–1980 Arcybiskup przywołał

pojęcie „antropologii adekwatnej”. *„Adekwatna antropologia stara się rozumieć i tłumaczyć człowieka w tym, co istotowo ludzkie”* – cytował Papieża, dodając, że chodzi o podejście odrzucające redukcjonizm, zwłaszcza przyrodniczy. Zwrócił również uwagę na źródła filozoficznej refleksji Wojtyły, m.in. osobiste spotkania z młodymi i robotnikami, które uznawał za bardziej inspirujące niż książki. „Jego refleksja to jakby synteza tego, co wyczytał, a jednocześnie tego, co doświadczył w spotkaniach z innymi” – podkreślał Metropolita.

Ważnym elementem antropologii Wojtyły była chrystologia – rozumienie człowieka przez pryzmat Chrystusa. *„Pojęcie «obraz Boży» kryje w sobie sam rdzeń prawdy o człowieku”* – cytował abp Jędraszewski, dodając, że „wielkość teologii wcielenia polega właśnie na tym, że Bóg stał się człowiekiem i my przez niego chcemy zrozumieć siebie”. Arcybiskup wskazał również na wczesne teksty Wojtyły, m.in. *Tajemnica i człowiek* oraz *O humanizmie św. Jana od Krzyża*, jako źródła jego antropologii adekwatnej, łączącej doświadczenie człowieka z wymiarem religijnym.

„Kongres Karola Wojtyły to powinność, jaka rodzi się w Krakowie względem naszego Profesora, Biskupa i Papieża, który w Archidiecezji Krakowskiej, ale nie tylko w niej, zapisał się najpiękniejszymi zgłoskami nauki, duszpasterstwa,

troski o Kościół i o człowieka nade wszystko” – mówił ks. prof. dr hab. Robert Tyrała, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Podkreślił, że Karola Wojtyłę należałoby nazywać „gemma sacerdotum”, bo był i jest „perłą kapłaństwa”. Rektor UPJPII zaznaczył, że ewangeliczne przesłanie Jana Pawła II pozostaje aktualne. Wspomnił, że organizatorami kongresu – obok uniwersytetu – są Collegium Voytylianum, Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach oraz Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II w Krakowie. „W jedności jest wielka siła, we wspólnocie jest szansa na właściwe i dobre odczytanie myśli Tego, który nas wszystkich, jako szczególnie patron, połączył” – mówił ks. prof. Tyrała, przywołując homilię z Mszy św. inaugurującej pontyfikat papieża Leona XIV, odprawioną w 105. rocznicę urodzin Karola Wojtyły: „Chcemy być małym zaczynek jedności, komunii, braterstwa. Z pokorą i radością chcemy powiedzieć światu: spójrzcie na Chrystusa! Zbliżcie się do Niego! Przyjmijcie Jego Słowo, które oświeca i pociesza! Posłuchajcie Jego propozycji miłości, aby stać się Jego jedyną rodziną: w jednym Chrystusie jesteśmy jedno”.

Na zakończenie ks. prof. Tyrała podziękował organizatorom kongresu, szczególnie abp. Markowi Jędraszewskiemu, pomysłodawcy wydarzenia. Życzył też uczestnikom, aby „przybliżyło się rozumienie osoby ludzkiej, rozumienie każdej i każdego z nas, bo dokładnie tak prowadzi nas za rękę Karol Wojtyła i chce to nam na nowo pokazać, jak poprzez człowieka dojść do Boga”.

O. prof. dr hab. Jarosław Kupczak OP, podsumowując drugi dzień sesji, skupił się na antropologii adekwatnej Karola Wojtyły, definiując ją jako „rozumienie i tłumaczenie człowieka w tym, co istotowo ludzkie”. W swoim wystąpieniu zaznaczył, że refleksje podejmowane podczas sesji miały na celu zrozumienie, co tak naprawdę wyróżnia człowieka. Zwrócił uwagę, że choć zwierzęta często przewyższają nas pod względem fizycznym – „są czasami ładniejsze od nas, szybsze, mocniejsze, lepiej się orientują w przestrzeni” – to

jednak „nie pytają się o naturę, nie potrafią zgłębiać struktury wody”. Tymczasem człowiek, dzięki ciekawości, „realizuje obraz Boży w sobie”, ponieważ „chce wiedzieć”, nawet jeśli zdobyta wiedza nie ma praktycznego zastosowania.

Drugim filarem antropologii adekwatnej, o którym mówił o. Kupczak, była miłość. Odwołując się do słów Chrystusa: „Nikt nie ma większej miłości od tego, kto życie oddaje za przyjaciół swoich”, stawiał pytanie, czy zwierzęta są zdolne do takiego aktu – szczególnie wobec osób im nieznanych czy wrogich. Jako przykład radykalnej miłości podał św. Maksymiliana Kolbego.

Na koniec podkreślił, że choć istnieją liczne badania nad komunikacją między ludźmi a zwierzętami, to „radykalnie różnimy się od całego świata zwierzęcego, bo w tym, w czym różnimy się od świata zwierzęcego, jesteśmy podobni do Boga. Tam się realizuje obraz i podobieństwo Boga”.

Ks. prof. dr hab. Grzegorz Hołub na zakończenie kongresu podkreślił, że uczestnicy wspólnie prześledzili ważne etapy intelektualnej drogi Karola Wojtyły – od literatury, poezji i teatru, przez teologię i etykę, aż po filozofię osoby ludzkiej. Jak zaznaczył: „Spotkaliśmy się z wieloma pytaniami, które stawiał Karol Wojtyła, pytaniami, które, jak widzimy wielokrotnie, wymagają dalszego namysłu, dalszej refleksji”. Wskazał, że pytania te nie są wyłącznie filozoficznym dziedzictwem Wojtyły, lecz dotyczą każdego człowieka. „To są cały czas pytania otwarte, niepokojące – mówił – i to właśnie ten poznawczy niepokój powinien towarzyszyć uczestnikom także po zakończeniu kongresu”. Wyraził przekonanie, że autentyczne zaangażowanie w dyskusje prowadzi raczej do poczucia niedosytu niż pełnej satysfakcji: „Im bardziej autentycznie uczestniczyliśmy w tym kongresie, tym bardziej będziemy niezadowoleni”.

Zakończył refleksją, że choć formalnie kongres dobiega końca, to duch poszukiwania będzie trwał: „W pewnym sensie muszę powiedzieć, że nie mogę zamknąć tego kongresu. On będzie trwał. Będzie trwał w naszym myśleniu, będzie trwał w naszych poszukiwaniach”. Na koniec ks. Hołub po-

dziękował wszystkim osobom zaangażowanym w organizację wydarzenia, szczególnie swoim współpracownikom, tłumaczkom, technikom obsługującym nagłośnienie, studentom wspierającym obsługę kongresu.

O. prof. Jarosław Kupczak zapytany po zakończeniu kongresu o opinię na temat tego dwudniowego wydarzenia, o to, co wniósł, czym zaskoczyły toczące podczas kongresu dyskusje, a może – o czym wspomniał ks. prof. Hołub – jaką dozę niepokoju poznawczego pozostawił, odpowiedział: „Na każdym kongresie pojawiają się nowe twarze, pojawiają się nowi badacze, a także każdy z tych wykładowców, uczestników, który już nieraz uczestniczył w podobnych wydarzeniach, przecież cały czas dokonuje jakiejś pracy naukowej, dokonuje jakiejś refleksji. Ta refleksja się zmienia, staje się coraz bardziej dojrzała, przechodzi przez różne meandry. Każde tego rodzaju spotkanie może być bardzo twórcze i tak było w przypadku tego pierwszego Kongresu Karola Wojtyły. Myślę, że zderzyły się na nim bardzo róż-

ne perspektywy badawcze. Dzięki organizatorom kongresu mogliśmy wysłuchać wykładów z perspektywy psychologicznej, filozoficznej, teologicznej, z perspektywy bardziej klasycznej filozofii arystotelesowsko-teistycznej, bardziej fenomenologicznej i tej, która jest inspirowana naukami ścisłymi. Myślę więc, że wielkość Jana Pawła II polegała między innymi na jego otwartości, na tym, że był otwarty na te różne perspektywy patrzenia na człowieka i patrzenia na świat płynące z bardzo różnych dziedzin wiedzy. Nie bał się nowych pytań, nie bał się nowych poszukiwań, nie bał się trudnych zagadnień, nawet jeśli nie do końca znajdował na nie odpowiedzi. I myślę, że to nieznanie odpowiedzi, także z braku czasu, bo ostatecznie to było tylko półtora dnia wspólnej pracy, nie jest czymś, co mogłoby martwić, ponieważ samo poszukiwanie ich jest czymś niezwykle cennym i twórczym. I z całą pewnością otwiera drogę do kolejnych kongresów”. ■

Testament Jana Pawła II – jego aktualność i przesłanie

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Grzegorz Finowski

Wauli Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przy ul. Bernardyńskiej 3 odbyła się konferencja naukowa „Testament Jana Pawła II – jego aktualność i przesłanie”. Konferencja poświęcona została refleksji nad testamentem Jana Pawła II – jego genezą, treścią i przesłaniem na przyszłość. Spotkanie stało się okazją do głębszego zrozumienia okoliczności powstawania tego dokumentu, zmian dokonywanych przez papieża oraz jakie wydarzenia i przemyślenia wpłynęły na jego ostateczny kształt.

Konferencję otworzył prorektor UPJPII ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut, mówiąc, że każdy testament jest wyjątkowym dokumentem łączącym przeszłość z przyszłością i życie z wiecznością. To zarazem ważne świadectwo i przesłanie do przyszłych pokoleń, które będą go czytały. Został napisany przez Biskupa Rzymu, który wprowadził Kościół w trzecie tysiąclecie, a zarazem należy pamiętać, że jednocześnie „przez osobę, która kiedyś przechadzała się po krakowskich ulicach (...), a my zgromadzeni dzisiaj pod Wawelem, w cieniu katedry wawelskiej, chcemy poddać refleksji, analizie i zadumie dokument napisany przez Tego, który przez dziesiątki lat formował Kościół i świat współczesny” – powiedział ks. Rozkrut, dziękując wszystkim przybyłym, organizatorom i prelegentom i życząc, aby wspólna refleksja nad testamentem św. Jana Pawła II stała się dla wszystkich wspólnym ubogaceniem.

Następnie studenci UPJPII odczytali testament Jana Pawła II, po czym głos zabrali prelegenci: prowadzący se-

sję ks. prof. dr hab. Grzegorz Hołub (UPJPII), prof. dr hab. Teresa Malecka (Akademia Muzyczna w Krakowie), dr Karol Petryszak (UPJPII) oraz ks. dr Dariusz Radziechowski (UPJPII).

Ks. prof. Grzegorz Hołub zauważył, że ze względu na złożoną strukturę testamentu i jego wielokrotne aktualizowanie przez Ojca Świętego należy prześledzić okoliczności powstawania dokumentu, biorąc pod uwagę wydarzenia, jakie miały miejsce w XX w., a także w odniesieniu do papieża Pawła VI, z którego testamentu polski papież czerpał inspirację.

Prof. Teresa Malecka zaakcentowała, że wszelkie aktualizacje testamentu powstawały w okresie rekolekcji wielkopostnych i, co daje się z miejsca zauważyć, Ojciec Święty nie był przywiązany do rzeczy materialnych. Pani Profesor przypominała, że gdy został powołany na Stolicę Piotrową, kontenery przygotowane do przewiezienia z Krakowa rzeczy nowego biskupa Rzymu do jego watykańskiej siedziby okazały się niepotrzebne, bo nie miał nic do przewiezienia. Prof. Malecka określa Jana Pawła II mianem człowieka so-borowego, który wziął udział we wszystkich sesjach Soboru Watykańskiego II, który założenia i przesłania tego soboru realizował. Zauważa także, że w testamencie nie wspomina wyboru na papieża, natomiast bardzo mocno akcentuje rozmowę z prymasem Polski kard. Stefanem Wyszyńskim. Zaznacza ważność i rolę Prymasa dla Kościoła polskiego i on, który zawsze powtarzał „Totus Tuus”, dzieli się swoim mocnym przekonaniem, że zwycięstwo przyjdzie przez

Maryję. Był człowiekiem zaangażowanym społecznie, podkreśla w testamencie wagę roku 1989, gdy kończyła się zimna wojna, jawi się też bardzo wyraźnie jego otwarcie na inne religie. Akcentuje też mocno rok 2000, począwszy od otwarcia Drzwi Świętych w Roku Jubileuszowym.

Ks. Dariusz Radziechowski zauważa, że testament sam w sobie jest modlitwą, w której Ojciec Święty zawiera Bogu swoje życie i swoją śmierć. Tak więc testament jest nie tylko pisany językiem prawniczym – urzędowym, co wynika z tego rodzaju dokumentu, ale zarazem duchowym – modlitewnym. Daje się także zauważyć, że dla Jana Pawła II nie było istotne, co posiadamy, co zrobiliśmy, czego nie zrobiliśmy, ważniejsze było, kim jesteśmy. Czytając testament, dostrzegamy troskę o losy świata. Papież zwraca uwagę na niepokoje polityczne, możliwość konfliktu nuklearnego, globalnego, wybrzmiewa z treści pisma wdzięczność Bogu, że „ferment zostaje uspokojony”.

Dr Karol Petryszak poruszył temat zderzenia Kościoła z marksizmem. Ojciec Święty, gdy zakończył się okres dominacji ideologii marksistowskiej na terenie Europy i obszarach Azji, doskonale zdawał sobie sprawę z tego, że zadaniem Kościoła jest wejście tam i zajęcie się człowiekiem, aby

zapełnić pustkę, którą marksizm po swoim upadku pozostawił. „Wiele pielgrzymek, encyklik, filozoficznego nauczania to próba powiedzenia współczesnemu człowiekowi, co jest istotą życia dobrego, szczęśliwego i powrotu do Boga, aby ludzi przyłączyć do grona zbawionych” – mówił. Prelegent podkreślił także, że do powinności nas współczesnych należy rozwijanie myśli Jana Pawła II, ale najpierw jej dobre zrozumienie. „Wojtyła (Jan Paweł II) wołałby, aby jego myśl była rozwijana w ogniu zmagania się, a nie pozostawała pomnikiem niezarysowanym z żadnej strony” – skonkludował.

Konferencja otwierała więc przestrzeń do refleksji nad tym, jakie wartości i idee zawarte w testamencie pozostają aktualne i mogą inspirować kolejne pokolenia. Ze strony słuchaczy padło wiele pytań i to najlepiej świadczy, że choć od śmierci Jana Pawła II minęło 20 lat, on żyje i wciąż od nas wymaga. Jedna z uczestniczek podczas wspólnej dyskusji na zakończenie konferencji powiedziała: „Mnie uderzyło w tym testamencie to, że zawiera życie Bogu i wie, że będzie pełnił służbę do końca. Jakby przewidział swoje życie. Był świadkiem Ducha św. we wszystkim, co robił. Ta księga, zamykająca się na trumnie w dniu pogrzebu, to była kłamra jego życia”. ■

Sztuka w Krakowie, Kraków a sztuka

(5–7 czerwca 2025)

tekst: dr Julia Czapla

zdjęcia: Grzegorz Finowski

W2025 r. Instytut Historii Sztuki i Kultury UPJPII obchodzi 20-lecie swojego istnienia. Instytut powstał w 2005 r., łącząc naukowców aktywnie działających do tej pory w różnych ośrodkach w Polsce i zagranicą. Kadre Instytutu tworzą nauczyciele akademicki o wieloletnim doświadczeniu i liczne grono młodych naukowców. O dynamicznym rozwoju Instytutu świadczą

prowadzone tu projekty badawcze, które otrzymały finansowanie ze środków Narodowego Centrum Nauki i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, dotyczące m.in. inwentaryzacji i digitalizacji zabytków czy interdyscyplinarnych badań tkanin zabytkowych. Siedziba Instytutu Historii Sztuki i Kultury UPJPII znajduje się w sercu Krakowa. Dzięki temu studenci

mają okazję poznawać świat sztuki podczas licznych zajęć prowadzonych w muzeach, galeriach, kościołach i innych zabytkach architektury. W czasie roku akademickiego organizowane są też krajowe i zagraniczne objazdy naukowe, a latem umiejętności zawodowe szlifowane są podczas praktyk. Poszerzaniu fachowej wiedzy sprzyja działalność dwóch specjalistycznych pracowni (Pracownia Badań i Konserwacji Tkanin Zabytkowych oraz Pracownia Inwentaryzacji i Digitalizacji Zabytków), co umożliwia studentom udział w prowadzonych pracach badawczych.

Z okazji Jubileuszu Instytut zorganizował trzydniową konferencję naukową skupiającą się na problematyce sztuki Krakowa jako źródła natchnienia i inspiracji dla artystów, poczynając od średniowiecza aż do czasów współczesnych. O tym, iż Kraków wciąż jest przedmiotem intensywnych badań naukowych, może świadczyć fakt, że na konferencji wystąpiło niemal 70 prelegentów z całej Polski, którzy wygłosili teksty poświęcone m.in. katedrze i zamkowi na Wawelu, kościołom miejskim i twórczości artystów doby nowożytnej. Wielu prelegentów podzieliło się z nami nowatorskimi interpretacjami dzieł takich malarzy, jak: Jacek

Malczewski, Henryk Siemiradzki czy Wlastimil Hofman. Inni poruszyli problematykę twórczości artystycznej kobiet, działalności artystów żydowskich oraz ukraińskich. Oprócz tego przedstawione zostały zagadnienia związane z przestrzeniami miejskimi Krakowa, jego architekturą rezydencjonalną, modernistyczną i postmodernistyczną, a także ikonosferą miasta: widokami panoramicznymi, wątkami antycznymi oraz nieznanymi zdjęciami Franciszka Kleina. Tematyka zgłoszonych referatów dotyczyła również zagadnień związanych z krakowską Akademią Sztuk Pięknych, Towarzystwem Przyjaciół Sztuk Pięknych, jak i funkcjonowaniem różnorodnych grup artystycznych i stowarzyszeń w XX w. Duży panel dotyczył zbiorów krakowskich muzeów: archeologicznego, narodowego oraz etnograficznego.

Konferencja została zorganizowana w samym sercu Krakowa, na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, w dniach 5-7 czerwca 2025 r. Konferencja „Sztuka w Krakowie, Kraków a sztuka” była jednym z najważniejszych krakowskich wydarzeń naukowych 2025 r., gromadzącym w jednym czasie grono badaczy z całej Polski, skupionych na dyskusji o sztuce Krakowa i wokół Krakowa. ■

Kościół i Kościoły

(3 III 2025)

tekst, zdjęcia: ks. dr Adam Sejbuk (Instytut Teologii Fundamentalnej, Ekumenizmu i Dialogu UPJPII)

Konferencja zorganizowana przez Instytut Teologii Fundamentalnej, Ekumenizmu i Dialogu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie odbywała się w Lublinie, w kaplicy Trójcy Świętej, która pochodzi z XIII w. i jest jednym z najcenniejszych zabytków sztuki średniowiecznej w Polsce.

Symposium „Kościół i Kościoły” – po słowie wstępnym dr hab. Katarzyny Mieczkowskiej, dyrektor Muzeum Narodowego w Lublinie – otworzył ks. prof. dr hab. Robert

Tyrała, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. W swoim wystąpieniu podkreślił znaczenie dialogu między Kościołami oraz potrzebę refleksji nad współczesnymi wyzwaniami ekumenicznymi. Rektor zwrócił też uwagę na znaczenie współpracy między uniwersytetami, które kierują się katolicką doktryną. Po nim głos zabrał o. prof. Andrzej Napiórkowski OSPPE (UPJPII), który powitał gości oraz dokonał krótkiego wprowadzenia teologicznego, wygłosił także referat pt. *Ludzki Kościół Trójcy Świętej* jako

sakramentalne misterium. Ks. dr Adam Sejbuk CM, również reprezentujący UPJP II, wystąpił z kolei z referatem *Główne metody w eklezjologii*.

W obradach wzięli udział prelegenci z różnych tradycji chrześcijańskich i nie tylko. Lubelskie spotkanie – zorganizowane przez krakowską Katedrę Eklezjologii UPJP II – połączyło aż 7 różnych ośrodków naukowych z Polski i zagranicy. W konferencji wzięli udział także prelegenci spoza Kościoła rzymskokatolickiego. W obradach brali bowiem udział przedstawiciele Cerkwi prawosławnej oraz Kościoła ewangelicko-reformowanego. Był także obecny rabin jako reprezentant judaizmu, który po chrześcijańskiej modlitwie *Ojcze nasz* otwierającej obrady pomodlił się po hebrajsku.

Wygłoszone referaty dotyczyły m.in. kulturowych spotkań Zachodu i Wschodu, historii Kościoła w Starym Testamencie oraz różnych aspektów eklezjologii. Symposium było moderowane przez prof. dr hab. Ewę Siemienieć-Gołaś i prof. dr hab. Ewę Okoń-Horodyńską.

„W wyznaniu wiary, jak to ma miejsce w *Credo* nicejsko-konstantynopolitańskim, znajduje się wyrażenie «jeden święty katolicki i apostołski Kościół», gdzie «katolicki» oznacza powszechny (uniwersalny), co nie odnosi się konkretnie do Kościoła rzymskokatolickiego. W całej historii chrześcijaństwa nieustannie pojawiało się napięcie między uniwersalną naturą Kościoła a różnorodnością widoczną w poszczególnych Kościołach. Odrębności wyznaniowe, spory doktrynalne i odmienne style nabożeństw mocno odzwierciedlają tę różnorodność, podczas gdy ideałem jest często jedność w wierze w Chrystusa.

Wyrażenie «jeden, święty, powszechny (katolicki) i apostołski Kościół» jest kluczową częścią nicejskiego wyznania wiary, jednego z najważniejszych stwierdzeń wiary chrześcijańskiej, szczególnie dla tradycji katolickiej, prawosławnej, anglikańskiej i wielu protestanckich. A zatem, pomimo różnorodności chrześcijańskich tradycji i wyznań, chrześcijanie wierzą w jeden powszechny Kościół. Idea ta opiera

się na nauczaniu, że wszyscy wierzący w Chrystusa są duchowo zjednoczeni, niezależnie od tego, gdzie i jak oddają Bogu cześć. I tak rozumiany jest jeden Kościół jako powszechny, czyli katolicki (*Ecclesia catholica/katholon*). A zatem Kościół Chrystusowy to prawomocna jedność w różnorodności, gdzie Kościół, choć jeden, obejmuje ogromną różnorodność kultur, języków i praktyk. Jest jednak zjednoczony w swoich podstawowych treściach wiary, liturgii i misji. Katolickość jest bowiem uniwersalna i ma na celu dotarcie z Ewangelią do wszystkich ludzi” – wyjaśnia o. prof. Andrzej Napiórkowski OSPPE.

Uczestnicy konferencji mogli zapoznać się z publikacją *Kościół a Kościoły*, która ukazała się dzięki Wydawnictwu Naukowemu UPJP II we współpracy z Wydawnictwem Scriptum. To owoc szesnastej edycji krakowskich rozmyślań o Kościele pod redakcją Andrzeja A. Napiórkowskiego OSPPE, Adama Sejbuka CM i Piotra Szczura.

Lubelskie obrady zwińczył spektakl *Odys płaczący* do tekstu R. Brandstaettera. Widowisko pod kierunkiem ks. dr. Mariusza Lacha przygotowali studenci Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Konferencja odbywała się pod patronatami honorowymi: kard. dr. hab. Grzegorza Rysia, metropolity łódzkiego; ks. prof. dr. hab. Roberta Tyrały, rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie oraz ks. prof. dr. hab. Mirosława Kalinowskiego, rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im. Jana Pawła II.

Obszerna relacja z konferencji, autorstwa o. prof. Andrzeja Napiórkowskiego OSPPE, kierownika Katedry Eklezjologii, dyrektora Instytutu Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu UPJP II, organizatora konferencji, znajduje się na stronie internetowej UPJP II:

<https://upjp2.edu.pl/aktualnosci/kosciol-i-koscioly-interdyscyplinarne-symposium-ogolnopolskie-3-iii-2025-relacja-2834.html> ■

„Kościół dziś, Kościół jutra”. Eksperci debatowali o przyszłości Kościoła

(9 VI 2025)

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Tomasz Koryszko (KUL)

Na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim odbyła się debata poświęcona pontyfikatowi papieża Leona XIV i wyzwaniom, przed którymi stoi Kościół katolicki w najbliższych latach. W czterech panelach dyskusyjnych głos zabrali teolodzy, filozofowie, socjologzy, prawnicy oraz przedstawiciele wspólnot i środowisk akademickich.

Konferencję „Kościół dziś, Kościół jutra – Nowy Pontyfikat” współorganizowały cztery uniwersytety: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu. Wydarzenie zgromadziło specjalistów z różnych dziedzin, którzy rozmawiali o znaczeniu doświadczenia misyjnego i zakonnego papieża Leona XIV, a także o jego dotychczasowej aktywności w Stolicy Apostolskiej i o tym, jaką drogą będzie prowadził Kościół. Refleksji poddano także dwunastoletni pontyfikat papieża Franciszka, próbując odpowiedzieć na pytanie: w którym miejscu pozostawił Kościół, dochodząc do kresu swojego ziemskiego życia. Punktem odniesienia dla debat było dziedzictwo i misja jednoczenia ludzi głoszona przez papieża Franciszka, a przywołana w słowach: „Bóg zbawił lud, nie jednostkę”, które obecnie objawia się w słowach nowego papieża Leona XIV: „Abyśmy wszyscy byli zjednoczeni w jedną rodzinę”.

„Trzeba pamiętać, jaki jest życiorys Ojca Świętego Leona XIV i jego zaangażowanie w tym obszarze, który znany jest nam jako obszar misyjny, jego relacja do świata oświaty, kultury i edukacji, co miało swoje potwierdzenie przez te lata, kiedy przebywał w Peru. Myślę, że są nowe wyzwania związane z potrzebą większego dialogu, spotkania ludzi między sobą. Współczesnym wyzwaniem jest to, że

rzadko się spotykamy, nie poznajemy, nie rozmawiamy, bo im częściej się spotykamy, tym więcej znajdujemy obszarów wartości, które nas łączą, a nie dzielą. A świat współczesny jest taki, że chętniej podzieli, niż połączy” – mówił ks. prof. dr hab. Mirosław Kalinowski, rektor KUL.

Pierwszy panel „Nowy pontyfikat w zglobalizowanym świecie” skupił się na uwarunkowaniach, w jakich nowy Papież rozpoczyna swoją posługę. W dyskusji udział wzięli m.in.: dr hab. Michał Wyrostkiewicz (KUL), dr Paulina Guzik (UPJPII), ks. dr Michał Mraczek (PWT), ks. prof. Wojciech Grygiel (UPJPII) oraz dr Igor Kilanowski (UKSW). Rozmowa, którą poprowadził Tobiasz Lech, dyrektor Biura Prasy i Promocji UKSW, dotyczyła globalnych wyzwań dla Kościoła, a w tym m.in. zmniejszającej się liczby wiernych.

„Każdy nowy pontyfikat to nowy impuls. To jest taki moment, kiedy wielu ludzi myśli o Kościele lub próbuje znaleźć się w tym Kościele, nawet jeśli dotychczas tego nie robił. Nowy pontyfikat jest szansą na nowe myślenie każdego z nas. Słuchamy nowego papieża i to nie są rzeczy, które już wielokrotnie słyszeliśmy. Nowy papież mówi świeże rzeczy, zwraca uwagę właśnie na to, że jesteśmy wszyscy rodziną, że wiara jest ważna i może nas odnowić” – przyznał dr hab. Michał Wyrostkiewicz. I dodał: „Będzie to czas i impuls do przemyśleń, do odświeżenia u każdego z nas wizji Kościoła”.

Ks. Wojciech Grygiel, prof. UPJPII zwrócił uwagę na imię wybrane przez obecnego Papieża. Przypomniawszy, że poprzedni papież, który je wybrał, Leon XIII, też kierował Kościołem w trudnych czasach, a mimo to wiele spraw udało mu się uporządkować. Może z tego wynikać – zdaniem ks. Grygiela – że nawiązujący do tamtej tradycji obecny

Papież bardzo odważnie podejmuje pewne wyzwania współczesności. I tak jak Leon XIII nie zawaha się stawić czoła nagromadzonym problemom. „Tak więc odważne zmierzanie się ze światem współczesnym, a szczególnie ze światem nauki – już ze strony Leona XIV padła kwestia sztucznej inteligencji. Papież Franciszek bardzo wyraźnie zaanonsował w swoim dokumencie *Ad theologiam promovendam*, że teologia nie może być gdzieś zamknięta w szafach i spekulatywna, ale musi wychodzić ku światu i komunikować się z tym, co przynosi nam wiedza o świecie” – mówił prof. Grygiel, dzieląc się nadzieją, że papież Leon XIV da nam wytyczne, będzie światłem i pokaże, jak z tego sektora ogromnego postępu technologicznego katolicy powinni korzystać.

Kwestią podjętą podczas panelu było również rozważanie, czy Watykan potrafi komunikować się z wiernymi w cyfrowym i zglobalizowanym świecie. „Ciągłe mówi się o tym, jak komunikować się z młodymi, i pada pytanie, czy nie zapominamy o komunikowaniu się z innymi pokoleniami i czy one nie są odstawione na dalszy plan. Myślę, że amerykańskość papieża jest szansą na to, że będzie jakiś powiew nowości i coś się zmieni w sposobie komunikacji. To widać w pierwszych wypowiedziach papieża, kiedy on mówi homilię w języku włoskim, ale robi ukłon w stronę osób anglojęzycznych i zabiera głos po angielsku. To sygnały wielkiej otwartości i chęci nowego sposobu komunikowania ze światem” – przekonywał ks. dr Michał Mraczek. Mówił też, że Papież jest człowiekiem o bardzo bogatym doświadczeniu Kościoła, o bardzo bogatym doświadczeniu życiowym i w budowaniu jedności, w próbie „posklejania” Kościoła podzielonego w Stanach, w Europie i w wielu innych miejscach na świecie, jest rzeczywiście człowiekiem na nasze czasy.

Dr Igor Kilanowski z UKSW z kolei zaakcentował, że papież Leon XIV, mówiąc na początku swojego pontyfikatu o pokoju na świecie, również ten pokój pragnie zaprowadzić wewnątrz Kościoła. „Jest papieżem na nasze czasy i nie możemy mieć co do tego wątpliwości. A jest szansa na to, że wewnątrz Kościoła może zostać zaprowadzony porządek, czego początki poczynił papież Franciszek”, którego mówiący te słowa, doktor prawa kanonicznego, nie zawahałby się nazwać wielkim kanonistą. „W pokoju, w dialogu z różnymi środowiskami, pod natchnieniem Ducha Świętego uda się to też kanoniście – Leonowi XIV – zrealizować”.

Dr Paulina Guzik z UPJPII, która przyglądała się, także od strony dziennikarskiej, temu, co działo się w Rzymie od pogrzebu papieża Franciszka po inaugurację pontyfikatu papieża Leona XIV, podzieliła się swoimi odczuciami z tego czasu. Mówiła o olbrzymim zainteresowaniu mediów, o tym, że katolicyzm przez te dni był w centrum uwagi całego świata. Papież Leon XIV jest Amerykaninem z Chicago, ale też misjonarzem z Ameryki Południowej, wielu uważa go za „swojego”, ale on jest przede wszystkim augustianinem – zaznaczyła dr Guzik – co bardzo wyraźnie jawi się właśnie w jego herbie, w dewizie „In Illo uno unum” (W nim stanowimy jedno). „Jedno w Kościele, jedno na świecie, myślę, że różne nurty katolicyzmu papież będzie się starał

połączyć. Można to było dostrzec chociażby w ukłonie dla tradycji, co było już widać w stroju, w jakim wyszedł do loggi Bazyliki św. Piotra, ale z drugiej strony synodalność i papież Franciszek, myślę więc, że będzie chciał połączyć Kościół. Bardzo urzekł mnie kiedyś cytat pracy doktorskiej papieża Leona XIV o jego wizji władzy w Kościele: «Jesteśmy odpowiedzialni i jesteśmy sługami. Posiadamy władzę, ale tylko wtedy, gdy służymy», a cytując św. Augustyna, pisze dalej: «W koncepcji władzy Augustyna nie ma miejsca dla kogoś, kto szuka siebie i władzy nad innymi. Sprawowanie władzy w każdej wspólnotie chrześcijańskiej wymaga odłożenia na bok wszelkich własnych interesów i całkowitego poświęcenia się dobru wspólnoty»”.

Dr Guzik zwróciła uwagę, że papież Leon XIV zakłada kontynuację dziedzictwa papieży posoborowych. A wspominając papieża Franciszka, zaakcentowała, że uczył nas słuchania, że cały proces synodalny był procesem słuchania, a papież Leon XIV właśnie od słuchania swoją komunikację z ludźmi rozpoczął.

Drugi panel zatytułowany był „Kościół to ja – pontyfikat w oczach wiernych”. O życiu wspólnotowym i roli wiernych wypowiadali się m.in. profesorowie Monika i Maciej Münnichowie (KUL), ks. dr Robert Muszyński, ks. dr hab. Damian Wąsek (UPJPII) oraz dr Piotr Zakrzewski (UKSW). Panel poprowadził Wojciech Iwanowski z Fundacji Obserwatorium Społeczne Wrocław, sekretarz redakcji „Nowe Życie” (dolnośląski portal katolicki).

„Od Kościoła odchodzą młodzi, ale również ich rodzice. I to jest smutne, bo rodzice to pokolenie Jana Pawła II, które się pogubiło. Widziałam na świecie już puste kościoły i msze z małą liczbą osób i wiem, że tak w Polsce może być. «Wiosną Kościoła», jak mówił Jan Paweł II, są ruchy świeckie, czyli Ruch Światło-Życie, Wspólnota Chemin Neuf, Neokatechumenat, i wierzę, że drogą do odnowy Kościoła jest dialog z nami, który będzie podtrzymywał i inicjował papież” – mówiła dr hab. Monika Münnich.

Ks. Damian Wąsek, prof. UPJPII, zaprotestował przeciwko tak krytycznej ocenie Kościoła współczesnego, który rzeczywiście przeżywa różne kryzysy na świecie, ale też nie można zamykać oczu na odrodzenie Kościoła katolickiego, co obecnie dzieje się w wielu krajach. „I jeśli jest mowa o tym, że jakąś drogą odnowy Kościoła może stać się nowy pontyfikat, zdefiniowany trochę przez poprzedni, to myślę, że im bardziej obecny papież będzie kontynuował z małymi modyfikacjami synodalność papieża Franciszka, tym więcej będzie słuchania różnych ruchów działających w obrębie Kościoła, więcej będzie w nim otwartości na świeckich, więc Kościół, który wszedł w pewnym sensie na drogę odnowy, będzie ciągle rósł”. Ks. Wąsek podzielił się również spostrzeżeniem, że od pontyfikatu papieża Franciszka ten optymizm w bardzo wielu częściach Kościoła rośnie. A opierając się na pierwszych tekstach, które wypowiedział papież Leon XIV, wnosi, że Papież będzie Kościół koncentrował na Chrystusie, a jego wykształcenie prawnicze będzie pomocne w regulacji i przestrzeganiu przepisów. Podkreślił

też, że czekamy na pierwsze dokumenty, na pierwszą papieską encyklikę.

Dr hab. Piotr Zakrzewski podkreślił, że budowanie wspólnoty i relacji jest bardzo istotne i zgodne nie tylko z ruchem synodalnym, ale również na gruncie społecznym i świeckim. „Praktycznym wymiarem jest staranie się o to, żebyśmy nie byli wolnymi elektronami przesiąkniętymi konsumpcjonizmem i indywidualizmem, tylko starali się budować tę wspólnotę. Człowiek się realizuje we wspólnocie, w relacjach z innymi i to jest bardzo istotny aspekt, który również znalazłem w treściach kilku homilii nowego papieża”.

Trzecia część spotkania „Przyszłość to my” należała do młodzieży akademickiej. W dyskusji udział wzięli studenci z kilku uczelni: Julia Bujas i Tomasz Kwiek (UPJPII), Franciszek Kubiak, Jakub Sidorowicz (KUL), Maciej Urbański (UKSW). Tematem rozmowy były oczekiwania młodego pokolenia wobec nowego Papieża i ich wizja Kościoła przyszłości.

„Moja pierwsza myśl to moralność, żeby uporządkować to pod względem prawnym, ale również pokazać, skąd ta moralność katolicka się wywodzi. Chcę, żeby Kościół na nowo zajął jasne stanowisko wobec aborcji, eutanazji, małżeństw jednopłciowych. Ale drugą rzeczą jest to, w jaki sposób zachować tradycję, i to, co w niej święte, i to, co ubogaca Kościół, odświeżając ją. Obserwujemy sytuacje, gdzie jest błędzenie między nowoczesnością a tradycją. Papież jest z jednej strony tradycjonalistą, jeżeli chodzi o liturgię i moralność, a z drugiej strony ma otwarte patrzenie na Kościół i nowoczesność, więc chciałbym, żeby tę postawę potrafił przekazać innym ludziom” – mówił Tomasz Kwiek z UPJPII.

Julia Bujas, studentka UPJPII, liczy na to, że Leon XIV ją zaskoczy. Może w swoich pierwszych dokumentach papieskich poruszy temat wspólnoty, synodalności lub sztucznej

inteligencji i da wskazówki, jak my, chrześcijanie, powinniśmy się do niej odnosić. Z kolei Jakub Sidorowicz ma nadzieję, że nowy Papież skupi się na jedności i budowaniu wspólnoty. „Bóg jest jeden i mam nadzieję, że papież ukaże jedność Kościoła, i że to będzie nasz papież, który pokaże, że w Kościele jest miejsce dla nas wszystkich” – dodał student. Studenci zgodni byli, że Kościół został powierzony w dobre ręce. Mają wielką nadzieję, że ukaże jedność Kościoła, która jest wszystkim bardzo potrzebna. Że będzie to pontyfikat z poszanowaniem tradycji, ale zarazem otwarty na nowoczesność i jej narzędzia, a Kościół będzie otwarty i pragnący pokoju.

Ostatni panel „Spójna wizja czy rozbieżne oczekiwania?” stanowił podsumowanie debat. W rozmowie udział wzięli rektorzy: ks. prof. Mirosław Kalinowski (KUL), ks. prof. Robert Tyrała (UPJPII), ks. prof. Sławomir Stasiak (PWT) oraz prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej UKSW ks. prof. Ryszard Sadowski. Ten panel poprowadził Wojciech Andrusiewicz, dyrektor Akademii Nowoczesnych Mediów i Komunikacji KUL.

„To wszystko, co dziś słyszałem, i nawet oczekiwania młodych ludzi co do pierwszego papieskiego dokumentu są identyczne jak moje. Zaskoczeniem jest to, że mimo dużej różnicy wieku myślimy podobnie” – podsumował ks. prof. Sławomir Stasiak, rektor PWT, który podkreślił też, że bardzo ważne jest, by papież Leon XIV mówiący wieloma językami potrafił mówić także językiem starszych, dojrzałych chrześcijan i językiem młodych. Językiem ludzi z zachwytem dla nowoczesności i tych zwracających się mocno ku tradycji.

Również ks. prof. Robert Tyrała, rektor UPJPII był zaskoczony i zadowolony z trzech ożywionych dyskusji, szczególnie panelu studentów „Najbardziej dziękuję za tak ożywioną dyskusję studentów, bo uważam, że to jest dla nas

pewna rzeczywistość, w której powinniśmy się poruszać” – podkreślił Rektor. Ale zwrócił też uwagę na to, co pobrzmiwało w tej dyskusji – że tak naprawdę nie bardzo znamy papieża Franciszka, bo go nie słuchaliśmy. Zaakcentował, że jeśli nie będziemy go uważnie teraz czytać, a bazować będziemy jedynie na czyichś interpretacjach, to popełnimy błąd. „Ja pragnę – mówił dalej Rektor – żebyśmy nie patrzyli negatywnie na rzeczywistość, żebyśmy patrzyli pozytywnie na wiele rzeczy, żebyśmy czuli, że jesteśmy razem, co papież Leon XIV od samego początku nam przypomina i żebyśmy pamiętali, że każdy odgrywa w Kościele swoją rolę, rola każdego jest niezastąpiona”. Rektor podsumował spostrzeżeniem, że mamy olbrzymie oczekiwania względem Papieża, ale nade wszystko musimy się nawzajem uważnie słuchać.

Rektor KUL ks. prof. Mirosław Kalinowski w podsumowaniu przypomniał, że mając właściwe umocowanie w Bogu, zawsze staniemy na nogi, nawet walcząc ze słabościami, nałogami, wieloma trudnymi problemami. Przypomniał też słowa, które wymieniał papież Franciszek, a które zbliżają ludzi do siebie: bliskość, czułość, radość, zdumienie, oczarowanie, ale do podstaw wracamy na karty Pisma św., co

wyraźnie zaakcentował ks. prof. Mirosław Kalinowski. „To, co robili ostatni papieże, a teraz Leon XIV, od Jana Pawła II, to jest jedna droga, tylko różne języki – mówił na zakończenie rektor KUL – i każdy z nich ma swoich odbiorców”.

Rektorzy, podsumowując konferencję, odnieśli się do wcześniejszych głosów, dzieląc zdanie poprzednich panelistów, oraz wskazali możliwe kierunki rozwoju Kościoła w nadchodzącej dekadzie. Poproszeni o to, co mogliby papieżowi Leonowi XIV życzyć, powiedzieć, albo przed czym przestrzec, wskazali:

- Dobrej pierwszej encykliki programowej – ks. prof. Sławomir Stasiak, rektor PWT we Wrocławiu
- Żeby słuchał Kościoła, żywego Kościoła – ks. prof. Robert Tyrała, rektor UPJPII
- Żeby mniej słuchał ludzi, a bardziej Pana Boga – ks. prof. Ryszard Sadowski, prorektor UKSW
- Keep going – tak trzymać! – ks. prof. Mirosław Kalinowski, rektor KUL

Rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała, dziękując za debatę, zaprosił na kolejną, w jesieni, na Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, do Krakowa. ■

„Filozofia religii na Wschodzie i Zachodzie” w Uzbekistanie

(30 IV – 2 V 2025)

tekst: Olga Nadszakula-Kaczmarczyk

zdjęcia: s. prof. Teresa Obolevitch, Olga Nadszakula-Kaczmarczyk

W dniach od 30 kwietnia do 2 maja 2025 r. w stolicy Uzbekistanu Taszkencie odbyła się III Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Filozofia religii na Wschodzie i Zachodzie” zorganizowana przez Katedrę Filozofii Boga i Religii Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Duchowo-Administracyjne Centrum Diecezji Taszkienckiej i Uzbeckiej oraz Taszkienckie Prawosławne Seminarium Teologiczne. Celem konferencji było „stworzenie wspólnej przestrzeni intelektualnej, która umożliwia dialog pomiędzy tradycjami filozofii religii na Zachodzie i Wschodzie”. Jak słusznie zaznaczyli organizatorzy: „Wielokulturowość świata wprowadza nas na nowy poziom naukowej dyskusji o dialogu międzyreligijnym i międzywyznaniowym oraz przyczynia się do poszukiwania nowych, adekwatnych form takiego dialogu. Właśnie dlatego istnieje pilna potrzeba analizy różnych tradycji pojmowania religii, czyli filozofii religii”. Konferencja w Taszkencie znakomicie wpisała się w realizację tego zadania.

Mimo iż właściwa część wydarzenia rozpoczynała się 30 kwietnia, to dzień wcześniej taszkienccy organizatorzy oprowadzili uczestników konferencji śladami chrześcijańskiej obecności w stolicy Uzbekistanu, m.in. po soborze

Zaśnięcia Matki Bożej, cerkwi Aleksandra Newskiego i monastyrze św. Mikołaja.

30 kwietnia arcypasterz, metropolita Vikenty uroczystie otworzył konferencję. Następnie z ramienia Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie słowo wstępne wygłosiła s. prof. Teresa Obolevitch, a ze strony taszkienckich organizatorów prorektor Prawosławnego Seminarium Teologicznego w Taszkencie arcyprezbiter Sergiej Statsenko oraz kierownik Katedry Cerkwi i Praktycznych Dyscyplin Prawosławnego Seminarium Duchownego w Taszkencie o. Evgenij Abdullaev.

Następnie naukowcy z wielu stron świata: z USA, Włoch, Niemiec, Polski, Rosji, Uzbekistanu, Kazachstanu, Kirgistanu przez kolejne dwa dni debatowali nad istotnymi kwestiami związanymi z historycznym i współczesnym rozumieniem religii, rosyjską filozofią religijną, filozofią religijną oraz teologią w Europie Zachodniej i USA.

2 maja taszkienccy organizatorzy zorganizowali wspólną wycieczkę w góry, pozwalając uczestnikom konferencji nie tylko zachwycić się pięknem tamtejszej przyrody, ale i przewietrzyć głowy po intensywnych naukowych dniach. Te bowiem upłynęły nam na owocnych, aczkolwiek wymagających skupienia wyzwaniach intelektualnych, czyli niezwykle merytorycznych referatach, filozoficznych dyskusjach, nie-

łatwych pytaniach. Pobyt w Górach Czatkałskich stanowił zapierające dech w piersiach dopełnienie naszej wędrówki w głąb filozofii i religii. Jak pięknie wyraził to swego czasu papież Jan Paweł II: „Góry są wyrazistym symbolem wędrówki ducha, powołanego, aby wznosić się z ziemi ku niebu, ku spotkaniu z Bogiem”. W górach odbyła się również prezentacja ważnych publikacji naukowych uczestników konferencji. Niektórzy uczestnicy na tym nie zakończyli zwiedzania tego pięknego kraju Azji Centralnej i udali się w historyczne miejsca, jakimi są Samarkanda i Buchar.

Podsumowując, należy powiedzieć, iż te kilka dni spędzonych w Uzbekistanie przysłużyły się wzbogaceniu praktyki filozoficznej oraz poszerzeniu współczesnych debat na temat miejsca religii w filozofii i we współczesnym świecie, a także pozwoliły na stworzenie nowych społeczno-kulturowych więzi. Co więcej, organizatorzy zapewnili o kontynuacji konferencyjnego cyklu, wybierając na miejsce kolejnego spotkania Almaty w Kazachstanie. ■

Filozofować w kontekście nauki. Sesja naukowa poświęcona śp. ks. prof. Januszowi Mączce

tekst, zdjęcia: Kacper Kiciński

Dnia 13 grudnia 2024 r. w siedzibie Polskiej Akademii Umiejętności przy ul. Sławkowskiej 17 w Krakowie odbyła się konferencja pt. „Filozofować w kontekście nauki. Sesja naukowa poświęcona śp. ks. prof. Januszowi Mączce”, zorganizowana przez Katedrę Filozofii Przyrody Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych oraz Copernicus Center Press. Konferencja rozpoczęła się Mszą św. w kościele św. Marka, celebrowaną przez rektora UPJPII ks. prof. Roberta Tyrałę, po której odbyły się trzy sesje naukowe.

Licznie zgromadzeni goście wysłuchali wiele inspirujących referatów prelegentów, którzy reprezentowali różne

środowiska filozoficzne w Polsce, aby uczcić pamięć ks. prof. Janusza Mączki, byłego dziekana Wydziału Filozoficznego, członka Senatu UPJPII, a także wieloletniego prezesa Zarządu Fundacji Centrum Kopernika. Konferencję zakończył panel dyskusyjny, w którym wystąpili: ks. prof. Michał Heller, ks. prof. Zbigniew Liana oraz Justyna Kosoń, którzy podzielili się swoimi wspomnieniami, związanymi z ks. Mączką. W trakcie konferencji miała miejsce promocja pośmiertnie wydanej przez Copernicus Center Press książki autorstwa ks. Mączki, zatytułowanej *Filozofia jako funkcja nauki*. ■

„Psalm nieszporny w polskiej pobożności ludowej” – symposium Akademii Sprawiedliwych na UPJPII

(21–22 I 2025)

tekst: Michał Mikołajczak

zdjęcia: Andrzej Głuc

W dniach 21–22 stycznia 2025 r., w ramach trwającego od 10 grudnia 2024 r. Sympozjum Praw Człowieka Akademii Sprawiedliwych, odbyło się seminarium naukowe „Akademia Sprawiedliwych”, mające na celu podjęcie refleksji na temat realizowanego w minionym roku przedsięwzięcia kulturowego „Nieszpory Markowskie”. Seminarium zrealizowane zostało w ramach współpracy Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie oraz Polskiego Towarzystwa Naukowego – Akademia Sprawiedliwych.

Podczas dwóch dni seminaryjnych wykładów i dyskusji podjęta została interdyscyplinarna refleksja naukowa wokół tematu „Psalm nieszporny w polskiej pobożności ludowej”. Swoje referaty przedstawili liturgiści: ks. prof. Czesław Krakowiak (Katolicki Uniwersytet Lubelski), ks. prof. Daniel Brzeziński (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Papieski Instytut Liturgiczny Świętego Anzelm w Rzymie), ks. dr Stanisław Mieszczak (Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie); językoznawcy: prof. Anna Tyrpa (Polska Akademia Nauk), prof. Kazimierz Ożóg (Uniwersytet Rzeszowski), prof. Kazimierz Sikora (Uniwersytet Jagielloński) oraz etycy: prof. Piotr Domeracki (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) i dr Andrzej

Kubanowski (Naukowe Towarzystwo Tomistyczne). Ponadto podczas symposium wystąpili: Anna Szafranowska (Suwalski Ośrodek Kultury), Jan Kiernicki (Fundacja św. Benedykta) oraz dr Michał Mikołajczak (Muzeum Polaków Ratujących Żydów), którzy zaprezentowali historię „Nieszporów Markowskich” jako oryginalnego przedsięwzięcia kulturowego, dzieląc się zarówno doświadczeniami i opiniami z perspektywy ich uczestników, jak i doświadczeniami z innych podobnych przedsięwzięć kulturowych (działalność Fundacji św. Benedykta). Częścią seminarium była wizyta studialna w Muzeum Etnograficznym im. Seweryna Udzieli, podczas której Justyna Matwijewicz, etnograf i adiunkt muzealny, zaprezentowała uczestnikom seminarium część wystawy stałej Muzeum poświęconej obrzędowości związanej ze świętami Bożego Narodzenia (kolędowanie, szopki krakowskie) oraz z krakowskimi tradycjami wielkonoconymi („Emaus” na krakowskim Salwatorze).

Prelegenci wraz z zaproszonymi gośćmi (naukowcami, muzealnikami, animatorami kultury społecznej) podjęli próbę zrozumienia fenomenu dawnego nabożeństwa, które – jak wykazały to „Nieszpory Markowskie” – fascynuje i przyciąga osoby z różnych regionów Polski i z rozmaitych środowisk. To niezwykle i wielowymiarowe doświadczenie – zarówno pracy twórczej, jak i przeżycia religijnego – wyzwo-

liło potrzebę dyskusji na temat fenomenu psalmu oraz po-
 bożności ludowej w kontekście niematerialnego dziedzictwa
 kulturowego Kościoła w Polsce. Analizowano zainicjowa-
 ne w Markowej przedsięwzięcie jako oryginalne działanie
 wspólnototwórcze i rozważano zawarte w nieszpornych
 psalmach treści stanowiące pomnik kultury języka polskie-
 go, skarbiec treści teologicznych oraz praktycznych wska-
 zań moralnych.

Krakowskie spotkania seminaryjne Akademii Sprawied-
 liwych (odbywające się w Domu Jana Długosza, gdzie
 mieści się rektorat Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II

w Krakowie, oraz w Muzeum Etnograficznym im. Seweryna
 Udzieli na krakowskim Kazimierzu), były nie tylko podsu-
 mowaniem pewnego etapu prac programowych Muzeum
 Polaków Ratujących Żydów, ale stanowiły również punkt
 wyjścia do studiów nad psalmami i płynącą z nich mądroś-
 cią etyczną. Ciąg dalszy podjętej pracy naukowo-bada-
 wczej, jak również wynikających z niej działań edukacyjnych,
 będzie kontynuowany w ramach tworzonego w Muzeum
 Polaków Ratujących Żydów programu pt. „Szkoła Etyki
 Muzeum Ulmów”. ■

Biblia i społeczeństwo IV. Rodzina jako źródło i obrona życia człowieka

(23 V 2025)

tekst: Instytut Nauk Biblijnych UPJPII

zdjęcia: Biuro Promocji UPJPII

Vedycja ogólnopolskiej konferencji „Biblia i spo-
 łeczeństwo”, która w tym roku odbyła się w budynku
 Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przy
 ul. Bernardyńskiej 3 przebiegała pod hasłem „Rodzina
 jako źródło i obrona życia człowieka”. Wydarzenie, zor-
 ganizowane z okazji 30-lecia encykliki *Evangelium vitae*,
 zgromadziło liczne grono biblistów, teologów i pedagogów
 z Polski, Słowacji i Ukrainy oraz sporo studentów UPJPII.

W trakcie trzech sesji referatowych oraz panelu stu-
 denckiego uczestnicy podjęli interdyscyplinarną refleksję
 nad biblijnymi, teologicznymi i społeczno-kulturowymi
 aspektami obrony życia i roli rodziny. Najbardziej uro-
 czystym momentem było wręczenie książek jubileuszowych
 bp. prof. Romanowi Pindlowi oraz ks. dr. hab. Sylwestrowi
 Jędrzejewskiemu SDB, prof. UPJPII.

Organizatorami wydarzenia były m.in.: Instytut Nauk Biblijnych UPJPII, Papieski Wydział Teologiczny we

Wrocławiu, Uniwersytet Ignatianum, KUL oraz ośrodki naukowe z Preszowa, Trnavy, Nitry, Lwowa i Tarnopola. ■

6th International Conference Media for Man Information Literacy Mindset

tekst: dr Joanna Urbaś, dr Urszula Dyrzc

zdjęcia: Grzegorz Finowski

6th International Conference *Media for Man*, held on May 8, 2025, in Krakow, Poland, was organized by the Faculty of Communication Sciences at the Pontifical University of John Paul II. Organizing Committee included Dr. Piotr Drąg and Dr. hab. Katarzyna Drąg, prof. UPJPII. The Conference Secretaries were Dr. Urszula Dyrzc and Dr. Joanna Urbaś. A group of

student volunteers also assisted with logistics and social media content creation.

Over 20 speakers participated in the conference, representing institutions from the USA, Romania, Slovakia, Croatia, Hungary, Finland, and Portugal. Institutions included: Miami Dade College, Transilvania University of Braşov, University of Craiova, Pavol Jozef Šafárik University

in Košice, University North, European Ecocycles Society, Aalto University School of Business, University of Tokaj, University of the Algarve, Ludovika University of Public Service, Dallas University, and The State University of Applied Sciences in Jarosław.

The theme of this year's conference – *Information Literacy Mindset* – provided a platform for international scholars to reflect on the growing significance of information literacy in an era shaped by artificial intelligence, disinformation, and evolving media practices. The conference highlighted the increasing relevance of information competencies as foundational for responsible and participatory engagement in social life. Central topics included the role of information in human life, the skills required to access and critically assess information, and the significance of information within the

context of emerging technological solutions. Participants sought to answer such questions as: What is the role of information literacy in human development? What is the significance of information in society? How is the information society being transformed by artificial intelligence? What ethical dilemmas emerge in the transmission and reception of information? How can we educate about information?

The *Media for Man* conference once again affirmed its role as an intellectually rigorous and socially relevant event in the field of communication and media studies. The 2025 edition, dedicated to the *Information Literacy Mindset*, served not only as a platform for sharing academic research but also as a reflective forum for considering the condition of the contemporary information society. ■

Rozwijanie świadomości ekologicznej i mass media. W 10-lecie ogłoszenia Encykliki papieża Franciszka poświęconej trosce o wspólny dom *Laudato si'*

(7 V 2025)

tekst: dr Barbara Sitko

W dniu 7 maja 2025 r. w gmachu Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie odbyło się sympozjum naukowe z okazji 10-lecia ogłoszenia encykliki *Laudato si'* papieża Franciszka. Tematem przewodnim była kwestia rozwijania świadomości ekologicznej i roli mass mediów w tym obszarze. Organizatorami wydarzenia były: Wydział II Historyczno-Filozoficzny Polskiej Akademii Umiejętności, Komisja Medioznawcza PAU oraz Wydział Nauk o Komunikacji Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Spotkanie rozpoczęło minutą ciszy upamiętniającą papieża Franciszka.

Po uroczystym otwarciu sympozjum przez prof. dr. hab. Andrzeja Kastrogo, wicedyrektora Wydziału II Historyczno-Filozoficznego PAU, przystąpiono do obrad, które zostały podzielone na dwie sekcje. Pierwsza z nich została zatytułowana „Kwestia ekologiczna i życie społeczne”, natomiast druga to „Troska o rozwijanie świadomości ekologicznej”.

Pierwszą sesję zainaugurował ks. dr hab. Sławomir Soczyński, prof. UPJPII, który wygłosił referat pt. *Ekologiczna odpowiedzialność mediów w świetle Encykliki Laudato si'*. Następnie głos zabrała dr hab. Katarzyna Drąg, prof. UPJPII. Prelegentka omówiła *Kompetencje komunikacyjne w trosce o dobro wspólne*. Kolejne przemówienie, wygłoszone

przez prof. dr. hab. Macieja Kawkę (Instytut Dziennikarstwa i Stosunków Międzynarodowych UKEN w Krakowie), poświęcone było sakralizacji języka w poezji *Niebo jest moim domem* (Heбomo mu e doma) Katicy Kulavkovej. Następny prelegent, prof. dr Dimitar Pandev (Uniwersytet Św. Cyryla i Metodego Skopje, Macedonia Północna), przybliżył *Językowe wyznaczniki świętości w piśmiennictwie cerkiewnym*. Z kolei dr hab. Marek Kochan, prof. Uniwersytetu SWPS, moderator tego panelu, w swoim wystąpieniu skoncentrował się na problematyce kapliczek przydrożnych jako elemencie szeroko rozumianego środowiska naturalnego w świetle encykliki *Laudato si'*. Temat ten został przedstawiony w kontekście zagrożeń oraz potrzeby ochrony tych obiektów kultu religijnego. Był to ostatni wykład w ramach tej sesji, po którym nastąpiła żywa dyskusja. Jako pierwszy wypowiedział się dr hab. Henryk Czubała, przedstawiając swoje wnikiwe uwagi odnoszące się do referatu prof. dr. hab. Macieja Kawki – m.in. w zakresie wątków transcendentnych w poezji Katicy Kulavkovej. W dyskusji nad pozostałymi referatami wzięli również udział: prof. dr Dimitar Pandev, prof. dr hab. Maciej Kawka oraz dr hab. Marek Kochan, prof. Uniwersytetu SWPS.

W drugiej sekcji, poprowadzonej przez ks. dr. hab. Roberta Nęcka, prof. UPJPII, jako pierwszy wystąpił ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie), wygłaszając referat pt. *Media i ekologia: nauczanie papieży od pierwszego orędzia radiowego do Laudato si'*. Następnie uczestnicy symposium mogli wysłuchać prelekcji dr hab. Klaudii Cymanow-Sosin, prof. UPJPII pt. *Edukacja medialna kluczem do rozwoju świadomości ekologicznej*. Dr hab. Evelina Kristanova, prof. Uniwersytetu SWPS skupiła się natomiast na zagadnieniu reklamy wydawniczej encykliki *Laudato si'* papieża Franciszka w la-

tach 2015–2025, podczas gdy ks. dr hab. Robert Nęcek, prof. UPJPII przybliżył temat języka ekologii i sprawiedliwości w edukacji medialnej papieża Franciszka. Referat prof. dr hab. Katarzyny Pokorny-Ignatowicz (Uniwersytet Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie), dotyczący kwestii ekologicznego nawrócenia się według Kongresu Katoliczek i Katolików, był ostatnim wystąpieniem w tej części obrad. Po nim odbyła się również ciekawa dyskusja z udziałem licznych uczestników, wśród których znaleźli się: prof. dr hab. Maciej Kawka, prof. dr hab. Katarzyna Pokorny-Ignatowicz, ks. dr hab., prof. UPJPII Robert Nęcek, dr hab., prof. UPJPII

Klaudia Cymanow-Sosin, dr hab., prof. Uniwersytetu SWPS
Evelina Kristanova, a także dr hab., prof. Uniwersytetu
SWPS Marek Kochan. Obrady zakończyły podsumowa-
nia i podziękowania ze strony organizatorów wydarze-
nia – ks. prof. dr. hab. Wojciecha Misztala z Uniwersytetu
Papieskiego Jana Pawła II oraz prof. dr. hab. Macieja Kawki,
przewodniczącego Komisji Medioznawczej PAU.

Realne wezwanie papieża Franciszka do działania

Zgodnie z zamysłem inicjatorów sympozjum kolejna
rocznica ogłoszenia encykliki *Laudato si'* stała się okazją
do analizy roli mediów masowych w odniesieniu do szeroko
pojętej ochrony środowiska naturalnego – zarówno ich
dotychczasowego dorobku, obecnych działań, jak i poten-
cjalnych możliwości oddziaływania. Zagadnienia te znalazły
odzwierciedlenie w wygłoszonych referatach, a także

w towarzyszących im refleksjach i dyskusjach uczestników
spotkania. Poruszone wątki stanowią także zachętę do po-
nownego namysłu nad przesłaniem encykliki, zwłaszcza
w kontekście potencjału i odpowiedzialności mass mediów.

W trakcie sympozjum podkreślono, że troska o środo-
wisko naturalne stanowi wspólną sprawę i moralny obowią-
zek każdego człowieka, niezależnie od przekonań i światopoglądu. Zwrócono również uwagę, że encyklika *Laudato si'* jest impulsem nie tylko do refleksji nad współczesnymi
problemami ekologicznymi, lecz także do działania, rozu-
mianego jako praktyczne wdrożenie postulatów papieża
Franciszka. Ten ostatni aspekt w podsumowaniu obrad za-
akcentował ks. prof. Wojciech Misztal, stwierdzając: „Jest
zadanie. Dostaliśmy je. Trzeba się wziąć dalej do pracy”. ■

EDUCATION IN THE FAMILY – FAMILY IN EDUCATION

tekst: dr Magdalena Ochońska

zdjęcia: arch. WNS (pedagogika)

W dniach 16–17 maja odbyła się V Międzynarodowa
Konferencja Naukowa z cyklu “EDUCATION IN
THE FAMILY – FAMILY IN EDUCATION”.

Partnerem Konferencji było Miasto Kraków, dzięki
któremu mogliśmy stworzyć tak niezapomniane spotka-
nie. Współorganizatorami tego wydarzenia byli nasi wie-
loletni partnerzy z Uniwersytetu w Debreczynie (Węgry)
i Uniwersytetu w Zadarze (Chorwacja), z którymi od lat
wspólnie kształtujemy obraz edukacji w rodzinie i rodziny
w edukacji.

Otwarcia naszej konferencji dokonał Jego Magnificencja
Rektor UPJPII ks. prof. dr hab. Robert Tyrała, podkreślając
rolę edukacji w życiu rodziny i społeczeństwa. Następnie
głos zabrał Honorowy Konsul Generalny Republiki
Chorwacji Paweł Włodarczyk, zwracając uwagę na wagę
współpracy międzynarodowej w rozwoju potencjału na-
ukowego. W dalszej części uczestników powitali: ks. dr hab.
Grzegorz Godawa, prof. UPJPII, dziekan Wydziału Nauk
Społecznych; prof. Erzsébet Gortka-Rákó, dziekan Faculty
of Child and Special Educational Needs (Uniwersytet

w Debreczynie); ks. prof. Arkadiusz Krasicki (Uniwersytet w Zadarze).

Po oficjalnym przywitaniu wysłuchaliśmy wykładu prof. Magdaleny Hodalskiej (UJ) i o. dr. Łukasza Buksy (UPJPII) pt. *Phubbing in the Family: Exploring the Smartphone Distraction Among Young Adults in China and Poland*.

Niezwykłym i niezapomnianym elementem naszej konferencji był wyjątkowy występ zespołu „Lajkonik”, który muzyką, tańcem i śpiewem zaprezentował krakowski folklor!

Uczestnicy w doskonałym nastroju przystąpili do drugiej części konferencji, w ramach której odbyły się trzy sekcje tematyczne:

1. Education in the Family & Social Aspects of Education
2. Family in the Educational System

3. Student Section

Po południu, podczas części nieoficjalnej, zwiedzaliśmy Kraków, który – mimo deszczu – urzekł wszystkich.

Drugi dzień konferencji przyniósł:

1. Rozważania o edukacji specjalnej
2. Projekty dla nauczycieli w spektrum autyzmu
3. Wsparcie dla edukatorów pracujących z uchodźcami

z Ukrainy

Równolegle odbywała się sekcja studencko-doktorancka, podczas której młodzi badacze prezentowali swoje prace naukowe.

Konferencja “Education In The Family – Family In Education” była również doskonałą okazją do promocji Krakowa jako ośrodka naukowego i akademickiego. ■

XVIII Międzynarodowe Forum Górskie poświęcone ks. prof. Józefowi Tischnerowi

(6–7 VI 2025)

źródło: Tatrzańska Agencja Rozwoju, Promocji i Kultury
zdjęcia: Dawid Gondek

W dniach 6–7 czerwca 2025 r. w Ludźmierzu, w Instytucie Dziedzictwa Niematerialnego Ludów Karpackich – oddziale Małopolskiego Centrum Kultury „Sokół” – odbyło się XVIII Międzynarodowe Forum Górskie. Tegoroczna edycja wydarzenia została poświęcona pamięci ks. prof. Józefa Tischnera, w związku z przypadającą w tym roku 25. rocznicą jego śmierci.

Forum, które tradycyjnie gromadzi osoby zainteresowane kulturą i tożsamością góralską, miało w tym roku wyjątkowy, refleksyjny charakter. Postać ks. Tischnera, kapłana, filozofa, publicysty i jednego z najwybitniejszych przedstawicieli myśli chrześcijańsko-społecznej w Polsce, była punktem wyjścia do rozmów o wartościach, dialogu i kondycji współczesnego człowieka.

„To, co mówił, nie było manifestem politycznym, ale przekazem Ewangelii” – podkreślił ks. dr hab. Robert Nęcek, prof. UPJPII z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie podczas swojego wystąpienia. Obok ks. prof. Roberta Nęcka, który w swoim wykładzie mówił o Tischnerze jako o „promotorze mowy budującej”, z prelekcjami wystąpili także inni pracownicy naukowcy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Dr hab. Katarzyna Drąg, prof. UPJPII poruszyła kwestię wolności w komunikacji perswazyjnej, zwracając uwagę na jej granice, dylematy i wyzwania,

ks. dr hab. Sławomir Soczyński, prof. UPJPII SDS wystąpił z prelekcją *Józef Tischner – uwarunkowania wolności słowa*, dr Bernadeta Cich z prelekcją *Etyka jest sztuką celnych odślonień. Obraz kodem komunikowania wartości*, dr Barbara Sitko mówiła o Tischnerowskim dialogu jako drodze do porozumienia w dobie kryzysu relacji społecznych, dr Maria Cerkaska swój wykład zatytułowała *Autentyczność człowieka i ponadczasowość myśli – refleksja analityczna nad życiem i twórczością ks. prof. Józefa Tischnera*, natomiast mgr Joanna Sobczyk-Pajak podjęła temat *Tischnerowska filozofia wolności a obraz człowieka w podhalańskiej fotografii*.

W wydarzeniu uczestniczyli zarówno naukowcy, jak i osoby blisko związane z ks. Tischnerem – jego byli studenci, przyjaciele oraz przedstawiciele środowisk góralskich. Wśród nich był m.in. starosta tatrzański Andrzej Skupień, który przypomniał, że ks. Tischner nie tylko wspierał duchowo górali, ale także aktywnie uczestniczył w życiu społecznym regionu. „Są ludzie, którzy zostawiają ślad. Swoją postawą, autorytetem, urokiem wywierają wpływ na to, jak myślimy, jak działamy, jak się zachowujemy. Ks. Tischner był naszym autorytetem. Był kapłanem *Solidarności*, pierwszym kapłanem Związku Podhalan. Był dla nas znaczący także dlatego, że używał gwary, podniósł ją do poziomu wartości. Dla góralszczyzny zrobił bardzo dużo” – mówił

Andrzej Skupień. Starosta zwrócił także uwagę na wyjątkową więź, jaka łączyła ks. Tischnera z mieszkańcami Podhala. „Na pewno był naszym ambasadorem, ale też miał wielki wpływ na nas” – dodał.

W trakcie Forum odbyły się liczne wykłady, panele dyskusyjne i spotkania poświęcone filozofii oraz spuściźnie ks. prof. Tischnera. Uczestnicy rozmawiali m.in. o jego wpływie na rozwój myśli filozoficznej w Polsce, roli w budowaniu dialogu społecznego oraz o aktualności jego przesłania.

Jednym z poruszanych tematów była także dezinformacja i zagrożenia związane z tzw. fake newsami – problem szczególnie istotny w kontekście odpowiedzialności za słowo. „Manipulacja polega na wykorzystywaniu sprzyjających okoliczności do naginania lub przeinaczania faktów, by móc udowodnić swoje racje lub by móc wpływać na cudze postawy i zachowania” – mówił ks. Robert Nęcek. „Ks. Tischner stwierdził, że słowo «manipulacja» robi zawrotną karierę i staje się bardziej popularne od słowa «męczeństwo». Jeśli ktoś kiedyś lękał się prześladowań, to obecnie winien się lękać manipulacji, gdyż «manipulacja, choć nie boli, jest nawet gorsza od prześladowań, ponieważ jest bardziej dostępna. Chodzi w niej o to, by człowiek sam, własnymi rękami, szkodził sobie i bliskim. Tak ustawia się człowieka,

żeby jego najlepsze intencje i czyny obróciły się przeciwko niemu»” – tu ks. Nęcek zacytował fragment z książki ks. J. Tischnera *Książka na manowcach*.

Ks. prof. Józef Tischner (1931–2000) był wybitnym duchownym katolickim, filozofem i publicystą. Jego działalność naukowa i społeczna koncentrowała się wokół etyki, filozofii dialogu oraz problematyki wolności i odpowiedzialności. Jako urodzony w Łopusznej i głęboko związany z kulturą góralską, był jedną z najważniejszych postaci dla społeczności Podhala. Zainicjował wiele debat intelektualnych w Polsce, a jego teksty wciąż inspirują do refleksji.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił rok 2025 Rokiem ks. prof. Józefa Tischnera – to wyróżnienie podkreślające trwałe znaczenie jego dziedzictwa dla kultury i życia publicznego w Polsce.

Tegoroczne Forum stało się przestrzenią nie tylko do pogłębiania wiedzy o Tischnerze, ale również do budowania wspólnoty osób podzielających jego wartości: wolność, solidarność, godność człowieka i dialog. Wydarzenie pokazało, jak żywa pozostaje spuścizna myśliciela z Łopusznej i jak ważne jest pielęgnowanie dorobku duchowego oraz kulturowego, który po sobie zostawił. ■

Dramat współczesności – studencko-doktorancka konferencja naukowa wokół myśli Józefa Tischnera

tekst: Karina Łuszkiewicz

zdjęcia: Karina Łuszkiewicz, Natalia Dymek

W dniach 12–13 marca 2025 r. odbyła się konferencja „Dramat współczesności – studencko-doktorancka konferencja naukowa wokół myśli Józefa Tischnera”, zor-

ganizowana przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie.

Pierwszy dzień obrad, który miał miejsce w budynku przy ul. Kanoniczej 9, otworzył ks. dr hab. Miłosz Hołda,

prof. UPJPII, dziekan Wydziału Filozoficznego, który wygłosił wykład inauguracyjny. Wśród prelegentów byli naukowcy z różnych ośrodków akademickich polskich i zagranicznych, m.in.: z Uniwersytetu Oksfordzkiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Ignatianum i Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Z UPJPII można było wysłuchać referatów Daniela Milewskiego *Charakter i zasadność rozróżnienia na scenę i dramat: spotkanie myśli Józefa Tischnera i Michała Hellera* oraz Anny Smoleń *Perspektywa agatologiczna a świat przyrody*.

Drugiego dnia konferencja przeniosła się do Instytutu Myśli Józefa Tischnera przy ul. Sławkowskiej 14. Obrady poprzedził wykład Wojciecha Bonowicza, publicysty, poety i biografa ks. Tischnera. Marcin Sarna z Uniwersytetu Papieskiego przygotował referat *Józefa Tischnera recepta na melancholię*. W drugim panelu, otwartym wykładem ks. dr. hab. Piotra Karpińskiego, Mateusz Chmielarz (UPJPII) wygłosił *Dramat autentycznego istnienia: Heidegger i Tischner*

w dialogu. W ostatnim z paneli, poprzedzonym wykładem prof. dr. hab. Zbigniewa Stawrowskiego, wieloletniego współpracownika ks. Tischnera, Jakub Małecki (UPJPII) wygłosił referat *Inny jako źródło sensu. Tischnerowska fenomenologia spotkania*, a Michał Kumorek (UPJPII) wystąpił z referatem *Maski i zasłony: Levinasowska filozofia twarzy w interpretacji Józefa Tischnera*.

Spotkanie stanowiło przestrzeń wymiany myśli, refleksji nad współczesnością oraz pogłębienia znajomości filozofii Józefa Tischnera. Organizatorzy podkreślają, że konferencja była próbą – jak pisał sam Tischner – „wychylenia się, przekroczenia progu i znalezienia wspólnego miejsca do rozmowy”.

Organizatorzy dziękują wszystkim uczestnikom i prelegentom za udział w spotkaniu. Jak podkreślono w zakończeniu, konferencja była okazją, by – nawiązując do słów ks. Józefa Tischnera – „wychylić się, przekroczyć próg, wyciągnąć rękę, znaleźć wspólne miejsce do rozmowy” (*Etyka solidarności oraz Homo sovieticus*). ■

Nowe wyzwania wobec polityki historycznej w trzeciej dekadzie XXI wieku

tekst: Uniwersytet Ignatianum

W dniach 20–21 listopada 2024 r. odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Nowe wyzwania wobec polityki historycznej w trzeciej dekadzie XXI wieku”, zorganizowana przez Uniwersytet Ignatianum w Krakowie, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Instytut Myśli Józefa Tischnera, Studencko Doktoranckie Koło Naukowe Phronesis oraz Ośrodek Myśli Politycznej. Wydarzenie zgromadziło ekspertów, naukowców oraz pasjonatów historii, którzy podjęli debatę na temat roli i wyzwań polityki historycznej w zmieniającej się współczesnej rzeczywistości.

Pierwszy dzień konferencji – polityka historyczna a wyzwania współczesności

Pierwszy dzień konferencji, który miał miejsce na Uniwersytecie Ignatianum w Krakowie, otworzył panel poświęcony polityce historycznej jako narzędziu propagandy oraz jej percepcji w kontekście kultury. Wystąpienia dr. Rafała Opulskiego (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie), dr. hab. Filipa Musiała, prof. UIK (Uniwersytet Ignatianum w Krakowie) oraz dr. Anny Winkler (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie / Uniwersytet Jagielloński) ukazały wieloaspektowe podejście do polityki historycznej jako zjawiska kształtującego społeczną świadomość historyczną.

Drugim panelem była dyskusja nad pamięcią sprawców i ofiar w kontekście współczesnych badań historycznych.

W ramach tego bloku prelekcje wygłosili m.in. Mateusz Fałkowski i Hanna Radziejowska (Instytut Pileckiego), którzy przedstawili wyniki badań nad wyobrażeniami niemieckiego społeczeństwa o II wojnie światowej, oraz prof. dr hab. Jakub Polit (Uniwersytet Jagielloński) analizujący reakcje Cesarstwa Japonii na własne zbrodnie wojenne. W dalszej części panelu prof. dr hab. Łukasz T. Sroka (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie) oraz dr hab. Kazimierz M. Ujazdowski, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki) poruszyli kwestie polityki historycznej Izraela oraz rozdzielonej pamięci historycznej Francji.

Końcowa część pierwszego dnia poświęcona była Rosji i jej podejściu do własnej historii. Kateryna Danylewycz (Centrum J. Mieroszewskiego) omówiła mechanizmy uzasadniania agresji wojennych przez Rosję, a prof. dr hab. Mariusz Wołos (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie) analizował rosyjską pamięć o komunizmie.

Drugi dzień konferencji – historia w kontekście postkolonializmu i praktyki politycznej

Drugi dzień konferencji odbył się w Instytucie Myśli Józefa Tischnera i rozpoczął się wykładem dr. Łukasza Adamskiego (Centrum J. Mieroszewskiego) na temat wpływu wojny na Ukrainie na współczesną politykę historyczną.

Następnie w ramach panelu poświęconego postkolonialnej polityce historycznej swoje wystąpienia zaprezentowali: dr Monika Sawicka (Uniwersytet Jagielloński) analizująca

ca problem rozliczeń z dyktaturą wojskową w Brazylii, dr Patryk Kugiel (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych) omawiający trudne rozliczenia Indii z historią kolonialną, oraz dr Joanna Wardęga (Uniwersytet Jagielloński), która przybliżyła sposoby wykorzystania polityki historycznej w chińskiej narracji narodowej i turystyce.

Konferencję zakończył panel dyskusyjny na temat polityki historycznej w praktyce, w którym udział wzięli Hanna Radziejowska i Mateusz Fałkowski (Instytut Pileckiego,

oddział w Berlinie) oraz dr Łukasz Adamski (Centrum J. Mieroszewskiego).

Podsumowanie

Ogólnopolska konferencja naukowa „Nowe wyzwania wobec polityki historycznej w trzeciej dekadzie XXI wieku” stanowiła wyjątkową okazję do wymiany poglądów i refleksji nad rolą historii w kształtowaniu świadomości społecznej i relacji międzynarodowych. ■

II Ogólnopolska Konferencja Naukowa Szkoły Doktorskiej na UPJPII pt. „Oblicza Boga po Auschwitz”

tekst: Sebastian Graniczkowski

zdjęcia: Grzegorz Finowski

W dniach 12–13 maja 2025 r. na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie odbyła się II Ogólnopolska Konferencja Szkoły Doktorskiej zatytułowana „Oblicza Boga po Auschwitz”. Wydarzenie zgromadziło 22 prelegentów z 11 ośrodków naukowych z całej Polski. Patronatu honorowego konferencji udzielili m.in.: metropolita łódzki kard. Grzegorz Ryś, metropolita krakowski abp Marek Jędraszewski oraz biskup bielsko-żywiecki Roman Pindel.

Konferencja stanowiła interdyscyplinarną próbę odpowiedzi na pytanie, jak możliwe jest myślenie o Bogu po Auschwitz – miejscu, które stało się symbolem absolutnego zła i radykalnego cierpienia. Refleksja toczyła się na pograniczu teologii, filozofii, historii, literatury, prawa kanonicznego oraz nauk społecznych. Wystąpienia poruszały m.in. problem „milczenia Boga” w doświadczeniu Zagłady, róż-

norodne podejścia do teodycei, sposoby przeżywania i interpretowania wiary w obozach koncentracyjnych, a także pytanie o możliwość dialogu międzyreligijnego i pojednania po Holocauście.

Uczestnicy analizowali myśl teologiczną i duchową zarówno postaci kanonicznych, takich jak: Jan Paweł II, Benedykt XVI, Edyta Stein czy Emmanuel Lévinas, jak i mniej znanych świadków wiary – zakonników i zakonnic, więźniów obozów, duszpasterzy. Ważne miejsce zajęła również refleksja nad rolą Kościoła wobec współczesnych konfliktów zbrojnych, zwłaszcza w kontekście wojny rosyjsko-ukraińskiej, oraz nad tym, jak doświadczenie Auschwitz rezonuje w kulturze i edukacji pamięci. Poświęcono także czas na zastanowienie się nad wyzwaniami, jakie niesie ze sobą przekazywanie dziedzictwa Auschwitz w dobie cyfrowej komunikacji. Omówiono sposoby, w jakie miejsca

pamięci i muzea funkcjonują w przestrzeni publicznej i w mediach społecznościowych, kształtując wrażliwość kolejnych pokoleń.

Wydarzenie zakończyło się wspólną refleksją nad potrzebą nieustannego powrotu do trudnych pytań o Boga, dobro i zło – nie jako czysto akademickiego ćwiczenia, lecz

jako duchowego i moralnego obowiązku wobec przeszłości i przyszłości.

Konferencja „Oblicza Boga po Auschwitz” była nie tylko spotkaniem naukowym, ale także aktem pamięci i świadectwem, że nawet pośród największego zła możliwa jest myśl, dialog i nadzieja. ■

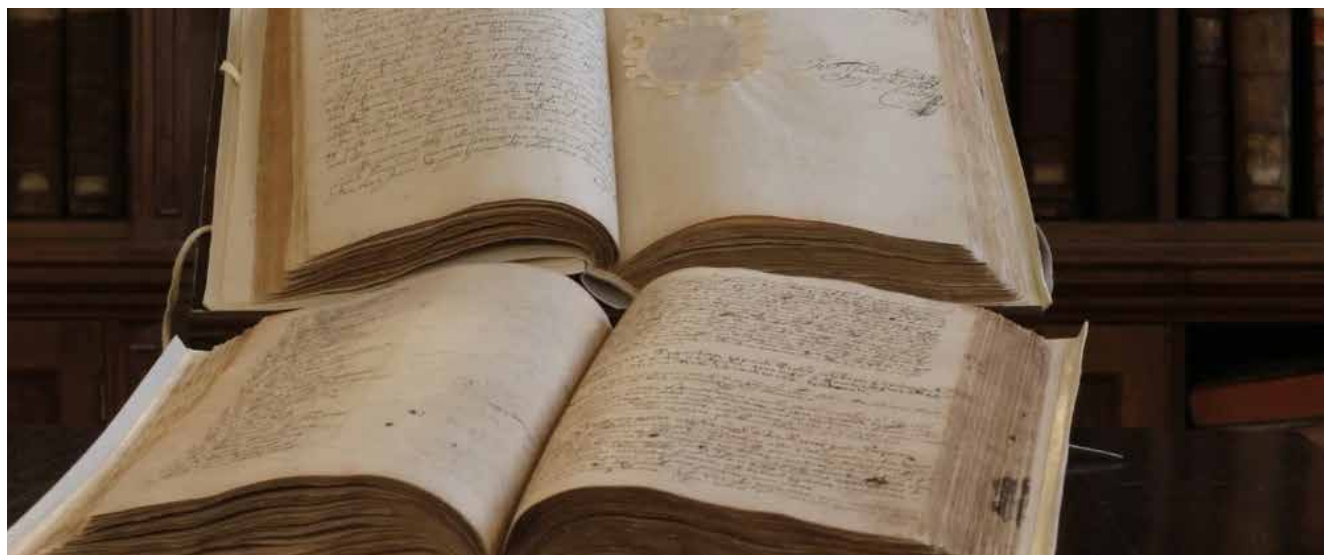
Symposium historyczno-źródłoznawcze „Wokół edycji nowożytnych źródeł jezuickich i karmelitańskich” współorganizowane przez Instytut Historii UPJPII

tekst: dr Jan Bulak

13 czerwca 2025 r. w auli Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie odbyło się sympozjum historyczno-źródłoznawcze „Wokół edycji nowożytnych źródeł jezuickich i karmelitańskich” współorganizowane przez Instytut Historii UPJPII, w którym udział wzięli pracownicy Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego (dr hab. Tomasz Graff, prof. UPJPII, s. dr Elena Wróbel, dr Bartłomiej Wołyniec, dr Paweł Krokosz, dr Jan Bulak). Sympozjum zorganizowane było w ramach dwóch programów prowadzonych przez Ministra Szkolnictwa Wyższego i Nauki pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki”. Ten realizowany na naszej uczelni nosi nazwę: „Najstarsze akta kapituł karmelitów dawnej obserwy w Polsce (do 1688) – edycja krytyczna” i trwa od 2024 r.

W jego ramach członkowie zespołu opracowują (znajdujące się w Archiwum Karmelitów na krakowskim Piasku) trzy najstarsze księgi akt kapituł karmelitańskich od końca XV w. do 1688 r. Wspomniane akta obok dokumentów pergaminowych z epoki średniowiecza, jak również księgi fundacji stanowią zrab najstarszych źródeł do dziejów

karmelitów w Polsce. Przygotowywana trzytomowa edycja źródłowa stanowi pierwszy krok w kierunku stworzenia słownika karmelitów w dawnej Rzeczypospolitej. Tym samym otwarte zostaną nowe perspektywy badawcze dla poznania dziejów zakonu karmelitów w Polsce w okresie przedrozbiorowym. Prace te prowadzone są z wykorzystaniem metod i warsztatu edytora źródeł średniowiecznych i nowożytnych, co pozwala na uzyskanie krytycznej podstawy tekstowej. Uczestniczący w grancie badacze do tychczas odczytali i przepisali teksty, opracowali przypisy i przygotowują się do publikacji. Równolegle prowadzili kwerendy zagraniczne (Rzym, Berlin, Drezno, Wilno) i krajowe (Gdańsk, Warszawa, Toruń, Bydgoszcz). Poza tymi – stricte naukowymi – działaniami przeprowadzono szereg działań promujących projekt. Promowanie działań projektowych obejmowało także prezentację prof. Tomasza Graffa (11 stycznia) w archiwum i bibliotece karmelitów, podczas której zachęcał licealistów do studiowania, wskazując, że życie naukowe to nie tylko słuchanie wykładów, ale i praca z kilkusetletnimi księgami. Z kolei 19 marca prof. Graff oraz dr Szymon Sułeczki we współpracy z zespołem

„Skarby Krakowskiej Kapituły” przeprowadzili zajęcia dla osób niepełnosprawnych w przestrzeni Biblioteki UPJPII. Uczestnicy warsztatów zapoznali się z założeniami naszego projektu, jego znaczeniem dla poznania dziejów zakonu

karmelitów oraz usłyszeli o początkach klasztoru karmelitańskiego na Piasku w świetle fundacji dokonanej przez Jadwigę Andegaweńską i jej męża Władysława Jagiełłę. ■

Harmonia wiedzy i dźwięku – relacja z konferencji „Brzmienie zespołu chóralnego”

tekst: Włodzimierz Siedlik, Marek Pawełek, Klaudia Senderska

zdjęcia: Grzegorz Finowski, Klaudia Senderska

7 kwietnia 2025 r. Aula Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie stała się miejscem wyjątkowego spotkania ludzi muzyki. Konferencja naukowa „Brzmienie zespołu chóralnego” zgromadziła ekspertów, praktyków, dyrygentów i badaczy z kraju i zagranicy, którzy podzielili się swoimi doświadczeniami i nowatorskimi rozwiązaniami dotyczącymi pracy z zespołami chóralnymi. Wydarzenie to było doskonałą okazją do pogłębienia wiedzy na tematy zarówno technicznych, jak i artystycznych aspektów pracy z chórem.

Konferencja została dofinansowana ze środków budżetu państwa przyznanych przez Ministra Nauki w ramach Programu „Doskonała nauka II” i miała na celu upowszechnienie innowacyjnych metod pracy z chórami oraz prezentację wyników badań z zakresu emisji głosu oraz metod pracy z zespołami wokalnymi. Jednym z kluczowych tematów było zagadnienie fizjologii głosu, a także technik wspomagających emisję głosu. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się ćwiczenia z wykorzystaniem poduszek sensomotorycznych, które służą poprawie koordynacji ciała i głosu, wpływając na spójność brzmieniową zespołu.

W gronie prelegentów znaleźli się uznani specjaliści: dr Alena Tichá (Uniwersytet Karola w Pradze), prof.

Jolanta Szybalska-Matczak (AM we Wrocławiu), mgr Ivan Vrublevskiy (Teatr Wielki – Opera Narodowa), prof. Janusz Niziołek (Akademia Muzyczna w Kassel), prof. Jan Hoffmann (EuropaChorAkademie Görlitz) oraz prof. Włodzimierz Siedlik. Ich wystąpienia koncentrowały się na dyrygenturze, technikach wokalnych i roli chóru w liturgii. Wydarzeniu towarzyszył panel dyskusyjny, moderowany przez o. dr. hab. Dawida Kusza OP, podczas którego poruszono kwestie edukacji wokalne, metod pracy z chórami oraz roli muzyki chóralnej w przestrzeni społecznej.

Konferencję zainaugurował rektor UPJPII, ks. prof. Robert Tyrała, podkreślając znaczenie wspólnotowego wymiaru chóralnego śpiewu oraz potrzebę dążenia do ideału brzmienia jako fundamentu działalności zespołu.

Szczególnie inspirującym punktem programu było „laboratorium chóralne” prowadzone przez prof. Jana Hoffmanna – praktyczne warsztaty, podczas których uczestnicy mogli przekonać się, jak różnorodne techniki wpływają na jakość brzmienia chóru. Młodzi dyrygenci mieli także szansę doskonalić swój warsztat pod okiem doświadczonego pedagoga.

Wieczór zwieńczył koncert chóralny w kościele św. Agnieszki, gdzie Chór Instytutu Muzyki Kościelnej

UPJPiI, prowadzony przez prof. Hoffmanna, wykonał *Kronstorfer Messe* A. Brucknera oraz *Missa tempore Quadragesimae* M. Haydna. Precyzja wykonania, przygotowanie chóru przez prof. Wiesława Delimata i o. dr. hab. Dawida Kusza OP, a także akompaniament organowy dr. Marka Pawełka pozostawiły wśród słuchaczy niezapomniane wrażenie.

Konferencja została objęta patronatem honorowym abp. Marka Jędraszewskiego oraz JM Rektora UPJPiI i stała się nie tylko platformą wymiany myśli i doświadczeń, ale też inspiracją do dalszego rozwoju chóralistyki w Polsce i za granicą. Dzięki takim inicjatywom śpiew chóralny nie tylko zyskuje nowe brzmienia, ale i nową przyszłość. ■

Otwarcie wystawy „Śladami chrześcijan Wschodu”. Dyskusja panelowa oraz uroczyste podpisanie umów bilateralnych

(10 VI 2025)

tekst: BWM

zdjęcia: Biuro Współpracy Międzynarodowej

Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego we Lwowie oraz dwóch francuskich instytucji: *Institut des Chrétiens d'Orient* i *L'Œuvre d'Orient*.

W rektoracie przy ul. Kanoniczej 25 odbyło się spotkanie z JM Rektorem UPJPII ks. prof. Robertem Tyrałą, podczas którego uroczyście podpisano porozumienie o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie i *Institut des Chrétiens d'Orient*, reprezentowanym przez prof. Antoine'a Fleyfela oraz p. Haude d'Harcourt. Dokonano także odnowienia współpracy z Ukraińskim Uniwersytetem Katolickim we Lwowie, reprezentowanym przez ks. prof. Romana Fihasa, dyrektora Instytutu Ekumenicznego UKU.

Następnie odbyła się dyskusja panelowa pt. „*On the Frontlines: How Academic Institutions Adapt to Complex Geopolitical Realities?*”, którą otworzyły wystąpienia ks. dr. hab. Andrzeja Kieliana, ks. prof. Romana Fihasa, prof. Antoine'a Fleyfela oraz p. Haude d'Harcourt. W dyskusji uczestniczyli także ks. dr. hab. Jan Żelazny oraz ks. dr. hab. Przemysław Nowakowski.

Podczas panelu poruszano temat aktywności instytucji chrześcijańskich w działaniach na rzecz pokoju. Podkreślano rolę, jaką odgrywają one w procesie kształtowania idei braterstwa i szacunku w świecie ogarniętym kryzysem ekstremizmu. Chrześcijaństwo przedstawiano jako naturalną przestrzeń poszukiwania prawdy poprzez wolną wymianę myśli oraz tolerancję wobec osób, które w swoich poszukiwaniach odnalazły inne odpowiedzi. W tym kontekście chrześcijanie mają ważną rolę do odegrania, budując przestrzeń spotkania i dialogu – bez spotkania bowiem nie da się budować pokoju.

Myśl ta jest bliska filozofii ks. Józefa Tischnera, wskazującego na spotkanie międzyludzkie jako podstawową przestrzeń realizacji wartości. Kluczowym momentem takiego spotkania jest słuchanie drugiego człowieka nie po to, by go osądzić i przekonać do własnych racji, lecz by się nim zachwycić i potraktować go jak mistrza na drodze do prawdy. Dyskusja, która odbyła się na naszym uniwersytecie, w założeniu miała stanowić właśnie taką przestrzeń wzajemnego słuchania się przedstawicieli różnych środowisk chrześcijańskich: Kościołów grecko- i rzymskokatolickiego oraz osób związanych z Kościołami Wschodu.

Po panelu dyskusyjnym, w holu Biblioteki Głównej przy ul. Bobrzyńskiego 10, nastąpiło otwarcie wystawy fotograficznej „Śladami chrześcijan Wschodu”. Wysłuchano prelekcji p. Haude d’Harcourt, wicedyrektor *L’Œuvre d’Orient*, oraz przemówienia p. Cédrica Peltiera, konsula generalnego Francji w Krakowie.

Zespół Biura Współpracy Międzynarodowej oraz Biblioteki Głównej przygotował także specjalną niespodziankę. Podczas wyjątkowego pokazu goście mogli zobaczyć obiekty z kolekcji zbiorów specjalnych związane z historią i dziejami Kościołów Wschodnich, m.in. bezcenny rękopis słownika ormiańsko-łacińskiego, zredagowanego w pierwszej połowie XVII w. przez związanego ze Lwowem polskiego Ormianina ks. Stefana Roszkę.

Szczególne zainteresowanie wzbudził liturgiczny starodruk cyrylicki – ewangeliarz wydany w Poczaiewie w 1773 r., zachowany w niezwyklej oprawie, oraz słynna *Poliglota Antwerpska*, której piąty tom, wydany w 1571 r., zawiera Nowy Testament w językach hebrajskim, aramejskim, greckim i łacińskim. Goście mieli również okazję zapoznać się z wydany w 1789 r. traktatem naukowym poświęconym najstarszym przekładom Nowego Testamentu na język syryjski.

Spotkanie przygotowali pracownicy Biblioteki Głównej odpowiedzialni za zbiory specjalne: Dorota Chomko oraz Mateusz Zimny, który przybliżył gościom historię prezentowanych obiektów. ■

Podpisanie listu intencyjnego UPJPII z Browarem Połczyn-Zdrój Sp. z o.o.

14 maja 2025 r. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie podpisał porozumienie o współpracy naukowo-dydaktycznej z Browarem Połczyn-Zdrój Sp. z o.o. Ze strony Browaru umowę podpisał prezes Jaromir Kaczanowski, natomiast stronę uniwersytecką reprezentował dr hab. Sławomir Dryja, prof. UPJPII.

Zakład w Połczynie-Zdroju jest jednym z najstarszych browarów działających w Polsce. Jego historia sięga 1825 r., kiedy Johann Fuhrmann zakupił pod miastem działkę, na której zbudował browar – choć tradycje piwowarskie tego miejsca są najprawdopodobniej znacznie starsze. Przez kolejne 120 lat browar pozostawał w rękach rodziny Fuhrmannów, która dzięki systematycznym inwestycjom uczyniła go jednym z największych zakładów na Pomorzu. Po zakończeniu II wojny światowej browar został upaństwowiony, a obecnie należy do prywatnej spółki. Co istotne, do

dziś funkcjonuje on w historycznych budynkach, a na jego terenie zachowało się wiele zabytkowych maszyn i urządzeń.

W bieżącym roku Browar Połczyn-Zdrój obchodzi dwusetną rocznicę założenia. Zaplanowano z tej okazji uroczystości, w których udział weźmie również nasz uniwersytet. Przewidziano m.in. wydanie okolicznościowej monografii oraz spotkania promujące tradycje połczyńskiego piwowarstwa, organizowane przez Centrum Kultury w Połczynie-Zdroju.

Kulminacją obchodów dwustuletniej tradycji zakładu będzie spotkanie na historycznym dziedzińcu browaru, zaplanowane na 13 lipca, połączone z licznymi atrakcjami oraz premierą wspólnie przygotowanej publikacji. Prezes Jaromir Kaczanowski zaprosił całą społeczność akademicką do udziału w tym wydarzeniu. Warto dodać, że Połczyn-Zdrój to urokliwa miejscowość uzdrowska, położona wśród jezior i lasów – idealne miejsce na wakacyjny wyjazd. ■

Wizyta pracowników Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego na Uniwersytecie Masaryka w Brnie

(20 marca 2025)

tekst, zdjęcia: dr Anna Czocher

Delegacja pracowników Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego na czele z dziekanem dr. hab. Józefem Cezarym Kałużnym, prof. UPJPII odwiedziła

Uniwersytet Masaryka w Brnie. Wizyta była pokłosiem dwustronnej umowy o współpracy podpisanej przez rektorów – prof. Martina Bareša, rektora Uniwersytetu

Masaryka i ks. prof. Roberta Tyrałę, rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II.

Uniwersytet Masaryka w Brnie jest drugim co do wielkości uniwersytetem w Czechach. W kategorii nauk humanistycznych zajmuje wysokie miejsce w Word University Rankings (pozycja 251-300th). Nasz Uniwersytet jest zainteresowany współpracą z brneńskim Wydziałem Filozoficznym, który prowadzi badania naukowe i kształci studentów w zakresie m.in. historii, archiwistyki, historii sztuki, muzykologii, pedagogiki, psychologii, medioznawstwa.

Przedstawiciele naszego Uniwersytetu zostali podjęci przez prof. Tomáša Knoza, wicedziekana Wydziału Filozoficznego. Prof. Knoz zaprezentował projekty badawcze aktualnie prowadzone w jego macierzystym Instytucie Historii oraz kierunki rozwoju dydaktyki i prac naukowych.

Centralnym punktem wizyty było spotkanie z doc. Ireną Radovą, dziekanem Wydziału Filozoficznego. Podczas

spotkania prof. Kałużný zaprezentował działania i projekty realizowane przez Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII oraz wskazał pola potencjalnej współpracy z Uniwersytetem Masaryka. Dziekani wymienili także informacje na temat zaplecza organizacyjnego takich aktywności, jak: visiting professors, wymiany studenckie, organizacja konferencji, możliwości publikowania. Spotkanie przebiegało w serdecznej atmosferze, a dziekani byli zgodni, że współpraca pomiędzy uniwersytetami przyniesie korzyści dla obu uczelni.

Delegacja UPJPII miała okazję zwiedzić kampus uniwersytecki, m.in. sale wykładowe, bibliotekę centralną i instytutową, miejsca przeznaczone do indywidualnej pracy studentów, w tym mini-studia nagrań, a także strefę relaksu.

Aby zapisy umowy nie pozostały martwą literą, uczestniczący w spotkaniu pracownicy Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII – dr hab. Sławomir Dryja, prof. UPJPII i dr Marcin Grala – na bazie swoich dotychczasowych kontaktów podjęli wstępne ustalenia dotyczące skonkretyzowanych działań, np. organizacji międzynarodowej konferencji naukowej. Zostaliśmy także zaproszeni, by szerzej zaprezentować społeczność akademicką oraz działania realizowane przez nasz Uniwersytet, m.in. Pracownię Inwentaryzacji i Digitalizacji Zabytków kierowaną przez dr. hab. Józefa Skrabskiego oraz osiągnięcia Instytutu Muzyki Kościelnej, w szczególności Schola Gregoriana Sancti Iohannis Pauli II pod kierunkiem dr. hab. Susi Ferfoglii, prof. UPJPII. ■

Średniowieczne ślady Czech. Prof Petr Kozák na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego

tekst: WHiDK

W roku akademickim 2024/2025 na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego gościł prof. Petr Kozák, wybitny mediewista z Silesian University of Opava w Czechach. Prof. Kozák prowadzi dwa kursy dla studentów kierunku historia:

- „The Czech state in the Middle Ages I” – semestr zimowy (30 godzin),
- „The Czech state in the Middle Ages II” – semestr letni (30 godzin).

Zajęcia odbywają się zarówno w trybie stacjonarnym, jak i zdalnym, dostosowując formę do potrzeb studentów. Kursy te obejmują analizę transformacji struktury państwa czeskiego w okresie średniowiecza, relacji Czech z sąsiednimi królestwami oraz ich miejsca w Europie Środkowej, a także przemian ideologicznych i wpływu Kościoła na kształtowanie tożsamości państwowej. Uczestnicy zajęć zdobywają wiedzę na temat procesów politycznych i społecznych, które kształtowały średniowieczne Czechy oraz kluczowych

wydarzeń historycznych wpływających na rozwój Europy Środkowej. Dodatkowo rozwijają umiejętności krytycznej analizy źródeł historycznych i literatury naukowej, formułowania argumentów oraz prowadzenia dyskusji na temat specyfiki dziedzictwa historycznego Czech w kontekście międzynarodowym.

Podczas pierwszych spotkań prof. Kozák przedstawił szczegółowe analizy kluczowych wydarzeń historycznych, które wpłynęły na rozwój państwa czeskiego, oraz podkreślał znaczenie Czech w historii Europy Środkowej. Spotkania te charakteryzowały się żywą interakcją ze studentami, którzy chętnie uczestniczyli w dyskusjach, doceniając jednocześnie wysoki poziom merytoryczny i pasję wykładowcy.

Prof. Petr Kozák jest autorem licznych publikacji naukowych i cenionym specjalistą w dziedzinie średniowiecza, co stanowi ogromną wartość dla naszej społeczności akademickiej. Opiekunem profesora ze strony wydziału jest dr Marcin Grała, kierownik kierunku historia. ■

Profesor wizytujący Balázs Szabó z Universität für Musik und darstellende Kunst Wien w Instytucie Muzyki

W roku akademickim 2025/26 w Instytucie Muzyki Kościelnej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie zajęcia z Basso Continuo prowadził prof. Balázs Szabó, profesor organów w Universität für Musik und darstellende Kunst Wien.

Prof. Balázs Szabó ukończył studia (organy, muzyka kościelna, muzykologia, specjalność organowa) w Budapeszcie, Würzburgu, Trossingen, Rzymie i Utrechcie. W 2015 r. obronił doktorat, a w 2022 r. habilitował się na Akademii

Muzycznej im. Franciszka Liszta w Budapeszcie, gdzie od 2011 r. pracuje w katedrze organów.

Jest zapraszany na międzynarodowe kursy mistrzowskie i seminaria. Zdobył nagrody na wielu ważnych konkursach: ION Music Festival w Norymberdze, Wiesbaden Bach Prize, Grand Prix de Chartres, Concours International d'Orgue de la Ville de Biarritz i na Międzynarodowym Konkursie

Organowym w Saint-Maurice. W 2010 r. został odznaczony nagrodą Junior Prima Award. Występuje również jako pianista i klawesynista. Jako ekspert organów jest ceniony w całej Europie. Kierował kilkoma ważnymi projektami organowymi, takimi jak rekonstrukcja organów Voita w Akademii Muzycznej w Budapeszcie. ■

Prezydent RP odznaczył Rektora UPJPII Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda nadał ks. prof. dr. hab. Robertowi Tyrale, rektorowi Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski. Odznaczenie zostało przyznane za wybitne zasługi na rzecz rozwoju muzyki sakralnej, a także za osiągnięcia w pracy naukowej oraz działalności organizacyjnej i społecznej.

Order Odrodzenia Polski to jedno z najwyższych odznaczeń państwowych, nadawane za szczególne osiągnięcia w służbie dla Ojczyzny. Uhonorowanie ks. prof. Roberta Tyrały jest wyrazem uznania dla jego wieloletniego zaangażowania na polu nauki, kultury i życia publicznego. Uroczystość wręczenia odznaczenia odbyła się 26 czerwca 2025 r. w Pałacu Prezydenckim w Warszawie. ■

Papież Franciszek mianował prałatem audytorem Trybunału Roty Rzymskiej ks. dr. Tomasza Kubiczka, absolwenta naszej uczelni

(14 I 2025)

To wielki powód do dumy, że Polak został przez papieża mianowany audytorem najwyższego sądu apelacyjnego Kościoła, jakim jest Trybunał Roty Rzymskiej. Tym samym ks. dr Tomasz Kubiczek objął jedno z najwyższych i najbardziej prestiżowych stanowisk w Kościele katolickim.

Dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie to także ogromna radość, gdyż ks. Tomasz Kubiczek studia teologiczne odbył w Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej, afiliowanym wówczas do Papieskiej Akademii Teologicznej (obecnie UPJPII) i uzyskał tytuł magistra teologii, nadany uchwałą Rady Wydziału Teologicznego w Krakowie (na posiedzeniu w dniu 11 kwietnia 2003 r.). ■

Kard. Grzegorz Ryś i s. Katarzyna Kowalska uhonorowani Nagrodą im. ks. Stanisława Musiała

(7 III 2025)

Kard. Grzegorz Ryś i s. Katarzyna Kowalska NDS otrzymali Nagrody im. ks. Stanisława Musiała. Wyróżnienie jest przyznawane w dwóch kategoriach – za twórczość w duchu dialogu i współpracy chrześcijańsko-żydowskiej i polsko-żydowskiej oraz za inicjatywy społeczne na rzecz tego dialogu. Uroczystość wręczenia nagród odbyła się w Pałacu Wielopolskich, siedzibie władz Krakowa.

Kard. Rysia uhonorowano za twórczość w duchu dialogu i współpracy. Duchowny od 2017 r. będący metropolitą łódzkim, w latach 2011–2017 był biskupem pomocniczym archidiecezji krakowskiej. Jest także historykiem Kościoła, doktorem habilitowanym, był wykładowcą Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. W Konferencji Episkopatu Polski przewodniczył Radzie ds. Dialogu Religijnego oraz Komitetowi ds. Dialogu z Judaizmem. Jest również członkiem watykańskich Dykasterii ds. Biskupów oraz Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. Przed laty należał m.in. do Międzynarodowej Rady Oświęcimskiej i uczestniczył w obradach kapituły Nagrody im. ks. Stanisława Musiała. Jak pod-

kreślił w laudacji prof. Piotr Jedynak, który obecnie przewodniczy kapitule Nagrody, funkcje te w największym możliwym skrócie uzmysławiają, że działalność na rzecz pojednania i zbliżenia kultur, narodów, a także osób o różnej wrażliwości, zajęła w biografii duchownego centralne miejsce. Kwestie znaczenia tradycji żydowskiej i dialogu z judaizmem dla chrześcijan poruszał w licznych publikacjach i wypowiedziach. W 2023 r. ukazała się jego książka pt. *Chrześcijaństwo wobec Żydów. Od Jezusa po inkwizycję. XV wieków trudnych relacji*.

S. dr Katarzynę Kowalską nagrodzono za inicjatywy na rzecz dialogu i porozumienia chrześcijańsko-żydowskiego. Należy ona do Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej z Syjonu, jest absolwentką Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Prócz wykształcenia z dziedziny teologii katolickiej uzyskała także doktorat z dziedziny judaistyki. Od ponad 20 lat aktywnie angażuje się w budowanie dialogu chrześcijańsko-żydowskiego oraz międzyreligijnego w Polsce i za granicą, występując na licznych konferencjach, sesjach i seminariach. Wykłada na Uniwersytecie w Betlejem, w Harare (Zimbabwe), na Akademii Katolickiej w Warszawie (Bobolanum), Sion Center for Biblical Formation w Jerozolimie, Sion Centre for Dialogue and Encounter w Londynie. Od 2023 r. jest współprzewodniczącą Polskiej Rady Chrześcijan i Żydów, a w minionym roku została wiceprzewodniczącą Międzynarodowej Rady Chrześcijan i Żydów.

Nagrodę im. ks. Musiała ustanowił krakowski Klub Chrześcijan i Żydów „Przymierze”. Jej fundatorami są Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prezydent Miasta Krakowa i Gmina Wyznaniowa Żydowska w Krakowie. Laureatów wybiera kapituła, której przewodniczy każdorazowo rektor UJ. W tym roku wyróżnienie zostało przyznane po raz 17.

Patron nagrody, ks. Stanisław Musiał (1938–2004), był jezuitą, filozofem, wytrwałym rzecznikiem dialogu chrześcijańsko-żydowskiego, konsekwentnie krytykował wszelkie przejawy antysemityzmu i ksenofobii. ■

Bp Robert Chrzęszcz został wybrany nowym Delegatem KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej. Pracownicy naukowcy UPJPII członkami zespołów KEP

Zgodnie z decyzjami 401. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski w środę 11 czerwca 2025 r. biskupi dokonali wyborów do gremiów Episkopatu oraz do instytucji kościelnych podległych KEP.

Bp Robert Chrzęszcz został wybrany nowym Delegatem KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej na pięcioletnią kadencję. Zastąpił na tym stanowisku zmarłego w kwietniu bp. Piotra Turzyńskiego. Po otrzymaniu decyzji zapowiedział kontynuację dzieła poprzedników. Pierwszą podróżą w nowej roli, jak poinformował Vatican News, będzie dla bp. Chrzęszcza XX Polonijne Spotkanie Młodych, które odbędzie się 22 czerwca br. w Concordii w Niemczech.

Bp Chrzęszcz będzie też przewodniczył dorocznemu spotkaniu Polonijnej Rady Duszpasterskiej Europy, które w tym roku zaplanowane jest w Rzymie i będzie połączone z obchodami Roku Świętego.

Bp Robert Chrzęszcz, nie jest jedynym absolwentem naszej uczelni Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie (d. Papieska Akademia Teologiczna), któremu podczas 401. Zebrania Konferencji Episkopatu Polski powierzono ważną i odpowiedzialną funkcję.

Ks. Stanisław Szczepanec, były wieloletni pracownik naukowy PAT i UPJPII został powołany na członka Podkomisji ds. Służby Liturgicznej przy Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. Ks. dr Piotr Studnicki, pracownik naukowy na Wydziale Nauk o Komunikacji UPJPII oraz o. dr hab. Michał Legan OSPPE są członkami Zespołu Programowego ds. Telewizyjnych Transmisji Mszy Świętych. Ks. dr Sławomir Jeziorski, dyrektor Instytutu Wyższych Studiów Teologicznych w Rzeszowie (afiliacja do UPJPII) został członkiem Zespołu ds. Weryfikacji Materii Eucharystii przy Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. ■

Ks. Sławomir Jeziorski, dyrektor Instytutu Wyższych Studiów Teologicznych w Rzeszowie członkiem Podkarpackiej Rady Rektorów Szkół Wyższych

Podkarpacka Rada Rektorów Szkół Wyższych została powołana z inicjatywy Marszałka Województwa Podkarpackiego Władysława Ortyła. 14 stycznia 2025 r. w Podkarpackim Centrum Innowacji w Rzeszowie

piętnastu rektorów oraz przedstawicieli szkół wyższych z regionu podpisało dokument powołujący do życia Radę, która będzie współdziałała na rzecz szkolnictwa wyższego. Znalazł się w niej także ks. Sławomir Jeziorski – dyrektor Instytutu Wyższych Studiów Teologicznych w Rzeszowie, afiliowanego do Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Podkarpacka Rada Rektorów Szkół Wyższych będzie forum współpracy, wymiany doświadczeń i dobrych praktyk oraz wspólnego działania na rzecz rozwoju szkolnictwa wyższego i współpracy z pracodawcami oraz instytucjami rynku pracy w regionie. Rada Rektorów skupia przedstawicieli większości szkół wyższych funkcjonujących w regionie, samostanowionych i filialnych, publicznych i niepublicznych. ■

Nagroda im. ks. bp. Romana Andrzejewskiego za rok 2024 dla ks. prof. dr. hab. Stanisława Sojki

Ks. prof. dr. hab. Stanisław Sojka, profesor teologii, wykładowca Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, kierownik Katedry Teologii Moralnej i Duchowości na Wydziale Teologicznym Sekcja w Tarnowie, sekretarz Krajowego Duszpasterstwa Rolników przy Konferencji Episkopatu Polski, odebrał z rąk metropolity lubelskiego abp. Stanisława Budzika Nagrodę im. ks. bp. Romana Andrzejewskiego za rok 2024.

Jest to nagroda za wieloletnią i aktywną pracę przy organizacji dorocznych Jasnogórskich Dożynek oraz zaangażowanie w rozwój Duszpasterstwa Rolników. Gala odbyła się 6 marca br. w Sekretariacie KEP. ■

Nominacja Siostry Profesor Teresy Obolevich do Akademii Ambrożyńskiej w Mediolanie

S. prof. dr. hab. Teresa Obolevich, wybitny naukowiec i ceniona wykładowczyni Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie otrzymała zaproszenie do grona członków Klasy Sławistyki Akademii Ambrożyńskiej w Mediolanie – prestiżowej instytucji naukowej działającej przy słynnej Bibliotece Ambrożyńskiej.

W oficjalnym piśmie wystosowanym przez Akademię, której początki sięgają 1609 r. (założył ją kard. Federico Borromeo, pragnąc uczynić z Biblioteki Ambrożyńskiej „miejsce spotkania między kulturami i ludźmi”), Siostra Profesor została zaproszona do współpracy w ramach Klasy Sławistyki, działającej od 2009 r. Jak podkreśla statut Akademii, celem każdej z jej Klas jest „koordynowane i systematyczne promowanie badań i publikacji” oraz „wzbudzanie coraz większego zainteresowania tematyką naukową w szerszych kręgach specjalistów”. Rozwój wiedzy z zakresu sławistyki – badania dziedzictwa kultury słowiańskiej w europejskim kontekście – stanowi istotny element działalności całej Accademia Ambrosiana i doskonale wpisuje się w dotychczasowy dorobek naukowy Siostry Profesor Teresy Obolevich. ■

Dr Jan Bulak otrzymał prestiżową nagrodę „Przeglądu Wschodniego”

W sobotę 29 marca 2025 r. na Uniwersytecie Warszawskim, w Sali Balowej Pałacu Tyszkiewiczów-Potockich, dr Jan Bulak, pracownik Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, otrzymał prestiżową nagrodę „Przeglądu Wschodniego” w kategorii „Edycja źródeł” za książkę *Raporty dotyczące diecezji żmudzkiej i inflanckiej z końca XVIII wieku*.

Ta licząca 570 stron publikacja została wydana w 2024 r. w Wydawnictwie Księgarnia Akademicka, w serii „Historia, Haereditas, Ecclesia” i jest profesjonalną edycją wysyłanych do Petersburga raportów z diecezji rzymskokatolickich zlokalizowanych na terenie Rosji zaraz po trzecim rozbiórze Rzeczypospolitej. Członkowie jury, honorując dr. Bulaka, wskazali, że „podstawa źródłowa jest imponująca”, a opracowanie to jest „unikalne i pionierskie [...] będzie inspiracją do dalszych badań nad dziejami Żmudzi i to nie tylko dziejów Kościoła katolickiego, ale całego szeregu problemów społecznych, oświatowych, opieki społecznej i biografistyki duchowieństwa”. ■

Dr hab. Krzysztof Gajdka, prof. UPJPII otrzymał Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Dr hab. Krzysztof Gajdka, prof. UPJPII, pracownik naukowy Wydziału Nauk o Komunikacji, otrzymał Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z zakresu upowszechniania kultury na rok 2025 w dziedzinie animacji i edukacji kulturalnej (w pełnym wymiarze, na 12 miesięcy).

Tematem konkursowego projektu jest upamiętnienie red. Karola Miarki, legendarnego założyciela i wydawcy „Katolika”, w 200. rocznicę jego urodzin, poprzez cykl publikacji, wykładów, prelekcji i wywiadów, edycję dwóch nieznanych powieści odcinkowych Mistrza (Żłóbek i *Sądy Boże*) oraz organizację sympozjum naukowego w dniu urodzin Karola Miarki. ■

Nagroda im. Wawrzyńca Hajdy dla dr. hab. Krzysztofa Gajdki, prof. UPJPII

Dr hab. Krzysztof Gajdka, prof. UPJPII, odebrał podczas uroczystej ceremonii, która odbyła się 27 marca 2025 r. w Piekarach Śląskich, prestiżową Nagrodę im. Wawrzyńca Hajdy za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury. To jedno z trzech najważniejszych (obok Nagrody im. Karola Miarki i Nagrody im. Wojciecha Korfatego) wyróżnień dla osób zajmujących się szeroko rozumianym śląskim dziedzictwem (społeczników, regionalistów, naukowców).

Nagrodę przyznała jednogłośnie złożona z ekspertów komisja, następnie także jednogłośnie uchwaliła ją Rada Miasta w Piekarach Śląskich. Jak czytamy w uzasadnieniu nagrody, „Krzysztof Gajdka uhonorowany został za wieloletnią współpracę z miastem Piekary Śląskie, szczególnie w obszarze kultury. W 2024 r. efektem tej współpracy stało się profesjonalne opracowanie krytyczne rękopisu Jana Kudery pt. Wawrzyniec *Hajda* (1844–1923), którego publikację przerwał wybuch II wojny światowej. Jego działalność, prowadzona społecznie, wynika z głębokiego zainteresowania historią Śląska i przyczynia się do ukazywania Piekar Śląskich jako jednego z kluczowych historycznie ośrodków wydawniczych na ziemiach polskich”.

Dr hab. Krzysztof Gajdka, prof. UPJPII powołany do Rady Programowej Telewizji Polskiej w Opolu

Decyzją Rady Mediów Narodowych dr hab. Krzysztof Gajdka, prof. UPJPII został powołany w dniu 6 maja 2025 r., jako medioznawca, do Rady Programowej Oddziału Terenowego Telewizji Polskiej S.A. w Opolu. Stosowną uchwałę podpisał przewodniczący Rady Mediów Narodowych Wojciech Król. ■

Ks. dr Paweł Kaszuba laureatem międzynarodowej nagrody naukowej „Ratio et Spes”

(19 II 2025)

Ks. dr Paweł Kaszuba, wykładowca Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie na Wydziale Nauk o Komunikacji oraz dyrektor Radia Bonus i uniwersyteckiej telewizji JP2TV został wyróżniony międzynarodową nagrodą „Ratio et Spes”, którą wręczono podczas święta Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu 19 lutego 2025 r. (dzień urodzin Mikołaja Kopernika).

„Ratio et Spes” to nagroda przyznawana wspólnie od 2020 r. przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu i Fundację Watykańską Joseph Ratzinger – Benedykt XVI za wybitną interdyscyplinarną publikację naukową lub cykl publikacji mieszczących się w corocznie określonej problematyce. Szóstej edycji towarzyszył temat „Etyczna komunikacja jako czynnik budowania wspólnoty w świetle wyzwań edukacyjnych w cyfrowym świecie”.

W tegorocznej edycji monografię ks. dr. Pawła Kaszuby pt. *Modelowanie etyczne cyberprzestrzeni z perspektywy osoby. Projekt personalistycznej etyki cyberprzestrzeni* międzynarodowe grono eksperckie oceniło najwyżej jako wybitne i interdyscyplinarne dzieło. ■

UPJPiI z Nagrodą Wojewody Świętokrzyskiego Józefa Bryka

Z radością informujemy, że Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie został uhonorowany Nagrodą Wojewody Świętokrzyskiego Józefa Bryka za najciekawszą prezentację podczas II edycji Świętokrzyskich Targów Edukacyjnych. Wyróżnienie to ma szczególne znaczenie zarówno dla społeczności akademickiej naszej Uczelni, jak i dla wszystkich zaangażowanych w promocję kierunków studiów i działalności naukowo-dydaktycznej.

II edycja Świętokrzyskich Targów Edukacyjnych stanowiła doskonałą okazję do zaprezentowania szerokiej oferty edukacyjnej dostępnej w regionie i poza nim. Wydarzenie, skierowane przede wszystkim do młodzieży szkół średnich, zgromadziło przedstawicieli wielu uczelni wyższych, instytucji edukacyjnych oraz organizacji wspierających przyszłych studentów w podejmowaniu decyzji o dalszej ścieżce kształcenia. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie aktywnie uczestniczy w podobnych inicjatywach, stawiając sobie za cel bezpośredni kontakt z maturzystami, a także umożliwienie im rzetelnego zapoznania się z bogatą ofertą kierunków studiów. W roku akademickim 2024/2025 przedstawiciele naszego Biura Promocji zorganizowali liczne wyjazdy targowe i łącznie pokonali prawie 4 tys. km. Ta znacząca odległość, przebyta głównie w południowej i południowo-wschodniej Polsce, świadczy o zaangażowaniu i determinacji Uczelni w docieraniu do różnych środowisk uczniowskich.

Prezentacja oferty dydaktycznej UPJPiI została doceniona za przemyślaną i spójną wizję, w której wykorzystywane są zarówno klasyczne nośniki drukowane, jak i drobne upominki uczelniane: od stojaków na smartfony, mini-smycze, po bidony oraz produkty wykonane z rPET (recyklingowanego tworzywa PET). Foldery i ulotki są poręczne, zawierają kody QR i tylko kluczowe informacje pomagające maturzystom zdecydować, czy dany kierunek jest dla nich odpowiedni. Każdy materiał rekrutacyjny wzbogacono również o charakterystykę idealnego kandydata, wskazówki dotyczące dalszej ścieżki kariery oraz ciekawostki specyficzne dla poszczególnych kierunków. Takie podejście potwierdza ekologiczną świadomość uczelni oraz troskę o wygodę kandydatów.

Spójność wizualna Uniwersytetu Papieskiego widoczna jest poprzez wykorzystanie marketingu omnichannel – czyli wielokanałowej strategii komunikacji, która umożliwia jednoczesne dotarcie do odbiorców za pośrednictwem wielu platform. Nasze stoiska utrzymane są w uczelnianej kolorystyce, wyróżniając się na tle innych uczelni. W materiałach promujących ofertę dydaktyczną szczególnie zaś eksponujemy kolor żółty, który zgodnie z psychologią kolorów, symbolizuje optymizm, ciepło, kreatywność oraz entuzjazm, doskonale oddając ideę wszechstronnego rozwoju młodego człowieka.

„Bardzo zależało nam, aby nasze stoiska targowe zawsze oddawały ducha Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, czyli mocne zakorzenienie w tradycji z odważnym i radosnym patrzeniem w przyszłość” – podkreślił Łukasz Rzepka, kierownik Biura Promocji. ■

Chór UPJPiI „Psalmodya” z laurami XXX Festiwalu Pieśni Chóralnej „Kolędy i Pastorałki” w Myślenicach

Chór „Psalmodya” Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie zdobył I miejsce na XXX Myślenickim Festiwalu Pieśni Chóralnej „Kolędy i Pastorałki”, który odbył się 19 stycznia 2025 r. Konkurs był wydarzeniem ogólnopolskim pod honorowym patronatem Jego Eminencji Księdza Kardynała Stanisława Dziwisza oraz Burmistrza Miasta i Gminy Myślenice Jarosława Szlachetki. Nasz chór miał przyjemność zaprezentować się wśród najlepszych zespołów chóralnych z całej Polski. Jury wysoko oceniło poziom artystyczny tegorocznych występów. Łącznie udział wzięło ponad 750 artystów z 24 zespołów.

Chór „Psalmodya” zajął I miejsce na Międzynarodowym Konkursie Muzyki Cerkiewnej „Hajnówka” w Białymstoku!

Chór „Psalmodya” Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie zajął pierwsze miejsce na 44. Międzynarodowym Konkursie Muzyki Cerkiewnej „Hajnówka” w Białymstoku, w kategorii chórów amatorskich dorosłych. W konkursie, który odbył się 21–25 maja 2025 r., udział wzięły chóry i zespoły z całego świata. To wyjątkowe zwycięstwo ma dla chórzystów szczególne znaczenie. Dokładnie 30 lat temu, w tym samym miejscu, „Psalmodya” również sięgnęła po najwyższe laury. Festiwal „Hajnówka” to wydarzenie klasy światowej, posiadające prestiżową kategorię „0”, na równi z takimi konkursami jak np. Konkurs Chopinowski. ■

Klaudia Chobot – studentka pedagogiki i złota medalistka w judo

Cieszymy się kolejnymi imponującymi osiągnięciami naszej utalentowanej studentki pedagogiki i judoczki Klaudii Chobot. W październiku sięgnęła po podwójne złoto: najpierw w Mistrzostwach Polski Młodzieży, a następnie w Mistrzostwach Polski Seniorów. Zdobyć dwóch tytułów w jednym miesiącu to niezwykle wyróżnienie, potwierdzające pasję i ciężką pracę, jaką Klaudia wkłada w swój rozwój sportowy.

Wybitne wyniki zostały szybko dostrzeżone – Klaudia Chobot otrzymała powołanie do kadry narodowej senierek na sezon 2024/2025, co stanowi kolejny krok w kierunku dalszego rozwoju kariery. Nowy rok rozpoczęła intensywnymi treningami w Japonii – kolebce judo – podczas prestiżowego zgrupowania szkoleniowego. Zdobyte tam doświadczenie z pewnością przełoży się na sukcesy w nadchodzących zawodach. ■

Sukces Aleksandry Tworek, studentki UPJPiI, na XXX Ogólnopolskim Festiwalu Kolęd i Pastorałek w Jarosławiu

Aleksandra Tworek, studentka II roku psychologii na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, zdobyła laury na XXX Ogólnopolskim Festiwalu Kolęd i Pastorałek, który odbył się w Jarosławiu w dniach 24–26 stycznia 2025 r.

Rektor UPJPiI ks. prof. Robert Tyrała pogratulował Oli festiwalowych laurów, życząc, by studiowaniu na kierunku psychologia pięknie towarzyszyło realizowanie przez nią muzycznej pasji.

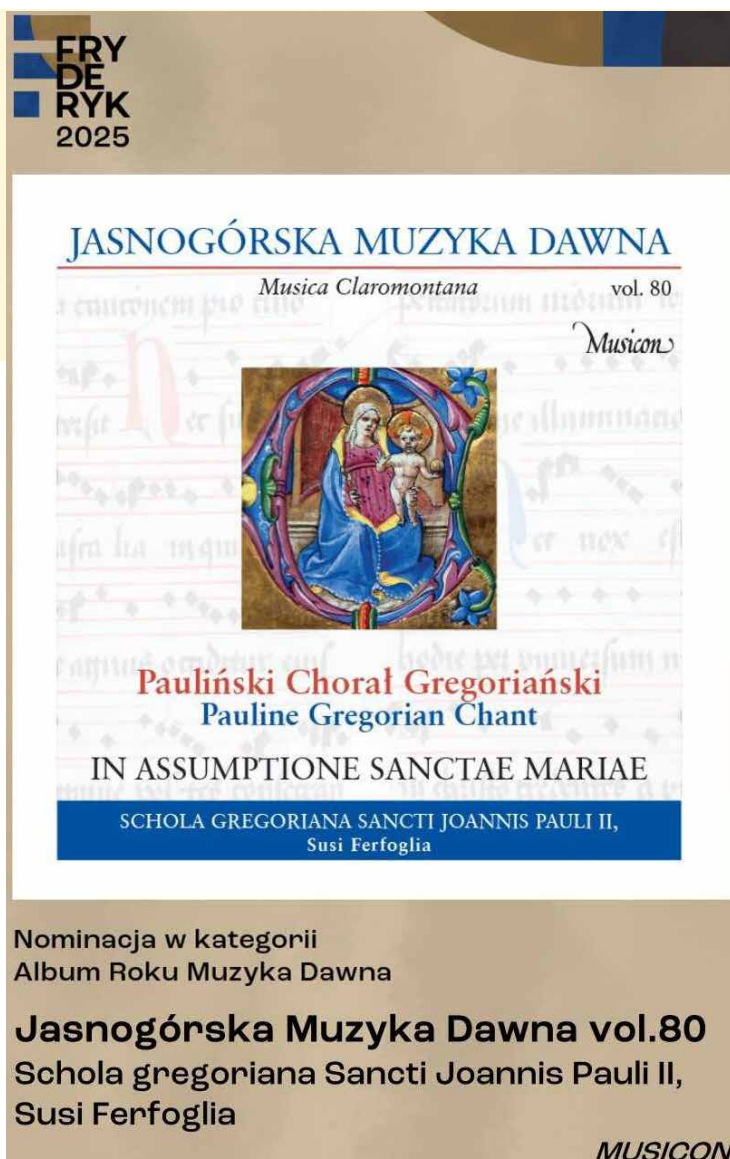
Festiwal organizowany przez Jarosławski Ośrodek Kultury i Sztuki jest jednym z ważniejszych wydarzeń muzycznych w kraju, mającym na celu promowanie i kultywowanie narodowej tradycji kolędowania. Pod honorowym patronatem Starosty Powiatu Jarosławskiego oraz Burmistrza Miasta Jarosławia, wydarzenie co roku przyciąga wykonawców z całej Polski, oferując im możliwość zaprezentowania swoich umiejętności wokalnych i instrumentalnych. Aleksandra Tworek zajęła II miejsce w kategorii dorośli. Pozostałe kategorie to: szkoły podstawowe, szkoły średnie i zespoły. ■

Nominacja do nagrody Fryderyk 2025 dla płyty Schola Gregoriana Sancti Joannis Pauli II pod dyr. Susi Ferfogli!

Ta nominacja to wielkie wyróżnienie! Wśród tegorocznych nominowanych do Fryderyków 2025 w kategorii „Album roku. Muzyka dawna” znalazła się płyta, którą nagrała Schola Gregoriana Sancti Joannis Pauli II pod dyktando prof. Susi Ferfogli. W skład prowadzonego przez prof. Ferfoglię zespołu wchodzi studenci i absolwenci Instytutu Muzyki Kościelnej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie oraz Studiów Podyplomowych z Monodii Liturgicznej na UPJPII.

Płyta z cyklu „Jasnogórska Muzyka Dawna (vol. 80)” prezentuje muzykę ze zbiorów archiwów ojców paulinów. Nagrania dokonano w kościele pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Krakowie. Wśród solistów znaleźli się: Krzysztof Dobosz, Tomasz Filipek, Bartłomiej Frąk, Paweł Grabczyński, Paweł Jargiełło, Krzysztof Ligocki, Hubert Niewiadomski, Błażej Piskula, Dawid Rzepka. Reżyserią nagrania zajęli się Jacek Guzowski i Krzysztof Kuraszkiewicz. Płytę wydał MUSICON. ■

„Wiara i rozum w myśli św. Jana Pawła II” na UPJPII pokłosiem Dni św. Jana Pawła II w Rzymie

(9 IV 2025)

tekst: Marta Mastyló
zdjęcia: Grzegorz Finowski

Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Robert Tyrała podziękował i wyraził swoją radość z faktu, iż laureaci naukowego konkursu odbywającego się w ramach Dni św. Jana Pawła II na uniwersytetach papieskich w Rzymie przybyli do Krakowa, by w sali senackiej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przy ul. Kanoniczej 25 spotkać się w ramach międzynarodowego sympozjum studentskiego „Wiara i rozum w myśli świętego Jana Pawła II” i wygłosić swoje referaty. Rektor podziękował studentom – laureatom konkursu, jak i reprezentantom Komitetu Organizacyjnego obecnym na sympozjum.

Ks. Tomasz Jarosz, z ramienia pomysłodawcy i głównego organizatora rzymskiej odsłony Dni św. Jana Pawła II, którym jest Kościół i Hospicjum św. Stanisława BM w Rzymie, podziękował z kolei za to, że UPJPII jest partnerem i współorganizatorem Dni, które już nie tylko odbywają się w Krakowie, ale teraz także w Rzymie. Zaakcentował, że inspiracja przyszła z Krakowa dwa lata temu, gdy podpisany został list intencyjny, z którego to powstało konkretne dzieło. Pierwsza, inauguracyjna edycja wydarzenia pt. „Wiara i rozum w myśli św. Jana Pawła II” odbyła się w dniach 26–29 listopada 2024 r.

Rolę współorganizatora Dni obok Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie objęła Watykańska Fundacja Jana Pawła II. Pod patronatem Dykasterii Stolicy Apostolskiej ds. Kultury i Edukacji zorganizowano serię debat i konferencji, których celem było upamiętnienie osoby Papieża Polaka, przypomnienie oraz głębsze poznanie jego myśli i nauczania. „Zorganizowana została m.in. debata naukowa, w której uczestniczyła Hanna Suchocka, a także ks. Federico Lombardi, dyrektor Biura Prasowego Stolicy Apostolskiej w latach 2006–2016” – mówił dalej ks. Jarosz. „Jesteśmy wdzięczni, ponieważ to, co zrodziło się tutaj w Krakowie po śmierci Jana Pawła II, 20 lat temu, czyli potrzeba jego upamiętnienia poprzez zgłębianie jego dziedzictwa, dorobku naukowego i w ten sposób przekazywania go także młodym pokoleniom ludzi, którzy będą kreować rzeczywistość, w której my żyjemy, ma teraz też swoje miejsce w Rzymie. Papież nie żyje 20 lat. 20 lat mają studenci, którzy rozpoczynają swoją przygodę na wyższych uczelniach, więc ze zrozumiałych względów Jan Paweł II jest dla nich postacią historyczną, a dla nas jest to motywacja, by w ten sposób spróbować przekazać głoszone przez niego treści. Nie tylko w wymiarze sentymentalnym, ale przede wszystkim w wymiarze naukowym, jeśli chodzi o jego dziedzictwo i jego dorobek”. Ks. Jarosz zaakcentował także,

że pierwszej edycji Dni w Rzymie przyświecało takie samo hasło, jak krakowskim Dniom Jana Pawła II, które odbywały się w dniach 18–21 listopada 2024 r., czyli „Wiara i rozum”.

Dni w Rzymie przygotowano we współpracy z trzema rzymskimi uczelniami: Papieskim Uniwersytetem Świętego Tomasza z Akwinu (Angelicum), Papieskim Uniwersytetem Gregoriańskim oraz Papieskim Uniwersytetem Świętego Krzyża. I z tych uczelni przybyli do Krakowa laureaci konkursu pochodzący z Polski, Włoch, Chin, Indii, Nigerii, Peru.

Ugochukwu Stophynus Anyanwu, pochodzący z Nigerii student Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego w Rzymie, przypomniał, że już ponad czterdzieści lat temu Jan Paweł II ostrzegał przed niekontrolowanym postępem technologicznym, apelując o „kryterium humanistyczne”, które powinno kształtować kierunek rozwoju cywilizacyjnego. Anyanwu, odnosząc się do papieskich analiz, mówił o duchowym niebezpieczeństwie epoki technokratycznej: „Technologia nie ma wszystkich odpowiedzi na zagadki otaczające człowieka”. W jego wystąpieniu wybrzmiało ostrzeżenie, że bez zakorzenienia w wartościach duchowych nowoczesność może popaść w „pułapkę technologicznej dyktatury”, prowadząc do odczłowieczenia. Jan Paweł II proponuje alternatywę – uhumanizowanie technologii, rozumiane jako jej wprzęgnięcie w służbę integralnemu rozwojowi osoby ludzkiej. „Priorytet etyki nad technologią, prymat osoby nad rzeczami, superioriność ducha nad materią” – te zasady, według referenta, są nadal aktualne i powinny kształtować współczesne społeczeństwo.

Marco Visalli z Papieskiego Uniwersytetu Laterańskiego w Rzymie podjął temat trudny, a zarazem niezwykle istotny – pogodzenie teorii ewolucji z wiarą chrześcijańską. W jego ujęciu Jan Paweł II nie tylko nie odrzucił osiągnięć nauki, ale zaproponował ich metafizyczne i teologiczne pogłębienie. „Ewolucja nie oznacza ciągłego nadprzyrodzonego działania Boga, ale Jego działania przez przyczyny drugorzędne”. Wystąpienie zawierało mocną tezę: katolicka wiara nie stoi w sprzeczności z nauką, o ile zachowany zostaje „wewnętrzny finalizm natury”. Papież stawiał pytania o sens, celowość i duchowy wymiar rzeczywistości, domagając się dla teologii i filozofii miejsca przy stole naukowego poznania. M. Visalli wskazał, że myśl papieża tworzyła przestrzeń dla autentycznego dialogu interdyscyplinarnego, który trwa do dziś.

Pochodzący z Peru Jorge Alonso Tello Calmet, student Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego w Rzymie, zaproponował wizję Kościoła jako rzeczywistości dynamicznej i żywej, w której Tradycja jest zarazem lustrem i drogowskazem. Z pomocą obrazu Janusa – bóstwa o dwóch twarzach – opisał Kościół patrzący równocześnie w przeszłość i przyszłość: „Kościół ma dwie twarze: jedną patrzy w przeszłość, aby być zawsze wiernym sobie, a drugą patrzy w przyszłość, aby nie zapomnieć o celu, do którego jest powołany”. Autor przestrzegł przed fałszywymi opozycjami: „Mówienie o Kościele integralistycznym lub progresywnym jest absurdem”, proponując zamiast tego kategorię Kościoła tradycyjnego, który w wierności znajduje siłę do

przemiany. Tradycja w tej perspektywie nie jest skamieliną, lecz żywą historią wiary, prowadzoną przez Ducha Świętego.

Z kolei Sophia Lilin Wu z Chin, studentka Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego w Rzymie, w sposób abso-lutnie wzruszający odczytała swój artykuł w rodzimym języku polskiego papieża, a skupiła się w nim na „wkładzie Jana Pawła II i Maurice’a Blondela w tzw. nową apologetykę”. Obaj myśliciele podkreślali, że apologetyka powinna łączyć racjonalne przekonywanie z osobistym doświadczeniem i świadectwem życia. „Ich model apologetyki jest antropologiczno-objawieniowy – mówiła prelegentka – rozum, współpracując z wiarą, unika pułapek irracjonalności, a wiara pomaga rozumowi nie zabił. Apologetyka powinna łączyć prawdy chrześcijaństwa z ludzkim doświadczeniem, podkreślając moc świadectwa osobistego. Jan Paweł II podkreślał godność człowieka i naszą zdolność do poszukiwania prawdy. Jego własne doświadczenia, takie jak prześladowania i zamach na życie, były świadectwem jego niezłomnej wiary. Uważał, że rozum jest drogą do Boga, a filozofia pomaga zrozumieć wiarę. Wzywał do odnowy filozofii klasycznej, aby przeciwstawić się relatywizmowi, twierdząc, że każdy człowiek ma wrodzoną potrzebę poszukiwania prawdy”.

Porównując obu myślicieli, mówiła, że w swym dziele filozoficznym *L'Action* Blondel twierdził, że czysty rozum nie jest w stanie w pełni wyjaśnić rzeczywistości i potrzebujemy Bożej łaski, aby żyć pełnią życia. Uważał, że działanie jest mostem między myśleniem a bytem, podkreślając znaczenie wewnętrznego doświadczenia w poszukiwaniu transcendencji. Wielcy myśliciele, Jan Paweł II i Maurice Blondel, przedstawili wizję nowej apologetyki, która łączy wiarę i rozum. „Postrzegali te dwa – mówiła Sophia Lilin Wu – nie jako przeciwstawne sobie, ale jako współpracujące ze sobą. Ich podejście, nazwane antropologiczno-objawieniowym, rozpoczyna się od zrozumienia ludzkiej natury i patrzy na objawienie boskie jako na ostateczne spełnienie naszych najgłębszych pragnień. Obaj odrzucali stanowisko, że wiara i rozum są antagonistami, ukazując, że są dwoma aspektami tej samej rzeczywistości”.

Pochodzący z Indii Gnana Pragasaam Derosi Raja z Papieskiego Uniwersytetu Salezjańskiego w Rzymie wniósł do sympozjum temat szczególnie aktualny i społecznie gorący – tożsamości płciowej i teorii gender. W jego analizie antropologia Wojtyły jawi się jako odpowiedź na współczesne zamieszanie antropologiczne, zakorzeniona w darze z siebie i jedności osoby. „Ciało nie jest jedynie środkiem do działania, lecz manifestacją ontologicznej i esencjalnej konkretności osoby – ludzkiego, osobowego «ja»”. W kon-trze do teorii Judith Butler, Wojtyła – według autora – ukazuje ciało jako znak komunii i powołania do miłości. Raja zwrócił uwagę, że odrzucenie binarności płci prowadzi do „kryzysu tożsamości performatywnej” i błędów antropologicznych, które mogą podważać jedność osoby.

Seweryn Górecki z Papieskiego Uniwersytetu św. Tomasza z Akwinu w Rzymie zakończył sympozjum referatem o wymiarze misyjnym i dialogicznym. Górecki ukazał, że Jan Paweł II widział w religiach świata znaki duchowego po-

szukiwania człowieka, a zarazem możliwość przygotowania do przyjęcia Ewangelii. „Objawienie otwiera perspektywę na historię duchową człowieka, w której wszystkie religie wpasowują się i dają świadectwo jedności ludzkości naprzeciw wiecznego i ostatecznego przeznaczenia człowieka”. Odwołując się do postaci Matteo Ricciego i refleksji Mircei Eliadego, referent bronił tezy, że misyjność nie stoi w sprzeczności z szacunkiem, a wiara w Chrystusa nie wymaga wyparcia historii innych duchowych tradycji. Jan Paweł II, jego zdaniem, uczył równowagi: otwartości bez relatywizmu i wierności bez zamknięcia.

Wystąpienia zaprezentowane podczas sympozjum złożyły się na niezwykle ciekawy wielogłos wokół osoby ludzkiej – jej natury, powołania, miejsca w świecie, relacji z innymi i z Bogiem. Nić przewodnią nie została narzucona tematycznie, ale wyłoniła się naturalnie: człowiek jako istota pytająca, myśląca, wierząca, poszukująca sensu. Niezależnie od tego, czy mowa była o technologii, biologii, ciele, Tradycji czy religiach świata, wszyscy prelegenci mówili o człowieku, którego nie da się zrozumieć bez odniesienia do Boga. Jan Paweł II pozostaje dla młodego pokolenia przewodnikiem w tej drodze: nie tyle strażnikiem przeszłości, co prorokiem głębokiej, integralnej przyszłości.

W rozmowie po zakończeniu konferencji laureat konkursu Seweryn Górecki przyznał, że jest osobą, dla której Jan Paweł II jest postacią historyczną i jedyne, co zapamiętał z najmłodszych swoich lat, to śmierć papieża. Udział w konkursie niósł więc dla niego z sobą wyłącznie zagadnienie akademickie, intelektualne. „W pismach Jana Pawła II, w encyklikach czy dziełach filozoficznych możemy tak naprawdę odnaleźć głębię jego intelektu, która wykracza, przynajmniej dla mnie, poza popularne odebranie Jana Pawła II jako wielkiego papieża, uniwersalnego przyjaciela, jak to podczas dzisiejszego sympozjum kolega z Nigerii powiedział, też skądinąd dogłębnie analizując jego nauczanie.

Mnie osobiście są bardzo bliskie słowa George’a Weigla, że spuścizna intelektualna Jana Pawła II zostanie dopiero doceniona wiele, wiele lat po jego śmierci. My tak naprawdę dopiero teraz zaczynamy rozumieć, z jakim fenomenem w kontekście całej historii Kościoła i współczesnych pontyfikatów mieliśmy do czynienia. My do tej spuścizny oczywiście nie możemy podchodzić bezkrytycznie, ale ona, co chciałem przekazać w swoim artykule, doskonale rezonuje zarówno z wielkimi debatami intelektualnymi z filozofii, szczególnie jak w moim przypadku, gdy omawiałem kwestię z dziedziny fenomenologii religii, filozofii współczesnej dla nas, ale także współczesnej Janowi Pawłowi II, także z kwestiami historii Kościoła, praktykami, ale też polemikami, które na łonie Kościoła się odbywały. Jan Paweł II jest tutaj ważnym głosem, który bierze pod uwagę to, co było przed nim, i stara się zastosować to do sytuacji współczesnej. W sytuacji pewnego napięcia pomiędzy religijnością a sekularyzmem współcześnie wydaje mi się, że myśl Jana Pawła II jest wciąż aktualna, i wydaje mi się też, że ona wciąż do końca nie jest rozumiana. A jeżeli jest rozumiana, to bardzo powierzchownie. Dlatego zdecydowałem się tym zająć. Nie pretenduję do jakiegoś przełomu, ale robię to dla zrozumienia tej osoby, którą zewsząd czuję się otoczony. Nie chcę zatrzymać się na postaci z pomników, obrazów, ale chcę w zaangażowany sposób wejść w jego myśl”.

Konkurs wpisujący się w obchody pierwszej edycji rzymskich Dni Jana Pawła II był skierowany do studentów wszystkich cykli studiów na papieskich uniwersytetach Wiecznego Miasta. Uczestnicy zostali zaproszeni do przesłania artykułu naukowego związanego z tematem Dni, napisanego w języku włoskim lub angielskim. Zwieńczeniem pierwszej edycji wyjątkowej inicjatywy było właśnie to niezwykle wydarzenie, czyli Międzynarodowe Sympozjum Studenckie na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. ■

Mamy nową Radę Kół Naukowych!

tekst: Rafał Szwarc

12 maja 2025 r. zebrani osobiście i przed ekranami komputerów delegaci kół naukowych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie wybrali nową Radę Kół Naukowych (RKN).

Zebranie wyborcze rozpoczęło się od podsumowania działań dotychczasowej Rady. Podkreślono duży postęp w dziedzinie zdobywania środków dla kół oraz wprowadzenie przejrzystych zasad oceny wniosków składanych przez koła.

Wybory do nowej Rady Kół Naukowych odbyły się na podstawie Uchwały nr 26/2025 Senatu UPJPII z dnia 28 kwietnia 2025 r. Nowa Rada będzie pełniła swoją funkcję do 31 grudnia 2026 r.

RKN zajmuje się rozdzielaniem środków na projekty składane przez koła naukowe. Od prowadzenia działalności naukowej zależy w dużej mierze otrzymanie stypendium naukowego, zatem członkostwo w kołach i składanie projektów w konkursach na dofinansowanie to sprawy ważne dla każdego ambitnego studenta.

W wyborach wzięły udział dwa pięcioosobowe zespoły, każdy pod przewodnictwem kandydatów na Przewodniczącego Rady Kół Naukowych: Patryka Iwańca z jednej i Salvatora Wiśniowskiego z drugiej strony. Więcej głosów uzyskał i nowym Przewodniczącym RKN został Salwator Wiśniowski, student Wydziału Prawa Kanonicznego UPJPII. Gratulujemy!

W skład nowo wybranej Rady Kół Naukowych, obok Przewodniczącego Salvatora Wiśniowskiego, weszli:

- Rafał Szwarc – wiceprzewodniczący
- Karolina Mochalska
- Konrad Furtak
- Maciej Radecki.

Od chwili otrzymania protokołu z wyborów sporządzonego przez Paulinę Stawiarską, Przewodniczącą Komisji Wyborczej Samorządu Studentów UPJPII, rozpoczęło się

wprowadzanie na urząd nowego Przewodniczącego RKN i członków Rady.

Wszystkie etapy związane z objęciem władzy w tym ważnym organie uczelni przeprowadził osobiście ustępujący szef RKN Rafał Szwarc.

Pierwszym formalnym aktem ogłaszającym zwycięstwo Salvatora Wiśniowskiego było wręczenie zaświadczenia o wyborze na Przewodniczącego RKN. Dokument podpisany przez Przewodniczącą Komisji Wyborczej wręczył nowemu szefowi RKN jej odchodzący przewodniczący.

Kolejnym krokiem było przedstawienie rektorowi naszej uczelni ks. prof. Robertowi Tyrale nowego Przewodniczącego RKN. Na spotkaniu omówiono dokonania ustępującej Rady oraz wskazano na kierunki rozwoju RKN nowej kadencji. Niewątpliwie powodem do dumy jest rosnąca aktywność studentów w kołach i coraz większa liczba składanych wniosków o dofinansowania działań naukowych, a także ich wartość. Zwrócono uwagę na konieczność dalszej profesjonalizacji i obiektywności w procesie oceny wniosków o dofinansowania. Jako dysponenti środków publicznych jesteśmy szczególnie odpowiedzialni za ich prawidłowe rozdysponowanie.

25 maja br. w VI Niedzielę Okresu Wielkanocnego w katedrze wawelskiej przy konfesji św. Stanisława rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała odprawił Mszę św. w intencji nowej Rady Kół Naukowych – bardzo za to dziękujemy! Zawierając Bogu, źródłu wszelkiej mądrości, naszą działalność, możemy być pewni wsparcia i pokoju w podejmowanych decyzjach.

Następnym etapem wprowadzenia nowej Rady na urząd było przedstawienie jej szefa prorektorowi ds. nauki ks. prof. Tomaszowi Rozkrutowi, który na naszej uczelni jest najwyższym przełożonym kół naukowych.

Nowa Rada Kół Naukowych UPJPII została ukonstytuowana, przedstawiona Bogu i władzom naszego Uniwersytetu. Życzymy powodzenia, a wszystkich studentów gorąco zachęcamy do włączenia się w pracę kół naukowych. ■

XV Ogólnopolski Konkurs Prawa Kanonicznego

tekst: Rafał Szwarc

W czwartek 10 kwietnia 2025 r. reprezentacja studentów Wydziału Prawa Kanonicznego wzięła udział w finale XV Ogólnopolskiego Konkursu Prawa Kanonicznego.

Tematem tegorocznej edycji były prawa i obowiązki wszystkich wiernych (kanony 204–231 Kodeksu Prawa Kanonicznego). Konkurs odbył się w siedzibie organiza-

tora – na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, ul. Dewajtis 5.

Nasza dzielna ekipa wywalczyła III miejsce w klasyfikacji drużynowej oraz II miejsce w klasyfikacji indywidualnej. Opiekunem studentów był ks. dr Daniel Klimkiewicz, który towarzyszył osobiście w podróży na Mazowsze.

Po konkursowych zmaganiach uczestniczyliśmy we Mszy św. w uniwersyteckiej kaplicy. Później udaliśmy się na cmentarz Powązkowski, gdzie w imieniu społeczności

uniwersyteckiej złożyliśmy kwiaty przy pomniku ofiar katastrofy smoleńskiej z 2010 r. i odmówiliśmy Oficjum za zmarłych. ■

Ślady Pamięci – seminarium historyczne w Berlinie

tekst, zdjęcia: Grzegorz Płaza

W dniach 27–30 marca 2025 r. studenci Instytutu Historii Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie wzięli udział w seminarium naukowym pt. „Ślady Pamięci. Ofiary i ich sprawcy. Reżim nazistowski w Niemczech w latach 1933–1945”, zorganizowanym przez Stowarzyszenie Kultury Pamięci „Vestigia Memoriae” oraz Studencko-Doktoranckie Koło Naukowe „Phronesis”.

Pierwszym wydarzeniem było uczestnictwo w jubileuszu „20 Jahre Denkmal für die ermordeten Juden Europas – 25 Jahre Stiftung Denkmal für die ermordeten Juden

Europas”, który odbył się w Theater im Delphi w Berlinie. Spotkanie to stało się symbolicznym początkiem seminarium, podkreślając znaczenie pamięci historycznej w budowaniu współczesnej tożsamości europejskiej.

W kolejnych dniach uczestnicy odwiedzili miejsca upamiętniające niemiecki ruch oporu i osoby pomagające Żydom w czasie II wojny światowej: Gedenkstätte Deutscher Widerstand oraz Gedenkstätte Stille Helden. Szczególnym doświadczeniem była wizyta w byłym obozie koncentracyjnym Sachsenhausen, gdzie oddano hołd polskim ofiarom, m.in. gen. Stefanowi Roweckiemu „Grotowi”, gen.

Bolesławowi Roi oraz krakowskim profesorom represjonowanym w ramach „Sonderaktion Krakau”.

Trzeciego dnia seminarium uczestnicy udali się do Willi w Wannsee – miejsca, w którym 20 stycznia 1942 r. odbyła się konferencja ustalająca szczegóły „ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej”. Program obejmował także wizytę przy Pomniku Pomordowanych Romów i Sinti, zwiedzanie Muzeum Topografii Terroru oraz refleksyjne przejście przez Pomnik Pomordowanych Żydów Europy w centrum Berlina.

Seminarium zakończyło się wspólnym podsumowaniem doświadczeń, wręczeniem zaświadczeń uczestnictwa oraz uroczystą kolacją. Było to wydarzenie o ogromnym znaczeniu edukacyjnym i emocjonalnym, ukazujące potrzebę

pamięci o tragicznych wydarzeniach XX w. i odpowiedzialności za ich przekazanie przyszłym pokoleniom. ■

Pielgrzymka do Rzymu 2025

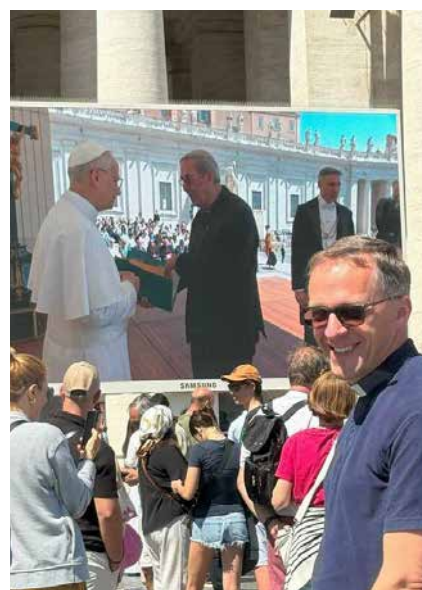
(26–28 V 2025)

oprac. Natalia Wiśniewska, Aleksandra Bieganik

Wszczególnym Roku Jubileuszowym 2025, obchodzonym pod hasłem „Pielgrzymi nadziei”, nie mogło zabraknąć wizyty w Watykanie i Rzymie. Studenci kierunku pedagogika studiów licencjackich oraz magisterskich, pod opieką ks. dziekana Grzegorza Godawy, odbyli pielgrzymkę do Rzymu, podążając śladami dziedzictwa

architektonicznego, historycznego, a przede wszystkim duchowego – wiary i modlitwy.

Rzym, jako epicentrum chrześcijaństwa, stał się miejscem refleksji, modlitwy i duchowego zatrzymania. Pielgrzymka ta była również osobistym doświadczeniem jednoczącej się wspólnoty wiernych, którzy z zaangażowaniem pragnęli

nęli odkrywać monumenty historii Kościoła. Był to czas intensywny – pełen modlitwy, zwiedzania, rozmów i osobistych przemyśleń.

Już pierwszego poranka uczestniczyliśmy we Mszy św. przy grobie św. Piotra w Watykanie. Zwiedziliśmy cztery wielkie bazyliki, modliliśmy się w kościołach, które przez wieki były miejscem spotkania wiernych z całego świata. Nie zabrakło też czasu na wspólne posiłki, rzymskie espresso i lodowe gelato.

Kulminacyjnym momentem pielgrzymki była audyencja generalna z papieżem Leonem XIV, który po raz drugi spotkał się z wiernymi na placu św. Piotra. Druga audyencja dotyczyła przypowieści o Dobrym Samarytaninie. Papież podkreślił, że historia ta uczy nas miłosierdzia i niesienia pomocy innym – bez względu na różnice czy uprzedze-

nia. Zwrócił uwagę, że w dzisiejszym świecie powinniśmy naśladować Samarytanina, troszcząc się o potrzebujących i przekraczając podziały społeczne. To wezwanie do konkretnego działania i życzliwości w codziennym życiu.

Nie sposób nie wspomnieć również o jego pierwszym przemówieniu tuż po wyborze, które wielu z nas oglądało z ogromnym wzruszeniem. Papież mówił wówczas, że pragnie być pasterzem pokoju i cichej obecności – kimś, kto słucha, a nie tylko mówi.

Ta pielgrzymka była nie tylko okazją do zwiedzenia Rzymu, ale przede wszystkim szansą na pogłębienie wiary i doświadczenie wspólnoty. To także osobiste przeżycie – dla każdego z nas trochę inne, ale z pewnością ważne. Wracamy z Rzymu z nowym spojrzeniem na Kościół – żywy, otwarty i pełen nadziei. ■

Kocham życie, kocham taniec i niczego nie żałuję

**Wywiad z Romaną Angel, tancerką, choreografką, pedagogiem tańca, historykiem sztuki, założycielką jedyne-
go w Polsce profesjonalnego Baletu Dworskiego Cracovia Danza. Rozmowę prowadziły Weronika Karteczka
i Aleksandra Krakowska w ramach zajęć praktycznych z fotografii prasowej pod opieką Grzegorza Finowskiego.**

fot. Angelika Frankiewicz

Aleksandra Krakowska: Na początek proszę powiedzieć kilka słów o sobie. Skąd wzięła się Pani pasja do muzyki i tańca?

Romana Angel: Pasja do muzyki i tańca towarzyszy mi od dzieciństwa. Myślę, że to coś, co albo w człowieku jest, albo tego nie ma – w moim przypadku po prostu było. Miałam ogromne szczęście dorastać w rodzinie artystycznej, w której od najmłodszych lat obcowałam nie tylko z muzyką, ale także z innymi dziedzinami sztuki. Taniec pojawił się bardzo wcześnie – już jako czterolatka trafiłam na zajęcia rytmiczne i to był moment, w którym moje zainteresowania zaczęły się konkretyzować. Z czasem zaczęłam coraz poważniej myśleć o tańcu jako drodze życiowej. Bliskie są mi również inne sztuki, zwłaszcza wizualne – ukończyłam studia z historii sztuki i ta dziedzina od zawsze mnie fascynowała.

Weronika Karteczka: Po tych pierwszych krokach przyszły także sukcesy. Z których osiągnięć jest Pani najbardziej dumna?

Najważniejsze są dla mnie sukcesy osobiste. Jednym z nich była możliwość wyjazdu do Indii i nauki u mojej mistrzyni w relacji mistrz – uczeń. Pozwoliło mi to poznać zupełnie inny świat i odmienny sposób funkcjonowania sztuki. Ukoronowaniem tego doświadczenia był występ na festiwalu w Nowym Delhi, gdzie zostałam oficjalnie uznana za Reprezentantkę Polski w Sztuce Tańca Indyjskiego.

Bardzo ważna była dla mnie możliwość komunikowania się z indyjską publicznością poprzez taniec – często były to niezwykle wzruszające momenty. To doświadczenie uświadomiło mi, że sztuka pozwala na głębokie spotkanie z inną kulturą i prawdziwe porozumienie ponad barierami językowymi. Miało to ogromny wpływ na mój dalszy rozwój artystyczny, zwłaszcza na zainteresowanie tańcami barokowymi, w których gest i znaczenie ruchu odgrywają kluczową rolę.

Drugim istotnym sukcesem było stworzenie zespołu baletowego i jego utrzymanie – to często bywa najtrudniejsze. Wymagało to dużego wysiłku i zaangażowania, ale cieszy mnie, że zespół nieustannie się rozwija, poszukuje nowych obszarów i tworzy na coraz wyższym poziomie. Od początku zależało mi na działalności długofalowej, a nie chwilowym projekcie.

Weronika: Jak z Pani perspektywy wyglądały początki Baletu Dworskiego Cracovia Danza? Co było największym wyzwaniem?

R.A.: Przejście od wizji do realizacji było trudne, ponieważ wcześniej w Polsce czegoś takiego nie było. Tworzenie nowej jakości zawsze jest wyzwaniem – szczególnie gdy nie ma gotowych wzorców. Z drugiej strony istniała pewna swoboda, bo skoro czegoś nie było, można było to zbudować od podstaw. Trzeba było jednak nie tylko stworzyć sam zespół, lecz także zbudować potrzebę jego istnienia.

Byłam wtedy młoda i miałam poczucie, że wszystko jest możliwe. Wydawało mi się oczywiste, że skoro w innych krajach funkcjonują takie zespoły, to również w Polsce powinien istnieć – mamy przecież bogate dziedzictwo, zabytki i historię. Oczywiście wiązało się to z ogromnym wysiłkiem organizacyjnym, formalnym i finansowym oraz z koniecznością stworzenia własnej przestrzeni do działania.

Równolegle trzeba było znaleźć odbiorców. Stąd intensywna praca u podstaw: organizacja festiwalu, warsztatów, zajęć akademickich, współpraca ze środowiskami muzycznymi i operowymi, udział w konferencjach oraz obecność w mediach. To była praca długodystansowa, ale konieczna, by zespół mógł realnie funkcjonować i przyciągać młodych artystów.

Aleksandra: Przejdźmy do Festiwalu Tańców Dworskich. Każda edycja ma własny temat – czy któraś zapadła Pani szczególnie w pamięć?

R.A.: Edycji było rzeczywiście wiele, a każda z nich była okazją do spotkania z innymi kulturami i formami sztuki. Szczególnie bliskie są mi edycje poświęcone orientowi – dialogowi kultur Azji i Europy. Spektakl „Polska – Indie”, współpraca z artystami z Korei czy spotkania z twórcami z Dalekiego Wschodu były niezwykle inspirujące.

Ważne było to, że nie ograniczało się to wyłącznie do występów scenicznych. Uczestnicy mieli możliwość bezpośredniego kontaktu z artystami poprzez warsztaty i rozmowy, co pozwalało na głębsze poznanie ich sztuki. Takie spotkania są bezcenne, zwłaszcza że nie każdy ma szansę zetknąć się z artystami z tak odległych krajów.

Aleksandra: Indie są Pani szczególnie bliskie także ze względów osobistych.

R.A.: Zdecydowanie tak. Bardzo cieszy mnie, że te kontakty są wciąż żywe – artyści z Indii wracają do Polski, często także prywatnie, przywożą swoje rodziny, poznają naszą kulturę. To pokazuje, że sztuka otwiera drogę do relacji wykraczających daleko poza scenę.

Weronika: Zbliża się Międzynarodowy Dzień Tańca, który inauguruje „Cztery pory poloneza”. To świetna forma promocji tańca, ale czy taniec trzeba w ogóle promować?

R.A.: Choć taniec jest powszechnie obecny w naszym życiu, wciąż wiemy o nim zaskakująco mało. Międzynarodowy Dzień Tańca obchodzony jest w dniu urodzin Jeana-Georges Noverre’a – XVIII-wiecznego reformatora, który sprawił, że taniec stał się samodzielnym środkiem wyrazu, zdolnym opowiadać o ludzkich emocjach, dramatach i doświadczeniach.

Dla mnie ten dzień to okazja, by pokazać różnorodność tańca i podkreślić rolę artystów, którzy poświęcili mu całe życie. To także moment, by zaprosić wszystkich – zarówno profesjonalistów, jak i amatorów – do wspólnego świętowania. Polonez pełni tu szczególną rolę, zwłaszcza że został wpisany na listę niematerialnego dziedzictwa UNESCO. Jest nie tylko tańcem, ale także nośnikiem naszej kultury i historii.

Aleksandra: Skąd pomysł, by „Cztery pory poloneza” odbywały się cyklicznie przez cały rok?

R.A.: Polonez bywa przez nas spłypany – wielu osobom kojarzy się wyłącznie ze studniówką. Tymczasem to taniec o ogromnym potencjale narracyjnym. Chciałam pokazać, że można go interpretować na wiele sposobów i wprowadzać nim ludzi w kolejne etapy roku.

Każda pora roku niesie inną energię i symbolikę. Wiosenny polonez tańczymy z zielonymi gałązkami czy kwiatami, wspólnie witając nowy początek. Polonez zawsze coś inicjuje – dorosłość, nowy etap życia, nowy rok. Dlatego można go tańczyć na wiele sposobów, do różnej muzyki i z różnymi rekwizytami, nadając mu za każdym razem nowe znaczenie.

Weronika: Na zakończenie – gdyby miała Pani podsumować swoje życie jednym zdaniem, jak brzmiałoby zakończenie tej książki?

R.A.: Kocham życie, kocham taniec i niczego nie żałuję. ■

Finał międzynarodowego projektu „Fostering creativity and creative thinking in marketing communications education” na Wydziale Nauk o Komunikacji

tekst, zdjęcia: WNK

W dniach 28–30 maja 2025 odbyło się ostatnie międzynarodowe spotkanie partnerów projektu CREA „Fostering creativity and creative thinking in marketing communications education” (realizowanego w latach 2022–2025 w ramach programu K220 Erasmus+ Key Action 2 Partnership for cooperation) na Wydziale Nauk

o Komunikacji. Kluczowym momentem spotkania był premiera książki *Fostering creativity and creative thinking in marketing communications education*.

Publikacja ta jest jednym z rezultatów międzynarodowego projektu realizowanego we współpracy z dwoma partne-

rami, którymi są: Uniwersytet Cyryla i Metodego w Trnawie oraz Uniwersytet Tomáša Baty w Zlinie.

Autorami książki ze strony UPJPII są: dr Marta Cerkaska, dr Piotr Drąg, dr Urszula Dyrz, dr Barbara Sitko, dr Joanna Urbaś, dr Marta Woźniak oraz kierownik projektu dr hab. Katarzyna Drąg, prof. UPJPII. To efekt wspólnej pracy nad przygotowaniem narzędzi badawczych, przeprowadzeniem badań empirycznych oraz tworzeniem i promowaniem nowoczesnych metod kształcenia w obszarze komunikacji i kreatywności.

Przedłużeniem prezentacji rezultatów projektu CREA było szkolenie dla pracowników WNK, które odbyło się 2 czerwca.

Szkolenie dało przestrzeń do zapoznania się z metodami pracy kreatywnej przedstawionymi w projektowej publikacji, spojrzenia na zagadnienie kreatywności z perspektywy potrzeb branży marketingowej oraz doświadczeń absolwentów naszych kierunków studiów na rynku pracy, a także omówienia wyzwań stojących przed nauczycielami akademickimi w zakresie rozwijania kreatywności studenckiej. Mamy nadzieję, że projektowa publikacja przyniesie nauczycielom, doktorantom i studentom wiele inspiracji! ■

„Cheira bem, cheira a Lisboa”. Zespół Biura Współpracy Międzynarodowej na szkoleniu w Lizbonie

tekst, zdjęcia: Klaudia Miśkowicz, Urszula Leszyńska

W dniach 12–16 maja 2025 Urszula Leszyńska i Klaudia Miśkowicz z Biura Współpracy Międzynarodowej brały udział w szkoleniu (BIP) pt. „Internationalization at Home as a Key to Inclusion and Diversity”. Poniżej zamieszczamy ich relację z wyjazdu.

„Cheira bem, cheira a Lisboa” znaczy: „Pachnie pięknie, pachnie Lizboną”. To hasło doskonale podsumowuje kilka dni wyjazdu szkoleniowego, w którym miałyśmy okazję uczestniczyć w ramach programu Erasmus+ (mobilność pracowników, STT) w dniach 12–16 maja 2025. Organizatorem wydarzenia był Portugalski Uniwersytet Katolicki z siedzibą w Lizbonie.

Za temat przewodni wybrano różnorodność oraz wyzwania stojące przed uczelniami, które przez ostatnie dwie dekady działają w przestrzeni rosnącej liczby zagranicznych studentów i kadry akademickiej. Lizbona jest idealnym miejscem do podejmowania dyskusji na temat różnorodności – to miasto wielu kultur, a więc i wielu zapachów. Słodki aromat portugalskich *pastéis de nata*, kusząca woń afrykańskich przypraw, zapach ekscytacji turystów z różnych części świata, a nad tym wszystkim unosząca się świeżość rozwieszonego nad wąskimi uliczkami prania.

W trakcie szkolenia miałyśmy możliwość przedstawić strategię umiędzynarodowienia wdrażaną przez UPJPII, a także wysłuchać prezentacji uczestników z wielu europejskich uczelni. Oprócz udziału w wykładach dotyczących pojęć różnorodności, tożsamości i włączania oraz roli „umiędzynarodowienia w domu” uczestniczyłyśmy w warsztatach rozwijających kompetencje interkulturalne. Szkolenie było również przestrzenią rozmów o wpływie umiędzynarodowienia na sposoby funkcjonowania uczelni, w tym na pracę administracji oraz kadry naukowo-dydaktycznej. Wielokulturowy świat jest przestrzenią nabywania nowych umiejętności, takich jak tolerancja wobec innych

sposobów komunikacji, a także odkrywania własnej tożsamości w kontakcie z tym, co obce.

Wielką wartością była dla nas możliwość nawiązania kontaktów z innymi uczestnikami szkolenia. Wymiana doświadczeń i podzielenie się wyzwaniami poszerzyły nasz punkt widzenia i stały się inspiracją do poszukiwania nowych rozwiązań problemów, z którymi mierzymy się na co dzień w pracy zawodowej.

Także program kulturalny szkolenia był okazją do zrozumienia, że różnorodność jest wielką wartością. Zwiedzanie Lizbony, Estoril i Cascais odsłoniło przed nami mozaikę

wielonarodowej i wielokulturowej historii, która z różnorodnych kafli (w Portugalii zwanych *azulejos*) tworzy spójny obraz, w którym my – Europejczycy XXI w. – możemy

się przejrzeć i wciąż uczyć, że różnorodność od wieków jest częścią naszej tożsamości. ■

Pracownicy WNS z wizytą w Tbilisi

tekst: BWM

zdjęcia: arch. BWM

W dniach 9–13 czerwca 2025 r. pracownicy Wydziału Nauk Społecznych UPJPII, ks. prof. Grzegorz Godawa oraz dr Monika Pyrczak-Piega, złożyli wizytę na Uniwersytecie Sulkhan-Saba Orbeliani w Tbilisi (SabaUni). Wyjazd odbył się w ramach programu Erasmus+ (KA171, STA).

Głównym celem mobilności było prowadzenie wykładów dla studentów gruzińskiej uczelni obejmujących zagadnienia z zakresu relacji interpersonalnych, edukacji rodzinnej, psychologii i terapii osób z niepełnosprawnościami oraz wybranych kwestii edukacji specjalnej. W trakcie pobytu odbyły się również spotkania z władzami i pracownikami SabaUni, podczas których omawiano możliwości realizacji

wspólnych projektów naukowych oraz publikacji. Wizyta stanowiła ważny krok w budowaniu współpracy między instytucjami. Przeprowadzono rozmowy dotyczące przyszłych działań w ramach programu Erasmus+, planów dalszej wymiany pracowników i studentów, a także wspólnych badań naukowych. Działania te wpisują się w szerszą strategię podnoszenia jakości kształcenia na obu uczelniach.

Wyjazd był kolejnym krokiem w umacnianiu współpracy UPJPII z partnerami zagranicznymi i wypływał z przekonania, że dialog międzykulturowy oraz wymiana akademicka są kluczowymi elementami rozwoju współczesnych uczelni. ■

Goście z LUTE ponownie na UPJPII

tekst, zdjęcia: BWM

W dniach 24–28 lutego 2025 r. w ramach programu Erasmus+ (KA171, STT) gościliśmy Tatianę Shatanko pełniącą funkcję dyrektora Centrum Edukacji

i Współpracy Międzynarodowej Lwowskiego Uniwersytetu Handlowo-Ekonomicznego.

W trakcie szkolenia prowadzonego przez przedstawicieli Biura Projektów Naukowych i Biura Współpracy Międzynarodowej zajęto się istotnymi kwestiami związanymi z wyzwaniami edukacyjnymi w kontekście agresji Rosji na Ukrainę. W trakcie spotkań z przedstawicielami uczelni dotyczących cyfryzacji szkolnictwa wyższego omawiano

możliwości wspierania uczelni ukraińskich mierzących się z różnymi problemami będącymi konsekwencją niestabilnej sytuacji politycznej. Przedstawiciele obu uniwersytetów wyrazili zainteresowanie pogłębianiem współpracy poprzez wspólne projekty badawcze i edukacyjne. ■

Nauczanie teologii jako przestrzeń współpracy międzyuczelnianej – wizyta wykładowców z Uniwersytetu Preszowskiego

tekst, zdjęcia: BWM

W dniach 23–28 lutego 2025 r. w ramach programu Erasmus+ (STA) Wydział Teologiczny UPJPII gościł wykładowców Wydziału Studiów Biblijnych Uniwersytetu

Preszowskiego, prof. ThDr. Alexandra Capa, CSc. oraz doc. ThDr. Štefana Pružinskego, PhD.

Wykłady prowadzone dla studentów ks. prof. Bogdana Zbroi dotyczyły egzegezy biblijnej oraz szczegółowych zagadnień teologicznych obecnych w nauczaniu św. Jana i św. Jakuba. W trakcie spotkania z pracownikami Biura Współpracy Międzynarodowej omówiono kwestie związane z nauczaniem teologii, podkreślając potrzebę współpracy

opartej na wymianie doświadczeń dydaktycznych oraz prowadzeniu wspólnych badań naukowych w celu podnoszenia jakości kształcenia. Goście zapoznali się także ze zbiorami Biblioteki Głównej, szczególnie z unikatową kolekcją książek z prywatnej biblioteki Jana Pawła II. ■

Wizyta wykładowców WNS SabaUni w ramach programu Erasmus+

tekst, zdjęcia: BWM

W dniach 10–14 marca 2025 r. Wydział Nauk o Komunikacji miał zaszczyt gościć wykładowców Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Sulkhan-Saba Orbeliani Nani Manvelishvili oraz Irakiego Nodię. Wizyta odbyła się w ramach programu Staff Mobility for Teaching (STA) Erasmus+ KA171.

W trakcie zajęć przeprowadzonych dla studentów dr Żanety Wełny Irakli Nodia przybliżył historię relacji polsko-gruzińskich, szczególnie podkreślając wsparcie Polaków w gruzińskiej walce o niepodległość. Nani Manvelishvili przeprowadziła wykład i warsztaty dotyczące sowieckich plakatów propagandowych mających na celu kształtowanie wizji kobiety. Wykorzystanie plakatu jako narzędzia propagandy było też tematem warsztatów, w trakcie których studenci, analizując m.in. plakaty amerykańskie, zapoznali się z metodami manipulacji wykorzystywanymi w propagandowym przekazie.

Nani Manvelishvili spotkała się z dr hab. Olgą Nadska-kułą-Kaczmarczyk, także prowadzącą badania dotyczące rosyjskiej propagandy, aby omówić perspektywę współpracy naukowej.

Goście mieli okazję zwiedzić różne zakątki uczelni, zaczynając od zabytkowego budynku rektoratu na ul. Kanoniczej 25 i kończąc na Franciszkańskiej 1. Dr Aleksandra Mirek-Rogowska zaprezentowała Akademickie Centrum Medialne oraz studio nagraniowe Radia Bonus, przybliżając działalność uniwersytetu na polu edukacji medialnej. Wizyta w Biurze Współpracy Międzynarodowej została połączona ze zwiedzaniem Biblioteki Uniwersyteckiej UPJPII oraz wystawy „Skarby Krakowskiej Kapituły”, o której opowiedziała Joanna Światała.

Pracownicy BWM UPJPII zorganizowali program kulturalny, w ramach którego goście mieli możliwość zwiedzić wnętrza Pałacu Królewskiego na Wawelu oraz wystawę „Siłaczki” przybliżającą rolę kobiet w kształtowaniu historii Krakowa. Wystawa, której tematyka korespondowała z zainteresowaniami naukowymi Nani Manvelishvili, stała się pretekstem do zdobycia wiedzy dotyczącej polskich działaczek i artystek w kontekście przemian polityczno-kulturowych. ■

Z północy Chorwacji na południe Polski – wizyta w ramach programu Erasmus+

tekst, zdjęcia: BMW

W dniach 22-27 maja 2025 r. w ramach programu Erasmus+ (STT) gościliśmy Monikę Habek, kierownika Biura Jakości na Uniwersytecie Północ w Koprivnicy. Gościa przywitał zespół Biura Współpracy Międzynarodowej – była to okazja do podzielenia się doświadczeniami związanymi z pracą na obu uniwersytetach, ze szczególnym naciskiem na jak najefektywniejsze rozwiązywanie problemów wynikających z braku komunikacji między poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi uczelni. Monika Habek spotkała się także z zespołem Działu Spraw Studenckich, aby poznać system USOS, wymienić się doświadczeniami związanymi z pracą w administracji oraz podziałem zadań w poszczególnych jednostkach.

W programie wizyty nie zabrakło zwiedzania naszego uniwersytetu. Tomasz Książ i Klaudia Miśkowicz przedstawili panią Monikę pracownikom rektoratu i biblioteki. Zaprezentowali też cenne zbiory znajdujące się w posiadaniu uczelni: księgozbiory Jana Pawła II oraz Jerzego Turowicza przekazane uczelni, a obecnie udostępniane dla wszystkich czytelników biblioteki, a także książki-unikaty z prywatnej biblioteki Jana Pawła II. Joanna Światała oprowadziła gościa po wystawie „Skarby Krakowskiej Kapituły”, dzieląc się swoją wiedzą dotyczącą historii Polski. Okazją do poznania polskiej historii dotyczącej czasów II wojny światowej była wspólna wizyta w Fabryce Emalia Oskara Schindlera. ■

Podsumowanie projektu „AISS – sztuczna inteligencja w edukacji szkoły wyższej”

tekst, zdjęcia: Justyna Janik

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Projekt AISS (2023-1-ES01-KA220-HED-000153371) finansowany z budżetu UE przez hiszpańską Narodową Agencję program Erasmus+ wchodzi w końcowy etap

prac. Projekt wspierający integrację sztucznej inteligencji w szkolnictwie wyższym był realizowany na Wydziale Nauk Społecznych UPJPII od września 2023 r., natomiast

zakończy się we wrześniu 2025 r. Jego realizacja miała na celu opracowanie nowoczesnych, merytorycznych i praktycznych treści wspierających nauczycieli w efektywnym wykorzystywaniu sztucznej inteligencji w procesie dydaktycznym. Szczególną wartością projektu stanowi fakt, że obejmował on zarówno komponent teoretyczny, jak i praktyczny, co umożliwiło połączenie aktualnej wiedzy naukowej z potrzebami nowoczesnej dydaktyki.

Prace prowadzone były w środowisku międzynarodowym, z udziałem ekspertów z zakresu edukacji, technologii oraz metodyki nauczania z czterech europejskich uniwersytetów: Politechniki Kowieńskiej (Litwa), Bayreuth University (Niemcy), Florida Universitaria (Hiszpania) i Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Z ramienia naszej uczelni projekt koordynowała dr hab. Bożena Majerek, prof. UPJPII.

Pierwszym rezultatem prac jest kompendium wiedzy dotyczące zastosowania sztucznej inteligencji w edukacji. Publikacja ta stanowi całościowe opracowanie obejmujące omówienie kluczowych pojęć i narzędzi AI, analizę możliwości ich wykorzystania w różnych obszarach kształcenia oraz refleksję nad wyzwaniami związanymi z wdrażaniem nowych technologii do dydaktyki szkoły wyższej. Treści zawarte w kompendium powstały w oparciu o przegląd literatury przedmiotu, studia przypadków oraz wyniki badań nad efektywnością wdrożeń AI w edukacji.

Drugim istotnym rezultatem projektu jest zestaw scenariuszy lekcji opartych na wykorzystaniu narzędzi sztucznej inteligencji, głównie chatbotów, w pracy ze studentami na uniwersytetach wchodzących w skład konsorcjum projektowego. Scenariusze zostały opracowane w taki sposób, aby nauczyciel mógł zrozumieć, jak wdrożyć narzędzia AI w swojej praktyce, dostosowując ich wybór do specyfiki danej grupy.

Kolejnymi rezultatami projektu były rozwój i integracja chatbotów, czyli „wirtualnych asystentów”, wspomagających zarówno studentów, jak i wykładowców akademickich. Działania projektowe dotyczyły chatbotów, które ułatwiają dostęp do materiałów dydaktycznych i treści programowych. Dzięki stworzonym w projekcie chatbotom studenci mogą łatwiej odnaleźć potrzebne informacje, a także otrzymać wsparcie dopasowane do ich indywidualnych potrzeb. Na naszej uczelni rozwiązania te zostały przetestowane i zintegrowane w ubiegłym roku akademickim w ramach kursu „Modele biznesowe w digital media”.

Pod koniec czerwca 2025 r. odbyły się dwa ważne wydarzenia podsumowujące projekt. 24 czerwca na Wydziale Nauk Inżynierskich Uniwersytetu w Bayreuth w Niemczech przeprowadzono spotkanie upowszechniające, podczas którego zaprezentowano chatbot studentom IT, słuchaczom kursu dotyczącego mikrokontrolerów. Następnego dnia, w murach tejże uczelni, miało miejsce ostatnie spotkanie zespołu projektowego, podsumowujące osiągnięte cele i przygotowujące do zakończenia ostatniego etapu prac.

Projekt, poprzez połączenie perspektywy badawczej i praktycznej, w znacznym stopniu przyczynił się i przyczynia do rozwoju kompetencji cyfrowych nauczycieli. Wytworzone materiały mogą stanowić punkt odniesienia dla kolejnych inicjatyw w obszarze dydaktyki wspomagananej technologią, a ich otwarty charakter umożliwia dalsze doskonalenie oraz adaptację do zmieniających się potrzeb edukacyjnych. Projekt AISS pokazuje, że świadome i odpowiedzialne połączenie AI i szkolnictwa wyższego otwiera nowe, ekscytujące możliwości transformacji edukacji – czyniąc ją bardziej ciekawą, dostępną i efektywną.

Więcej informacji można uzyskać na stronie internetowej projektu: <https://www.aissproject.eu> ■

A Week of Cultural Exchange: Meisei University Students Visit the Pontifical University of John Paul II in Kraków

Authors: Kaja de Vries, Faustyna Zaleśna

Proof reading: Maja Froehlich

Foto: WNK

From December 15th to 23rd, a group of students from the Department of International Communication at Meisei University in Tokyo, accompanied by two profes-

sors, Prof. Xiao Rui Zhang and Prof. Takanori Kawamata, visited the Pontifical University of John Paul II in Kraków as part of an academic study visit programme. Each of

the visiting students was working on a research project related to Polish culture, and their stay in Poland provided them with a unique opportunity to deepen their knowledge through firsthand experience.

Throughout the week, they participated in various workshops, explored museums, and enjoyed traditional Polish cuisine, gaining valuable insights into the country's rich history and heritage. This visit was also a remarkable opportunity for intercultural exchange, allowing both Polish and Japanese students to develop their intercultural communication competencies and broaden their perspectives. Moreover, it was an enriching experi-

ence for the entire Faculty of Communication Sciences at UPJPII, fostering academic dialogue and international collaboration.

First Meeting

It was Sunday, December 15th, just before 3 p.m., when the long-awaited moment finally arrived – the sound of the train approaching Kraków Główny Railway Station signaled the beginning of an exciting week of cultural exchange. A group of Polish students, led by Prof. Katarzyna Drąg and Dr. Piotr Drąg, stood eagerly on the platform, ready to welcome their guests from Meisei University in Tokyo. After a long journey spanning several time zones, the Japanese students and their professors were met with warm smiles, heartfelt greetings, and small welcome gifts. From the very first moments, curiosity and enthusiasm filled the air as both groups began to bridge the cultural gap.

Following the initial introductions, the Polish students guided their guests to their accommodation. After settling in, the Japanese students were treated to a taste of Poland – freshly baked yeast cake and Kraków's famous *obwarzanki*.

cited we all were to learn from each other,” one of the Polish students later reflected.

Workshops and Cultural Experiences

Monday, December 16

After a well-deserved rest following their long journey, the Japanese students embarked on their first day of cultural immersion. The morning began with a workshop on Kraków bobbin lace, led by UNESCO specialist Beata Jarema at the Intangible Heritage Interpretation Centre. The hands-on session allowed them to create their own bookmarks using the intricate bobbin lace technique, connecting them to a centuries-old Polish tradition.

Later, they visited the Old Synagogue, where director Piotr Figiela provided an insightful tour, offering a deeper understanding of Jewish history and traditions in Poland. The day continued with a guided exploration of the Wawel Royal Castle chambers, led by Dr. Piotr Drąg. Students admired historical tapestries and royal artifacts and even had the chance to try on a replica of a Polish royal crown.

The students introduced themselves and shared their interests, finding common ground despite differences in language and background. The Polish professors then outlined the plans for the coming days, emphasizing the opportunities for learning and collaboration. To commemorate the occasion, they presented symbolic gifts from Małopolska – traditional red beads and a decorative shawl – along with souvenirs from the Pontifical University of John Paul II.

This intimate first meeting set the tone for the days ahead, fostering an atmosphere of openness and mutual respect. “Even though we had just met, I could already feel how ex-

Tuesday, December 17

The day started with a workshop on intercultural communication, which allowed both Polish and Japanese students to explore cultural differences and develop effective communication strategies. Engaging exercises helped them understand each other's perspectives and navigate the challenges of cross-cultural dialogue.

On this day, the guests met with Rev. Prof. Sławomir Soczyński, Dean of the Faculty of Communication Sciences. During the meeting, the Japanese students presented the topics of their projects and received information about the

Faculty's academic programmes. There was also time to discuss cultural differences and share many smiles.

Later, they explored the Rynek Underground Museum with Polish students acting as guides. A visit to the Krzysztofory Museum followed, offering a deeper dive into the city's rich history, legends, and traditions.

Wednesday, December 18

The day began with a visit to Oskar Schindler's Enamel Factory, where the students learned about Kraków during World War II and Schindler's heroic efforts to save Jewish lives. A walk through the former Jewish Ghetto and along the remnants of its walls provided powerful historical context. Next, the group explored the Ethnographic Museum, where they discovered Polish folk traditions, costumes, and rural customs.

The study visit to the university also included a workshop at the Academic Media Centre, led by Dr. David Kaczmarczyk, during which participants exchanged knowledge about new media technologies.

The evening concluded with a traditional Polish *Oplatek* (Christmas wafer-sharing) ceremony at the Pontifical University of John Paul II in Kraków. Students exchanged wishes and reflected on their experiences so far. This memorable evening also included a meeting with the Rector of the University, Rev. Prof. Robert Tyrała, and the Vice-Rector for Internationalisation, Rev. Prof. Andrzej Kielian. The UPJPII community demonstrated great hospitality, which deeply impressed the Japanese guests.

Thursday, December 19 – A Trip to Szaflary

A highlight of the week was the visit to Szaflary, where Polish and Japanese students engaged in hands-on cultural experiences. They were welcomed by the Women's Village Association and learned how to make traditional pierogi

(dumplings). This culinary workshop provided an excellent opportunity for cultural bonding.

Later, they attended a nativity play performed by local elementary school students and participated in a cultural exchange during which the Japanese students sang their national anthem. The visit also included a vibrant performance of traditional Polish dances.

Friday, December 20 – A creative thinking workshop

Friday was dedicated to a creative thinking workshop led by Michał Malinowski, a lecturer at the Faculty of Communication Sciences. Teams of international students worked intensively on creative projects.

Saturday, December 21 – Free Time in Kraków

Saturday was a free day, allowing the Japanese students to spend time with their Polish peers and explore Kraków at their own pace. Some chose to revisit their favorite places from the past week, while others ventured into new parts of the city, discovering hidden gems, local cafés, and bookstores. This unstructured time provided an excellent opportunity to deepen friendships, engage in informal cultural exchange, and experience the rhythm of everyday life in Poland.

Sunday, December 22 – A Visit to Auschwitz

On their final full day in Poland, the Japanese students visited the Auschwitz-Birkenau Memorial and Museum. Walking through the grounds of the former concentration camp, they reflected on the tragic events of World War II and the importance of historical remembrance. The experience left a profound impact, reinforcing the universal message of peace and understanding.

Final Reflections and Intercultural Competence Development

On Monday, December 23rd, the time had come for the final farewell—an emotional moment filled with gratitude, reflection, and appreciation for the shared experiences.

The final gathering was a heartfelt celebration of cultural exchange. The Japanese students prepared traditional treats from their homeland, while Prof. Katarzyna Drąg and Dr. Piotr Drąg presented a recap of the week featuring memorable photographs. Words of gratitude were exchanged, and certificates of participation were awarded to both Japanese and Polish students, recognizing their commitment to the project.

The farewell was marked by touching gestures—Polish professors received beautifully crafted Japanese gifts, while Polish students were presented with handmade origami and authentic Japanese sweets. Over the flavors of Japan, stu-

dents shared final conversations, cherishing the friendships they had built.

This exchange was more than a cultural visit; it was a transformative learning experience that fostered key intercultural competencies such as open-mindedness, adaptability, cross-cultural communication, and global awareness. These skills will not only enrich the students' academic and professional journeys but will also contribute to the continued development of the Faculty of Communication Sciences at UPJPII and the university's international partnerships.

"This was an unforgettable experience," the Polish students reflected. "We hope to reunite soon in Tokyo, but for now, we stay connected through digital communication."

Beyond academic projects and cultural discoveries, this exchange fostered friendships that transcend borders, proving that true understanding is built through shared experiences. The week in Kraków may have come to an end, but its impact will last for years to come. ■

Pierwszy w historii UPJPII Blended Intensive Programme zorganizowany na Wydziale Nauk o Komunikacji

tekst: WNK

zdjęcia: WNK

Od 5 maja 2025 r. przez tydzień Wydział Nauk o Komunikacji tętnił „międzynarodowym życiem”. 25 osób – studentów i wykładowców – z pięciu krajów uczestniczyło w wykładach, warsztatach i pracy projek-

towej w ramach BIP Erasmus+. Spotkanie nosiło tytuł: „Utilizing New Media for Intercultural Communication”.

Uczestnicy z Portugalii (University of Algarve), Włoch (Università degli Studi Suor Orsola Benincasa), Rumunii

(Transilvania University of Brasov), Słowacji (Pavol Jozef Šafárik University in Košice) i Chorwacji (North University) razem ze studentami WNK uczyli się, jak nowe media mogą być wykorzystywane do promocji wartości kulturowych i budowania umiejętności komunikowania międzykulturowego. Międzynarodowe zespoły studenckie pod opieką liderów (doktorantek Szkoły Doktorskiej), które pracowały nad projektami medialnymi, dzieliły się doświadczeniami i uczyły się patrzeć na komunikację z różnych perspektyw. Uczestnicy, tworząc materiały o komunikacji kultury, uczyli się współpracy w zespole międzykulturowym. Efektem spotkania były nie tylko nowe kompetencje, ale też przyjaźnie

i inspiracje na przyszłość oraz wzrost umiędzynarodowienia naszego Wydziału.

Nasi międzynarodowi goście poznawali polską kulturę i tradycje, studentów i nauczycieli WNK oraz nasz uniwersytet. O skali sukcesu programu i jego atmosferze świadczy m.in. nagrywana „po godzinach” w ACM międzynarodowa piosenka projektowa, artykuły publikowane po powrocie w prasie i mediach społecznościowych krajów naszych gości, zaproszenia do współpracy i udziału w BIP-ach organizowanych przez uczelnie partnerskie oraz to, że kilku uczestników BIP złożyło już aplikacje na semestralny pobyt na WNK UPJPII w ramach Erasmus+. Cieszymy się, że tak bardzo spodobał im się nasz Wydział. ■

Nowy semestr, nowe możliwości! Orientation Day na UPJPII

tekst, zdjęcia: BWM

Dnia 19 lutego 2025 r. na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie odbył się Orientation Day dla studentek programu Erasmus+, które przyjechały na semestr letni. Po raz pierwszy w historii programu na naszą uczelnię przyjechały wyłącznie Panie, reprezentujące kraje: Włochy, Słowację, Chorwację, Węgry oraz Austrię.

Spotkanie miało na celu wprowadzenie nowych studentek w życie akademickie uczelni, przedstawienie im możliwości naukowych oraz zapoznanie z bogactwem kulturowym Krakowa. Wydarzenie poprowadzili Tomasz Książ (kierownik BWM), Aleksandra Mirek-Rogowska (koordynator mobilności przyjazdowej) oraz Urszula Leszyńska

(koordynator mobilności wyjazdowej) z Biura Współpracy Międzynarodowej. Nowe członkinie naszej społeczności akademickiej powitał także ks. dr hab. Andrzej Kielian, prorektor ds. umiędzynarodowienia.

Podczas spotkania uczestniczki miały okazję wysłuchać prezentacji na temat studiowania na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, dowiedzieć się więcej o dostępnych kierunkach studiów oraz możliwościach zaangażowania się w życie uczelni. Nie zabrakło również informacji o historii uniwersytetu oraz atrakcjach kultu-

ralnych Krakowa. Studentki wzięły udział w warsztatach prowadzonych przez Aleksandrę Mirek-Rogowską, dotyczących funkcjonowania wewnętrznych systemów uczelni oraz praktycznych aspektów studiowania. Niespodzianką dla uczestniczek była wycieczka po wystawie „Skarby Krakowskiej Kapituły” w bibliotece uniwersyteckiej, po której oprowadzała Joanna Światała, historyk sztuki i licencjonowany przewodnik po Krakowie. Wystawa pozwoliła studentkom bliżej poznać efekty projektu związanego z historią i ochroną dziedzictwa kapituły katedralnej oraz samego Krakowa.

Orientation Day był doskonałą okazją do integracji i wzbogacenia wiedzy o uniwersytecie i mieście, w którym będą studiować uczestnicy programu Erasmus+. To wyjątkowe wydarzenie z pewnością ułatwi studentkom rozpoczęcie akademickiej przygody na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II. ■

Erasmus+

Spektakl teatralny „Wilno Faustyny”

tekst: ks. prof. dr hab. Jan Dziedzic (kierownik UTW)

W dniu 27 lutego 2025 r. w auli Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przy ul. Bernardyńskiej 3 odbył się spektakl teatralny pt. „Wilno Faustyny” realizowany w ramach trwałości projektu „Aktywny senior z przyszłością”. Był to już czwarty występ słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w ramach grantu. W ubiegłych latach można było obejrzeć sztuki: „Zosia i Zofia Tajber”, „Wenanty. Skromny i wielki”, „Wikary z Niegowici”.

Scenariusz spektaklu napisała i wyreżyserowała dr Inka Dowlasz. Wzięli w nim udział uczestnicy warsztatów „Życie jest teatrem” oraz gościnnie aktor Tomasz Gielas. Tematyka dotyczyła św. s. Faustyny Kowalskiej w czasach jej pobytu w Wilnie.

Przedstawienie pokazało s. Faustynę, której Jezus nakazał namalować Swoj obraz i obiecał, że dusza, która będzie Go czcić, nie zginie. W znalezieniu malarza pomógł Jej spowiednik, a zarazem duchowy przewodnik, błogosławiony ks. Michał Sopoćko.

Aktorzy przybliżyli widzom trudny i żmudny czas zmagania Siostry z malarzem, który nie mógł sprostać oczekiwaniom Faustyny. Ostatecznie obraz Jezusa wykonany przez Eugeniusza Kazimierowskiego został ukończony. Znajduje się on w sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Wilnie.

Na premierze był obecny rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II ks. prof. dr hab. Robert Tyrała, kierownik Uniwersytetu Trzeciego Wieku ks. prof. dr hab. Jan Dziedzic,

prorektor ds. umiędzynarodowienia oraz dyrektor Szkoły Doktorskiej ks. dr hab. Andrzej Kielian oraz liczna grupa widzów, ponad 200 osób, w tym seniorzy UTW, bliscy i przyjaciele grających w spektaklu.

Widowisko zostało nagrodzone gromkimi brawami i wielkim uznaniem dla pani reżyser i aktorów z UTW, co podkreślił w swoim wystąpieniu rektor UPJPiI. Głos zabrał

ks. prof. dr hab. Jan Dziedzic, który podziękował wszystkim osobom odpowiedzialnym za przygotowanie spektaklu oraz licznie zgromadzonej publiczności za obecność i wsparcie

występujących aktorów. Grupie teatralnej zostały wręczone dyplomy i kwiaty. ■

Spotkanie opłatkowe studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII w Krakowie

tekst: UTW

zdjęcia:

W dniu 16 stycznia 2024 r. w kaplicy uniwersyteckiej przy ul. Bernardyńskiej 3 odbyło się spotkanie opłatkowe studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII w Krakowie. W uroczystej koncelebrze wzięli udział: prorektor UPJPII ks. dr hab. Antoni Świerczek, prof. UPJPII oraz dziekan Wydziału Teologicznego, a zarazem kierownik ds. UTW, ks. prof. dr hab. Jan Dziedzic.

Na początku Mszy św. głos zabrał prorektor ks. dr hab. Antoni Świerczek, prof. UPJPII, który nawiązując do tradycji kolęd, przekazał ich przesłanie oraz wartości, jakie niosą. Piękne treści kolęd pomagają każdemu człowiekowi w spotkaniu z nowo narodzonym Chrystusem, pozwalając jeszcze głębiej i godniej przeżyć ten wyjątkowy czas, aby Bóg prawdziwie rodził się w naszych sercach. Przypomniawszy również, że człowiek został stworzony na obraz i podobieństwo Boga.

Kazanie wygłosił dziekan Wydziału Teologicznego oraz kierownik ds. UTW ks. prof. dr hab. Jan Dziedzic, zwracając się do Księdza Rektora, Seniorów Kolędników oraz studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku. W homilii przypomniawszy o najwyższych wartościach w życiu człowieka, podkreślając konieczność osobistej odpowiedzi na Boże wezwanie: „Musimy powiedzieć głośno «tak» Panu Bogu. Gdy Bóg nas

woła, trzeba odpowiedzieć: «Mów, Panie, bo sługa Twój słucha», «Oto jestem, poślij mnie», albo – jak Maryja – «Niech mi się stanie według słowa Twego». Otvarci na Boga byli pasterze i mędrcy, którzy pospiesznie udali się do Betlejem. I my również idziemy do Jezusa z ufnością – także jako Uniwersytet Trzeciego Wieku. Nie możemy żyć tak, jakbyśmy stali na parkingu, bez ruchu do przodu. Kto nie chce opuścić miejsca postoju, ten nie pogłębia więzi z Jezusem. Nasza wiara nie rozpali wówczas serca, jeśli nie będziemy szukać Boga i podejmować ryzyka wyruszenia w drogę. Trzeba ruszyć z miejsca i być aktywnym w rozwoju życia religijnego i duchowego. Kto szuka Boga – ten Go znajdzie”.

Licznie zgromadzeni słuchacze UTW pięknie przygotowali oprawę liturgiczną oraz włączyli się we wspólny śpiew kolęd, intonowanych przez Chór UTW oraz grupę artystyczną „Niesiemy radość”, działającą przy Towarzystwie Przyjaciół Skawiny.

Po błogosławieństwie, zakończeniu Eucharystii i wspólnym kolędowaniu wszyscy uczestnicy, prowadzeni przez gwiazdę betlejemską, przeszli do refektarza, gdzie odbyła się dalsza część uroczystości. Wspólne łamanie się opłatkami, składanie życzeń, dalsze kolędowanie oraz poczę-

stunek przygotowany przez studentów UTW wprowadziły wszystkich w radosną, świąteczną i duchową atmosferę. Po

spotkaniu opłatkowym seniorzy, w pogodnych nastrojach, powrócili do swoich domów. ■

Dyplomy dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku na UPJPII

(12 VI 2025)

tekst: Elżbieta Derhartunian
zdjęcia: UPJPII

W dniu 12 czerwca 2025 r. w kaplicy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przy ul. Bernardyńskiej 3 odbyło się uroczyste zakończenie roku akademickiego 2024/25 dla studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku, połączone z rozdaniem dyplomów. Uroczystość rozpoczęła Msza św. sprawowana pod przewodnictwem Jego Magnificencji Rektora UPJPII ks. prof. dr. hab. Roberta Tyrały, a koncelebrowali ją księża profesorowie: ks. prof. Władysław Zuziak, były rektor Uniwersytetu, ks. prof. Jan Dziedzic, ks. prof. Henryk Sławiński, ks. prof. Przemysław Nowakowski, ks. prof. Marek Gilski i mgr lic. Łukasz Filipiuk OSPPE. Homilię wygłosił ks. prof. Władysław Zuziak.

W tym dniu przypada uroczystość Jezusa Chrystusa, Najwyższego i Wiecznego Kapłana. Sobór Watykański II podkreślił znaczenie powszechnego kapłaństwa wiernych, które wyraża się w gotowości do składania Bogu ofiar, zgodnych z własnym powołaniem. Ks. Zuziak przypomniał słowa Jana Pawła II, że każdy człowiek w swoim życiu znajduje jakieś swoje Westerplatte – przestrzeń zadań i wartości, których powinien bronić. Seniorzy studenci nie zdezerterowali wobec wyzwania, jakim jest nieustanny rozwój, wymagający codziennego wysiłku i poświęcenia, także dla innych. Seniorzy studenci wychodzą poza strefę komfortu, rozwijają się duchowo i emocjonalnie. Tworząc wspólnotę, czerpią wzajemnie ze swoich doświadczeń, którymi się dzielą, i wzajemnie poszerzają swoje horyzonty poznawcze.

Pan Jezus posłał swoich uczniów do świata, nie chcąc ich od tego świata izolować. To poprzez ludzi bowiem Bóg okazuje swą moc i dokonuje wielkich rzeczy. Seniorzy mogą przemieniać naszą codzienność, mogą być przedłużeniem Bożych rąk, które ciągle chcą czynić wielkie dzieła w stworzonym przez siebie świecie. Ks. prof. Zuziak zwrócił również uwagę na zjawisko lęku przed samotnością, przed opuszczeniem. Wspólnota UTW UPJPII przez swoją działalność skutecznie przeciwstawia się kulturze indywidualizmu, obojętności i odrzucenia.

Po zakończeniu Mszy św. głos zabrał ks. prof. Jan Dziedzic, dyrektor UTW. Dziękując wszystkim za uczestnictwo, podkreślił, że nauka i rozwój nie mają wieku i że warto inwestować w siebie na każdym etapie życia. Pogratulował słuchaczom ukończenia kolejnego roku na UTW i podziękował za świadectwo, które wszystkim daje nadzieję. Ks. Dziedzic przedstawił również pokrótce plany na najbliższą przyszłość i przedstawił ofertę zajęć dodatkowych obejmujących języki nowożytnie, historię sztuki, zajęcia z informatyki, również poznawanie AI (sztucznej inteligencji). Zapowiedział pielgrzymki zarówno krajowe, jak i zagraniczne.

Po uroczystym błogosławieństwie nastąpiło wręczenie dyplomów. Oprawę liturgiczną Mszy św. przygotował Chór UTW i zespół instrumentalny pod dyрекcją Alicji Wolińskiej. Następnie wszyscy udali się do refektarza, gdzie przy kawie i przygotowanych słodkościach świętowano zakończenie roku akademickiego. Do tworzenia dobrego nastroju przyczynił się, już tradycyjnie, zespół regionalny ze Skawiny. ■

Franciszek

(1936–2025)

**Papież Franciszek odszedł do Domu Ojca
21 kwietnia 2025 r., w drugim dniu świąt
Zmartwychwstania Pańskiego. Miał 88 lat**

Rektor wystosował list do środowiska akademickiego UPJPII

Droga Rodzino Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie,

gdy budził się radosny dzień oktawy Zmartwychwstania Pańskiego – w którym w Polsce modlimy się za katolickie uczelnie – do Domu Ojca, o godz. 7.35, odszedł z tego świata nasz Papież Franciszek. Odszedł od nas dobry i zatroskany pasterz w Roku Jubileuszowym Nadziei, który otwierał dla nas wszystkich niespełna 4 miesiące temu i z którym tyle jej wiązał. Odszedł Biskup Rzymski i Ojciec, który dla nas był szczególnym punktem odniesienia, gdyż to On nas mobilizował do spojrzenia w stronę Boga, który jest samym Miłosierdziem. A to, że Bóg zabrał Go po ostatnim błogosławieństwie *Urbi et Orbi* – łasce odpuszczenia grzechów i win – którego jeszcze wczoraj zmarły Papież zdążył udzielić miastu i światu, jest także, jak ufam, wyjątkowym znakiem od Pana Boga. Wszak przypominamy sobie, że od samego początku pontyfikatu mówił do nas, że „*Bóg nie męczy się udzielaniem człowiekowi swojego miłosierdzia*”. Myślę, że jeśli chcielibyśmy w jednym słowie zawrzeć ten pontyfikat, to byłoby właśnie „*miłosierdzie*”.

Dwanaście lat służby Bogu i Jego Kościołowi Papieża Franciszka (od 13 marca 2013 r.) stało się niezwykle czasem dawania świadectwa, przede wszystkim poprzez proste, ale jakże wymowne gesty i spojrzenia. Do historii już przeszły jego pełne miłości odwiedziny więźniów, także w ostatni Wielki Czwartek. Papież Franciszek wydał wiele ważnych dokumentów, jego homilie przepełnione były życiową mądrością i zwyczajnością słowa. W tym wszystkim było jego szczególnie ewangeliczne spojrzenie na świat współczesny i jego problemy. To właśnie Ewangelię praktycznie przenosił do codziennego życia. Zaś zwrócenie uwagi na ubogich i biednych, pokazanie prostoty oraz realizmu Dobrej Nowiny Jezusa, pozostanie nieustannym wyzwaniem dla Kościoła.

W 2022 r. skierował do nas swoje niezwykle słowo z okazji 625-lecia Wydziału Teologicznego. I mobilizował nas, byśmy „*wierni wielowiekowej tradycji*”, odczytywali „*znaki czasu*” i podejmowali „*z odwagą nowe wyzwania, aby skutecznie nieść współczesnemu człowiekowi i światu prawdę Ewangelii*”. Pisał też dalej: „*Niech wasz Uniwersytet będzie miejscem formacji nowych pokoleń chrześcijan, nie tylko przez badania naukowe i dociekanie prawdy, ale także przez społeczne świadectwo życia wiary. Niech będzie wspólnotą, w której zdobywanie wiedzy łączy się z promocją szacunku do każdego człowieka ze względu na Boga, który go stworzył, i z troską o kształtowanie serc i otwieranie ich na to, co najważniejsze, co trwa i co nie przemija*” (Franciszek, *List do Abp. M. Jędraszewskiego, Wielkiego Kanclerza UPJPII, z okazji 625-lecia WT w Krakowie*, 6 stycznia 2022). Jakże to ważne, by słowa zmarłego Papieża były w nas żywe i nieustannie rezonowały w naszej akademickiej przyszłości.

Gdy rok temu, 3 kwietnia 2024 r., odwiedziliśmy go wraz z grupą rektorów z Krakowa i Małopolski w Rzymie, mówił do nas: „*Dziękuję, że prowadzicie edukację, musicie siać, choć często nie widzicie owoców tej pracy, to ma szczególny i ważny sens. Wychowujecie, nie ustawajcie w tym*”. Zwracał nam tym samym uwagę, byśmy codziennością dawali świadectwo o tym, co głosimy słowami. To dla całej naszej akademickiej wspólnoty Krakowa i Małopolski jest zobowiązujące.

Na parę dni przed pójściem do szpitala, 3 lutego 2025 r., jak zapewne wszyscy wiedzą, otrzymaliśmy list z Watykanu napisany w imieniu Papieża Franciszka, w którym dziękując za życzenia i naszą modlitwę, polecał sam Papież „*Wszystkich Profesorów, Współpracowników i Studentów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II wstawiennictwu Maryi, która jest dla nas znakiem niezachwianej nadziei i pociechy*”. I co więcej, „*Ojciec Święty z radością przesyła swoje Błogosławieństwo Apostolskie*”. Niech więc i te słowa będą dla nas przesłaniem nadziei.

Wsluchując się w pozostawione papieskie przesłanie, dziękując Bogu za dobrego pasterza Biskupa Rzymu Franciszka, za Jego przykład dobrego ucznia Pana Jezusa, za Jego miłość do Kościoła, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie gorąco prosi Zmartwychwstałego Pana o pokój wieczny dla zmarłego Papieża. Niech Miłosierna Miłość Boga Trójjedynego ogarnie go na wieki. O to modlimy się wszyscy w naszej akademickiej wspólnocie. Chrystus Zmartwychwstał i to jest nasza nadzieja, która nie zawiedzie!

ks. prof. dr hab. Robert Tyrła
rektor UPJPII

W dniach 24–25 IV 2025 r. przebywali w Watykanie przedstawiciele Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, którzy w Bazylice św. Piotra, gdzie wystawiona była trumna, oddali hołd Ojcu Świętemu Franciszkowi. Do Watykanu udał się przedstawiciel Kolegium Rektorów UPJPII ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut, prorektor ds. nauki oraz dr Aleksandra Brzemia-Bonarek z Wydziału Prawa Kanonicznego, którą (wraz z mężem Piotrem, pracownikiem naukowym UJ) Papież Franciszek w 2018 r. powołał na członka Dykasterii ds. Świeckich, Rodziny i Życia. W uroczystościach pożegnania Papieża Franciszka uczestniczyła także dr Paulina Guzik z Wydziału Nauk o Komunikacji UPJPII, korespondentka OSV News, która była jednocześnie gościem watykańskiego studia TVP1.

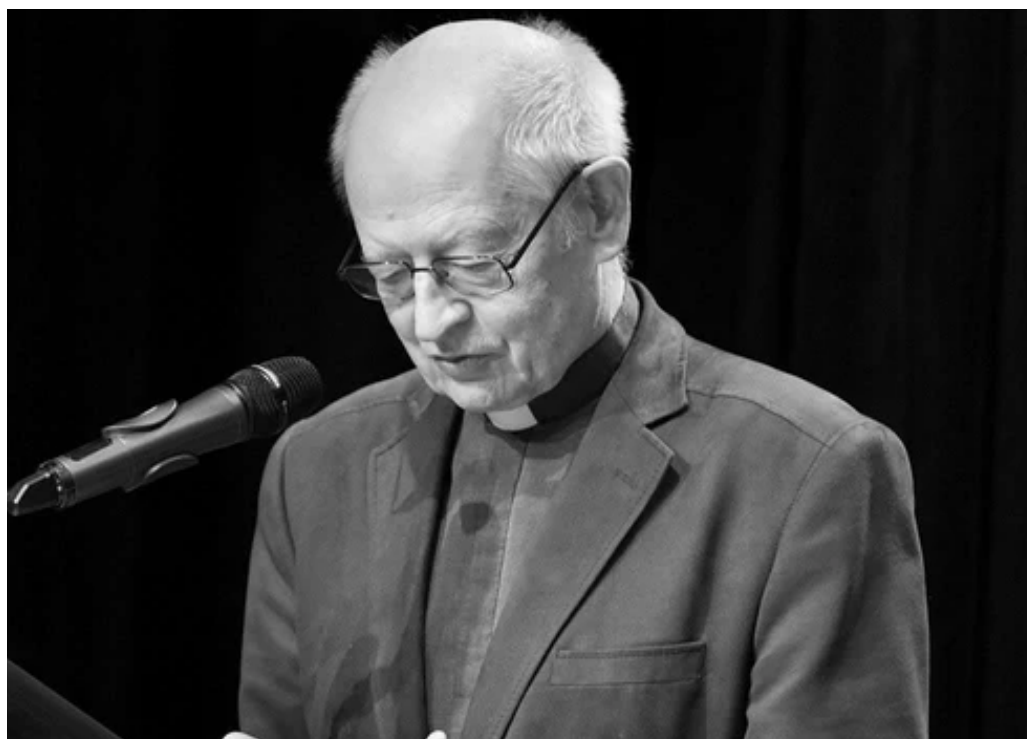

Uroczystość pogrzebowa odbyła się w Watykanie 26 kwietnia 2025 r. i zgromadziła blisko 200 tys. osób, ponad 160 delegacji zagranicznych i kilkadziesiąt delegacji różnych Kościołów i religii. Ceremonii pogrzebowej przewodniczył dziekan Kolegium Kardynalskiego kard. Giovanni Battista Re, który wygłosił również homilię. Mszę św. pogrzebową śp. Franciszka koncelebrowali m.in. abp Marek Jędraszewski i kard. Stanisław Dziwisz. Papież Franciszek spoczął, zgodnie z własnym wskazaniem, w bazylice Santa Maria Maggiore (Matki Bożej Większej) w Rzymie, jednej z czterech papieskich bazylik, którą umiłował i którą odwiedzał już od czasów studenckich. Tuż przez tegoroczną Niedzielą Palmową, bardzo tego pragnąc, pokłonił się Matce Bożej, której zwykł zawierzać tam cały świat. Na ostatnim etapie podróży Papieża Franciszka żegnali także bezdomni, ubodzy i wykluczeni, czyli najbliżsi ideałom przyświecającym pontyfikatowi Papieża Franciszka. Na nagrobku, również zgodnie z życzeniem Papieża, zamieszczono napis „Franciscus”.

Ks. prof. Józef Stala, prorektor ds. potencjału naukowego i współpracy międzynarodowej UPJPII w latach 2014–2020. Kapłan diecezji tarnowskiej, profesor nauk teologicznych, wykładowca katechetyki na Wydziale Teologicznym Sekcja w Tarnowie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, prodziekan ds. nauki, rozwoju i współpracy zagranicznej w latach 2010–2014, kierownik Katedry Nauk Pedagogiczno-Katechetycznych (obecnie: Katedra Teologii Praktycznej, Prawa Kanonicznego i Pedagogiki) na Wydziale Teologicznym Sekcja w Tarnowie (WTST). Ks. prof. Józef Stala zmarł 6 lutego 2025 r., spoczął na cmentarzu przy parafii pw. św. Mikołaja w Borowej.

O. prof. Jan Andrzej Kłoczowski OP, dominikanin, duszpasterz akademicki, wybitny filozof, teolog i duszpasterz akademicki, wieloletni kierownik Katedry Filozofii Religii na Wydziale Filozoficznym UPJPII i wykładowca naszego Uniwersytetu Papieskiego. Ojciec Profesor zmarł 12 kwietnia 2025 r. w wieku 87 lat.

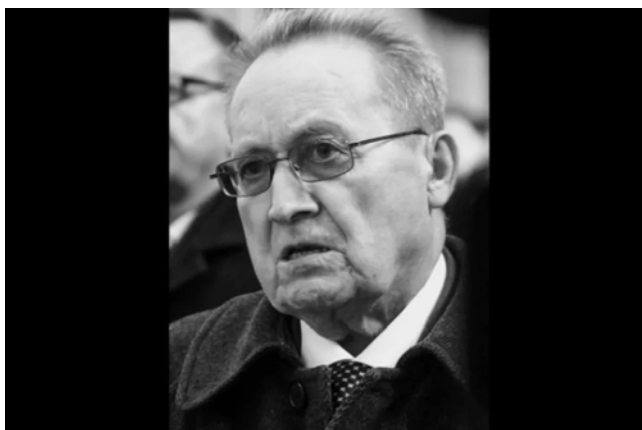
Prof. dr hab. Włodzimierz Siedlik, wybitny dyrygent, mistrz chóralistyki, kierownik i dyrygent chóru UPJPII „Psalmodia” od jego założenia w 1988 r., który zdobywa laury na największych festiwalach, a i sam Maestro, pracując z „Psalmodią”, stał się laureatem szeregu nagród dyrygenckich. Niezwykle ceniony wykładowca naszej uczelni, wieloletni pracownik Instytutu Muzyki Kościelnej na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII.

Prof. Włodzimierz Siedlik przez lata kształcił i inspirował kolejne pokolenia chórzystów i muzyków, pełniąc funkcje dyrektorskie, prowadząc chóry akademickie i zawodowe, a nade wszystko pozostając wspaniałym i życzliwym człowiekiem, bliskim nam wszystkim. Prof. Włodzimierz Siedlik zmarł 7 czerwca 2025 r. w wieku 61 lat.

„Odszedł nasz wielki Przyjaciel – napisał na wieść o śmierci Profesora Siedlika rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała – w wigilię Zesłania Ducha Świętego. Jestem pewien, że poszedł wprost do nieba. Był człowiekiem głębokiej wiary i czynów miłości. On w nikim nie widział zła – zawsze szukał dobra. Zapewne w niebie pilnie potrzebowali wytrawnego dyrygenta. Niech odpoczywa w pokoju”.

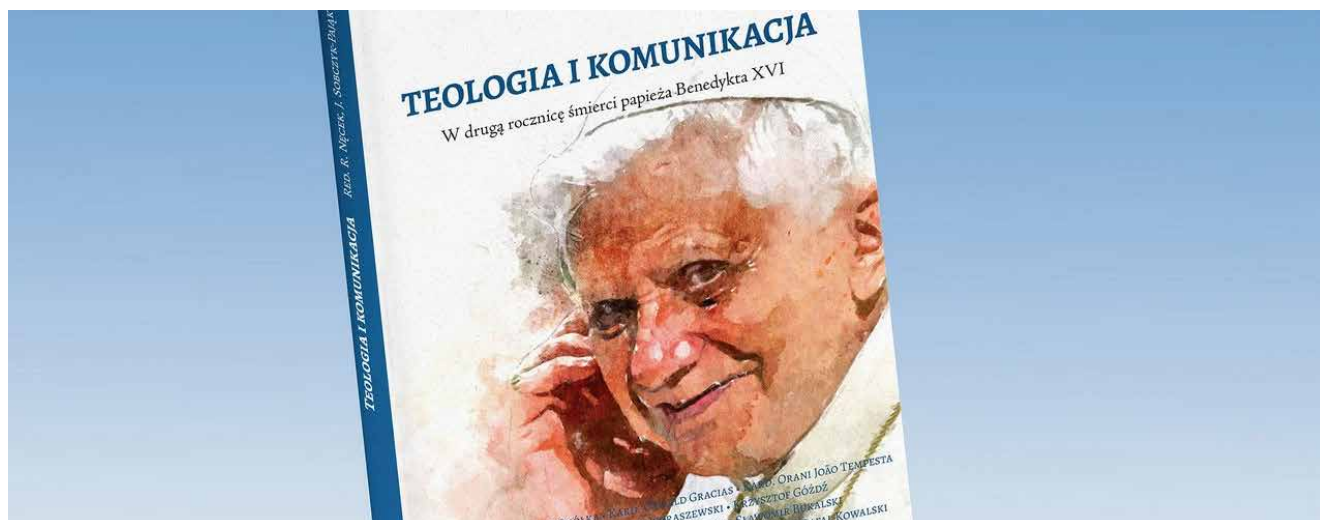
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie pożegnał swojego Profesora 14 czerwca 2025 r. w podtarnowskiej Woli Rzędzińskiej, w jego parafii pod wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy.

Franciszek Ryś, były pracownik Biblioteki Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, prywatnie tato kard. Grzegorza Rysia. Franciszek Ryś zmarł 15 kwietnia 2025 r.

Michał Grzechynia, student dziennikarstwa specjalistycznego i medioznawstwa na Wydziale Nauk o Komunikacji Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. ■

Teologia i komunikacja. W drugą rocznicę śmierci papieża Benedykta XVI – nowa książka pod redakcją ks. prof. Roberta Nęcka

Nakładem Wydawnictwa Arsart w ramach serii „Edukacja Medialna” ukazał się 8. tom monografii pod redakcją ks. prof. Roberta Nęcka i mgr Joanny Sobczyk-Pająk *Teologia i komunikacja. W drugą rocznicę śmierci papieża Benedykta XVI*. W pracy poświęconej Benedyktowi XVI znalazły się teksty 23 autorów z Polski, Niemiec, Makao, Włoch, Indii, Brazylii i Argentyny. Wprowadzenie do publikacji napisał ks. prałat Paweł Ptasznik, a słowo wstępne Marszałek Województwa Małopolskiego Łukasz Smółka.

Teologia i komunikacja papieska obracają się wokół mądrości. Słowo „mądrość” na giełdzie współczesnego języka nie posiada stałej wartości. Wydaje się być staromodne i łatwo staje się przedmiotem ironii lub sarkazmu. Czasem można przechwalać się tym, że nawet na starość nic się nie zmądrzało.

Tymczasem papież Benedykt XVI, patrząc na Kościół z perspektywy Europy, kładł nacisk na wartość, która znajduje się w kryzysie, i podkreślał fazę schyłkową jego działalności. Brakuje bowiem duchowej dynamiki i duchowego przebudzenia, a codzienność coraz częściej przypomina dobrze zarządzaną korporację niż wspólnotę kładącą nacisk na dojrzałość serca. Dlatego schyłek ten, jeżeli owo przebudzenie nie nastąpi, przyspieszą różne współczesne prądy teoriopoznawcze. Ojciec Święty przypominał o niebezpieczeństwach wiary w perspektywie prawdziwej i fałszywej odnowy chrześcijaństwa. Stwierdził, że prawdziwą odnowę Kościoła stanowi rozumne obcinanie różnych przerostów niesionych przez czas. Toteż czytając papieski testament z 2006 r., warto zauważyć, że Ojciec Święty dziękował za miłość swoim rodzicom, siostrze i bratu, dając do zrozumienia, że rodzina w każdej szerokości geograficznej staje się punktem odniesienia.

W tym kontekście papież Ratzinger, analizując wyzwanie domu, któremu na imię Europa, uważał, że świat wartości jakby chylił się ku upadkowi. Tym sposobem Europa ulega paraliżowi, który jest spowodowany zapaścią układu krążenia. Można to zauważyć chociażby w podejściu do religii. Kiedy obraża się Koran i islam, karze podlega ten, kto obraża. Kiedy obśmiewa się wiarę Izraela, judaizm i jego wielkie postacie, kara staje się oczywistością. Natomiast gdy ofiarą prześmiewców staje się Chrystus i chrześcijaństwo – wówczas wtóruje się prawu do wolności opinii jako najwyższego dobra. Dlatego z jednej strony wolność opinii nie może godzić w prawa człowieka, a z drugiej zdrowym przejawem wielokulturowości staje się „wychodzenie z szacunkiem naprzeciw tego, co święte dla innych, ale to możemy uczynić jedynie wtedy, gdy świętość – Bóg – nie jest obca nam samym”. Chodzi o to, że Europa jest nie tylko kontynentem, ale nade wszystko domem, w którym wolność swój najgłębszy sens znajduje w byciu duchową ojczyzną. Mając tego świadomość, warto zastanowić się nad papieską teologią i nad papieską komunikacją, gdyż papież Ratzinger posiadał łatwość w komunikowaniu teologii, a jego przekaz był zrozumiały i bardzo chwytliwy.

Dlatego zbliżająca się druga rocznica śmierci Skromnego Pracownika w Winnicy Pańskiej jest świetną okazją do zaprezentowania niniejszej publikacji *Teologia i komunikacja. W drugą rocznicę śmierci papieża Benedykta XVI*. Monografia podzielona jest na cztery rozdziały. W rozdziale pierwszym *Ku pamięci* zaprezentowane zostały wspomnienia metropolity Bombaju kard. Oswalda Graciasa *Wspomnienie Legendy*, metropolity Rio de Janeiro kard. Orani João Tempesta O.Cist. *Pokorny robotnik Winnicy Pańskiej – Benedykt XVI Wielki* i szefa ochrony papieskiej Domenico Gianiego *Człowiek sprawiedliwości i miłosierdzia*.

W rozdziale drugim *Głębia chrześcijaństwa* zostały zamieszczone teksty abp. Marka Jędraszewskiego *Życ Bogiem*. O dwóch książkach Josepha Ratzingera/Benedykta XVI: *Wprowadzenie w chrześcijaństwo* i *Co to jest chrześcijaństwo? Testament duchowy*, ks. prof. Krzysztofa Góździa z KUL *Kamienie milowe teologii Josepha Ratzingera-Benedykta XVI*, ks.

dr. Piotra Studnickiego *Papieski traktat o wierze. Pielgrzymka Benedykta XVI do Polski (25–28 maja 2006)*, bp. Damiana Andrzeja Muskusa OFM *Łagodne światło wiary. Benedykt XVI w Kalwarii Zebrzydowskiej* i ks. prof. Sławomira Bukalskiego z Uniwersytetu Szczecińskiego *Małżeńska communio amoris drogą do communio sanctorum w nauczaniu Benedykta XVI*.

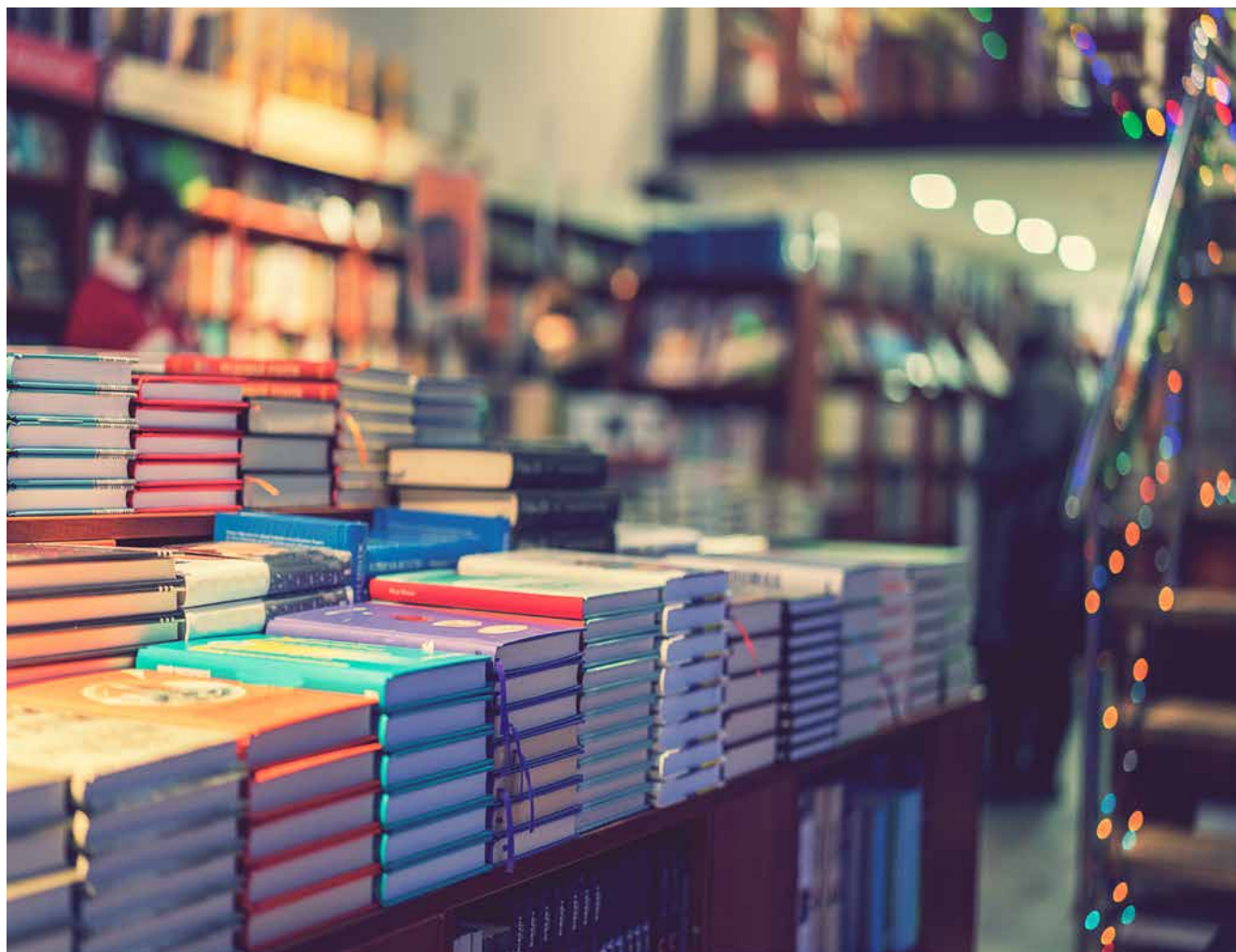
Rozdział trzeci *Pogłębiona teologia* to analiza liturgii Kościoła, źródeł papieskich homilii i komunikacyjne znaczenie herbu. Warto odnotować następujące teksty: bp. Ariela Torrado Mosconiego *COMUNICANTES ET MEMORIAM VENERANTES. Liturgia, misterium komunii i komunikacja w teologii Josepha Ratzingera-Benedykta XVI*, prof. Stephena Morgana z Makao *Źródło i szczyt: Liturgia jako teologia dla Josepha Ratzingera*, prof. Katarzyny Dybeł z Uniwersytetu Jagiellońskiego *„W pragnieniu Boga zawiera się umiłowanie słowa”: papież Benedykt XVI mówi o poezji*, ks. dr. hab. Rafała Kowalskiego z Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu *Benedykt XVI jako kaznodzieja – źródła papieskich homilii*, ks. prof. Bogdana Zbroi z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie *Relatywizm i technokracja jako przeszkody komunikacji międzyludzkiej w encyklice Caritas in veritate Benedykta XVI*, ks. prof. Andrzeja Bruździńskiego *Herb papieża Benedykta XVI i jego komunikacyjne znaczenie*.

W końcowym rozdziale czwartym zostały **przedstawione pogłębione analizy papieskiej komunikacji**: dr Anna Kurdziel, radca prawny Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Rzymie *Papież ćwierkający prawdę*, prof. Klaudia Cymanow-Sosin z UPJPII *Od siły autorytetu po moc dialogu – wyznaczniki komunikowania Benedykta XVI w świetle personalistycznej koncepcji komunikacji ewangelizacyjnej*, ks. prof. Robert Nęcek z UPJPII *Bóg i bliźni w centrum komunikacji Benedykta XVI*, ks. prof. Wojciech Misztal z UPJPII *Benedykt XVI i mass media: by ta miłość stała się rzeczywiście dominującą miarą świata*, prof. Katarzyna Drąg z UPJPII *Komunikacyjne aspekty milczenia. Inspiracje Benedykta XVI*, red. Angela Ambrogetti, watykanistka, *Benedykt XVI i komunikacja oparta na prawdzie wiary* oraz biograf papieski, niemiecki pisarz Peter Seewald *Komunikujący prawdę – znaczenie*.

Niewątpliwie druga rocznica śmierci papieża Ratzingera może być dobrym czasem zastanowienia się nad aktualnością papieskiego przekazu, który nie traci nic ze swojej autentyczności i głębi. Oddając monografię do rąk Czytelników, ufamy, że będzie ona przyczynkiem do podjęcia na nowo refleksji nad stanem własnej duszy i stanem duszy Europy i świata.

Patronat nad książką objęli: Radio Plus, Radio RMF FM, tygodnik „Niedziela”, KAI, deon.pl i wiara.pl

(tekst: ks. Robert Nęcek) ■

Nowości wydawnicze Wydawnictwa Naukowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie:

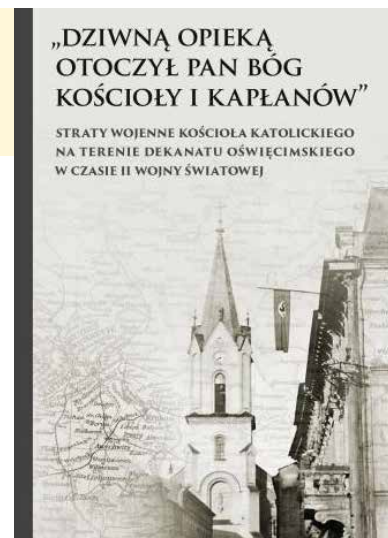
„Dziwną opieką otoczył Pan Bóg kościoły i kapłanów”. Straty wojenne Kościoła katolickiego na terenie dekanatu oświęcimskiego w czasie II wojny światowej – red. Adrian Kędzierski, Sebastian Graniczkowski, Kraków 2025

Monografia *Dziwną opieką otoczył Pan Bóg kościoły i kapłanów* to wielogłosowe, źródłowo udokumentowane studium wojennych strat Kościoła katolickiego na terenie dekanatu oświęcimskiego, pokazujące zarówno tło okupacyjne, jak i konkretne szkody: zniszczenia obiektów sakralnych, grabieże mienia, ubytki w archiwach i bibliotekach oraz straty gospodarcze. Książka przekonuje, że bilans wojny należy czytać także jako bilans naruszonej pamięci wspólnoty: tego, co budowało lokalną tożsamość, kulturę i ciągłość życia religijnego.

Wprowadzenie Bogdana Stanaszka wyznacza ramy całej publikacji i pokazuje, dlaczego bilans wojennych strat Kościoła w dekanacie oświęcimskim ma znaczenie większe niż lokalne; dotyka pamięci wspólnoty, ciągłości instytucji i dziedzictwa kulturowego regionu. Autor podpowiada też, jak czytać tę monografię: nie jak zestawienie szkód, ale jako próbę możliwie pełnej rekonstrukcji tego, co wojna zniszczyła w materii i w strukturach życia społecznego. Następnie Michał Jarnot w rozdziale pt. *Materiały źródłowe na temat strat wojennych w dekanacie oświęcimskim* prowadzi czytelnika za kulisy pracy badawczej. Pokazuje, na jakich typach materiałów można oprzeć opis strat, jak je zestawiać i weryfikować, aby z rozproszonych informacji wydobyć wiarygodny obraz wydarzeń i szkód. Na tym tle ks. Tomasz Chrzan w rozdziale pt. *Struktura dekanatu oświęcimskiego w przededniu wybuchu II wojny światowej* odtwarza stan wyjściowy: sieć parafii i ich funkcjonowanie w realiach przedwojennych. Ten krok jest kluczowy, bo dopiero znając instytucje i zasoby sprzed 1939 r., można naprawdę zrozumieć, jak dotkliwe były późniejsze straty i co dokładnie zostało przerwane. Najobszerniejszy kontekst okupacyjny przynosi rozdział Marcina Dziubka pt. *Dekanat oświęcimski w latach okupacji niemieckiej 1939–1945*. Autor opisuje narastające ograniczenia wobec Kościoła, presję administracyjną i represje, a także dramatyczne sąsiedztwo KL Auschwitz, które staje się jednym z najtrudniejszych punktów odniesienia dla życia duszpasterskiego i dla działań pomocowych podejmowanych z narażeniem życia. Do kwestii strat po wojnie wraca Michał Jarnot w rozdziale pt. *Akcja rejestracji szkód wojennych w latach 40. XX wieku na przykładzie powiatu bialskiego*. Pokazuje praktykę rejestrowania szkód: procedury, sposób gromadzenia danych i ograniczenia takiej dokumentacji, co pomaga czytelnikowi lepiej rozumieć, skąd biorą się późniejsze zestawienia i kategorie strat. Kiedy kontekst jest już zarysowany, Sebastian Graniczkowski w rozdziale pt. *Zniszczenia obiektów sakralnych w wyniku działań zbrojnych na terenie dekanatu oświęcimskiego* skupia się na stratach spowodowanych bezpośrednio działaniami militarnymi. Zniszczenia świątyń i obiektów sakralnych pokazane są tu nie tylko jako szkody budowlane, ale jako uderzenie w przestrzeń, w której koncentrowało się życie religijne i wspólnotowe. Z kolei Adrian Kędzierski w rozdziale pt. *Rekwizycje, kradzieże oraz dewastacja mienia kościelnego w dekanacie oświęcimskim* przesuwając akcent z wojennego przypadku na okupacyjną systematyczność: konfiskaty, rabunek i celowe niszczenie. Autor pokazuje, jak tego typu działania uderzały w materialne podstawy funkcjonowania parafii, a zarazem w dobra o znaczeniu kulturowym, w tym księgozbiory i dokumentację. Ekonomicznego obrazu wojny dopełnia rozdział Jana Bulaka pt. *Straty gospodarcze w majątkach kościelnych dekanatu oświęcimskiego 1939–1945*. W tej perspektywie widać, że wojna nie tylko niszczyła i zabierała, ale też długofalowo osłabiała zdolność instytucji kościelnych do działania: utrzymania zaplecza, odbudowy i pełnienia funkcji społecznych w powojennej rzeczywistości. Całość zamyka postscriptum Adama Leśniaka pt. *Czy w Oświęcimiu znajdował się obraz Rubensa?* – rozdział, który wprowadza wątek dzieł sztuki i ich wojennych losów. To finał o charakterze problemowym: pokazuje, jak powstają i jak należy weryfikować przekazy o obiektach o szczególnej wartości, a jednocześnie poszerza temat strat o perspektywę proveniencji i pamięci kulturowej.

Monografia dostępna online w otwartym dostępie pod adresem: <https://doi.org/10.15633/9788383700984>.

Wersję drukowaną książki można nabyć w księgarni internetowej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie: <https://ksiegarnia.upjp2.edu.pl>.

Fotograficzny słownik wizualnej działalności człowieka – Seweryn Puchała, Kraków 2025

Fotograficzny słownik wizualnej działalności człowieka Seweryna Puchały to oryginalna propozycja z pogranicza fotografii, projektowania i kultury wizualnej; nie tyle „lektura definicji”, ile ćwiczenie uważnego widzenia świata. Autor łączy metodykę leksykograficzną z rozbudowaną dokumentacją fotograficzną, tworząc autor-ski projekt, który ma uchwycić sposoby organizowania i doświadczania otoczenia przez człowieka (przez przedmioty, przestrzenie i symbole). Publikacja składa się z 30 haseł ogólnych, a każde z nich rozwijają obszerne sekwencje zdjęć – łącznie blisko 1900 fotografii wykonanych przez autora w latach 2005–2020 w różnych krajach. Każde hasło rozpoczyna definicja zaczerpnięta z *Wielkiego słownika języka polskiego PWN*, po czym następuje część wizualna pokazująca kulturowy i przestrzenny kontekst pojęcia.

Całość odwołuje się do refleksji nad kulturą wizualną (m.in. Nicolasa Mirzoeffa i Johna Bergera), akcentując znaczenie kontekstu i procesu „uczenia się widzenia”. To książka szczególnie przydatna projektantom, fotografom, edukatorom i badaczom zainteresowanym relacją między językiem i obrazem oraz tym, jak wizualność porządkuje codzienność. Może też działać jako inspirujący „atlas” motywów i znaczeń dla osób szukających narzędzi do analizy i świadomego tworzenia komunikacji wizualnej.

Publikacja jest dostępna wyłącznie online w otwartym dostępie pod adresem: <https://doi.org/10.15633/9788383700984>. ■

Albumy zoologiczne przedmiotem i wynikiem badań. Rola przedstawień zwierząt w humanistycznej historii naturalnej (1530–1630) – Julia Czapla, Kraków 2025

Monografia pt. *Albumy zoologiczne przedmiotem i wynikiem badań. Rola przedstawień zwierząt w humanistycznej historii naturalnej (1530–1630)* autorstwa Julii Czapli to fascynująca podróż do początków nowoczesnej zoologii. Publikacja wydana przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie odsłania zapomnianą historię ilustracji naukowych, które zrewolucjonizowały sposób poznawania i opisywania świata przyrody. Autorka w sposób przekonujący pokazuje, jak w okresie od 1530 do 1630 r. nastąpił przełom w podejściu do badania fauny. Ilustracje przestały być jedynie dekoracją bądź elementem średniowiecznych bestiariuszy pełnych symbolicznych znaczeń, a stały się pełnoprawnym narzędziem naukowym.

Praca dokumentuje ewolucję od schematycznych, często fantastycznych wizerunków zwierząt inspirowanych antycznymi źródłami, przez realistyczne rysunki wykonywane *ad vivum* (z natury), aż po systematyczne kolekcjonowanie zoologicznych „papierowych muzeów” przez badaczy i europejskich władców. Szczególne miejsce w monografii zajmują trzy wybitni przyrodnicy XVI i początku XVII w.: Conrad Gessner, Ulisses Aldrovandi i Carolus Clusius. To właśnie ich pionierskie podejście do dokumentowania świata zwierząt zadecydowało o powstaniu nowoczesnej metodologii ilustracji naukowej. Gessner, lekarz z Zurychu, stworzył jedno z pierwszych nowożytnych kompendiów przyrodniczych, które stało się najpopularniejszą publikacją tego typu w drugiej połowie XVI w. Z kolei Aldrovandi, działający w Bolonii, jako pierwszy nakazał artystom oddawanie zwierząt jak najwierniej, odrzucając wyobraźnię i traktując ilustrację naukową jako najważniejszy element poznania natury.

Książka Julii Czapli ukazuje fundamentalną zmianę w myśleniu o świecie przyrody – stopniowe odchodzenie od symbolicznej i alegorycznej interpretacji zwierząt na rzecz ich biologicznego, systematycznego opisu. To właśnie ta transformacja, którą autorka szczegółowo analizuje, stanowiła fundament dla późniejszych osiągnięć zoologii, w tym systemu klasyfikacji Karola Linneusza. Monografia dostarcza cennych informacji o tym, jak ilustracje wpłynęły na kształtowanie się nowoczesnej nauki o zwierzętach, pokazując, że obraz mógł mieć równie wielką moc poznawczą, co tekst pisany.

Zachęcamy do zapoznania się z tą wyjątkową publikacją, która jest dostępna online w otwartym dostępie pod adresem: <https://doi.org/10.15633/9788383700458>.

Wersję drukowaną książki można nabyć w księgarni internetowej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie: <https://ksiegarnia.upjp2.edu.pl>. ■

